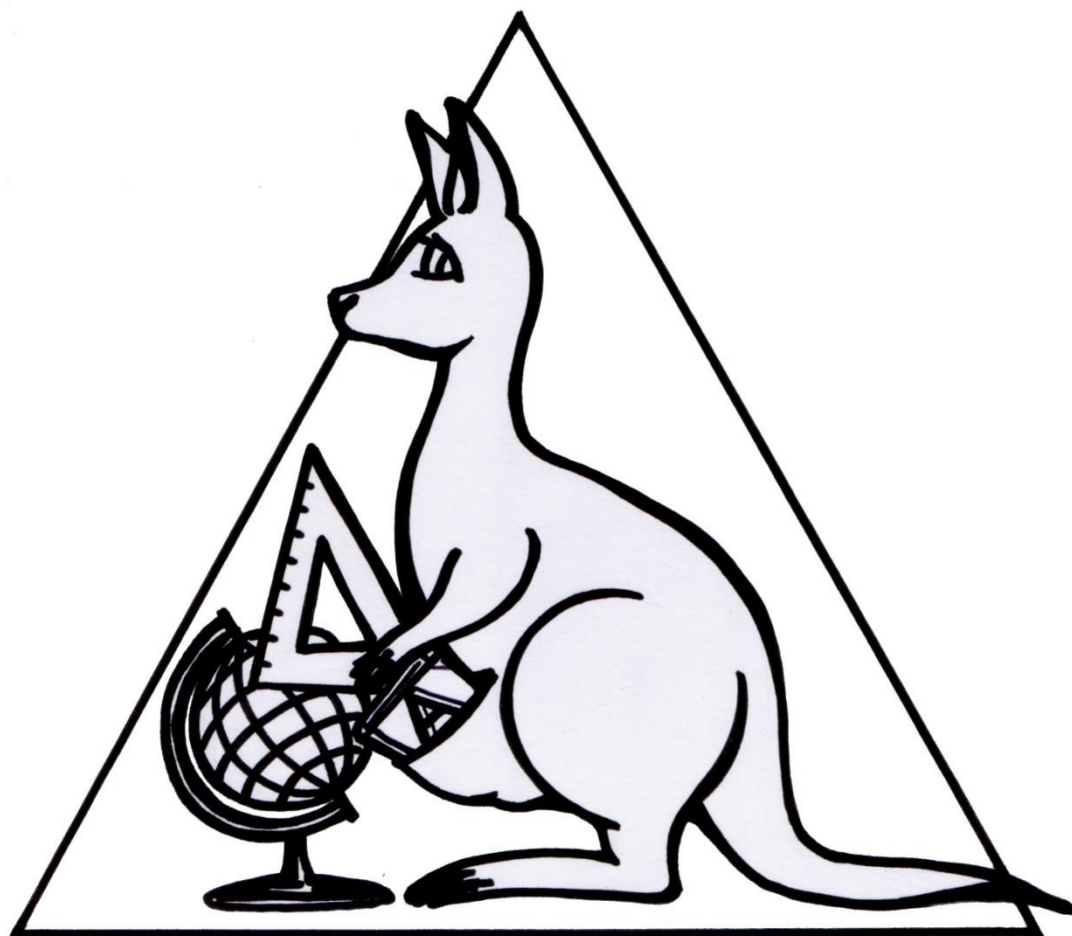

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání - č. j. 6/2021

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání byl zpracován podle upraveného RVP pro základní vzdělávání, který nabývá účinnosti od 1. 9. 2021.

Koordinátor tvorby ŠVP : Mgr. Jana Veselá

1. Identifikační údaje

Předkladatel:

název školy Základní škola a Mateřská škola Kolečovice, okres Rakovník
REDIZO 600055744
IČ 70946060
adresa školy Kolečovice 235, PSČ 270 02
ředitel PaedDr. Vladimíra Hartmannová
hlavní koordinátor Mgr. Jana Veselá
kontakty
telefon 313582295
e-mail info@zskolesovice.cz
www www.zskolesovice.cz
fax 313582295

Zřizovatel

Název Obec Kolečovice
IČ 00243884
Kontakt Martin Dvořák
Adresa Kolečovice 212, PSČ 270 02
Telefon 313582296
Fax 313582980
Email obec@kolesovice.cz
www.kolesovice.cz

Vydala: Mgr. Zuzana Krýsová s účinností od 1. 9. 2021
Projednáno na pedagogické radě dne 23. 6. 2021.

2. Charakteristika školy a ŠVP

2.1. Charakteristika školy

Naše škola se nachází v obci Kolečovice. Jsme úplnou školou s 1. až 9. postupným ročníkem. Kapacita školy je 300 žáků. Škola má v areálu dvě budovy a zajišťuje základní vzdělávání, školní družinu a zájmovou činnost s různým zaměřením. Ke škole patří ještě mateřská škola, která se však nachází asi 500m od budovy základní školy.

V hlavní budově školy je 9 kmenových tříd (některé slouží též jako odborné pracovny pro český jazyk, pro dějepis, pro matematiku a zeměpis a pro přírodopis), učebna fyziky a chemie, počítačová učebna, učebna domácích prací - kuchyňka, dílna a školní knihovna. Součástí školy je tělocvična a sportovní hřiště. V areálu se nachází i oplocený školní pozemek a zatravněný areál pro hry školní družiny. Škola má vyhovující hygienické zařízení, kvalitní šatny a u tělocvičny šatny se sprchami.

Vyučující mají sborovnu a 3 kabinety. Mají přístup k internetu, tiskárně a kopírce. Každým rokem se snažíme školu dovybavovat učebnicemi, pomůckami a modernizovat ji. Škola nemá vlastní školní stravovací zařízení. Obědy zajišťuje Soukromá jídelna Kolečovice, do které žáci docházejí. Ve škole pracuje výchovný poradce, školní metodik prevence, koordinátor environmentální výchovy a koordinátor tvorby ŠVP.

Pedagogický sbor je smíšený s většinou převahou žen, věkově pestrý (od mladých spolupracovníků po zkušené kolegy).

Škola nerealizuje dlouhodobé projekty a nespolupracuje s žádnou školou v zahraničí. Většina našich žáků dojíždí z okolních obcí. Rozvrh je sestavován dle možností s ohledem na autobusové spojení žáků. Vyučování proto začíná již v 7,45 hodin. Naši pedagogové spolupracují s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Rakovníku a se Speciálním pedagogickým centrem v Rakovníku. Žáci naší školy mají možnost vybrat si z několika volitelných předmětů, které rozvíjí jejich zájem a připravují je pro budoucí povolání. Ve škole pracuje školní parlament. Každá třída si volí svého zástupce, prostřednictvím kterého vznášá připomínky a náměty. Tito zástupci se scházejí s vedením školy asi jedenkrát měsíčně.

Spolupráce se zřizovatelem a se spádovými obcemi a s rodiči se neustále rozvíjí. Rodiče mohou navštívit vyučující v době konání třídních schůzek, v konzultačních hodinách, nebo kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím. Rodiče jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím internetových stránek školy. Při škole pracuje Unie rodičů. Škola obvykle pořádá kulturně vzdělávací akce, školní vícedenní pobyt, lyžařský výcvikový kurz, plavecký kurz pro první stupeň a jednodenní školní výlety a exkurze. Každoročně je pro budoucí prvňáčky a jejich rodiče zpravidla pořádán Den otevřených dveří a pro spádové mateřské školy ukáзка práce v první třídě. Dále organizujeme i Den dětí, Den v terénu, Den BOZ a PO, Den Země, vystoupení pro Domov důchodců v Kolečovicích, jarmark a vánoční besídka. Žáci naší školy se účastní nejrůznějších soutěží a olympiád. Spolupracujeme se ZOO Praha, kde se škola stala adoptivním rodičem klokana, kterého jsme si vybrali pro logo školy.

Škola se snaží vytvářet prostředí otevřené, prostředí důvěry a spolupráce. Pedagogičtí pracovníci vzájemně spolupracují na školních projektech a akcích, vedou žáky k úctě, toleranci, slušnému chování, demokracii, zodpovědnosti a k otevřené komunikaci. Minimálně jednou měsíčně se konají třídnické hodiny. Při řešení nejrůznějších problémů je nápomocen výchovný poradce, metodik prevence sociálně patologických jevů a vedení školy. Při škole pracuje Školská rada, která byla zřízena ze zástupců obce, učitelů a rodičů.

2.2. Charakteristika ŠVP

"ŽÁK NENÍ NÁDOBA, KTEROU JE TŘEBA NAPLNIT, ALE POCHODEŇ, KTEROU JE TŘEBA ZAPÁLIT." SOKRATES

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání - Základní školy Kolečovice byl zpracovaný podle platného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Naše škola se zaměřuje na kvalitní naplňování cílů základního vzdělávání se specifickým zaměřením na přírodu. Využili jsme disponibilní hodiny k rozšíření výuky v oblasti Člověk a jeho svět na prvním stupni a Člověk a příroda na druhém stupni. Zavedli jsme povinný předmět Ekologie s hodinovou dotací na prvním i druhém stupni a volitelný předmět Seminář a praktika z přírodovědných předmětů. Tradicí na naší škole je i zájmová činnost v této oblasti.

Naše budova není bezbariérová, a pokud by se objevil žák s tělesným postižením, které by vyžadovalo stavební úpravy, doporučili bychom mu školu v Rakovníku.

Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Na vytipování žáka se ŠVP se podílí jednotliví učitelé, kteří ve třídě učí a konzultují potřeby žáka s výchovným poradcem. Poté jsou pro žáka připraveny metody práce a organizace jeho činnosti, které by mu měly pomoci. Mohou být sepsány i v plánu pedagogické podpory (PLPP). Pokud jsou tyto postupy nedostačující, je žák poslán na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny (PPP) a škola postupuje dle pokynů a doporučení (vypracování individuálního plánu, poskytnutí asistenta pedagoga, materiální podpůrná opatření, ...).

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje zpravidla třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavování IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka zadá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření do školní matriky a do statistického výkazu.

Průřezová témata jsou na naší škole realizována převážně integrací do předmětů (tj. integrací obsahu tematických okruhů průřezového tématu do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů) a samostatným povinným předmětem Ekologie. Blíže kapitola Pokrytí průřezových témat.

Doplňující vzdělávací obor **Dramatická výchova** je začleněn na 1.i 2.stupni do předmětů: Český jazyk, Hudební výchova. **Etická výchova** je začleněna na 1.stupni do předmětů: Český jazyk, Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda a na 2.stupni do předmětů: Výchova k občanství,

Výchova ke zdraví, Přírodopis, Pracovní činnosti, Matematika, Zeměpis a Ekologie. **Filmová/ Audiovizuální výchova** je začleněna na 1.stupni do předmětů: Výtvarná výchova, Informatika, Český jazyk a na 2.stupni do předmětů: Informatika, Fyzika, Pracovní činnosti, Výtvarná výchova, Ekologie, Přírodopis, Hudební výchova, Český jazyk. **Taneční a pohybová výchova** je začleněna na 1.stupni do předmětů: Tělesná výchova, Hudební výchova, Český jazyk a 2.stupni do předmětů: Tělesná výchova, Hudební výchova, Výchova ke zdraví.

2.2.1. Výchovné a vzdělávací strategie

Naše výchovné a vzdělávací strategie (postupy, metody a formy práce,...), které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků jsou:

Kompetence k učení

Na úrovni základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní, společenské a sociokulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Dílčí kompetence	popis
Práce s informacemi	Učitel vede žáky k vyhledávání, třídění informací a k jejich dalšímu využívání.
Zhodnocení výsledků učení	Učitel učí žáky posoudit vlastní pokrok. Vede je ke zdokonalování jejich učení a ke kritickému zhodnocení výsledků jejich učení.
Pozorování a experimenty	Učitel směřuje žáky k porovnávání získaných výsledků z pozorování, experimentování a k posuzování i vyvozování závěrů.
Propojování a využití vědomostí	Učitel učí žáky pracovat s užívanými termíny, znaky a symboly. Vede žáky k propojování poznatků z různých oblastí, aby získali komplexnější přehled.
Způsoby, metody a strategie pro efektivní učení	Učitel nabízí žákům vhodné způsoby, metody a strategie pro efektivní učení. Učí je organizovat a řídit jejich vlastní učení a motivuje žáky k dalšímu studiu a celoživotnímu vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

Na úrovni základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, přezkoumá řešení a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Dílní kompetence	popis
Plánování řešení	Učitel vede žáky k tomu, aby získané vědomosti a dovednosti využili při řešení problému, aby nacházeli různé způsoby řešení a nenechali se odradit případným nezdarem.
Analýza problému	Učitel učí žáky vnímat nejrůznější problémové situace, hledat řešení na základě vlastního úsudku a zkušeností.
Zodpovědnost za rozhodnutí	Učitel vede žáky k uvážlivým rozhodnutím a k jejich obhajobě a k uvědomění si zodpovědnosti za výsledky svých činů.
Ověřování řešení problému	Učitel nabádá žáky k praktickému ověřování řešení problému a k aplikování osvědčených postupů v obdobných situacích a ke sledování jejich pokroku.
Řešení problému	Učitel směřuje žáky ke vhodné volbě způsobu řešení problému na základě logických, matematických a empirických postupů.

Kompetence komunikativní

Na úrovni základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Dílčí kompetence	popis
Porozumění prostředkům komunikace	Učitel učí žáky porozumět různým typům textů a záznamů, běžně užívaným gestům, zvukům a jiným informačním prostředkům.
Formulace myšlenek a názorů	Učitel učí žáky vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.
Porozumění druhým	Učitel vede žáky k naslouchání, porozumění, k diskusi a k vhodné argumentaci.
Komunikativní dovednosti v praxi	Učitel vede žáky k využití získaných komunikativních dovedností při spolupráci s ostatními lidmi.
Využití komunikačních prostředků	Učitel vede žáky k účinné komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

Na úrovni základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Dílčí kompetence	popis
Atmosféra ve skupině	Učitel směřuje žáky k vytváření příjemné atmosféry v týmu, k ohleduplnosti, k úctě při jednání a k poskytování pomoci druhým.
Přípravná fáze práce ve skupině	Učitel vede žáky k účinné spolupráci, k vytváření pravidel práce a k přijetí nové role v týmu.
Sebepoznání	Učitel vede žáky k sebepoznávání, sebedůvěře, sebeúctě a dosažení pocitu sebeuspokojení.

Spolupráce	Učitel učí žáky diskutovat, efektivně spolupracovat, respektovat různé názory a hlediska.
------------	---

Kompetence občanské

Na úrovni základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Dílčí kompetence	popis
Udržitelnost života	Učitel vede žáky k pochopení základních ekologických problémů a k aktivnímu zapojení do ochrany životního prostředí.
Pravidla	Učitel vede žáky k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy.
Respekt a empatie k druhým	Učitel vede žáky k respektování názorů a hodnot druhých, k empatii a učí je odmítat fyzické a psychické násilí.
Vztah ke kulturnímu dědictví	Učitel vede žáky k respektování našich tradic a kulturního i historického dědictví. Učitel směřuje žáky k aktivnímu zapojení do kulturního a sportovního dění.

Kompetence pracovní

- Na úrovni základního vzdělávání žák: používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adapтуje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Dílčí kompetence	popis
Podnikatelské myšlení	Učitel učí žáky orientovat se v podnikatelském světě.
Pravidla práce	Učitel učí žáky bezpečně používat materiály, nástroje a vybavení, dodržovat pravidla, plnit povinnosti a přizpůsobovat se novým pracovním podmínkám.
Profese	Učitel učí žáky využívat získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.
Bezpečnost práce	Učitel nabádá žáky k ochraně životního prostředí, svého zdraví i zdraví druhých při pracovní činnosti.

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Dílčí kompetence	popis
Bezpečné využívání digitálních technologií	Učitel pomáhá žákům orientovat se v digitálním prostředí a vede je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

2.2.2. Začlenění průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet životní dovednosti. Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Rozvoj schopností poznávání - integrace ve výuce

5. ročník	Matematika
9. ročník	Matematika

Sebepoznání a sebepojetí - integrace ve výuce

3. ročník	Prvouka
8. ročník	Výchova k občanství

Seberegulace a sebeorganizace - integrace ve výuce

4. ročník	Tělesná výchova
8. ročník	Výchova ke zdraví

Psychohygienu - integrace ve výuce

2. ročník	Prvouka
8. ročník	Výchova ke zdraví

Kreativita - integrace ve výuce

4. ročník	Výtvarná výchova
7. ročník	Výtvarná výchova

Poznávání lidí - integrace ve výuce

1. ročník	Prvouka
7. ročník	Výchova k občanství

Mezilidské vztahy - integrace ve výuce

5. ročník	Přírodověda
6. ročník	Výchova ke zdraví

Komunikace - integrace ve výuce

5. ročník	Český jazyk a literatura
9. ročník	Český jazyk a literatura

Kooperace a kompetice - integrace ve výuce

3. ročník	Český jazyk a literatura
6. ročník	Fyzika

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - integrace ve výuce

5. ročník	Český jazyk a literatura
8. ročník	Matematika

Hodnoty, postoje, praktická etika - integrace ve výuce

4. ročník	Český jazyk a literatura
7. ročník	Výchova ke zdraví

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Průřezové téma Výchova demokratického občana má interdisciplinární a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje hodnotový fenomén reprezentující syntézu hodnot spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů. Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Občanskou gramotností rozumíme „orientaci ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti“, přičemž tato orientace není samoúčelná, ale má vyústit ve způsobilost konstruktivně řešit problémy. To znamená řešit problémy se svou lidskou důstojností, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, se znalostí a dovedností uplatňovat zásady slušné komunikace a demokratických způsobů řešení. Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, nýbrž i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní budou žáci více motivováni k diskusím a projevům svých názorů a budou si tak moci vyzkoušet, co obnáší demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Občanská společnost a škola - integrace ve výuce

2. ročník	Prvouka
7. ročník	Výchova k občanství

Občan, občanská společnost a stát - integrace ve výuce

5. ročník	Vlastivěda
8. ročník	Výchova k občanství

Formy participace občanů v politickém životě - integrace ve výuce

5. ročník	Vlastivěda
9. ročník	Výchova k občanství

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - integrace ve výuce

5. ročník	Vlastivěda
7. ročník	Výchova k občanství

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi. Tu je třeba chápat jako princip prostupující celým základním vzděláváním, který podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. Podstatnou součástí evropské dimenze v základním vzdělávání je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i při rozhodování o svém budoucím osobním životě. Průřezové téma rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje. Průřezové téma prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Evropa a svět nás zajímá - integrace ve výuce

5. ročník	Vlastivěda
8. ročník	Zeměpis

Objevujeme Evropu a svět - integrace ve výuce

5. ročník	Anglický jazyk
8. ročník	Zeměpis

Jsmo Evropané - integrace ve výuce

5. ročník	Vlastivěda
8. ročník	Zeměpis

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur - tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak budou moci žáci lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturu, tradice a hodnoty. Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci. Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků - příslušníků minorit. Takové klima přispěje ke vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Kulturní diference - integrace ve výuce

5. ročník	Český jazyk a literatura
9. ročník	Český jazyk a literatura

Lidské vztahy - integrace ve výuce

1. ročník	Prvouka
7. ročník	Výchova k občanství

Etnický původ - integrace ve výuce

3. ročník	Hudební výchova
9. ročník	Zeměpis

Multikulturalita - integrace ve výuce

4. ročník	Anglický jazyk
9. ročník	Německý jazyk

Princip sociálního smíru a solidarity - integrace ve výuce

4. ročník	Český jazyk a literatura
9. ročník	Zeměpis

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma Environmentální výchova v základním vzdělávání vychází z komplexního pojmání vztahu člověka k životnímu prostředí, za něž je považováno vše - od nejbližšího okolí po biosféru planety. Propojuje tak hlediska přírodovědná, sociální, technicko-ekonomická i estetická. Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků. Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu.

Ekosystémy

Základní podmínky života

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí - pokrytí předmětem

Ekologie - 2.stupeň; Ekologie - 1.stupeň

4. ročník	Ekologie - 1.stupeň
6. ročník	Ekologie - 2.stupeň

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí základní poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Uplatnění jednotlivce ve společnosti vyžaduje schopnosti umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což se stále více rovná schopnostem zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií - zatím především z tisku, rozhlasu a televize, ve stále větší míře však i z „nových“ médií, která se stávají součástí veřejné komunikace (elektronické deníky a časopisy apod.). Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médiím nabízena, mají velmi nestejnorodý charakter, vyznačují se velmi svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou přípravu. Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře a fungování), jednak získání dovedností podporujících sebevědomé, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb - od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - integrace ve výuce

5. ročník	Informatika
6. ročník	Výchova ke zdraví

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - integrace ve výuce

4. ročník	Český jazyk a literatura
9. ročník	Český jazyk a literatura

Stavba mediálních sdělení - integrace ve výuce

5. ročník	Informatika
9. ročník	Informatika

Vnímání autora mediálních sdělení - integrace ve výuce

3. ročník	Český jazyk a literatura
6. ročník	Český jazyk a literatura

Fungování a vliv médií ve společnosti - integrace ve výuce

5. ročník	Informatika
6. ročník	Výchova ke zdraví

Tvorba mediálního sdělení - integrace ve výuce

5. ročník	Výtvarná výchova
9. ročník	Informatika

Práce v realizačním týmu - integrace ve výuce

5. ročník	Pracovní činnosti
9. ročník	Informatika

3. Učební plán

3.1. Celkový

1. stupeň

Realizace učebního plánu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vyučuje se povinně ve všech ročnících 1. stupně: 1.- 3. ročník 9 hodin, 4. ročník 8 hodin, 5. ročník 7 hodin. Předmět je členěn na tři okruhy - jazykovou výchovu, slohovou výchovu a literární výchovu. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek prolíná. Anglický jazyk je povinný vyučovací předmět nabízený v rámci oboru Cizí jazyk. Vyučuje se ve 3. až 9. ročníku s 3 hodinovou týdenní dotací.

Matematika je součástí vzdělávací oblasti Matematiky a její aplikace. Je vyučována jako povinný předmět ve všech ročnících 1. stupně: 1. ročník 4 hodiny, 2. až 5. ročník 5 hodin.

Informatika je jako povinný předmět zařazena do 4. a 5. ročníku s 1 hodinovou týdenní dotací.

Prvouka vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. V 1. až 3. ročníku se vyučuje jako povinný předmět s 2 hodinovou týdenní dotací.

Přírodověda je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Ve 4. a 5. ročníku se vyučuje jako povinný předmět s 2 hodinovou týdenní dotací.

Vlastivěda je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. V 5. ročníku se vyučuje jako povinný předmět 2 hodiny.

Ekologie je na 1. stupni součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Vyučuje se jako povinný předmět ve 4. ročníku s 1 hodinovou týdenní dotací.

Hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vyučuje se jako povinný předmět v 1. až 5. ročníku s 1 hodinovou týdenní dotací.

Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vyučuje se jako povinný předmět v 1. až 5. ročníku: 1. až 3. ročník 1 hodina, 4. a 5. ročník 2 hodiny.

Tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vyučuje se jako povinný předmět v 1. až 5. ročníku s 2 hodinovou týdenní dotací.

Pracovní činnosti jsou součástí oblasti Člověk a svět práce. Vyučuje se jako povinný předmět v 1. až 5. ročníku s 1 hodinovou týdenní dotací.

Vzdělávací oblast / vyučovací předměty ŠVP RVP

Jazyk a jazyková komunikace	42 + 9	42
Český jazyk a literatura	33 + 9	33
Anglický jazyk	9	9
Matematika a její aplikace	20 + 4	20
Matematika	20 + 4	0
Informatika	2	2
Informatika	2	2
Člověk a jeho svět	11 + 3	12

Prvouka	6 + 1	0
Přírodověda	3 + 1	X
Vlastivěda	2	X
Ekologie - 1.stupeň	0 + 1	X
Umění a kultura	12	12
Hudební výchova	5	0
Výtvarná výchova	7	0
Člověk a zdraví	10	10
Tělesná výchova	10	10
Člověk a svět práce	5	5
Pracovní činnosti	5	0

2. stupeň

Realizace učebního plánu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vyučuje se povinně ve všech ročnících 2. stupně: 6. a 9. ročník 5 hodin a 7. a 8. ročník 4 hodiny. Předmět je členěn na tři okruhy - jazykovou výchovu, slohovou výchovu a literární výchovu. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek prolíná.

Anglický jazyk je povinný vyučovací předmět nabízený v rámci oboru Cizí jazyk. Vyučuje se v 6. až 9. ročníku s 3 hodinovou týdenní dotací. Pokud žáky dělíme ještě do skupin, rozřazení žáků bude podle výsledků rozřazovacího testu. Německý nebo Ruský jazyk je dalším povinným vyučovacím předmětem nabízeným v rámci oboru Cizí jazyk. Vyučuje se v 7. až 9. ročníku s 2 hodinovou týdenní dotací.

Matematika je součástí vzdělávací oblasti Matematiky a její aplikace. Je vyučována jako povinný předmět ve všech ročnících 2. stupně: 6. až 8. ročník 4 hodiny, 9. ročník 5 hodin. Informatika je jako povinný předmět zařazena do 6. až 9. ročníku vždy s 1 hodinovou týdenní dotací.

Dějepis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vyučuje se jako povinný předmět v 6. až 9. ročníku s 2 hodinovou týdenní dotací.

Výchova k občanství je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vyučuje se jako povinný předmět v 7. až 9. ročníku s 1 hodinovou týdenní dotací.

Fyzika je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vyučuje se jako povinný předmět v 6. až 9. ročníku: 6. až 7. ročník s 2 hodinovou týdenní dotací, 8. a 9. ročník 1 hodinová týdenní dotace.

Chemie je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vyučuje se jako povinný předmět v 8. a 9. ročníku s 2 hodinovou týdenní dotací.

Přírodopis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vyučuje se jako povinný předmět v 6. až 9. ročníku s 2 hodinovou týdenní dotací.

Zeměpis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vyučuje se jako povinný předmět v 6. až 9. ročníku s 2 hodinovou týdenní dotací.

Ekologie je na 2. stupni součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vyučuje se jako povinný předmět v 6. ročníku s 1 hodinovou týdenní dotací. Ekologie na 1. a 2. stupni jako celek pokrývá průřezové téma Environmentální výchova.

Hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vyučuje se jako povinný předmět v 6. až 8. ročníku s 1 hodinovou týdenní dotací.

Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vyučuje se jako povinný předmět v 6. až 9. ročníku: 6. ročník 2 hodiny, 7. a 8. ročník 1 hodina, 9. ročník 2 hodiny.

Výchova ke zdraví je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vyučuje se jako povinný předmět v 7. až 8. ročníku s 1 hodinovou týdenní dotací.

Tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vyučuje se jako povinný předmět v 6. až 9. ročníku s 2 hodinovou týdenní dotací.

Pracovní činnosti jsou součástí oblasti Člověk a svět práce. Vyučuje se jako povinný předmět v 6., 8. a 9. ročníku s 1 hodinovou týdenní dotací.

Seminář a praktika z přírodovědných předmětů se vyučuje jako volitelný předmět v 7. a 8. ročníku s 2 hodinovou týdenní dotací.

Základy administrativy jsou vyučovány jako volitelný předmět v 9. ročníku s 1 hodinovou týdenní dotací.

Domácnost se vyučuje jako volitelný předmět v 7. až 8. ročníku s 2 hodinovou týdenní dotací, v 9. ročníku s 1 hodinovou týdenní dotací .

Poznámky: Žáci v 7.ročníku volí (na dva roky) mezi Seminářem a praktiky z přírodovědných předmětů a mezi Domácností. V 9.ročníku volí mezi Základy administrativy a mezi Domácností. (Předpokládá se, že žáci, kteří si zvolili v 7.ročníku předmět, ve výuce pokračují). Svůj zájem o předmět vyjádří žáci přihláškou, kterou odevzdají již ke konci 2. pololetí předchozího ročníku.

Vzdělávací oblast / vyučovací předměty	ŠVP	RVP
Jazyk a jazyková komunikace	33 + 3	33
Český jazyk a literatura	15 + 3	15
Anglický jazyk	12	12
Německý nebo Ruský jazyk	6	6
Matematika a její aplikace	15 + 2	15
Matematika	15 + 2	15
Informatika	4	4
Informatika	4	4
Člověk a společnost	10 + 1	10
Dějepis	8	8
Výchova k občanství	2 + 1	2
Člověk a příroda	20 + 7	20
Fyzika	5 + 1	5
Chemie	3 + 1	3
Přírodopis	6 + 2	6
Zeměpis	6 + 2	6
Ekologie - 2.stupeň	0 + 1	X
Umění a kultura	9	9
Hudební výchova	3	3
Výtvarná výchova	6	6
Člověk a zdraví	10	10
Výchova ke zdraví	2	2
Tělesná výchova	8	8
Člověk a svět práce	3	3
Pracovní činnosti	3	3
Volitelné předměty	0 + 5	0
Seminář a praktika z přírodovědných předmětů	0 + 4	A
Domácnost	0 + 1	B
Základy administrativy	0 + 1	B
Domácnost	0 + 4	A

3.2. Ročníkový

1. stupeň

Vzdělávací oblast / vyučovací předměty	1	2	3	4	5	ŠVP	RVP
Jazyk a jazyková komunikace						42 + 9	42
Český jazyk a literatura	7 + 2	7 + 2	7 + 2	6 + 2	6+1	33 + 9	33
Anglický jazyk	X	X	3	3	3	9	9
Matematika a její aplikace						20 + 4	20
Matematika	4	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	20 + 4	20
Informační a komunikační technologie						2	2
Informatika	X	X	X	1	1	2	2
Člověk a jeho svět						11 + 3	12
Prvouka	2	2	2 + 1	X	X	6 + 1	6
Přírodověda	X	X	X	1 + 1	2	3 + 1	3
Vlastivěda	X	X	X	X	2	2	2
Ekologie - 1.stupeň	X	X	X	0 + 1	X	0 + 1	X
Umění a kultura						12	12
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	5
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	7
Člověk a zdraví						10	10
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10
Člověk a svět práce						5	5
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5
CELKEM ZÁKLADNÍ	18	18	21	21	24	102	102
CELKEM DISPONIBILNÍ	2	3	4	5	2	16	16
CELKEM V ROČNÍKU	20	21	25	26	26	118	118

2. stupeň

Vzdělávací oblast / vyučovací předměty	6	7	8	9	ŠVP	RVP
Jazyk a jazyková komunikace					33 + 3	33
Český jazyk a literatura	4 + 1	4	3 + 1	4 + 1	15 + 3	15
Anglický jazyk		3	3	3	3	12
Německý nebo Ruský jazyk		X	2	2	2	6
Matematika a její aplikace					15 + 2	15
Matematika		4	3 + 1	4	4 + 1	15 + 2
Informatika					4	4
Informatika		1	1	1	1	4
Člověk a společnost					10 + 1	10
Dějepis		2	2	2	2	8
Výchova k občanství		X	1	1	0 + 1	2 + 1
Člověk a příroda					20 + 7	20
Fyzika	1 + 1	2	1	1	5 + 1	5
Chemie		X	X	1 + 1	2	3 + 1
Přírodopis	1 + 1	1 + 1	2	2	6 + 2	6
Zeměpis	1 + 1	1 + 1	2	2	6 + 2	6
Ekologie - 2.stupeň	0 + 1	X	X	X	0 + 1	X
Umění a kultura					9	9
Hudební výchova		1	1	1	X	3
Výtvarná výchova		2	1	1	2	6
Člověk a zdraví					10	10
Výchova ke zdraví		X	1	1	X	2
Tělesná výchova		2	2	2	2	8
Člověk a svět práce					3	3
Pracovní činnosti		1	X	1	1	3
Volitelné předměty					0 + 5	0
Seminář a praktika z přírodovědných předmětů		X	0 + 2	0 + 2	X	0 + 4
Domácnost		X	X	X	0 + 1	0 + 1
Základy administrativy		X	X	X	0 + 1	0 + 1
Domácnost		X	0 + 2	0 + 2	X	0 + 4
CELKEM ZÁKLADNÍ	23	25	28	28	104	104
CELKEM DISPONIBILNÍ	5	5	4	4	18	18
CELKEM V ROČNÍKU	28	30	32	32	122	122

4. Učební osnovy

4.1. Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve vzdělávacím procesu, neboť dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje v oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve výuce Českého jazyka a literatury jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Osvojení a užívání českého jazyka jako jazyka mateřského v jeho mluvené i písemné podobě otevírá cestu k poznání a pochopení přírodních i společenských skutečností a duchovního bohatství minulosti i dneška. Vytváří se tak předpoklady k úspěšnému dorozumívání s lidmi tím, že učí interpretovat jejich vyjádření a reagovat na ně, učí však také porozumět sám sobě, své roli v různých komunikačních situacích, nalézt vlastní místo mezi vrstevníky i ve společnosti. Vede k formování hodnotové orientace a k citlivému a esteticky účinnému vnímání okolního světa i sebe sama.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného i vnímaného textu. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole i mimo ni, analyzovat je a kriticky posuzovat jejich obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat a hodnotit také formální stránku textů a jejich výstavbu.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka a k poznávání a rozlišování jeho dalších forem. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvíjení potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy a jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora i formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život. Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím Dramatické výchovy, zařazené jako doplňující obor vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Úroveň A2: Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho/jejích nejnaléhavějších potřeb.

Úroveň A1: Rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.

4.1.1. Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, která zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Vyučuje se ve všech ročnících 1. i 2. stupně s následující týdenní hodinovou dotací: 1.-3.ročník 9 hodin, 4.ročník 8 hodin, 5.ročník 7 hodin, 6. a 9. ročník 5 hodin a 7.- 8.ročník 4 hodiny.

Předmět je formálně členěn na tři okruhy – jazykovou výchovu, slohovou výchovu a literární výchovu. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek prolíná.

Hlavním cílem slohové výchovy je učít žáka vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit, analyzovat a kriticky posoudit obsah přečteného

nebo slyšeného textu. Ve vyšších ročnících se také učí posuzovat formální stránku textu a jeho výstavbu.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky a formulovat vlastní názory o přečteném díle. V osmém a devátém ročníku podává literární výchova ucelený přehled vývoje literatury od počátků až k dnešku.

Dle možností se vyučující snaží zprostředkovat žákům možnost literární díla vidět a slyšet (magnetofonové nahrávky, video nahrávky, návštěva divadelních představení...), prostor je věnován též recitaci.

Při práci v hodinách Českého jazyka a literatury je uplatňován diferencovaný přístup k dětem se specifickými poruchami učení, individuálně se přistupuje i k nadaným žákům.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabízet žákům vhodné učební metody
- rozvíjet u žáků schopnost samostatné práce včetně vyhledávání informací
- vést žáky k porozumění smyslu a cíle učení

Kompetence k řešení problémů

- podporovat hledání vlastního postupu při řešení problémů
- učit žáky kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a schopnosti svá rozhodnutí obhájit
- vytvářet podmínky pro týmovou spolupráci

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům při diskusích na daná témata formulovat a vyjadřovat své názory
- učit je vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu
- učit žáky naslouchat promluvám druhých, vhodně na ně reagovat, zapojovat se do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet schopnost spolupracovat ve skupině a zastávat v ní různé role

Kompetence občanské

- seznamovat žáky s tradicemi, učit žáky chránit je
- navštěvovat s žáky kulturní akce

Kompetence pracovní

- vést žáky k využití znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí v zájmu svého rozvoje a přípravy na budoucnost

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Komunikace

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Kulturní diference

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Vnímání autora mediálních sdělení

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace

Žák vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení, nachází vztahy a souvislosti mezi nimi.

- Vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů

Žák vyhledává a třídí informace z internetu, slovníků, učebnic, cizojazyčných knih, časopisů a dalších materiálů.

- Provádět zajímavé činnosti a tím si vytvářet pozitivní vztah k učení

Žák vyrábí zajímavé výrobky a tím získává pozitivní vztah k učení.

- Vybírat a využívat vhodné způsoby pro efektivní učení

Žák volí a vybírá vhodné metody, jednotlivé prvky a způsoby k efektivitě poznání a vědění, dále projevuje snahu a vstřícnost k dalšímu studiu a celoživotnímu učení. Inspiruje se, inovuje stávající formy práce a podílí se na činnosti (skupinová práce, práce v třídním kolektivu, organizace....).

- Formulovat a ověřovat hypotézy

Žák samostatně formuluje svou hypotézu a ověřuje její správnost.

- Používat prvky pozitivní motivace, kriticky hodnotit výsledky učení

Žák používá prvky pozitivní motivace, kriticky zhodnotí výsledky učení.

- Rozvíjet dovednosti potřebné k osvojování učiva

Žák rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva.

- Aplikovat naučená pravidla pravopisu

Žák aplikuje naučená pravidla pravopisu a vzájemně je propojuje.

- Získávat přehled v oblasti umění a kultury
Žák získává přehled v oblasti umění a kultury.
- Rozvíjet a upevňovat sebedůvěru ve vlastní schopnosti
Žák řešením úloh různé náročnosti podporuje sebedůvěru ve vlastní schopnosti, postupuje od jednodušších úloh ke složitějším.
- Číst s porozuměním
Žák čte s porozuměním zadání řešených problémů.
- Využívat znalostí z českého jazyka v jiných oblastech
Žák využívá znalosti a dovednosti z českého jazyka v jiných předmětech.
- Rozšiřovat literární obzory
Žák čte základní díla české a světové literatury, využívá dostupné literární zdroje (návštěva knihoven, literárních besed...).
- Propojovat probraná témata a jazykové jevy
Žák propojuje probraná témata a jazykové jevy.
- Posoudit vlastní pokrok a výsledky
Žák posuzuje vlastní pokrok a kriticky hodnotí své výsledky v rámci autoevaluace v předmětu.
- Vytvářet pozitivní vztah k učení
Žák chápe smysl a cíl učení, učí se sám pro sebe.

Kompetence k řešení problémů

- Kriticky myslet a činit uvážlivá rozhodnutí
Žák myslí kriticky a činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen obhájit svá rozhodnutí.
- Vnímat problémové situace
Žák samostatně nalézá pravidla pravopisu, kterými se řídí probírané mluvnické jevy.
- Nalézat chyby
Žák nalézá chyby v textu a odůvodní správné řešení.
- Vyvozovat na daném příkladu mluvnická pravidla

Žák dokáže samostatně vyvozovat na daném příkladu gramatické jevy a pravidla.

- Vyhledávat smysl neznámých výrazů

Žák vyhledává hlavní myšlenky, odhaduje významy neznámých výrazů podle kontextu a znalosti tvoření slov.

- Vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Žák vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, rozlišuje podstatné a nepodstatné informace, nenechá se odradit nezdarem.

- Využívat získávané vědomosti

Žák objevuje různé varianty řešení, aplikuje získané vědomosti a schopnosti, nenechá se odradit případným nezdarem.

- Samostatně řešit problémy

Žák je schopen samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení.

- Řešit problém v týmu

Žák se účastní týmové spolupráce při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Vyjadřovat a formulovat myšlenky

Žák je schopen smysluplně vyjadřovat a formulovat myšlenky.

- Respektovat a učit se základní komunikační pravidla rozhovoru

Žák respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru, na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev, užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves, pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.

- Vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu

Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory při diskusích na dané téma. Vyjadřuje se výstižně a v logickém sledu.

- Podporovat kritiku, sebekritiku a dobré vztahy mezi spolužáky

Žák dokáže vhodně kritizovat a přijmout kritiku, vytváří vhodné vztahy ve skupině.

- Kultivovat svůj grafický projev

Žák kultivuje svůj grafický projev v rámci realizace algoritmu řešení problému.

- Vyjadřovat se souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu

Žák se vyjadřuje souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu.

- Porozumět formulacím

Žák přijme a porozumí běžně užívaným gestům, výrazům a formulacím, umí na ně vhodně reagovat.

- Naslouchat promluvám a obhajovat svůj názor

Žák umí naslouchat promluvám druhých lidí, je schopen empatie, dokáže obhájit svůj názor.

- Jednat čestně

Žák jedná v duchu fair play.

- Poznávat různé druhy písemností

Žák poznává různé druhy písemností, jejich náležitosti a úpravu.

- Vést rozhovory, scénky

Žák vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechává vzkaz na záznamníku, porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti, respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru.

- Využívat komunikačních dovedností ve spolupráci s ostatními lidmi

Žák využívá získané komunikační dovednosti ke spolupráci s ostatními lidmi a s okolním světem.

- Komunikovat při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině

Žák komunikuje při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině.

- Využívat komunikační prostředky s okolním světem

Žák využívá informační a komunikační prostředky i technologie pro komunikaci s okolním světem.

- Naslouchat, reagovat, zapojovat se do diskuse

Žák naslouchá promluvám druhých, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, vhodně argumentuje a obhajuje svůj názor.

- Dramatizovat situaci, příběh

Žák pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního útvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků, prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentaci svých spolužáků.

Kompetence sociální a personální

- Efektivně spolupracovat při řešení úloh, problémů či projektů

Žák účinně spolupracuje při řešení úloh, problémů či projektů, učí se různým rolím a přijímá odpovědnost za jejich naplnění.

- Dokázat požádat o pomoc

Žák umí požádat o pomoc.

- Diskutovat na dané téma

Žák diskutuje na dané téma v malých skupinách i v rámci celé třídy.

- Podporovat a upevňovat dobré mezilidské vztahy

Žák podporuje a upevňuje dobré mezilidské vztahy a v případě potřeby poskytne pomoc.

- Upevňovat sebedůvěru

Žák si osvojováním nového učiva upevňuje sebedůvěru.

- Ovládat a řídit své jednání a chování

Žák řídí a ovládá své jednání.

- Podílet se na stanovení pravidel spolupráce ve skupině

Žák se podílí na stanovení pravidel spolupráce ve skupině a dodržuje je.

- Chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými

Žák chápe potřebu efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému, oceňuje zkušenosti jiných, respektuje různá hlediska.

- Osvojovat si dovednost kooperace

Žák si osvojuje dovednost kooperace.

- Rozvíjet schopnost zastávat v týmu různé role

Žák rozvíjí schopnost zastávat v týmu různé role.

Kompetence občanské

- Respektovat názory druhých
Žák respektuje názory a přesvědčení druhých.
- Seznamovat se s tradicemi
Žák se seznamuje s tradicemi, kulturním a historickým dědictvím.
- Poznávat odlišnosti jiných zemí
Žák poznává odlišnosti jiných zemí a jejich kulturní tradice, prohloubí si toleranci a porozumění k jiným národům.
- Uvědomovat si své povinnosti a zodpovědnost
Žák si uvědomuje své školní povinnosti a zodpovědnost za domácí přípravu.
- Respektovat zásady chování na kulturních akcích
Žák respektuje zásady chování na kulturních akcích.
- Zajímat se individuálně o kulturní dění
Žák se individuálně zajímá o kulturní dění.
- Navštěvovat kulturní akce
Žák navštěvuje kulturní akce a zajímá se o kulturní dění.

Kompetence pracovní

- Dodržovat hygienická pravidla
Žák zvládá základní hygienické návyky a pravidla při čtení a psaní.
- Vytvářet návyk sebekontroly
Žák dodržuje vymezená pravidla, vytváří si návyk sebekontroly a odpovědnosti za výsledky své práce.
- Vyhledávat a využívat profesní informace
Žák vyhledává a využívá profesní informace.
- Využívat znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje a profesního zaměření
Žák využívá znalosti a zkušenosti získané v občanské výchově pro svůj další profesní růst a rozvoj.

ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dotace	7 + 2	7 + 2	7 + 2	6 + 2	6+1	4 + 1	4	3 + 1	4 + 1
povinnost (skupina)	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný
dotace skupiny									

1. ROČNÍK - DOTACE: 7 + 2, POVINNÝ

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou výslovnost • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh • zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání • vyjadřuje city v jednoduchých situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj fonetického sluchu, sluchová syntéza, analýza - písmena malá, velká, tiskací, psací - slabiky otevřené, zavřené, trojpísmenné - slova - čtení otevřených slabik ve slovech, čtení zavřených slabik na konci slov, slova se skupinou dvou souhlásek, čtení slov se slabikotvornými souhláskami, slova s písmenem ě, se skupinami di, ti, ni, dy, ty, ny a se shluky souhlásek - hlasité čtení jednoduchých vět - uspořádání slov ve větě - interpunkční znaménka - délka samohlásek - porozumění přečteným větám - nadpis, článek, řádek, odstavec - poslech, vyprávění, dramatizace a recitace - čtení – technika čtení, čtení pozorné - naslouchání – věcné naslouchání (pozorné, soustředěné) - mluvený projev – základy techniky mluveného slova - písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) - technika psaní (úhledný, čitelný písemný projev) - sociálně komunikační dovednosti – spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích - komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky 	<ul style="list-style-type: none"> zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku odlišuje pohádku od ostatních vyprávění pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<ul style="list-style-type: none"> poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramaturgie, vlastní výtvarný doprovod základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka; spisovatel, kniha, čtenář, verš, rým komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, prosba, poděkování, omluva, pozdrav, oslovení sociálně komunikační dovednosti – spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocitu spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obavy a hněvu

2. ROČNÍK - DOTACE: 7 + 2, POVINNÝ**KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA**

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou 	<ul style="list-style-type: none"> čtení – technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu, věcné čtení (čtení jako zdroj informací) naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, věcné, pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, výslovnost)

<p>výslovnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh • osvojí si oslovení křestními jmény, používá vhodné formy pozdravu, naslouchá, dodržuje jednoduchá komunikační pravidla ve třídě, poděkování, omluva, přiměřená gestikulace • podílí se na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vypravování, poděkování - písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) - žánry písemného projevu – adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, dopis, popis, vypravování - komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace
---	---

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky • porovnává význam slov, zvláště slova opačného významu, slova významem souřadná, nadřazená a podřazená • rozlišuje slovní druhy v základním tvaru • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves • spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy • rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné 	<ul style="list-style-type: none"> - slovo, slabika, hláska, písmeno, rozdělení hlásek - zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) - slovní zásoba a tvoření slov – slova, pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma - tvarosloví – slovní druhy (podstatná jména, slovesa, předložky, spojky) - skladba – věta jednoduchá a souvětí - druhy vět - pořádek slov ve větě - pořádek vět v textu - abeceda - znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř

<p>jazykové i zvukové prostředky</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje řadu písmen po sobě jdoucích, řadí slova podle abecedy odůvodňuje a píše správně i/y po měkkých a tvrdých souhláskách; dě, tě, ně, ú/ů, bě pě, vě, mě; velká písmena na začátku věty a v typických příkladem vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<p>slov</p> <ul style="list-style-type: none"> psaní u/ú/ů psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě psaní velkých písmen (vlastní jména, osobní, místní)
---	--

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností vyjadřuje své pocity z přečteného textu rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky; sleduje prezentace ostatních 	<ul style="list-style-type: none"> poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod základní literární pojmy- literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava komunikace s divákem – prezentace, sebereflexe

3. ROČNÍK - DOTACE: 7 + 2, POVINNÝ

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev píše věcně i formálně správná jednoduchá sdělení seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a 	<ul style="list-style-type: none"> čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací) naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) mluvený projev - základy techniky mluveného projevu (dýchání, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení,

<p>vypráví podle nich jednoduchý příběh</p> <ul style="list-style-type: none"> • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích 	<p>omluva, prosba, oznámení, vypravování</p> <p>- písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem), technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, pozvánka, dopis, popis, vypravování</p>
--	---

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává význam slov, zvláště slova opačného významu, slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná • rozlišuje slovní druhy v základním tvaru • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves • spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy • odůvodňuje a píše správně i/y po měkkých a tvrdých souhláskách; dě, tě, ně, ú/ů, bě pě, vě, mě; velká písmena na začátku věty a v typických příkladem vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<p>- slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)</p> <p>- slovní druhy, tvary slov</p> <p>- věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice</p> <p>- vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z</p> <p>- slova s ě</p> <p>- vlastní jména</p>
<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kooperace a kompetice • MEDIÁLNÍ VÝCHOVA • Vnímání autora mediálních sdělení 	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • čte plynule věty a souvětí, člení text • čte s porozuměním, předčítá, využívá čtenářské dovednosti • používá četbu jako zdroj informací 	<p>- poslech literárních textů</p> <p>- zážitkové čtení a naslouchání</p> <p>- tvořivé činnosti s literárním textem: přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace,</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vypráví pohádky, povídky, dramatizuje, domýšlí příběhy, vyjadřuje své postoje k přečtenému • orientuje se v textu dětských knih, charakterizuje literární postavy, vyjadřuje své postoje ke knize • rozlišuje herní a reálnou situaci, vstupuje do jednotlivých rolí • zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání • rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná • reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového) • zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky 	<p>vlastní výtvarný doprovod</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání - základní předpoklady dramatického jednání – herní dovednost – vstup do role, jevištní postava - sociálně komunikační dovednosti – spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení - proces dramatické a inscenační tvorby – typová postava – směřování k její hlubší charakteristice; činoherní i loutkářské prostředky - základní komunikační dovednosti – komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace
--	--

4. ROČNÍK - DOTACE: 6 + 2, POVINNÝ

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamník • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle 	<ul style="list-style-type: none"> - čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) - naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) - mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování),

<p>komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti • reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku • si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní sebehodnocení • se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách 	<p>mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)</p> <p>- písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, dopis, popis; vypravování</p> <p>- základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva</p> <p>- základy neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky</p>
<p>pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulturní diference <p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality 	

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává význam slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • vyhledává základní skladební dvojici • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách 	<p>- zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)</p> <p>- slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, anonyma, synonyma a homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)</p> <p>- tvarosloví – slovní druhy, tvary slov</p> <p>- skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice</p> <p>- pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 	
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy • pracuje s pravidly hry a jejich variacemi; dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat • rozpozná témata a konflikty v situacích a v příbězích; nahlíží na ně z pozic různých postav; zabývá se důsledky jednání postav 	<ul style="list-style-type: none"> - poslech literárních textů - zážitkové čtení a naslouchání - tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod - základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání - herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava - náměty a témata v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování - dramatická situace, příběh – řazení situací v časové následnosti
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hodnoty, postoje, praktická etika 	
<p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Princip sociálního smíru a solidarity 	

5. ROČNÍK - DOTACE: 6 + 1, POVINNÝ

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává význam slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová 	<ul style="list-style-type: none"> - zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)

<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 	<ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, anonyma, synonyma a homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) - tvarosloví – slovní druhy, tvary slov - skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice - pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamník • rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru 	<ul style="list-style-type: none"> - čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) - naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) - mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a

<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti 	<p>posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)</p> <p>- písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování</p>
<p>pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulturní diference 	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy • prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků • pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá při tom různých výrazových prostředků • identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí • reflektuje svůj zážitek z dramatického díla; rozlišuje na základě vlastních zkušeností základní divadelní hry 	<ul style="list-style-type: none"> - poslech literárních textů - zážitkové čtení a naslouchání - tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod - základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání - sociálně komunikační dovednosti – spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení - inscenační prostředky a postupy – jevištní tvar na základě improvizované situace a minipříběhu; přednes - komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obavy a hněvu - základní stavební prvky dramatu – situace, postava, konflikt - současná dramatická umění a média – divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba

	- základní divadelní druhy – činohra, zpěvohra, loutkové divadlo, pohybové a taneční divadlo
--	--

6. ROČNÍK - DOTACE: 4 + 1, POVINNÝ

ÚVOD O ČESKÉM JAZYCE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • používá jazykové příručky • vymezí pojem jazyk, vysvětlí jeho vznik a vývoj • definuje obecnou češtinu, nářečí, spisovnou češtinu 	<ul style="list-style-type: none"> - vrstvy národního jazyka - jazyk spisovný a nespisovný - čeština mezi ostatními slovanskými jazyky - jazykové příručky

ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná zvukovou a písemnou podobu slov a správně intonuje 	<ul style="list-style-type: none"> - spisovná a nespisovná výslovnost - hlásky - zdvojené souhlásky - pauza, důraz, tempo, přízvuk - druhy vět podle postoje mluvčího - věty doplňovací a zjišťovací

STAVBA SLOVA A PRAVOPIS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • provede slovotvorný rozbor a rozbor stavby slova 	<ul style="list-style-type: none"> - slovotvorný rozbor - rozbor stavby slova - slova příbuzná - pravopisná cvičení (vyjmenovaná slova, koncovky jmen, koncovky sloves, předložky s/z, předpony s-/z-/vy-)
<p>přesahy do: (9. ročník): Základní strojepisný výcvik</p>	

TVAROSLOVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • určí mluvnické kategorie u podstatných a přídavných jmen, aplikuje jejich znalost v písemném projevu 	<ul style="list-style-type: none"> - slovní druhy - podstatná jména (konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná, látková) - přídavná jména (druhy, vzory, pravopis,

<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje slovní druhy, rozliší ohebné a neohebné • rozpozná druhy zájmen a číslovek, tvoří spisovné tvary • skloňuje vlastní jména osobní a místní 	jmenné tvary, stupňování) - zájmena (druhy, skloňování) - číslovky (druhy, skloňování) - slovesa (tvary podmiňovacího způsobu a rozkazovacího způsobu)
---	---

SKLADBA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá základní větné členy a zdůvodní shodu • rozliší přísudek slovesný, jmenný se sponou a jmenný beze spony 	- základní větné členy - rozvíjející větné členy - věta jednoduchá, souvětí

VYPRAVOVÁNÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší základní slohové útvary • sestaví osnovu, dodrží časovou posloupnost • užívá vhodných jazykových prostředků • vyjadřuje se souvisle a výstižně v mluveném projevu • používá jazykové příručky • uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev uplatňuje kultivovaný a mluvený projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla • v mluveném projevu v připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči 	- jazykové prostředky, časová posloupnost - osnova - samostatné jazykové projevy ústní i písemné - psychosomatické dovednosti (práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace)

POPIS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší základní slohové útvary • sestaví osnovu, dodrží časovou posloupnost • užívá vhodných jazykových prostředků • vybírá vhodná slova při nácviku popisu 	- funkce - popis předmětu, objektu, osoby - popis pracovního postupu - nonverbální komunikace

<ul style="list-style-type: none"> • používá jazykové příručky 	
přesahy do: (7. ročník): Vztahy mezi lidmi a otevřená komunikace	

ZPRÁVA, OZNÁMENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší zprávu od oznámení 	<ul style="list-style-type: none"> - sestavování zpráv a oznámení - rozdíl zpráva, oznámení, reklama
pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA <ul style="list-style-type: none"> • Vnímání autora mediálních sdělení 	

VÝPISKY, VÝTAH

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší základní slohové útvary • vyhledá hlavní myšlenky textu • podá informaci stručně a zřetelně • používá jazykové příručky 	<ul style="list-style-type: none"> - nejdůležitější myšlenky v textu - nácvik výpisků

DOPIS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • užívá vhodných jazykových prostředků • stylizuje dopis, používá kultivovaný písemný projev • používá jazykové příručky 	<ul style="list-style-type: none"> - dopis soukromý, úřední - stylizace, slovní zásoba - psaní dopisů různým adresátům

POEZIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • používá literaturu jako zdroj poznání a prožitků • uvede základní znaky poezie • rozliší sloku od verše • reprodukuje přečtený text, zhodnotí hlavní postavy 	<ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy literární teorie - rým, verš, strofa - metafora, metonymie, personifikace - báseň, balada - významní čeští i světoví autoři - lidová slovesnost

<ul style="list-style-type: none"> • posoudí vztah literatury k životu 	
---	--

PRÓZA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • odliší pověst od pohádky • uvede základní znaky bajky • posoudí vztah literatury k životu • rozvíjí herní situace 	<ul style="list-style-type: none"> - bajka - pohádka - báje - významní čeští a světoví autoři - lidová slovesnost

DRAMA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná základní prvky dramatu • propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření • uplatňuje kultivovaný a mluvený projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla 	<ul style="list-style-type: none"> - základní stavební prvky dramatu (situace, postava, konflikt, téma, vrchol, gradace) - základní dramatické žánry (komedie, tragedie, drama) - herní dovednosti (vstup do role, jevištní postava, struktura herní a jevištní situace)

7. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ

TVAROSLOVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • navázáním na znalosti o podstatných a přídavných jménech odvodí jejich další tvary • určí slovesné kategorie - rod 	<ul style="list-style-type: none"> - slovní druhy - podstatná jména (pád, číslo, rod, vzor, koncovky, skloňování jmen označujících části těla) - přídavná jména (druhy, vzory, stupňování, koncovky) - zájmena (druhy, skloňování, vztažné zájmeno jenž) - číslovky (druhy, skloňování) - slovesa (osoba, číslo, způsob, čas, infinitiv sloves, rod činný a trpný) - příslovce (druhy, příslovečné spřežky, stupňování) - předložky, spojky, částice, citoslovce

VÝZNAM SLOV

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • tvoří homonyma, antonyma, synonyma a začleňuje je do souvislého textu	<ul style="list-style-type: none"> - slovo, věcný význam slova - sousloví, rčení - slova jednoznačná a mnohoznačná - metafora, metonymie - synonyma, antonyma, homonyma - odborné názvy

SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • při písemném i mluveném projevu používá vhodná slova • navázáním na znalosti o podstatných a přídavných jménech odvodí jejich další tvary	<ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba - obohacování slovní zásoby - odvozování, přechylování - skládání slov - zkracování

SKLADBA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší větu hlavní a vedlejší, větné členy podle vztahů • určí druh vedlejší věty • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> - věty jednočlenné, dvojčlenné, větný ekvivalent - přísudek – slovesný, slovesný složený, jmenný beze spony, jmenný se sponou - podmět – vyjádřený, nevyjádřený a všeobecný - shoda přísudku s podmětem - předmět - příslovečná určení - přívlástek (shodný, neshodný, několikanásobný, postupně rozvíjející, těsný, volný) - doplněk - věty hlavní a vedlejší - větné členy několikanásobné - větná stavba - tvoření vět - stavba textová

POPIS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše jednoduchý výrobek • sestaví jednoduchý popis pracovního postupu	<ul style="list-style-type: none"> - popis výrobků - popis pracovního postupu - subjektivně zbarvený popis - líčení

<ul style="list-style-type: none"> • rozliší běžný popis od subjektivně zabarveného 	
--	--

VÝPISKY, VÝTAH

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší výpisky a výtah • sestaví výpisky nebo výtah z kratšího textu 	- zpracování výtahu z odborného textu

CHARAKTERISTIKA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • při písemném i mluveném projevu používá vhodná slova • rozliší charakteristiku vnitřní a vnější, přímou a nepřímou • používá v charakteristice vhodná přirovnání, přísloví a pořekadla 	<ul style="list-style-type: none"> - vnitřní, vnější - přímá, nepřímá - přirovnání, přísloví, pořekadla

ŽÁDOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • předvede samostatný souvislý projev (ústní i písemný) • komunikuje kultivovaně, výstižně, volí vhodné jazykové prostředky pro danou modelovou komunikační situaci • formuluje žádost písemnou i ústní 	- formulace písemné i ústní žádosti

ŽIVOTOPIS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • sestaví svůj vlastní životopis 	- sestavování životopisu
<p>přesahy do: (9. ročník): Životopis</p>	

POEZIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozdíly mezi literárními druhy a žánry • analyzuje, rozlišuje a třídí literární texty • rozpozná formu literárního díla • zaujímá vlastní stanovisko • zná základní pojmy z poezie	<ul style="list-style-type: none"> - lyrika, epika - lyrickoepická poezie - lidové a umělé balady

PRÓZA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozdíly mezi literárními druhy a žánry • analyzuje, rozlišuje a třídí literární texty • rozpozná formu literárního díla • zaujímá vlastní stanovisko	<ul style="list-style-type: none"> - báje, mýty - pohádka - legendy - povídky - cestopis - kroniky - významní čeští a světoví autoři

DRAMA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozdíly mezi literárními druhy a žánry • analyzuje, rozlišuje a třídí literární texty • rozpozná formu literárního díla • zaujímá vlastní stanovisko • pozná základní divadelní druhy a žánry • uvědomí si vztahy mezi fiktivní situací a realitou • vnímá dramatickou a inscenační tvorbu jako společný tvůrčí proces • rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí	<ul style="list-style-type: none"> - monolog, dialog - komedie, tragédie - kompozice - významní čeští a světoví autoři - základní divadelní druhy (činohra, loutkové divadlo, opera, opereta, muzikál, balet, pantomima) - práce na postavě – charakter, motivace, vztahy - dramatická situace, příběh – řazení situací v časové a příčinné následnosti, dramatizace literární předlohy
přesahy z: Dějepis (6. ročník): Starověké Řecko a Řím	

8. ROČNÍK - DOTACE: 3 + 1, POVINNÝ

OBECNÉ VÝKLADY O JAZYCE ČESKÉM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná slovanské a světové jazyky	<ul style="list-style-type: none"> útvary českého jazyka a jazyková kultura čeština mezi slovanskými jazyky

TVAROSLOVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná hlavní způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov uvede rozdíl ve skloňování podstatných jmen přejatých, vytvoří jejich správné tvary vysvětlí pojem slovesný vid, rozliší slovesa dokonavá a nedokonavá, dokáže vytvořit vidové dvojice	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba a tvoření slov pravopis a výslovnost slov přejatých slovní druhy pravopis koncovek jmen skloňování slov ohebných stupňování jmen přídavných a příslovcí nepravidelnosti ve skloňování jmen podstatných skloňování obecných jmen přejatých skloňování cizích vlastních jmen skloňování zájmena <i>týž/ tentýž</i> slovesa dokonavá, nedokonavá, vidové dvojice tvoření slovesných tvarů z kmene přítomného a minulého slovesné třídy a vzory pravopis koncovek jmen a sloves

SKLADBA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná větné členy vymezí pojem několikanásobný větný člen, vyjmenuje významové poměry mezi jednotlivými členy vysvětlí pojem přístavek, uvede příklad, napíše správně interpunkci graficky znázorní stavbu věty jednoduché, rozliší větu jednoduchou od souvětí určí poměry mezi větami hlavními vysvětlí pojem souvětí podřadné a souřadné	<ul style="list-style-type: none"> věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent zápor základní a rozvíjející větné členy několikanásobné větné členy významový poměr mezi jeho složkami přístavek stavba věty jednoduché souvětí podřadné a souřadné druhy vět vedlejších poměry mezi větami hlavními tvoření vět stavba textová

CHARAKTERISTIKA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozliší charakteristiku vnitřní a vnější, přímou a nepřímou	<ul style="list-style-type: none"> - vnitřní, vnější - vhodné jazykové prostředky - osnova

SUBJEKTIVNĚ ZABARVENÝ POPIS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná líčení od popisu	<ul style="list-style-type: none"> - osnova - jazykové prostředky - analýza textů, působivost - vlastní tvorba

VÝKLAD, VÝTAH

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vypracuje výklad (výtah) s pomocí osnovy, vhodně použije odborné názvosloví používá kultivovaný písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu vyhledá v textu cizí slova, vysvětlí jejich význam reprodukuje literární text	<ul style="list-style-type: none"> - jazykové a kompoziční prostředky - zpracování výkladu, výtahu - odborné výrazy - zachycení podstatných myšlenek

ÚVAHA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozliší fakta od názorů a hodnocení vypracuje jednoduchou úvahu používá kultivovaný písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu interpretuje text vlastními slovy	<ul style="list-style-type: none"> - osnova - uplatnění vlastních zkušeností, názorů a postojů - slovní obraty - vlastní tvorba

ŽIVOTOPIS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> sestaví strukturovaný životopis	<ul style="list-style-type: none"> - formy životopisu - strukturovaný životopis
přesahy do: (9. ročník): Životopis, (9. ročník): Úprava písemností	

POEZIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • řadí chronologicky autory literárních období • orientuje se v jednotlivých uměleckých směrech • reprodukuje literární text • interpretuje text vlastními slovy	<ul style="list-style-type: none"> - starší česká lyrika - epigramy - slovenská poezie - písňové texty - významní čeští a světoví autoři - významné umělecké směry (renesance, baroko, romantismus...)

PRÓZA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • řadí chronologicky autory literárních období • orientuje se v jednotlivých uměleckých směrech • reprodukuje literární text • interpretuje text vlastními slovy	<ul style="list-style-type: none"> - mytologie - biblické příběhy - pohádky pro dospělé - povídky - román - sci-fi - významní čeští a světoví autoři - významné umělecké směry (renesance, baroko, romantismus...)

DRAMA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • řadí chronologicky autory literárních období • orientuje se v jednotlivých uměleckých směrech • reprodukuje literární text • interpretuje text vlastními slovy • rozpozná hlavní téma a konflikt • prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt; uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou • přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku	<ul style="list-style-type: none"> - druhy dramatu - absurdní drama - významní čeští a světoví autoři - významné umělecké směry (renesance, baroko, romantismus...) - sociálně komunikační dovednosti – komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce - konflikt jako základ dramatické situace – řešení konfliktu jednáním postav

DISKUSE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná komunikační záměr partnera v rozhovoru 	<ul style="list-style-type: none"> pravidla diskuse komunikační záměr

9. ROČNÍK - DOTACE: 4 + 1, POVINNÝ**OBECNÉ VÝKLADY O JAZYCE**

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití v praxi využívá obecná poučení o jazyce, rozlišuje skupiny, rozvrstvení uvede základní poznatky o vývoji českého jazyka 	<ul style="list-style-type: none"> čeština mezi jazyky slovanskými vývoj jazyka českého archaismy, historismy a neologismy útvary českého jazyka
<p>pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> Kulturní diference 	

ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> využívá jazykových příruček samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova správně skloňuje obecná jména přejatá a cizí vlastní jména 	<ul style="list-style-type: none"> hláskosloví spisovná výslovnost – spodoba znělosti melodie, důraz, tempo psaní a výslovnost slov přejatých

TVOŘENÍ SLOV

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje pravopisné jevy lexikální, morfologické, syntaktické ve větě jednoduché a v souvětí rozlišuje a příklady v textu dokládá 	<ul style="list-style-type: none"> stavba slov, tvoření slov psaní i/y po obojetných souhláskách skupiny souhlásek způsoby obohacování slovní zásoby

nej důležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	
--	--

VÝZNAM SLOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> v textu vyhledá synonyma, antonyma a homonyma a vysvětlí rozdíly mezi nimi rozpozná slova jednoznačná a mnohoznačná v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> slova jednoznačná a mnohoznačná synonyma, antonyma, homonyma odborné názvy

TVAROSLOVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci rozlišuje pravopisné jevy lexikální, morfologické, syntaktické ve větě jednoduché a v souvětí v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí využívá jazykových příruček určuje mluvnické kategorie ohebných slovních druhů správně skloňuje obecná jména přejatá a cizí vlastní jména rozpozná v textu přechodníky, rozliší přechodník přítomný a minulý 	<ul style="list-style-type: none"> slovní druhy skloňování obecných jmen přejatých skloňování cizích vlastních jmen slovesa a jejich tvary přechodníky pravopis koncovek jmen a sloves

SKLADBA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> odstraňuje skladební nedostatky využívá jazykových příruček 	<ul style="list-style-type: none"> věta jednoduchá základní a rozvíjející větné členy přístavek věta jednočlenná, dvojčlenná a větný

<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí 	ekvivalent - shoda přísudku s podmětem (i několikanásobným) - samostatný větný člen, osamostatněný větný člen, elipsa - souvětí podřadné - čárka v souvětí podřadném - tvoření vět - český slovosled - souvětí souřadné - vsuvka
---	--

POPIS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> sestaví složitější popis pracovního postupu napíše subjektivně zabarvený popis uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 	- složitější pracovní postupy - subjektivně zabarvený popis

CHARAKTERISTIKA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> napíše charakteristiku literární postavy 	- charakteristika literární postav

VÝKLAD

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> komunikuje kultivovaně a výstižně, uplatňuje spisovný jazyk dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci vypracuje samostatný výklad na základě populárně vědeckého článku využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 	- osnova výkladu - výpisky, výtah, referát

<ul style="list-style-type: none"> • rozliší základní publicistické útvary • využívá jazykových příruček • používá kultivovaný písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu 	
---	--

ÚVAHA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • komunikuje kultivovaně a výstižně, uplatňuje spisovný jazyk • stylizuje úvahu, využívá vlastních zkušeností a názorů • rozliší základní publicistické útvary • orientuje se v tisku, formuluje svůj vlastní názor • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji 	<ul style="list-style-type: none"> - nácvik psaní vlastní úvahy - uplatnění zkušeností, názorů a postojů

FEJETON

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná fejeton 	<ul style="list-style-type: none"> - zvláštnosti fejetonu

PROSLOV, DISKUSE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • komunikuje kultivovaně a výstižně, uplatňuje spisovný jazyk • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • diskutuje na základě znalosti pravidel komunikace • zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu 	<ul style="list-style-type: none"> - krátký proslov - pravidla diskuse - diskuse na dané téma

pokrytí průřezových témat
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Komunikace

FUNKČNÍ STYLY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší základní publicistické útvary • orientuje se v tisku, formuluje svůj vlastní názor • používá kultivovaný písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj 	<ul style="list-style-type: none"> - hovorový, odborný, umělecký, administrativní, řečnický styl - manipulativní komunikace - vyhledávání různých stylů
<p>pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 	

POEZIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • využívá při rozboru literárního díla základních literárních pojmů • charakterizuje významné literární žánry a jejich typy • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • zformuluje písemně i ústně dojmy ze své četby • orientuje se v základních literárních směrech a má přehled o významných představitelích české a světové literatury • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • porovnává českou a světovou literaturu 	<ul style="list-style-type: none"> - rým, verš, rytmus verše - druhy lyriky - počátky českého písemnictví - významní čeští a světoví autoři - významné umělecké směry (renesance, baroko, romantismus...)

20.století	
------------	--

PRÓZA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • využívá při rozboru literárního díla základních literárních pojmů • charakterizuje významné literární žánry a jejich typy • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • formuluje písemně i ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • orientuje se v základních literárních směrech a má přehled o významných představitelích české a světové literatury • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů • porovnává českou a světovou literaturu 20.století • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> - pohádky - povídky - novely - romány - počátky českého písemnictví - významní čeští a světoví autoři - literatura vize a fantazie - významné umělecké směry (renesance, baroko, romantismus...)

DRAMA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • využívá při rozboru literárního díla základních literárních pojmů • formuluje písemně i ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • orientuje se v základních literárních směrech a má přehled o významných představitelích české a světové literatury • porovnává českou a světovou literaturu 20.století • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování • kriticky hodnotí dramatická díla • propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých • rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu; pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky; kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu • rozeznává základní výrazové druhy filmové tvorby (dokument, fabulace, animace) a chápe podstatu jejich výrazových prostředků • přijímá po dohodě s ostatními členy týmu roli v tvůrčím týmu a aktivně ji naplňuje • formuluje názor na vybrané filmové / audiovizuální dílo a porovnává ho s názorem ostatních • v diskusi zaujímá postoj k zobrazovaným etickým hodnotám a estetickým kvalitám sledovaného filmu nebo televizního programu	<ul style="list-style-type: none"> - autorské divadlo - hudebně-divadelní žánry - divadlo Jára Cimrmana - současná dramatická umění a média (divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba) - vybrané etapy a typy světového a českého divadla - výrazné osobnosti české a světové dramatické tvorby - náměty a témata v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování - inscenační tvorba – dramaturgie, režie, herecká práce, scénografie, scénická hudba a zvuk - komunikace s divákem – prezentace, sebereflexe - cvičení vnímavosti, intenzity pozorování reálných dějů, situací a jejich slovní a písemná reflexe - základní formy scénaristické přípravy a prezentace námětu - komunikace vlastních záměrů a námětů v kolektivu, zhodnocení a rozbor vlastní i umělecké produkce

LITERÁRNÍ ČASOPISY A NAKLADATELSTVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve významných literárních časopisech a nakladatelstvích • vyhledá informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	<ul style="list-style-type: none"> - literární časopisy - autoři - nakladatelství - katalogy, knihovna, informační zdroje

4.1.2. Anglický jazyk

Anglický jazyk je vyučovací předmět nabízený v rámci oboru Cizí jazyk. Jeho postupné osvojování pomáhá žákovi snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance. S vyučovacím předmětem Anglický jazyk začínají žáci ve 3. ročníku. Ve tříhodinové týdenní dotaci v každém ročníku v jeho výuce pokračují až do 9. třídy. Žáci pracují v učebnách, v počítačové učebně a ve třídě vybavené audiovizuální technikou. Výuka směřuje k "praktickým dovednostem". Náročnost a rozsah učiva, použitého jako prostředku k dosažení těchto dovedností, volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka. Výuka Anglického jazyka v základní škole směřuje více než k ovládnutí tohoto cizího jazyka k jeho praktickému používání jako komunikačního prostředku. Získávání praktických dovedností žáka je zaměřené na pět základních oblastí cizího jazyka - poslech, rozhovory, čtení a psaní, samostatný ústní projev.

Na 1. stupni ZŠ (3. - 5. ročník) představuje výuka Anglického jazyka úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde především o probuzení zájmu o studium tohoto cizího jazyka a o vytvoření pozitivního vztahu žáka k předmětu. Pozornost je soustředěna na osvojení zvukové podoby jazyka a na zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností, dále na první seznámení se s některými typickými jevy života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou nadřazeny dovednostem číst a písemně se vyjadřovat. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku. Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. Výuka je výrazně propojena nejen s mateřským jazykem, ale též s hudební, pohybovou, výtvarnou a dramatickou výchovou, z nichž přebírá některé techniky a obohacuje je novými prvky (hraní rolí, dramatizace, improvizace apod.), využívá se nahrávek, básniček, písniček, říkanek a jiných textů v interpretaci rodilých mluvčích. Do výuky jsou zařazovány i vhodné programy na PC, případně lze využívat i připojení k internetu. Významnou úlohou vyučujícího je rozvíjet představivost dětí, podněcovat a oceňovat jejich aktivitu a invenci a jejich tvůrčí přístup k činnosti.

Výuka v 6.-9. ročníku shrnuje a prohlubuje vědomosti žáka ve všech oblastech jazykového vzdělání na základní škole. Jsou využívány náročnější metody práce, např. tvorba krátkodobých, dlouhodobých nebo skupinových projektů. Žáci jsou vedeni k aktivnímu

využívání získaných vědomostí a znalostí. Pozornost je věnována rozvoji řečových dovedností a čtení. Písemné vyjadřování nabývá postupně na významu. Stále více se pracuje s autentickými materiály různého druhu - tištěnými i audiovizuálními. Více se do výuky zařazuje integrované používání cizího jazyka v kombinaci s PC a internetem. Prohlubuje se povědomí žáků o kultuře cizích zemí (zejména evropských). V používaných formách a metodách práce je preferováno kooperativní vyučování. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních i skupinových činnostech. Podporuje též další rozvíjení komunikačních dovedností žáků, navazování kontaktů s anglicky hovořícími osobami v zahraničí - zejména prostřednictvím internetu. Významná je i motivace žáků k výuce dalšího cizího jazyka.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učit žáky pracovat v týmech, vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjet schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- podporovat vzájemnou pomoc žáků

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky vyhledávat informace vhodné k řešení problémů
- učit žáky kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a schopnosti svá rozhodnutí obhájit
- učit žáky řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům při diskusích na daná témata formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- učit žáky využívat komunikačních dovedností ve spolupráci s ostatními lidmi
- nabízet žákům dostatek možností v řízené diskusi naslouchat promluvám druhých, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- umožnit žákům pochopit důležitost komunikace v cizím jazyce
- pomocí skupinové práce vést žáky ke komunikaci ve skupině

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat kvalitu společné práce

Kompetence občanské

- učit žáky uvědomovat si své povinnosti a zodpovědnost
- učit žáky chápat cizí jazyk jako historický jev

Kompetence pracovní

- vést žáky k využití znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí v zájmu svého rozvoje a přípravy na budoucnost
- učit žáky využívat znalosti a zkušenosti získané v cizím jazyce

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Objevujeme Evropu a svět

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Multikulturalita

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace

Žák vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení, nachází vztahy a souvislosti mezi nimi.

- Vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů

Žák vyhledává a třídí informace z internetu, slovníků, učebnic, cizojazyčných knih, časopisů a dalších materiálů.

- Provádět zajímavé činnosti a tím si vytvářet pozitivní vztah k učení

Žák vyrábí zajímavé výrobky a tím získává pozitivní vztah k učení.

- Vybírat a využívat vhodné způsoby pro efektivní učení

Žák volí a vybírá vhodné metody, jednotlivé prvky a způsoby k efektivitě poznání a vědění, dále projevuje snahu a vstřícnost k dalšímu studiu a celoživotnímu učení. Inspiruje se, inovuje stávající formy práce a podílí se na činnosti (skupinová práce, práce v třídním kolektivu, organizace....).

- Používat prvky pozitivní motivace, kriticky hodnotit výsledky učení

Žák používá prvky pozitivní motivace, kriticky zhodnotí výsledky učení.

- Rozvíjet dovednosti potřebné k osvojování učiva

Žák rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva.

- Propojovat probraná témata a jazykové jevy

Žák propojuje probraná témata a jazykové jevy.

- Vyhledávat způsoby k odstranění problémů při komunikaci v CJ

Žák samostatně vyhledává způsoby k odstranění problémů při komunikaci v CJ.

Kompetence k řešení problémů

- Vyhledávat smysl neznámých výrazů

Žák vyhledává hlavní myšlenky, odhaduje významy neznámých výrazů podle kontextu a znalosti tvoření slov.

- Vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Žák vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, rozlišuje podstatné a nepodstatné informace, nenechá se odradit nezdarem.

- Řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí

Žák řeší jednoduché situace v cizojazyčném prostředí.

- Řešit problém v týmu

Žák se účastní týmové spolupráce při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Využívat komunikačních dovedností ve spolupráci s ostatními lidmi

Žák využívá získané komunikační dovednosti ke spolupráci s ostatními lidmi a s okolním světem.

- Chápat důležitost komunikace v CJ

Žák pochopí důležitost komunikovat v CJ pro další studium i praktický život.

- Komunikovat při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině

Žák komunikuje při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině.

- Naslouchat, reagovat, zapojovat se do diskuse

Žák naslouchá promluvám druhých, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, vhodně argumentuje a obhájí svůj názor.

- Účastnit se aktivně komunikace v CJ

Žák hovoří samostatně, aktivně se účastní dialogů, diskusí, formuluje a vyjadřuje své názory a postoje v logickém sledu, respektuje názory druhých, formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle (v písemné podobě přehledně a jazykově správně).

- Osvojovat si běžná pravidla mezilidské komunikace v CJ

Žák si osvojí pravidla mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a vytvoří si pozitivní vztah k CJ.

Kompetence sociální a personální

- Diskutovat na dané téma

Žák diskutuje na dané téma v malých skupinách i v rámci celé třídy.

- Spolupracovat s žáky nižších tříd a pomáhat jim

Žák spolupracuje při hodinách se spolužáky nižších tříd.

Kompetence občanské

- Seznamovat se s tradicemi

Žák se seznamuje s tradicemi, kulturním a historickým dědictvím.

- Poznávat odlišnosti jiných zemí

Žák poznává odlišnosti jiných zemí a jejich kulturní tradice, prohloubí si toleranci a porozumění k jiným národům.

- Uvědomovat si své povinnosti a zodpovědnost

Žák si uvědomuje své školní povinnosti a zodpovědnost za domácí přípravu.

- Chápat CJ jako historický jev

Žák chápe CJ jako historický jev, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa.

Kompetence pracovní

- Využívat znalosti a zkušenosti získané v CJ

Žák využívá znalosti a zkušenosti získané v CJ v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.

ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dotace	3	3	3	3	3	3	3
povinnost (skupina)	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný
dotace skupiny							

3. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

PRAVIDLA KOMUNIKACE V BĚŽNÝCH KAŽDODENNÍCH SITUACÍCH

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	<ul style="list-style-type: none"> - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - slovní zásoba (osvojit si a umět používat základní slovní podobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umět je používat v komunikačních situacích - práce se slovníkem - základní gramatické struktury a typy vět - tematické okruhy: domov, rodina, škola, volný čas, jídlo, tělo, oblékání, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu)
přesahy z: Prvouka (2. ročník): Lidé kolem nás	

4. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

POSLECH S POROZUMĚNÍM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slova - tematické okruhy: domov, rodina, bydliště, škola, volný čas, sporty, dopravní prostředky, zvířata, příroda, počasí, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu a hodiny)
pokrytí průřezových témat <ul style="list-style-type: none"> • MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA	

- Multikulturalita
- přesahy do:
Přírodověda (4. ročník): Člověk

MLUVENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkajících se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkajících se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá 	<ul style="list-style-type: none"> - základní výslovnostní návyky - slovní zásoba – osvojit si a umět používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tématických okruhů a umět je používat v komunikačních situacích - práce se slovníkem

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou

PSANÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života • vyplní osobní údaje do formuláře 	<ul style="list-style-type: none"> - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení s porozumění)

5. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

POSLECH S POROZUMĚNÍM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slova - tématické okruhy: domov, rodina, nákupy, škola, volný čas, oblékání, lidské tělo, povolání, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu a hodiny)
<p>přesahy z: Přírodověda (4. ročník): Člověk</p>	

MLUVENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá 	<ul style="list-style-type: none"> - základní výslovnostní návyky - slovní zásoba – osvojit si a umět používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tématických okruhů a umět je používat v komunikačních situacích - práce se slovníkem
<p>pokrytí průřezových témat VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objevujeme Evropu a svět 	

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má 	<ul style="list-style-type: none"> - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou

k dispozici vizuální oporu	
----------------------------	--

PSANÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života • vyplní osobní údaje do formuláře 	- základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení s porozumění)

6. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

POSLECH S POROZUMĚNÍM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace týkající se osvojovaných témat 	- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slova

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace

MLUVENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích 	- rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím

<ul style="list-style-type: none"> • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost, popisuje osoby, místa a věci ze svého každodenního života 	<ul style="list-style-type: none"> - práce se slovníkem - tematické okruhy: rodina, domov, škola, volný čas, počasí, sport, péče o zdraví, stravovací návyky - realie anglicky mluvících zemí
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA <ul style="list-style-type: none"> • Komunikace 	
komentář PT - 1.8. - dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, specifické komunikační dovednosti	

PSANÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> - gramatické struktury a typy vět - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby

7. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

POSLECH S POROZUMĚNÍM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace týkající se osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slova
pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA <ul style="list-style-type: none"> • Multikulturalita 	
komentář PT - 4.4. - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání	

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech rozumí krátkým jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	<ul style="list-style-type: none"> - zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace

MLUVENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem - tematické okruhy: škola, rodina, bydlení, volný čas, sport, cestování, moderní technologie a média, kultura - realie anglicky mluvících zemí
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopností poznávání Komunikace	
komentář PT - 1.8. - dovednosti pro sdělování verbální i neverbální; komunikace v různých situacích (řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost) PT - 1.1. - cvičení dovedností pro zapamatování, řešení problémů	

PSANÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení	<ul style="list-style-type: none"> - gramatické struktury a typy vět - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby
pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA	

- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

komentář

PT - 6.2. - různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce

8. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

POSLECH S POROZUMĚNÍM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace týkající se osvojovaných témat 	- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slova
pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA <ul style="list-style-type: none"> • Multikulturalita VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH <ul style="list-style-type: none"> • Evropa a svět nás zajímá 	
komentář PT - 4.4. - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání, PT - 3.1. – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa	

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace

MLUVENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných 	- rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tématickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem - tematické okruhy: škola, volný čas, volba

tématech	povolání, nákupy a móda, péče o zdraví, stravovací návyky, pocity a nálady, kultura, společnost a její problémy, město - reálie anglicky mluvících zemí
<ul style="list-style-type: none"> vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života 	
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopností poznávání Komunikace 	
komentář PT - 1.8. - dovednosti pro sdělování verbální i neverbální; komunikace v různých situacích (řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost) PT - 1.1. - cvičení dovedností pro zapamatování, řešení problémů	

PSANÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> gramatické struktury a typy vět rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA <ul style="list-style-type: none"> Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 	
komentář PT - 6.2. - různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce	

9. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

POSLECH S POROZUMĚNÍM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace týkající se osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slova

pokrytí průřezových témat
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Multikulturalita
- VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH
- Evropa a svět nás zajímá

komentář

PT - 4.4. - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání, PT - 3.1. – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	<ul style="list-style-type: none"> - zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace

MLUVENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost, popisuje osoby, místa a věci ze svého každodenního života	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tématickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem - tematické okruhy: nákupy a móda, společnost a její problémy, moderní technologie a média, příroda a město, počasí, kultura - realie anglicky mluvících zemí

pokrytí průřezových témat
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Rozvoj schopností poznávání
- Komunikace

komentář

PT - 1.8. - dovednosti pro sdělování verbální i neverbální; komunikace v různých situacích (řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost) PT - 1.1. - cvičení dovedností pro zapamatování, řešení problémů

PSANÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení	<ul style="list-style-type: none"> - gramatické struktury a typy vět - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA <ul style="list-style-type: none"> • Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
komentář PT - 6.2. - různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce	

4.1.3. Německý jazyk

Vyučovací předmět německý jazyk pokrývá vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk.

Německý jazyk se jako Další cizí jazyk realizuje v 7., 8. a 9. ročníku. Předmětu je určena časová dotace po 2 hodinách v každém ročníku.

Učitel nepostupuje podle jednotné učebnice, tu volí v kombinaci s dalšími výukovými materiály pro danou skupinu optimálně tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů.

Výuka předmětu probíhá v odborných učebnách vybavených multimediální technikou a dalšími pomůckami, případně v kmenových třídách.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učit žáky pracovat v týmech, vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjet schopnost žáků zastávat v týmu různé role

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky vyhledávat informace vhodné k řešení problémů
- učit žáky řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí

Kompetence komunikativní

- učit žáky využívat komunikačních dovedností ve spolupráci s ostatními lidmi
- nabízet žákům dostatek možností v řízené diskusi naslouchat promluvám druhých, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- umožnit žákům pochopit důležitost komunikace v cizím jazyce
- pomocí skupinové práce vést žáky ke komunikaci ve skupině

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat kvalitu společné práce

Kompetence občanské

- učit žáky uvědomovat si své povinnosti a zodpovědnost
- učit žáky chápat cizí jazyk jako historický jev

Kompetence pracovní

- vést žáky k využití znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí v zájmu svého rozvoje a přípravy na budoucnost
- učit žáky využívat znalosti a zkušenosti získané v cizím jazyce

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Multikulturalita

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů

Žák vyhledává a třídí informace z internetu, slovníků, učebnic, cizojazyčných knih, časopisů a dalších materiálů.

- Číst s porozuměním

Žák čte s porozuměním zadání řešených problémů.

- Propojovat probraná témata a jazykové jevy

Žák propojuje probraná témata a jazykové jevy.

- Vyhledávat způsoby k odstranění problémů při komunikaci v CJ

Žák samostatně vyhledává způsoby k odstranění problémů při komunikaci v CJ.

- Posoudit vlastní pokrok a výsledky

Žák posuzuje vlastní pokrok a kriticky hodnotí své výsledky v rámci autoevaluace v předmětu.

- Vytvářet pozitivní vztah k učení

Žák chápe smysl a cíl učení, učí se sám pro sebe.

Kompetence k řešení problémů

- Rozpoznat a řešit problémy

Žák samostatně rozpozná a řeší problémy.

- Vyhledávat smysl neznámých výrazů

Žák vyhledává hlavní myšlenky, odhaduje významy neznámých výrazů podle kontextu a znalosti tvoření slov.

- Využívat získávané vědomosti

Žák objevuje různé varianty řešení, aplikuje získané vědomosti a schopnosti, nenechá se odradit případným nezdarem.

- Řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí

Žák řeší jednoduché situace v cizojazyčném prostředí.

Kompetence komunikativní

- Vyjadřovat a formulovat myšlenky

Žák je schopen smysluplně vyjadřovat a formulovat myšlenky.

- Respektovat a učit se základní komunikační pravidla rozhovoru

Žák respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru, na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev, užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves, pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.

- Vyjadřovat se souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu

Žák se vyjadřuje souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu.

- Porozumět formulacím

Žák přijme a porozumí běžně užívaným gestům, výrazům a formulacím, umí na ně vhodně reagovat.

- Naslouchat promluvám a obhajovat svůj názor

Žák umí naslouchat promluvám druhých lidí, je schopen empatie, dokáže obhájit svůj názor.

- Vést rozhovory, scénky

Žák vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechává vzkaz na záznamníku, porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti, respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru.

- Chápat důležitost komunikace v CJ

Žák pochopí důležitost komunikovat v CJ pro další studium i praktický život.

- Účastnit se aktivně komunikace v CJ

Žák hovoří samostatně, aktivně se účastní dialogů, diskusí, formuluje a vyjadřuje své názory a postoje v logickém sledu, respektuje názory druhých, formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle (v písemné podobě přehledně a jazykově správně).

- Osvojovat si běžná pravidla mezilidské komunikace v CJ

Žák si osvojí pravidla mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a vytvoří si pozitivní vztah k CJ.

Kompetence sociální a personální

- Diskutovat na dané téma

Žák diskutuje na dané téma v malých skupinách i v rámci celé třídy.

Kompetence občanské

- Poznávat odlišnosti jiných zemí

Žák poznává odlišnosti jiných zemí a jejich kulturní tradice, prohloubí si toleranci a porozumění k jiným národům.

- Chápat CJ jako historický jev

Žák chápe CJ jako historický jev, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa.

Kompetence pracovní

- Dodržovat provozní řády v učebnách

Žák dodržuje provozní řády v učebnách.

- Využívat znalosti a zkušenosti získané v CJ

Žák využívá znalosti a zkušenosti získané v CJ v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.

ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dotace	2	2	2
povinnost (skupina)	povinný	povinný	povinný
dotace skupiny			

7. ROČNÍK - DOTACE: 0 + 2, POVINNÝ

NĚMECKÁ ABECEDA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje německou abecedu 	- rozdíl mezi českou a německou abecedou

ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> správně vyslovuje jednotlivé německé hlásky, odliší jejich výslovnost od českých hlásek čte srozumitelně se správnou artikulací krátké dialogy a texty na základě autentických nahrávek napodobuje intonaci a melodii německé věty vyslovuje správně skupiny hlásek 	<ul style="list-style-type: none"> korektní výslovnost hláskování pravidla výslovnosti pro skupiny hlásek

MLUVNICE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vyčasuje sloveso v přítomném čase vyčasuje pomocná slovesa vytvoří německou větu přiřazuje synonyma a antonyma 	<ul style="list-style-type: none"> přítomný čas pomocná slovesa (sein, haben) věta oznamovací tvorba otázky tvorba záporu synonyma, antonyma

ČÍSLOVKY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> počítá od 1 do 100 	<ul style="list-style-type: none"> pravidla pro psaní číslovek 1-100 číslovky základní

KOMUNIKACE V BĚŽNÝCH KAŽDODENNÍCH SITUACÍCH

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchému dialogu a krátkému sdělení informativního charakteru, které se týká jeho samého, jeho rodiny a nejbližšího okolí • rozumí krátkým dialogům a textům, vyhledá základní informace v textu a odpoví na jednoduché otázky • reprodukuje pomocí otázek i volně obsah jednoduchého krátkého psaného i slyšeného textu a jednoduchých dialogů ústně i písemně • pozdraví, představí se, seznámí se • vyplní základní údaje o sobě • dokáže použít časové údaje se správnými předložkami • představí sebe a svou rodinu • jednoduše informuje o jiných lidech, o jejich životě	<ul style="list-style-type: none"> - pozdravy (přivítání, loučení) - představování - poděkování - omluva - základní osobní formulář - dny v týdnu - měsíce - já a moje rodina, domov

REÁLIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí krátkým dialogům a textům, vyhledá základní informace v textu a odpoví na jednoduché otázky • orientuje se v dvojjazyčném slovníku, vyhledá v něm jednoduché výrazy • srovná tradice a zvyky v ČR a v Německu	<ul style="list-style-type: none"> - základní reálie německy mluvících zemí - tradice a zvyky

PRAVOPIS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • abecední slovník využívá ke kontrole pravopisu • orientuje se v dvojjazyčném slovníku, vyhledá v něm jednoduché výrazy • ovládá základní pravidla německého	<ul style="list-style-type: none"> - pravidla německého pravopisu - práce se slovníkem

pravopisu	
-----------	--

8. ROČNÍK - DOTACE: 0 + 2, POVINNÝ

PRAVOPIS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v dvojjazyčném slovníku, vyhledá správný význam i gramatický tvar slova 	<ul style="list-style-type: none"> práce se slovníkem

MLUVNICE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> domluví se jednoduchým způsobem, používá krátké, jednoduché věty vyčasuje způsobová slovesa a sloveso mögen vytvoří jednoduchou rozkazovací větu 	<ul style="list-style-type: none"> 1. a 4. pád podstatných jmen způsobová slovesa časování slovesa mögen změna hlásek v kmeni při časování rozkazovací způsob

ČTENÍ, PSANÍ, KOMUNIKACE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vybere hlavní myšlenky přiměřeného mluveného i psaného textu volně reprodukuje texty napíše stručný text na pohlednici a krátký osobní dopis vyžádá si informaci a předá ji osvojí si novou slovní zásobu rozumí jednoduchým pokynům a nápisům 	<ul style="list-style-type: none"> volný čas oblékání nákupy školní pomůcky, vyučovací předměty zvířata jídla a nápoje jídelní lístek zdraví a nemoci

ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rolišuje výslovnost německých a českých samohlásek a obtížných souhlásek dbá na slovní a větný přízvuk a větnou intonaci 	<ul style="list-style-type: none"> korektní výslovnost pravidla výslovnosti pro skupiny hlásek zvláštnosti ve výslovnosti některých slov

9. ROČNÍK - DOTACE: 0 + 2, POVINNÝ

PRAVOPIS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> účelně využívá dvojjazyčného i výkladového slovníku 	<ul style="list-style-type: none"> práce s výkladovým slovníkem práce s dvojjazyčným slovníkem

MLUVNICE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vyčasuje slovesa v minulém čase napíše kratší, souvislý a správně strukturovaný text na jednoduché téma vytvoří otázky a na takové otázky odpovídá vyskloňuje podstatná jména rozlišuje a správně užívá předložky 	<ul style="list-style-type: none"> preteritum pravidelných, nepravidelných a pomocných sloves perfektum pravidelných, nepravidelných a pomocných sloves 3.pád podstatných jmen užití předložek

NĚMECKY MLUVÍCÍ ZEMĚ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> užije logického odhadu neznámých slov či slovních spojení na základě kontextu a svých jazykových znalostí v souvislém rozhovoru rodilých mluvčích vedeném v pomalejším tempu a s pečlivou výslovností uvede počet a postoje aktérů rozezná téma rozhovoru rozpozná hlavní myšlenky přečteného nebo slyšeného autentického textu na běžná témata shrne a vlastními slovy sdělí ústně nebo písemně kratší informace aktivně se zapojuje do jednoduchého rozhovoru na známé téma 	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba německy mluvící země
<p>pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> Multikulturalita 	
<p>přesahy z: Zeměpis (8. ročník): Evropa</p>	

ČTENÍ, PSANÍ, KOMUNIKACE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vybere určité očekávané informace v běžně používaných materiálech • odliší podstatné od nepodstatného • užije logického odhadu neznámých slov či slovních spojení na základě kontextu a svých jazykových znalostí • osvojí si slovní zásobu a užívá ji správně ve větách • popíše lidské tělo • rozumí krátkému textu a poslechu • reaguje na položené otázky • pojmenuje jednotlivá povolání a popíše jednoduše, co dělají	<ul style="list-style-type: none"> - příroda - počasí - části lidského těla, obličej - doprava, dopravní prostředky - povolání

4.1.4. Ruský jazyk

Ruský jazyk je vyučovací předmět nabízený v rámci oboru Další cizí jazyk. Jeho postupné osvojování pomáhá žákovi snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance. S vyučovacím předmětem Ruský jazyk (pokud si ho žáci vyberou) začínají v 7. ročníku. Ve dvouhodinové týdenní dotaci v každém ročníku v jeho výuce pokračují až do 9. třídy. Žáci pracují v běžné třídě vybavené audiovizuální technikou i v počítačové učebně. Výuka směřuje k "praktickým dovednostem". Náročnost a rozsah učiva, použitého jako prostředku k dosažení těchto dovedností, volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka. Výuka tohoto jazyka směřuje k jeho praktickému používání jako komunikačního prostředku. Získávání praktických dovedností žáka je zaměřené na pět základních oblastí cizího jazyka - poslech, rozhovory, psaní a čtení, samostatný ústní projev.

Žáci jsou vedeni k aktivnímu využívání získaných vědomostí a znalostí. Pozornost je věnována rozvoji řečových dovedností, nácvičku azbuky a později i čtení. Písemné vyjadřování nabývá postupně na významu. Prohlubuje se povědomí žáků o kultuře cizích zemí. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních i skupinových činnostech.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učit žáky pracovat v týmech, vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní

spolupráce

- rozvíjet schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- podporovat vzájemnou pomoc žáků

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům při diskusích na daná témata formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- učit žáky využívat komunikačních dovedností ve spolupráci s ostatními lidmi
- umožnit žákům pochopit důležitost komunikace v cizím jazyce
- pomocí skupinové práce vést žáky ke komunikaci ve skupině

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat kvalitu společné práce

Kompetence občanské

- učit žáky uvědomovat si své povinnosti a zodpovědnost
- učit žáky chápat cizí jazyk jako historický jev

Kompetence pracovní

- vést žáky k využití znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí v zájmu svého rozvoje a přípravy na budoucnost
- učit žáky využívat znalosti a zkušenosti získané v cizím jazyce

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace

Žák vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení, nachází vztahy a souvislosti mezi nimi.

- Vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů

Žák vyhledává a třídí informace z internetu, slovníků, učebnic, cizojazyčných knih, časopisů a dalších materiálů.

- Vybírat a využívat vhodné způsoby pro efektivní učení

Žák volí a vybírá vhodné metody, jednotlivé prvky a způsoby k efektivitě poznání a vědění, dále projevuje snahu a vstřícnost k dalšímu studiu a celoživotnímu učení. Inspiruje se, inovuje stávající formy práce a podílí se na činnosti (skupinová práce, práce v třídním kolektivu, organizace....).

- Používat prvky pozitivní motivace, kriticky hodnotit výsledky učení
Žák používá prvky pozitivní motivace, kriticky zhodnotí výsledky učení.
- Rozvíjet dovednosti potřebné k osvojování učiva
Žák rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Propojovat probraná témata a jazykové jevy
Žák propojuje probraná témata a jazykové jevy.
- Vyhledávat způsoby k odstranění problémů při komunikaci v CJ
Žák samostatně vyhledává způsoby k odstranění problémů při komunikaci v CJ.

Kompetence k řešení problémů

- Vyhledávat smysl neznámých výrazů
Žák vyhledává hlavní myšlenky, odhaduje významy neznámých výrazů podle kontextu a znalosti tvoření slov.
- Řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
Žák řeší jednoduché situace v cizojazyčném prostředí.
- Řešit problém v týmu
Žák se účastní týmové spolupráce při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Využívat komunikačních dovedností ve spolupráci s ostatními lidmi
Žák využívá získané komunikační dovednosti ke spolupráci s ostatními lidmi a s okolním světem.
- Chápat důležitost komunikace v CJ
Žák pochopí důležitost komunikovat v CJ pro další studium i praktický život.
- Naslouchat, reagovat, zapojovat se do diskuse
Žák naslouchá promluvám druhých, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, vhodně argumentuje a obhajuje svůj názor.
- Účastnit se aktivně komunikace v CJ

Žák hovoří samostatně, aktivně se účastní dialogů, diskusí, formuluje a vyjadřuje své názory a postoje v logickém sledu, respektuje názory druhých, formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle (v písemné podobě přehledně a jazykově správně).

- Osvojovat si běžná pravidla mezilidské komunikace v CJ

Žák si osvojí pravidla mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a vytvoří si pozitivní vztah k CJ.

Kompetence sociální a personální

- Diskutovat na dané téma

Žák diskutuje na dané téma v malých skupinách i v rámci celé třídy.

Kompetence občanské

- Seznamovat se s tradicemi

Žák se seznamuje s tradicemi, kulturním a historickým dědictvím.

- Poznávat odlišnosti jiných zemí

Žák poznává odlišnosti jiných zemí a jejich kulturní tradice, prohloubí si toleranci a porozumění k jiným národům.

- Uvědomovat si své povinnosti a zodpovědnost

Žák si uvědomuje své školní povinnosti a zodpovědnost za domácí přípravu.

- Chápat CJ jako historický jev

Žák chápe CJ jako historický jev, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa.

Kompetence pracovní

- Využívat znalosti a zkušenosti získané v CJ

Žák využívá znalosti a zkušenosti získané v CJ v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.

ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dotace	-	2	2	2
povinnost (skupina)	-	povinný	povinný	povinný
dotace skupiny				

7. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

AZBUKA A KOMUNIKACE V BĚŽNÝCH KAŽDODENNÍCH SITUACÍCH

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • používá azbuku • vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby • rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje • rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova • pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace • používá slovník	<ul style="list-style-type: none"> - azbuka - pozdrav, poděkování, představování, požádání o laskavost - bydliště, věk, rodina - barvy, domácí zvířata, škola, třída - význam slov v kontextu - věta jednoduchá, ustálené jednoduché fráze - číslovky 1 - 20

8. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

REÁLIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • osvojuje si základními informace o Rusku	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se se základními reáliemi o Rusku - zeměpisné údaje, tradice, zvyky

ČTENÍ, PSANÍ A KOMUNIKACE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům • čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu • vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku • sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení • reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu jednoduché konverzace	<ul style="list-style-type: none"> - pozdrav, poděkování, představování - omluva, blahopřání, přání - datum narození, kolik je hodin - vykání - fonetika ruských vět - psaní pravopisu gi,ki,chi - záporná částice u sloves - vyjádření minulého času sloves - skloňování zájmen, přídavných jmen - časování sloves - bydliště, orientace ve městě, vyplnění jednoduchého dotazníku

<ul style="list-style-type: none"> • obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu • aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se, poskytne požadovanou informaci • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 	
---	--

9. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

REÁLIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • osvojuje si základní informace o Rusku 	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se podrobněji s ruskými reáliemi - psaní adresy

KOMUNIKACE, ČTENÍ, PSANÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času • stručně písemně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> - domov, škola, rodina, volný čas, nakupování - jak kdo vypadá, jak je oblečen - čím jsou věci - omluva, pozvání, žádost o pomoc - určování času - vyjádření souhlasu, nesouhlasu, zákazu, nutnosti, možnosti a povinnosti - použití vazby potřebuji - časování sloves - používání zájmena čím - číslovky 2,3,4 s počítaným předmětem - skloňování zájmen a přídavných jmen podle vzoru nový

4.2. Matematika a její aplikace

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace v základním vzdělávání je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním od 1. do 9. ročníku a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu Čísla a početní operace na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v

rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

4.2.1. Matematika

Vzdělávací obor Matematika je součástí vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Je vyučován jako samostatný povinný předmět ve všech ročnících základního vzdělávání s týdenní hodinovou dotací 20 + 4 disponibilní hodiny pro 1. stupeň a 16 hodin pro 2. stupeň. Znamená to tedy, že v 1. ročníku je vyučován 4 hodiny týdně, v 2. - 5. a v 9. ročníku po 5 hodinách týdně a v 6. - 8. ročníku po 4 hodinách týdně.

Vzdělávací obsah je rozdělen do tematických okruhů Číslo a početní operace na 1. stupni, na nějž navazuje na 2. stupni tematický okruh Číslo a proměnná, dále na obou stupních Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Úlohy z posledního tematického okruhu by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání.

Při vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním je respektována individualita a konkrétní potřeby žáka s ohledem na jeho zdravotní znevýhodnění použitím názorných pomůcek, motivačních úkolů a situací s využitím zkušeností a prožitků žáků, využití vhodného počítačového software a kapesních kalkulátorů.

Při vzdělávání žáků mimořádně nadaných je potřeba vycházet z jejich individuálních odlišností a potřeb zadáváním samostatných prací a projektů, rozšiřováním a prohlubováním vzdělávacího obsahu s ohledem na zájmy těchto žáků, zapojováním těchto žáků do řešitelských skupin tak, aby jim bylo usnadněno navazování dobrých vztahů s jejich vrstevníky.

Ke specifickým vzdělávacího oboru Matematika patří zejména na 2. stupni jeho propojení s oblastí Komunikační a informační technologie, kde znalosti a dovednosti získané zejména při výuce práce s tabulkovým editorem mohou být velice dobře využity zejména v tematickém celku Závislosti, vztahy a práce s daty.

Využití interaktivní tabule pomáhá překonat znevýhodnění i u těch žáků, kteří mají nedostatky v rýsovacích technikách, a u všech žáků napomáhá rozvíjet jejich rovinnou i prostorovou geometrickou představivost.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k výběru a využívání vhodných metod pro efektivní učení
- zadáváním vhodných úloh rozvíjet paměť žáků, rozvíjet jejich pravděpodobnostní, kombinatorické a logické myšlení, samostatné uvažování
- učit žáky používat vhodné metody k zobrazování řešených situací
- učit žáky vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a ověřovat jejich pravdivost a platnost
- vést žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech (odhady, porovnávání)
- výběrem řešených úloh od jednodušších ke složitějším posilovat důvěru žáků ve vlastní schopnosti a možnosti, k posuzování vlastního pokroku a výsledků v učení
- rozvíjet představivost a tvůrčí fantazii žáků

Kompetence k řešení problémů:

- vést žáky k rozboru problému a plánování řešení, k odpovědnému rozhodování
- učit žáky využívat vhodné pomůcky, nástroje a technická zařízení k řešení zadaných úloh
- učit žáky řešit úlohy v týmu, ověřovat správnost řešení v praxi

Kompetence komunikativní:

- vést žáky ke kritickému uvažování, učit je srozumitelné a věcné argumentaci, logickému a přesnému vyjadřování svých úvah
- vést žáky ke zdokonalování jejich grafického projevu
- vést žáky k respektování názorů druhých, ale i k obhajování vlastního názoru, k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- důsledně vyžadovat od žáků čestné jednání

Kompetence občanské:

- vést žáky k poznávání významu studia poznatků o historickém vývoji matematiky a přírodních věd pro porozumění multikulturním pohledům na vývoj naší civilizace

Kompetence pracovní:

- učit žáky spolupracovat při řešení úloh
- umožnit žákům poznat, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- vést žáky k důslednému ověřování výsledků jejich práce
- učit žáky soustavně sebekontroly při každém kroku postupu řešení
- vést žáky k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti při práci

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Rozvoj schopností poznávání
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace

Žák vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení, nachází vztahy a souvislosti mezi nimi.

- Vybírat a využívat vhodné způsoby pro efektivní učení

Žák volí a vybírá vhodné metody, jednotlivé prvky a způsoby k efektivitě poznání a vědění, dále projevuje snahu a vstřícnost k dalšímu studiu a celoživotnímu učení. Inspiruje se, inovuje stávající formy práce a podílí se na činnosti (skupinová práce, práce v třídním kolektivu, organizace....).

- Formulovat a ověřovat hypotézy

Žák samostatně formuluje svou hypotézu a ověřuje její správnost.

- Rozvíjet samostatné myšlení
Žák rozvíjí pravděpodobnostní myšlení samostatně i ve spolupráci s ostatními žáky.
- Používat prvky pozitivní motivace, kriticky hodnotit výsledky učení
Žák používá prvky pozitivní motivace, kriticky zhodnotí výsledky učení.
- Vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy
Žák si vytváří komplexní pohled na přírodní vědy.
- Rozvíjet dovednosti potřebné k osvojování učiva
Žák rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Rozvíjet logické, kombinatorické a pravděpodobnostní myšlení
Žák racionálně postupuje při řešení problémů nejen v matematice, rozvíjí a posiluje své psychické procesy, které jsou základem efektivního učení.
- Rozvíjet a upevňovat sebedůvěru ve vlastní schopnosti
Žák řešením úloh různé náročnosti podporuje sebedůvěru ve vlastní schopnosti, postupuje od jednodušších úloh ke složitějším.
- Rozvíjet představivost a tvůrčí fantazii
Žák při řešení nejrůznějších matematických a fyzikálních úloh rozvíjí svoji představivost a tvůrčí fantazii v nejrůznějších podobách.
- Číst s porozuměním
Žák čte s porozuměním zadání řešených problémů.
- Vybírat a využívat vhodné způsoby, metody a strategie
Žák si vybírá a využívá vhodné způsoby, metody a strategie.
- Osvojovat si vhodné metody zobrazování řešených situací
Žák si osvojuje vhodné metody zobrazování řešených situací a jejich matematizované podoby.
- Využívat znalostí z českého jazyka v jiných oblastech
Žák využívá znalosti a dovednosti z českého jazyka v jiných předmětech.
- Uvádět věci do souvislostí

Žák uvádí věci do souvislostí v přírodních vědách.

- Pracovat s matematickými znaky a symboly

Žák pracuje s matematickými znaky a symboly.

- Využívat, rozšiřovat a upevňovat znalosti získané v informatice při řešení vhodných matematických úloh

Žák využívá, rozšiřuje a upevňuje znalosti, které získal ve výuce informatiky, při řešení konkrétních matematických úloh.

- Posoudit vlastní pokrok a výsledky

Žák posuzuje vlastní pokrok a kriticky hodnotí své výsledky v rámci autoevaluace v předmětu.

- Vytvářet pozitivní vztah k učení

Žák chápe smysl a cíl učení, učí se sám pro sebe.

Kompetence k řešení problémů

- Využívat získané vědomosti při zpracování absolventských prací

Žák využívá získané vědomosti k řešení problémů při zpracování absolventských prací.

- Ověřovat správnost řešení

Žák ověřuje prakticky správnost řešení problému.

- Kriticky myslet a činit uvážlivá rozhodnutí

Žák myslí kriticky a činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen obhájit svá rozhodnutí.

- Vnímat problémové situace

Žák samostatně nalézá pravidla pravopisu, kterými se řídí probírané mluvnické jevy.

- Nalézat chyby

Žák nalézá chyby v textu a odůvodní správné řešení.

- Rozpoznat a řešit problémy

Žák samostatně rozpozná a řeší problémy.

- Činit odpovědná rozhodnutí

Žák činí uvážlivá rozhodnutí a nese za ně odpovědnost.

- Chápat problémovou situaci a analyzovat ji

Žák se učí pochopit problémovou situaci, analyzovat ji a formulovat podstatu problému.

- Vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Žák vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, rozlišuje podstatné a nepodstatné informace, nenechá se odradit nezdarem.

- Plánovat způsob řešení na základě vlastního úsudku a zkušeností

Žák plánuje různé efektivní způsoby řešení na základě vlastních získaných zkušeností a vlastního úsudku.

- Využívat získávané vědomosti

Žák objevuje různé varianty řešení, aplikuje získané vědomosti a schopnosti, nenechá se odradit případným nezdarem.

- Samostatně řešit problémy

Žák je schopen samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení.

- Rozvíjet poznatkové okruhy a metody matematiky jako nástroje řešení praktických problémů

Žák rozvíjí hlavní poznatkové okruhy a metody matematiky jako nástroje řešení praktických problémů.

- Využívat vhodné pomůcky, nástroje a technická zařízení k řešení problémů

Žák využívá vhodné pomůcky, nástroje a technická zařízení k řešení problémů.

- Rozvíjet schopnost objevovat a formulovat problém

Žák rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení.

- Řešit problém v týmu

Žák se účastní týmové spolupráce při řešení problémů.

- Poznávat význam matematiky pro praktický život

Žák poznává možnosti a význam matematiky pro praktický život a situace, v nichž se ocitá každý občan naší společnosti.

Kompetence komunikativní

- Vyjadřovat se logicky a přesně
Žák se vyjadřuje logicky a přesně, jasně zdůvodňuje zvolený postup při řešení úlohy.
- Vyjadřovat a formulovat myšlenky
Žák je schopen smysluplně vyjadřovat a formulovat myšlenky.
- Vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu
Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory při diskusích na dané téma. Vyjadřuje se výstižně a v logickém sledu.
- Podporovat kritiku, sebekritiku a dobré vztahy mezi spolužáky
Žák dokáže vhodně kritizovat a přijmout kritiku, vytváří vhodné vztahy ve skupině.
- Kultivovat svůj grafický projev
Žák kultivuje svůj grafický projev v rámci realizace algoritmu řešení problému.
- Vyjadřovat se souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu
Žák se vyjadřuje souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu.
- Naslouchat promluvám a obhajovat svůj názor
Žák umí naslouchat promluvám druhých lidí, je schopen empatie, dokáže obhájit svůj názor.
- Jednat čestně
Žák jedná v duchu fair play.
- Diskutovat o možnostech řešení na počátku i po ukončení práce
Žák diskutuje o své práci v průběhu i po jejím ukončení.
- Využívat komunikačních dovedností ve spolupráci s ostatními lidmi
Žák využívá získané komunikační dovednosti ke spolupráci s ostatními lidmi a s okolním světem.
- Komunikovat při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině
Žák komunikuje při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině.
- Naslouchat, reagovat, zapojovat se do diskuse

Žák naslouchá promluvám druhých, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, vhodně argumentuje a obhajuje svůj názor.

Kompetence sociální a personální

- Efektivně spolupracovat při řešení úloh, problémů či projektů

Žák účinně spolupracuje při řešení úloh, problémů či projektů, učí se různým rolím a přijímá odpovědnost za jejich naplnění.

- Dokázat požádat o pomoc

Žák umí požádat o pomoc.

- Upevňovat základní etické postoje a životní hodnoty

Žák si upevňuje základní etické postoje a životní hodnoty.

- Diskutovat na dané téma

Žák diskutuje na dané téma v malých skupinách i v rámci celé třídy.

- Podporovat a upevňovat dobré mezilidské vztahy

Žák podporuje a upevňuje dobré mezilidské vztahy a v případě potřeby poskytne pomoc.

- Dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Žák dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů.

- Upevňovat sebedůvěru

Žák si osvojováním nového učiva upevňuje sebedůvěru.

- Ovládat a řídit své jednání a chování

Žák řídí a ovládá své jednání.

- Podílet se na stanovení pravidel spolupráce ve skupině

Žák se podílí na stanovení pravidel spolupráce ve skupině a dodržuje je.

- Netolerovat projevy nesnášenlivosti

Žák netoleruje jakýkoli projev nesnášenlivosti a nezdvořilé chování.

- Chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými

Žák chápe potřebu efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému, oceňuje zkušenosti jiných, respektuje různá hlediska.

- Osvojovat si dovednost kooperace

Žák si osvojuje dovednost kooperace.

- Rozvíjet schopnost zastávat v týmu různé role

Žák rozvíjí schopnost zastávat v týmu různé role.

Kompetence občanské

- Respektovat názory druhých

Žák respektuje názory a přesvědčení druhých.

- Uvědomovat si své povinnosti a zodpovědnost

Žák si uvědomuje své školní povinnosti a zodpovědnost za domácí přípravu.

- Poznávat význam studia poznatků o historickém vývoji matematiky a přírodních věd pro porozumění multikulturálním pohledům na naši civilizaci v globálních souvislostech

Žák poznává význam poznatků o historickém vývoji matematiky a dalších přírodních věd pro porozumění multikulturálním pohledům na naši civilizaci v globálních souvislostech.

Kompetence pracovní

- Dbát na ochranu zdraví a bezpečnost práce

Žák dbá na ochranu zdraví a bezpečnost práce.

- Dodržovat provozní řády v učebnách

Žák dodržuje provozní řády v učebnách.

- Dodržovat hygienická pravidla

Žák zvládá základní hygienické návyky a pravidla při čtení a psaní.

- Organizovat pracovní činnost samostatnou i ve skupině

Žák organizuje a hodnotí pracovní činnost samostatnou i ve skupině.

- Plnit povinnosti a závazky

Žák plní povinnosti a závazky, adaptuje se na nové pracovní podmínky.

- Udržovat pořádek pracovního prostředí

Žák udržuje pořádek pracovního prostředí, připravuje a udržuje pracovní prostor.

- Volit vhodné pracovní postupy

Žák volí vhodné pracovní postupy.

- Vytvářet návyk sebekontroly

Žák dodržuje vymezená pravidla, vytváří si návyk sebekontroly a odpovědnosti za výsledky své práce.

ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dotace	4	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4	3 + 1	4	4 + 1
povinnost (skupina)	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný
dotace skupiny									

1. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje stav rovnosti a nerovnosti • užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose • provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa) - čtení a psaní čísel - porovnávání čísel - znaménka $> < = + -$ - součet čísel bez přechodu desítky - rozdíl čísel bez přechodu desítky - počítání předmětů v daném souboru - vytvoření souboru s daným počtem prvků - řešení a tvoření slovních úloh na porovnání čísel - sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes desítku - komutativnost sčítání - řešení a tvoření úloh na sčítání a odčítání - řešení slovních úloh s využitím vztahů o n - více, o n - méně

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v prostoru a čase, rozlišuje pojmy před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole • porovná předměty podle velikosti, používá pojmy menší, větší, stejný, nižší, vyšší • doplňuje tabulky, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> - geometrické pojmy: vpravo, vlevo, pod, nad, před, hned před, za, hned za, nahoře, dole - pojmy: menší, větší, nižší, vyšší, široký, úzký - diagramy a tabulky

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary 	<ul style="list-style-type: none"> - základní útvary v rovině - čtverec, obdélník, trojúhelník a kruh

2. ROČNÍK - DOTACE: 4 + 1, POVINNÝ**ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE**

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose • provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace • užívá spoje násobílek 0 – 5 • násobí a dělí v oboru násobílek 0 – 5 • řeší slovní úlohy na násobení a dělení • řeší slovní úlohy se vztahy několikrát více, méně 	<ul style="list-style-type: none"> - přirozená celá čísla - sčítání a odčítání do 20 bez přechodu přes desítku - sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění - čísla 0 – 100 – orientace na číselné ose, čtení a zápis čísel, počítání po jedné, po deseti do sta - zaokrouhlování čísel na desítky - součet a rozdíl - počítání s použitím závorek - počítání s přechodem přes desítku v oboru čísel do sta - sčítání a odčítání násobků deseti - řešení a tvoření slovních úloh - počítání s penězi - názorné zavedení násobení a dělení na souborech předmětů - násobek, činitel, řada násobků - násobení a dělení (0 – 5) - slovní úlohy na násobení a dělení, vztahy několikrát více, několikrát méně

ZÁVISLOSTI, VZTAH A PRÁCE S DATY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času • popisuje jednoduché závislosti z praktického života • doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase (den, hodina, minuta) - závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich prezentaci • porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky • rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> - bod, druhy čar - základní útvary v rovině (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh) - základní útvary v prostoru (kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec) - úsečka, rýsování úsečky - délka úsečky, odhadování a měření délky úsečky - jednotky délky (cm) - osově souměrné útvary

3. ROČNÍK - DOTACE: 4 + 1, POVINNÝ**ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE**

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • čte, píše a porovnává dvojciferná čísla • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace • provádí z paměti a písemně jednoduché početní operace v oboru přirozených čísel • zaokrouhluje přirozená čísla 	<ul style="list-style-type: none"> - početní výkony v oboru 0 – 100 - číselná řada, zápis čísel, číselná osa, počítání po stovkách, desítkách a jednotkách - znázornění trojčiferných čísel na číselné ose - zaokrouhlování čísel na desítky a stovky - zápis čísla v desítkové soustavě - pamětné a písemné algoritmy sčítání a odčítání - řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání - porovnávání čísel, řešení slovních úloh na porovnávání - automatizace všech spojů násobení a dělení v oboru násobílek

<ul style="list-style-type: none"> • užívá spojek všech násobitek malé násobilky 	
---	--

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času • popisuje jednoduché závislosti z praktického života • doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase (den, hodina, minuta) - závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • narýsuje, znázorní a popíše základní rovinné útvary • rozezná, pojmenuje jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci • porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky • rozezná jednoduché souměrné útvary v rovině • určí délku lomené čáry • určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran 	<ul style="list-style-type: none"> - základní útvary v rovině: lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník - základní útvary v prostoru (kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec) - délka úsečky, jednotky délky a jejich převody - obvod obrazce - vzájemná poloha dvou přímek v rovině - osově souměrné útvary

4. ROČNÍK - DOTACE: 4 + 1, POVINNÝ

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • využívá při pamětném i písemném počítání komunikativnost a asociativnost sčítání a odčítání • provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel • zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady 	<ul style="list-style-type: none"> - přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) - násobilka - vlastnosti početních operací s čísly - písemné algoritmy početních operací

<p>a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel • modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě celku • porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel 	
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání 	

ZÁVISLOST, VZTAHY A PRÁCE S DATY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<ul style="list-style-type: none"> - závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce • sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • sestrojí rovnoběžky a kolmice • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<ul style="list-style-type: none"> - základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník - základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, kole, kužel, válec - délka úsečky; jednotky délky a jejich převody - obvod a obsah obrazce - vzájemná poloha dvou přímek v rovině - osově souměrné útvary

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a 	<ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady

problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- magické čtverce - prostorová představivost
--	---

5. ROČNÍK - DOTACE: 4 + 1, POVINNÝ

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • využívá při pamětném i písemném počítání komunikativnost a asociativnost sčítání a odčítání • provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel • zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel • modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě celku • porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel • přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty • porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> - přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) - násobilka - vlastnosti početních operací s čísly - písemné algoritmy početních operací
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání 	

ZÁVISLOST, VZTAHY A PRÁCE S DATY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<ul style="list-style-type: none"> - závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce • sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • sestrojí rovnoběžky a kolmice • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<ul style="list-style-type: none"> - základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník - základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, kole, kužel, válec - délka úsečky; jednotky délky a jejich převody - obvod a obsah obrazce - vzájemná poloha dvou přímek v rovině - osově souměrné útvary

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost

6. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ**PŘIROZENÁ ČÍSLA A OPERACE S NIMI**

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • počítá z paměti i písemně s přirozenými čísly • zopakování a ucelení poznatků z 1. stupně o přirozených číslech a operacích s nimi. 	<ul style="list-style-type: none"> - přirozená čísla a jejich znázornění na číselné ose - zápis přirozených čísel v desítkové soustavě - porovnávání a zaokrouhlování přirozených čísel - operace s přirozenými čísly a jejich vlastnosti
<p>přesahy do: Dějepis (6. ročník): Nejstarší civilizace</p>	

DESETINNÁ ČÍSLA A OPERACE S NIMI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • znázorní graficky zadaný zlomek jako část celku • pracuje s kruhovými, čtvercovými či obdélníkovými modely nebo s úsečkami daných délek. • zapíše zlomkem, o jakou část celku se jedná • znázorní zlomek na číselné ose • zapíše desetinný zlomek ve tvaru desetinného čísla a naopak • znázorní desetinné číslo na číselné ose • porovná desetinná čísla podle velikosti • zaokrouhlí desetinná čísla na daný řád • sčítá a odčítá desetinná čísla • řeší slovní úlohy z praxe s desetinnými čísly s využitím sčítání a odčítání • násobí a dělí desetinná čísla 10, 100, 1000 • převádí a užívá jednotky délky, hmotnosti a obsahu • násobí desetinná čísla písemně i na kalkulačce • dělí desetinná čísla písemně i na kalkulačce • počítá příklady s desetinnými čísly s více početními operacemi • užívá operace s desetinnými čísly při řešení úloh z praxe	<ul style="list-style-type: none"> - zlomek jako část celku a desetinná čísla - porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel - sčítání a odčítání desetinných čísel - násobení a dělení desetinného čísla deseti, stem, tisícem - jednotky délky, hmotnosti a obsahu - násobení desetinného čísla přirozeným číslem a desetinným číslem - dělení desetinného čísla přirozeným číslem a desetinným číslem
přesahy do: (7. ročník): Vlastnosti látek, (8. ročník): Práce, výkon	

BOD, PŘÍMKA, ÚSEČKA, MNOHOÚHELNÍKY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • znázorní bod, přímku, polopřímku, úsečku, kružnici, vysvětlí tyto pojmy, používá související geometrické symboly • narýsuje úsečku dané délky a zapíše pomocí geometrických symbolů • graficky sčítá a odčítá úsečky	<ul style="list-style-type: none"> - črtání a rýsování bodů, přímek, úseček a kružnic - měření délek a přenášení úseček - používání odpovídajících geometrických symbolů - konstrukce osy úsečky - rýsování obdélníků a čtverců

<ul style="list-style-type: none"> • graficky porovnává úsečky, sčítá je i odčítá. Odhadem rýsuje úsečky požadovaných délek a ověřuje přesnost odhadu. • pomocí kružítka sestrojí osu úsečky, nalezne střed úsečky • sestrojí čtverec a obdélník se stranami dané délky • načrtne trojúhelník a daný mnohoúhelník • sestrojí do kružnice vepsaný pravidelný šestiúhelník • počítá obvody mnohoúhelníků 	<ul style="list-style-type: none"> - jednotky délky - určování obvodů
--	---

OBSAH OBRAZCE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • tvoří obrazce s použitím různých rovinných skládaček • určuje obsahy obrazců ve čtvercové síti • počítá obsah obdélníku a čtverce a řeší úlohy z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> - jednotky obsahu - obsah obrazce - obsah obdélníku a čtverce

DĚLITELNOST PŘIROZENÝCH ČÍSEL

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojmy dělitel a násobek • používá znaky dělitelnosti 10, 5, 2, 3, 6, 9 k řešení úloh • používá pojmy sudé a liché číslo • rozliší prvočíslo a číslo složené • rozloží složené přirozené číslo na součin prvočísel • určí největšího společného dělitele dvou a tří čísel • určí nejmenší společný násobek dvou a tří čísel • řeší slovní úlohy založené na nalezení největšího společného dělitele a nejmenšího společného násobku 	<ul style="list-style-type: none"> - dělitel a násobek - znaky dělitelnosti - sudé číslo, liché číslo - prvočíslo, číslo složené - společní dělitelé, největší společný dělitel - čísla soudělná, čísla nesoudělná - společné násobky, nejmenší společný násobek

ÚHEL, VELIKOST ÚHLU

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • přenesení daný úhel ke zvolené polopřímce • sestrojí osu úhlu • odhadne a změří velikost daného úhlu • sestrojí úhel dané velikosti • pozná pravý, ostrý, tupý a přímý úhel • pozná úhly vedlejší a vrcholové • sčítá a odčítá úhly a jejich velikosti ve stupních a minutách	<ul style="list-style-type: none"> - úhel jako část roviny - velikost úhlu ve stupních a minutách - porovnávání úhlů - sčítání a odčítání úhlů
přesahy do: (9. ročník): Rýsování jednoduchých geometrických tvarů	

OSOVÁ SOUMĚRNOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozhodne, zda jsou obrazce shodné • sestrojí obraz bodu a jednoduchého rovinného obrazce v osové souměrnosti • rozhodne, zda je daný útvar osově souměrný • v jednoduchém případě doplní osu souměrnosti osově souměrného obrazce	<ul style="list-style-type: none"> - shodné útvary - osová souměrnost, osa souměrnosti - konstrukce obrazu útvaru v osové souměrnosti - dvojice vzor - obraz, samodružné body - souměrně sdružené body - osově souměrné útvary, určení osy souměrnosti - osa úsečky, osa úhlu
přesahy do: (9. ročník): Rýsování jednoduchých geometrických tvarů, (9. ročník): Volné rovnoběžné promítání	

TROJÚHELNÍK

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vypočítá ze známé velikosti dvou vnitřních úhlů trojúhelníku velikost jeho třetího vnitřního úhlu • pozná a popíše ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý trojúhelník • pozná a popíše trojúhelník rovnostranný a rovnoramenný • sestrojí výšky trojúhelníku • sestrojí těžnice trojúhelníku, nalezne těžiště	<ul style="list-style-type: none"> - vnitřní úhly trojúhelníka a jejich součet - trojúhelníkové nerovnosti - třídění trojúhelníků podle velikostí vnitřních úhlů a podle délek stran - výšky trojúhelníku - těžnice a těžiště trojúhelníku - kružnice trojúhelníku opsaná - kružnice trojúhelníku vepsaná

<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí kružnici trojúhelníku opsanou • sestrojí kružnici trojúhelníku vepsanou • využívá konstrukci kružnice trojúhelníku opsané a vepsané při řešení praktických úloh 	
přesahy do: Fyzika (6. ročník): Těžiště, Fyzika (6. ročník): Rovnovážná poloha těles	

KRYCHLE A KVÁDR

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • používá vhodné jednotky délky a obsahu a jejich převody • načrtne a ve volném rovnoběžném promítání narýsuje obraz krychle a kváдру • načrtne a sestrojí síť krychle a kváдру • vypočítá povrch kváдру a krychle a výpočet užije v praktických úlohách • převádí jednotky objemu včetně jednotek odvozených od litru • řeší úlohy pomocí prostorových skládanek • vypočítá objem krychle a kváдру a výpočet užije v praktických úlohách 	<ul style="list-style-type: none"> - jednotky obsahu a objemu - volné rovnoběžné promítání - síť kváдру a krychle - vzorce pro výpočet povrchu a objemu kváдру a krychle - užití vzorců pro výpočet kváдру a krychle v praktických úlohách

7. ROČNÍK - DOTACE: 3 + 1, POVINNÝ

RACIONÁLNÍ ČÍSLA: NEZÁPORNÉ ZLOMKY A OPERACE S NIMI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • znázorní zlomek graficky jako část celku, vypočítá část celku odpovídající danému zlomku • zobrazí zlomek na číselné ose s užitím různých jmenovatelů pro zobrazení stejného místa na číselné ose • krátí a rozšiřuje zlomky • porovnává zlomky • převádí zlomky na smíšená čísla a naopak • převádí zlomky na desetinná čísla a naopak 	<ul style="list-style-type: none"> - zlomek jako část celku - zobrazování zlomků na číselné ose - rozšiřování a krácení zlomků - porovnávání zlomků - zlomky, desetinná čísla, smíšená čísla - sčítání zlomků - odčítání zlomků - násobení zlomků - dělení zlomků - složené zlomky a jejich úpravy

<ul style="list-style-type: none"> • sčítá a odčítá zlomky • násobí zlomky s využitím krácení zlomků • dělí zlomky s použitím převráceného zlomku a přechodu od dělení k násobení • řeší příklady se sčítáním a odčítáním smíšených a desetinných čísel a zlomků • řeší příklady na násobení a dělení smíšených a desetinných čísel a zlomků • řeší slovní úlohy s využitím sčítání, odčítání, násobení a dělení zlomků 	
---	--

RACIONÁLNÍ ČÍSLA: CELÁ ČÍSLA A OPERACE S NIMI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší kladné a záporné celé číslo • zobrazí celé číslo na číselné ose • určí absolutní hodnotu daného čísla • určí opačné číslo k danému celému číslu • porovná celá čísla podle velikosti • sčítá a odčítá celá čísla • násobí a dělí celá čísla • řeší úlohy s více operacemi s celými čísly • řeší praktické úlohy s využitím operací s celými čísly 	<ul style="list-style-type: none"> - celá čísla a jejich znázorňování - absolutní hodnota celého čísla, opačné číslo - porovnávání celých čísel - sčítání celých čísel - odčítání celých čísel - násobení celých čísel - dělení celých čísel

RACIONÁLNÍ ČÍSLA: ZÁPORNÉ ZLOMKY A ZÁPORNÁ DESETINNÁ ČÍSLA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zobrazí racionální číslo na číselné ose • porovná racionální čísla podle velikosti • určí absolutní hodnotu racionálního čísla • sčítá a odčítá racionální čísla • násobí a dělí racionální čísla • aplikuje uvedené znalosti na jednoduchých úlohách z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> - záporná desetinná čísla a záporné zlomky - racionální čísla - porovnávání racionálních čísel - operace s racionálními čísly

POMĚR

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • určí poměr dvou veličin • zkrátí a rozšíří daný poměr • zvětší či zmenší danou hodnotu v daném poměru • rozdělí celek v daném poměru • užívá poměr a postupný poměr při řešení úloh z praxe • zhotoví jednoduchý plánec v daném měřítku • užívá dané měřítko při čtení map a v praktických úlohách	<ul style="list-style-type: none"> - poměr - převrácený poměr - rozšiřování a krácení poměru, poměr v základním tvaru - postupný poměr - měřítko plánu a mapy

PŘÍMÁ A NEPŘÍMÁ ÚMĚRNOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyznačí bod s danými souřadnicemi v pravouhlé soustavě souřadnic • určí souřadnice bodu zakresleného v pravouhlé soustavě souřadnic • rozhodne, zda daná závislost odpovídá přímé nebo nepřímé úměrnosti • sestaví tabulku přímé úměrnosti • sestrojí graf přímé úměrnosti v pravouhlé soustavě souřadnic • sestaví tabulku nepřímé úměrnosti • sestrojí graf nepřímé úměrnosti v pravouhlé soustavě souřadnic • využívá trojčlenku s rozlišením přímé a nepřímé úměrnosti při řešení úloh z praxe	<ul style="list-style-type: none"> - pravoúhlá soustava souřadnic v rovině - přímá úměrnost, trojčlenka - graf přímé úměrnosti - nepřímá úměrnost, trojčlenka - graf nepřímé úměrnosti

PROCENTA A JEJICH UŽITÍ, PROMILE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vypočítá velikost části základu odpovídající danému počtu procent • určí základ z dané části odpovídající danému počtu procent • vypočítá, kolik procent z celku představuje	<ul style="list-style-type: none"> - procento jako setina celku - procentová část, základ, počet procent - promile

<p>daná část</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší úlohy s promile • řeší úlohy z praxe s procenty, provádí odhady výsledků 	
---	--

SHODNOST TROJÚHELNÍKŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • odhadne, jsou-li dva obrazce shodné, pomocí průsvitky ověří jejich shodnost • používá věty sss, sus, usu při rozhodování o shodnosti trojúhelníků • s využitím vět sss, sus, usu sestruje trojúhelníky 	<ul style="list-style-type: none"> - shodnost geometrických útvarů - shodnost trojúhelníků - věta sss - věta sus - věta usu - geometrické symboly používané pro zápis konstrukce trojúhelníku

STŘEDOVÁ SOUMĚRNOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí obraz daného obrazce ve středové souměrnosti • rozhodne, zda je daný obrazec osově nebo středově souměrný • v jednoduchých případech doplní střed souměrnosti středově souměrného obrazce • vytváří jednoduché osově a středově souměrné vzory a ornamenty podle vlastní fantazie 	<ul style="list-style-type: none"> - středová souměrnost, střed souměrnosti - konstrukce obrazu ve středové souměrnosti - středově souměrné útvary, určení středu souměrnosti
<p>přesahy do: (9. ročník): Rýsování mnohoúhelníků</p>	

ČTYŘÚHELNÍKY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • určí vzdálenost dvou rovnoběžných přímek • v libovolném rovnoběžníku vyznačí výšky • rozliší jednotlivé druhy rovnoběžníků a zná jejich vlastnosti • vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku a použije při řešení praktických úloh 	<ul style="list-style-type: none"> - vzdálenost dvou rovnoběžných přímek, výšky v rovnoběžníku - vlastnosti rovnoběžníků - konstrukce rovnoběžníku - obvod a obsah rovnoběžníku - obsah trojúhelníku - lichoběžník a jeho konstrukce - obvod a obsah lichoběžníku

<ul style="list-style-type: none"> • vypočítá obvod a obsah trojúhelníku a použije při řešení praktických úloh • rozliší mezi čtyřúhelníky a jinými obrazy lichoběžníky na základě jejich vlastností • vypočítá obvod a obsah lichoběžníku a použije při řešení praktických úloh 	
přesahy do: (9. ročník): Rýsování mnohoúhelníků	

HRANOLY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší hranol a určí jeho podstavy a plášť • narýsuje síť hranolu, vyrobí jeho model z papíru • vypočítá povrch hranolu a použije při řešení úloh z praxe • vypočítá objem hranolu a použije při řešení úloh z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> - hranoly - síť a povrch hranolu - objem hranolu
přesahy do: (9. ročník): Volné rovnoběžné promítání	

8. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ

DRUHÁ MOCNINA A ODMOCNINA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • odhadne druhou mocninu • určí druhou mocninu výpočtem pomocí kalkulačky i pomocí tabulek • odhadne druhou odmocninu • určí druhou odmocninu pomocí tabulek i kalkulačky 	<ul style="list-style-type: none"> - druhá mocnina a určování druhých mocnin - druhá odmocnina a určování druhých odmocnin
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA <ul style="list-style-type: none"> • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	
přesahy z: (8. ročník): Ohmův zákon	

PYTHAGOROVA VĚTA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zapíše pro libovolný pravoúhlý trojúhelník vztahy mezi stranami podle Pythagorovy věty • obrácené Pythagorovy věty využije k určení, zda je daný trojúhelník pravoúhlý • řeší úlohy vedoucí k Pythagorově větě	<ul style="list-style-type: none"> - Pythagorova věta - užití Pythagorovy věty v rovině i v prostoru
přesahy z: Dějepis (6. ročník): Starověké Řecko a Řím	

MOCNINY S PŘIROZENÝM MOCNITELEM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje a určuje mocniny s přirozeným mocnitelem • provádí početní operace s mocninami • zapíše číslo v desítkové soustavě s užitím mocnin o základu 10	<ul style="list-style-type: none"> - mocnina s přirozeným mocnitelem - pravidla pro počítání s mocninami - zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti

ČÍSELNÉ VÝRAZY, VÝRAZY S PROMĚNNÝMI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vypočítá hodnotu číselného výrazu • dosadí do výrazu s proměnnými a vypočítá jeho hodnotu • převede slovně vyjádřený výraz na zápis pomocí matematických symbolů • vyjádří daný výraz slovně • sestaví vzorec pomocí výrazů s proměnnými	<ul style="list-style-type: none"> - číselný výraz a jeho hodnota - výraz s proměnnými
přesahy z: (8. ročník): Směsi, (8. ročník): Ohmův zákon	

ÚPRAVY MNOHOČLENŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje mnohočleny v co nejstručnějším a přehledném tvaru	<ul style="list-style-type: none"> - mnohočlen, člen mnohočlenu, koeficient členu - sčítání mnohočlenů

<ul style="list-style-type: none"> • sčítá a odčítá mnohočleny • násobí mnohočleny • upraví mnohočlen na součin vytknutím před závorku • užívá vzorce pro druhou mocninu součtu a rozdílu jednočlenů a pro rozdíl druhých mocnin 	<ul style="list-style-type: none"> - odčítání mnohočlenů - rozklad mnohočlenu na součin vytýkáním - vzorce pro druhé mocniny dvojčlenů - vzorec pro rozdíl druhých mocnin jednočlenů
<p>přesahy z: (8. ročník): Směsi</p>	

LINEÁRNÍ ROVNICE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • nalezne hledaný kořen rovnice dosazováním z nabídnuté množiny čísel • užívá ekvivalentní úpravy rovnic k řešení lineárních rovnic s jednou neznámou, provádí zkoušku dosazením nalezeného kořene do levé a pravé strany rovnice • využívá lineární rovnice s jednou neznámou při řešení úloh z praxe, ověřuje, zda výsledky vyhovují zadání úlohy • po dosazení do vzorce vypočítá zbývající neznámou 	<ul style="list-style-type: none"> - lineární rovnice s jednou neznámou - levá a pravá strana rovnice - kořen rovnice, zkouška dosazením - ekvivalentní úpravy rovnic - řešení lineárních rovnic - řešení slovních úloh pomocí lineárních rovnic s jednou neznámou - výpočet neznámé ze vzorce

KRUŽNICE, KRUH

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše vzájemnou polohu dvou kružnic • popíše vzájemnou polohu přímky a kružnice • použije Thaletovu větu při konstrukci pravoúhlého trojúhelníka • použije Thaletovu větu při konstrukci tečen z bodu ke kružnici • vypočítá délku kružnice, obvod kruhu a řeší úlohy z praxe • praktických úloh. • vypočítá obsah kruhu, použije při řešení úloh z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> - kružnice, kruh - kružnice a přímka, dvě kružnice - Thaletova věta - délka kružnice a obvod kruhu - obsah kruhu

přesahy z:
(9. ročník): Rýsování mnohoúhelníků

VÁLEC

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • narýsuje síť válce, slepí model válce z papíru • vypočítá povrch válce, řeší úlohy z praxe • vypočítá objem válce, řeší úlohy z praxe	<ul style="list-style-type: none"> - válec, síť válce - povrch válce - objem válce

ZÁKLADY STATISTIKY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • čte výsledky statistického šetření zaznamenané tabulkou • určuje četnosti a relativní četnosti výskytu daných hodnot znaku • čte sloupkové i kruhové diagramy • vytvoří sloupkový diagram ručně i pomocí programu MS EXCEL • vytvoří kruhový diagram ručně i pomocí programu MS EXCEL. • počítá aritmetický průměr s využitím kalkulačky i pomocí programu MS EXCEL • provede, zaznamená a vyhodnotí jednoduché statistické šetření	<ul style="list-style-type: none"> - statistické šetření - statistický soubor, jednotka, znak, hodnota znaku - četnost, relativní četnost - aritmetický průměr - sloupkový diagram, kruhový diagram - využití programu MS EXCEL

MNOŽINY BODŮ DANÉ VLASTNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí množiny bodů daných vlastností	<ul style="list-style-type: none"> - množiny bodů v rovině

KONSTRUKČNÍ ÚLOHY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí trojúhelník s využitím výšky nebo těžnice	<ul style="list-style-type: none"> - konstrukce trojúhelníku, kroky konstrukční úlohy, zápis konstrukce pomocí geometrických symbolů

<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí rovnoběžník s využitím výšky • sestrojí lichoběžník s využitím výšky 	<ul style="list-style-type: none"> - konstrukce čtyřúhelníků, kroky konstrukční úlohy, zápis konstrukce pomocí geometrických symbolů
--	---

9. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ

SOUSTAVY LINEÁRNÍCH ROVNIC

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • řeší soustavu dvou lineárních rovnic dosazovací metodou • řeší soustavu dvou lineárních rovnic sčítací metodou • využívá soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými při řešení úloh z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> - lineární rovnice se dvěma neznámými - soustava dvou lineárních rovnic o dvou neznámých - dosazovací metoda - sčítací metoda - úlohy o směsích a roztocích - úlohy o společné práci - úlohy o pohybu
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání 	

FUNKCE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozhodne, zda závislost daná tabulkou či grafem je nebo není funkcí • určí definiční obor funkce dané tabulkou či grafem • určí obor hodnot funkce dané tabulkou či grafem • sestrojí graf funkce dané tabulkou • sestrojí graf lineární funkce • sestrojí graf nepřímé úměrnosti • řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • řeší úlohy z praxe vedoucí k lineárním funkcím 	<ul style="list-style-type: none"> - funkce daná tabulkou, grafem či předpisem - definiční obor funkce - obor hodnot funkce - graf funkce - vlastnosti grafu lineární funkce - funkce konstantní, rostoucí, klesající - nepřímá úměrnost a její graf - grafické řešení slovních úloh

PODOBNOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • určí podobné útvary a jejich poměr podobnosti • sestrojí obrazec podobný danému obrazci při zvoleném poměru podobnosti • rozdělí úsečku v daném poměru, změní její délku v daném poměru • využívá podobnost v jednoduchých úlohách z praxe • využívá měřítko při práci s plány a mapami	<ul style="list-style-type: none"> - podobnost geometrických útvarů - poměr podobnosti - podobnost trojúhelníků - věty o podobnosti trojúhelníků - užití podobnosti

GONIOMETRICKÉ FUNKCE OSTRÉHO ÚHLU

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše funkce sinus, kosinus a tangens pomocí poměru stran v pravoúhlém trojúhelníku • určí pomocí tabulek či kalkulačky hodnoty funkce sinus, kosinus, tangens pro danou velikost ostrého úhlu • určí pomocí tabulek či kalkulačky velikost ostrého úhlu odpovídající dané hodnotě příslušné goniometrické funkce • účelně využívá goniometrické funkce při řešení pravoúhlého trojúhelníku • aplikuje postupy s výpočty pomocí goniometrických funkcí ve slovních úlohách z praxe	<ul style="list-style-type: none"> - odvěsna přilehlá a odvěsna protilehlá k úhlu v pravoúhlém trojúhelníku - sinus - kosinus - tangens - hodnoty goniometrických funkcí v tabulkách a na kalkulačce - grafy funkcí sinus, kosinus, tangens v definičním oboru (0°, 90°) - výpočty v pravoúhlém trojúhelníku pomocí goniometrických funkcí - užití goniometrických funkcí v praktických úlohách

JEHLAN

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí síť jehlanu a slepí model jehlanu z papíru • vypočítá povrch jehlanu a využívá při řešení úloh z praxe • vypočítá objem jehlanu a využívá při řešení úloh z praxe	<ul style="list-style-type: none"> - jehlan, síť jehlanu - povrch jehlanu - objem jehlanu

KUŽEL

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí síť kužele a slepí model kužele z papíru • vypočítá povrch kužele a využívá při řešení úloh z praxe • vypočítá objem kužele a využívá při řešení praktických úloh 	<ul style="list-style-type: none"> - kužel, síť kužele - povrch kužele - objem kužele

KOULE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vypočítá povrch koule a využívá při řešení úloh z praxe • vypočítá objem koule a využívá při řešení úloh z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> - koule, povrch koule - objem koule

JEDNODUCHÉ ÚROKOVÁNÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vypočítá pro vložený či zapůjčený kapitál a pro danou úrokovou míru odpovídající úrok • vypočítá daň z úroku a úrok po zdanění • řeší úlohy na jednoduché úrokování vázané na běžné účty, termínované vklady, úvěry • je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení 	<ul style="list-style-type: none"> - vklad, úvěr - úroková míra, úrok, daň z úroku - jednoduché úrokování - ekonomické hodnoty – rozumné nakládání s penězi, zájem o otázky národního hospodářství, vztah mezi ekonomikou a etikou, rozvíjení ekonomických ctností – šetrnost, podnikavost

LOMENÉ VÝRAZY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • řeší rovnici typu $a \cdot b = 0$ • určí podmínky, za kterých má daný lomený výraz smysl • rozšíří lomený výraz daným výrazem • zkrátí lomený výraz • sečte a odečte lomené výrazy • vynásobí lomené výrazy 	<ul style="list-style-type: none"> - součin $a \cdot b$ rovný nule - určení podmínek, za kterých má daný lomený výraz smysl - rozšiřování a krácení lomených výrazů - sčítání a odčítání lomených výrazů - násobení a dělení lomených výrazů

<ul style="list-style-type: none"> • vydělí lomené výrazy 	
--	--

ROVNICE S NEZNÁMOU VE JMENOVATELI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • řeší rovnici s neznámou ve jmenovateli • řeší slovní úlohy vedoucí k rovnici s neznámou ve jmenovateli 	<ul style="list-style-type: none"> - řešení rovnic s neznámou ve jmenovateli - řešení slovních úloh s využitím rovnic s neznámou ve jmenovateli

ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ A SHRNUTÍ UČIVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • řeší logické problémy, netradiční a souhrnné slovní úlohy • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různá řešení • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky z různých tématických a vzdělávacích oblastí • vytváří slovní úlohy na dané téma 	<ul style="list-style-type: none"> - komplexní úlohy shrnující učivo matematiky základní školy - nestandardní aplikační úlohy a problémy - číselné a logické řady, číselné a logické analogie - logické a netradiční geometrické úlohy

4.3. Informatika

Vzdělávací oblast **Informatika** se zaměřuje především na rozvoj inforatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají inforatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují inforatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení inforatických konceptů.

Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládnání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

4.3.1. Informatika

Předmět Informatika patří do oblasti Informační a komunikační technologie. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se, objevování, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Tato oblast umožňuje všem žákům dosáhnout minima informační gramotnosti - získat elementární znalosti a dovednosti v ovládnání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě s nimi pracovat a využívat je při dalším vzdělávání a v praktickém životě. Informatika je jako povinný předmět vyučována ve 4. – 9. ročníku (s dotací 1 hodiny týdně). Výuka oboru probíhá převážně v počítačové učebně, popřípadě v běžné učebně, pokud není potřeba počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Žákům mimořádně nadaným jsou zadávány specifické úkoly, jsou zapojováni do samostatných prací a projektů většího rozsahu a do projektů, při nichž své znalosti předávají ostatním spolužákům.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mohou pracovat individuálním tempem v souladu se svými potřebami, technické vybavení napomáhá odstraňování a překonávání jejich znevýhodnění.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- zadáváním komplexních úkolů vést žáky k ucelenému a systematickému pojetí procesu zpracování a vyhodnocování informací
- kombinací různých úloh rozvíjet u žáků samostatné myšlení
- umožňovat žákům pracovat s chybou, rozvíjet u nich logické, kombinatorické a pravděpodobnostní myšlení
- vést žáky k poznání, rozvoji a upevnění sebedůvěry ve vlastní schopnosti
- vést žáky k volbě a vhodnému třídění informací z různých zdrojů, rozpoznat věrohodnost zdroje a uvádět věci do souvislostí
- vést žáky k aktivnímu užívání znalostí z mateřského jazyka
- motivovat žáky k touze posoudit vlastní pokrok a výsledky

Kompetence k řešení problémů:

- podněcovat v žácích snahu o samostatné nalezení řešení problémů, vést k pochopení problémové situace, umět nalézt a řešit omyl
- vést žáky ke kultivovanému projevu svého vlastního názoru, úsudku a umění za něj nést zodpovědnost
- podporovat u žáků možnost variability řešení
- podporovat u žáků využití znalostí při zpracování rozsáhlejší komplexní práce

Kompetence komunikativní:

- vést žáky k vzájemné diskusi a komunikaci
- umožňovat žákům poznat a využít různé druhy textů a dokumentů, které jsou jako vzorové nebo sestavitelné v různých programech

Kompetence sociální a personální:

- vést žáky k dodržování pracovní kázně, efektivní spolupráci s druhými
- předkládat žákům náměty skupinové práce s obměnou rolí ve skupině
- korigovat žáky při upevňování mezilidských vztahů

Kompetence občanské:

- upevnit u žáků organizaci pracovní činnosti, přípravu na ni, vhodnost volby pracovního postupu
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu nebo kolektivu

Kompetence pracovní:

- vést žáky k respektování a dodržování pracovního řádu, k dodržování hygienických pravidel
- upozornit žáky na možná rizika úrazu, motivovat žáky ke znalostem o poskytnutí první pomoci
- orientovat žáky profesně, objasnit základní principy podnikatelské činnosti

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Stavba mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vybírat a využívat vhodné způsoby pro efektivní učení

Žák volí a vybírá vhodné metody, jednotlivé prvky a způsoby k efektivitě poznání a vědění, dále projevuje snahu a vstřícnost k dalšímu studiu a celoživotnímu učení. Inspiruje se, inovuje stávající formy práce a podílí se na činnosti (skupinová práce, práce v třídním kolektivu, organizace....).
- Rozvíjet samostatné myšlení

Žák rozvíjí pravděpodobnostní myšlení samostatně i ve spolupráci s ostatními žáky.
- Používat prvky pozitivní motivace, kriticky hodnotit výsledky učení

Žák používá prvky pozitivní motivace, kriticky zhodnotí výsledky učení.
- Rozvíjet dovednosti potřebné k osvojování učiva

Žák rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Rozvíjet logické, kombinatorické a pravděpodobnostní myšlení

Žák racionálně postupuje při řešení problémů nejen v matematice, rozvíjí a posiluje své psychické procesy, které jsou základem efektivního učení.
- Rozvíjet a upevňovat sebedůvěru ve vlastní schopnosti

Žák řešením úloh různé náročnosti podporuje sebedůvěru ve vlastní schopnosti, postupuje od jednodušších úloh ke složitějším.
- Číst s porozuměním

Žák čte s porozuměním zadání řešených problémů.

- Vybírat a využívat vhodné způsoby, metody a strategie

Žák si vybírá a využívá vhodné způsoby, metody a strategie.

- Osvojit si vhodné metody zobrazování řešených situací

Žák si osvojuje vhodné metody zobrazování řešených situací a jejich matematizované podoby.

- Využívat znalostí z českého jazyka v jiných oblastech

Žák využívá znalosti a dovednosti z českého jazyka v jiných předmětech.

- Využívat, rozšiřovat a upevňovat znalosti získané v jiných předmětech

Žák využívá, rozšiřuje a upevňuje své znalosti z informatiky při používání počítače k nácvičku psaní a při zpracování a úpravě textů. Využívá, rozšiřuje a upevňuje své znalosti z českého jazyka při formulaci písemností.

- Rozhodovat se pro správnou technologii

Žák volí vhodnou technologii při práci.

- Uvádět věci do souvislostí

Žák uvádí věci do souvislostí v přírodních vědách.

- Pracovat s matematickými znaky a symboly

Žák pracuje s matematickými znaky a symboly.

- Posoudit vlastní pokrok a výsledky

Žák posuzuje vlastní pokrok a kriticky hodnotí své výsledky v rámci autoevaluace v předmětu.

- Vytvářet pozitivní vztah k učení

Žák chápe smysl a cíl učení, učí se sám pro sebe.

- Vyhledávat a třídit informace

Žák vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení, nachází vztahy a souvislosti mezi nimi.

- Vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů

Žák vyhledává a třídí informace z internetu, slovníků, učebnic, cizojazyčných knih, časopisů a dalších materiálů.

Kompetence k řešení problémů

- Využívat získané vědomosti při zpracování absolventských prací

Žák využívá získané vědomosti k řešení problémů při zpracování absolventských prací.

- Ověřovat správnost řešení

Žák ověřuje prakticky správnost řešení problému.

- Kriticky myslet a činit uvážlivá rozhodnutí

Žák myslí kriticky a činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen obhájit svá rozhodnutí.

- Vnímat problémové situace

Žák samostatně nalézá pravidla pravopisu, kterými se řídí probírané mluvnické jevy.

- Nalézat chyby

Žák nalézá chyby v textu a odůvodní správné řešení.

- Rozpoznat a řešit problémy

Žák samostatně rozpozná a řeší problémy.

- Činit odpovědná rozhodnutí

Žák činí uvážlivá rozhodnutí a nese za ně odpovědnost.

- Vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Žák vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, rozlišuje podstatné a nepodstatné informace, nenechá se odradit nezdarem.

- Plánovat způsob řešení na základě vlastního úsudku a zkušeností

Žák plánuje různé efektivní způsoby řešení na základě vlastních získaných zkušeností a vlastního úsudku.

- Rozvíjet poznatkové okruhy a metody matematiky jako nástroje řešení praktických problémů

Žák rozvíjí hlavní poznatkové okruhy a metody matematiky jako nástroje řešení praktických problémů.

- Využívat vhodné pomůcky, nástroje a technická zařízení k řešení problémů
Žák využívá vhodné pomůcky, nástroje a technická zařízení k řešení problémů.
- Řešit problém v týmu
Žák se účastní týmové spolupráce při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Vyjadřovat a formulovat myšlenky
Žák je schopen smysluplně vyjadřovat a formulovat myšlenky.
- Respektovat a učit se základní komunikační pravidla rozhovoru
Žák respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru, na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev, užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves, pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.
- Vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu
Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory při diskusích na dané téma. Vyjadřuje se výstižně a v logickém sledu.
- Podporovat kritiku, sebekritiku a dobré vztahy mezi spolužáky
Žák dokáže vhodně kritizovat a přijmout kritiku, vytváří vhodné vztahy ve skupině.
- Vyjadřovat se souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu
Žák se vyjadřuje souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu.
- Porozumět formulacím
Žák přijme a porozumí běžně užívaným gestům, výrazům a formulacím, umí na ně vhodně reagovat.
- Jednat čestně
Žák jedná v duchu fair play.
- Poznávat různé druhy písemností
Žák poznává různé druhy písemností, jejich náležitosti a úpravu.
- Poznávat různé druhy textů a dokumentů

Žák poznává různé druhy textů a dokumentů.

- Diskutovat o možnostech řešení na počátku i po ukončení práce

Žák diskutuje o své práci v průběhu i po jejím ukončení.

- Využívat komunikačních dovedností ve spolupráci s ostatními lidmi

Žák využívá získané komunikační dovednosti ke spolupráci s ostatními lidmi a s okolním světem.

- Chápat důležitost komunikace v CJ

Žák pochopí důležitost komunikovat v CJ pro další studium i praktický život.

- Komunikovat při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině

Žák komunikuje při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině.

- Využívat komunikační prostředky s okolním světem

Žák využívá informační a komunikační prostředky i technologie pro komunikaci s okolním světem.

- Naslouchat, reagovat, zapojovat se do diskuse

Žák naslouchá promluvám druhých, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, vhodně argumentuje a obhajuje svůj názor.

- Účastnit se aktivně komunikace v CJ

Žák hovoří samostatně, aktivně se účastní dialogů, diskusí, formuluje a vyjadřuje své názory a postoje v logickém sledu, respektuje názory druhých, formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle (v písemné podobě přehledně a jazykově správně).

- Osvojovat si běžná pravidla mezilidské komunikace v CJ

Žák si osvojí pravidla mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a vytvoří si pozitivní vztah k CJ.

Kompetence sociální a personální

- Dokázat požádat o pomoc

Žák umí požádat o pomoc.

- Diskutovat na dané téma

Žák diskutuje na dané téma v malých skupinách i v rámci celé třídy.

- Podporovat a upevňovat dobré mezilidské vztahy

Žák podporuje a upevňuje dobré mezilidské vztahy a v případě potřeby poskytne pomoc.

- Dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Žák dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů.

- Podílet se na stanovení pravidel spolupráce ve skupině

Žák se podílí na stanovení pravidel spolupráce ve skupině a dodržuje je.

- Netolerovat projevy nesnášenlivosti

Žák netoleruje jakýkoli projev nesnášenlivosti a nezdvořilé chování.

- Chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými

Žák chápe potřebu efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému, oceňuje zkušenosti jiných, respektuje různá hlediska.

- Rozvíjet schopnost zastávat v týmu různé role

Žák rozvíjí schopnost zastávat v týmu různé role.

Kompetence občanské

- Respektovat názory druhých

Žák respektuje názory a přesvědčení druhých.

- Seznamovat se s tradicemi

Žák se seznamuje s tradicemi, kulturním a historickým dědictvím.

- Uvědomovat si práva a povinnosti

Žák si uvědomuje svoje práva a povinnosti ve škole i mimo ni.

- Uvědomovat si své povinnosti a zodpovědnost

Žák si uvědomuje své školní povinnosti a zodpovědnost za domácí přípravu.

- Rozeznat a chápat základní principy, na nichž jsou založeny zákony a společenské normy

Žák rozezná a chápe základní principy, na nichž jsou založeny zákony, společenské normy a chová se podle nich.

- Seznamovat se s ochranou životního prostředí

Žák se seznamuje s ochranou životního prostředí a svého zdraví.

- Chápat základní ekologické souvislosti

Žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy.

- Poznávat význam studia poznatků o historickém vývoji matematiky a přírodních věd pro porozumění multikulturním pohledům na naši civilizaci v globálních souvislostech

Žák poznává význam poznatků o historickém vývoji matematiky a dalších přírodních věd pro porozumění multikulturním pohledům na naši civilizaci v globálních souvislostech.

Kompetence pracovní

- Dbát na ochranu zdraví a bezpečnost práce

Žák dbá na ochranu zdraví a bezpečnost práce.

- Dodržovat provozní řády v učebnách

Žák dodržuje provozní řády v učebnách.

- Dodržovat hygienická pravidla

Žák zvládá základní hygienické návyky a pravidla při čtení a psaní.

- Poskytovat první pomoc při úrazu

Žák se učí poskytovat první pomoc při úrazu.

- Organizovat pracovní činnost samostatnou i ve skupině

Žák organizuje a hodnotí pracovní činnost samostatnou i ve skupině.

- Plnit povinnosti a závazky

Žák plní povinnosti a závazky, adaptuje se na nové pracovní podmínky.

- Udržovat pořádek pracovního prostředí

Žák udržuje pořádek pracovního prostředí, připravuje a udržuje pracovní prostor.

- Volit vhodné pracovní postupy

Žák volí vhodné pracovní postupy.

- Vytvářet návyk sebekontroly

Žák dodržuje vymezená pravidla, vytváří si návyk sebekontroly a odpovědnosti za výsledky své práce.

- Získávat pozitivní vztah k práci a její kvalitě

Žák získává pozitivní vztah k práci a její kvalitě.

- Orientovat se v základních aktivitách potřebných k podnikání

Žák se orientuje v základních aktivitách k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci.

- Objasnit podstatu, cíl a riziko podnikání

Žák dokáže objasnit podstatu, cíl a riziko podnikání.

- Prohlubovat a objevovat oblasti svého individuálního zájmu

Žák objevuje a prohlubuje oblast svých zájmů.

- Vyhledávat a využívat profesní informace

Žák vyhledává a využívá profesní informace.

- Využívat své znalosti a zkušenosti při přípravě na budoucí povolání

Žák využívá své znalosti a zkušenosti při dalším studiu nebo při praktické přípravě na budoucí povolání.

- Využívat znalosti a zkušenosti získané v CJ

Žák využívá znalosti a zkušenosti získané v CJ v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.

ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dotace	1	1	1	1	1	1
povinnost (skupina)	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný
dotace skupiny						

4. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

OVLÁDÁNÍ DIGITÁLNÍHO ZAŘÍZENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží 	<ul style="list-style-type: none"> - digitální zařízení - zapnutí / vypnutí zařízení / aplikace

<ul style="list-style-type: none"> • pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí • edituje digitální text, vytvoří obrázek • přehraje zvuk či video • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • používá krok zpět, zoom • řeší úkol použitím schránky • dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením • pozná některé historické přístroje užívané v minulosti k zachycení a promítání pohybu 	<p>ovládání myši</p> <ul style="list-style-type: none"> - kreslení čar, vybarvování - používání ovladačů - ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) - kreslení bitmapových obrázků - psaní slov na klávesnici - editace textu - ukládání práce do souboru - otevírání souboru - přehrávání zvuku či videa - pohyb jako základní princip kinematografie, jeho fyziologické předpoklady – doznívání zrakového vjemu jako předpoklad k vzniku kinetického obrazu jednoduchým záznamem
--	---

PRÁCE VE SDÍLENÉM PROSTŘEDÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů • najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci • propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí • pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští on-line aplikace • u vybrané fotografie uvede, jaké informace z ní lze vyčíst • v textu rozpozná osobní údaje • rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého 	<ul style="list-style-type: none"> - využití digitálních technologií v různých oborech – ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele - práce se soubory - propojení technologií, internet - sdílení dat, cloud - technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken) - uživatelské jméno a heslo - osobní údaje

ZÁKLADY ROBOTIKY SE STAVEBNICÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • sestaví robota podle návodu • sestaví program pro robota • oživí robota, otestuje jeho chování 	<ul style="list-style-type: none"> - sestavení programu a oživení robota - ovládání světelného výstupu - ovládání motoru - opakování příkazů

<ul style="list-style-type: none"> • najde chybu v programu a opraví ji • upraví program pro příbuznou úlohu • pomocí programu ovládá světelný výstup a motor • pomocí programu ovládá senzor • používá opakování, události ke spuštění programu 	- ovládán klávesnicí – události ovládání pomocí senzoru
---	---

ÚVOD DO KÓDOVÁNÍ A ŠIFROVÁNÍ DAT A INFORMACÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • sdělí informaci obrázkem • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text • zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček 	<ul style="list-style-type: none"> - piktogramy, emodži kód - přenos na dálku - šifra Pixel - rastr - rozlišení Tvary - skládání obrazce

5. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

ÚVOD DO PRÁCE S DATY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout • pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data 	<ul style="list-style-type: none"> - data, druhy dat - doplňování tabulky a datových řad, kritéria kontrola dat - řazení dat v tabulce - vizualizace dat v grafu
<p>pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fungování a vliv médií ve společnosti 	

ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – PŘÍKAZY, OPAKUJÍCÍ SE VZORY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy 	<ul style="list-style-type: none"> - příkazy a jejich spojování - opakování příkazů

<ul style="list-style-type: none"> • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • vytvoří a použije nový blok • upraví program pro obdobný problém 	<ul style="list-style-type: none"> - pohyb a razítkování - ke stejnému cíli vedou různé algoritmy - vlastní bloky a jejich vytváření - kombinace procedur
---	---

ÚVOD DO INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • určí, jak spolu prvky souvisí 	<ul style="list-style-type: none"> - systém - struktura - prvky - vztahy

ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – VLASTNÍ BLOKY, NÁHODA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestav program řídící chování postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj • vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů 	<ul style="list-style-type: none"> - kreslení čar - pevný počet opakování - ladění, hledání chyb - vlastní bloky a jejich vytváření - změna vlastností postavy pomocí příkazů - nové hodnoty - čtení programu - programovací projekt

ÚVOD DO MODELOVÁNÍ POMOCÍ GRAFŮ A SCHÉMAT

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázků znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané 	<ul style="list-style-type: none"> - graf, hledání cesty - schémata, obrázkové modely - model

problémy	
pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA	
<ul style="list-style-type: none"> • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • Stavba mediálních sdělení 	

ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – POSTAVY A UDÁLOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav • v programu najde a opraví chyby • používá události ke spuštění činnosti postav • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • upraví program pro obdobný problém • ovládá více postav pomocí zpráv 	<ul style="list-style-type: none"> - ovládání pohybu postav - násobné postavy a souběžné reakce - modifikace programu - animace střídáním obrázků - spuštění pomocí událostí - vysílání zpráv mezi postavami - čtení programů - programovací projekt

6. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

KÓDOVÁNÍ A ŠIFROVÁNÍ DAT A INFORMACÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná zakódované informace kolem sebe • zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady • zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer • zakóduje v obrázku barvy více způsoby • zakóduje obrázek pomocí základních geometrických tvarů • zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu • ke kódování využívá binární čísla 	<ul style="list-style-type: none"> - přenos informací, standardizované kódy - znakové sady - přenos dat, symetrická šifra - identifikace barev, barevný model - vektorová grafika - zjednodušení zápisu, kontrolní součet - binární kód, logické A a NEBO

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Stavba mediálních sdělení
- Tvorba mediálních sdělení

PRÁCE S DATY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) • odpoví na otázky na základě dat v tabulce • popíše pravidla uspořádání v existující tabulce • doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy • navrhne tabulku pro záznam dat • propojí data z více tabulek či grafů	<ul style="list-style-type: none"> - data v grafu a tabulce - evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce - kontrola hodnot v tabulce - filtrování, řazení a třídění dat - porovnání dat v tabulce a grafu - řešení problémů s daty

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují • pojmenuje role uživatelé a vymezi jejich činnosti a s tím související práva	<ul style="list-style-type: none"> - školní informační systém - uživatelé - činnosti - práva - databázové relace

PROGRAMOVÁNÍ – OPAKOVÁNÍ A VLASTNÍ BLOKY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoření programu - opakování - podprogramy

problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	
--	--

7. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

PROGRAMOVÁNÍ – PODMÍNKY, POSTAVY A UDÁLOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 	<ul style="list-style-type: none"> - opakování s podmínkou - události, vstupy - objekty a komunikace mezi nimi

MODELOVÁNÍ POMOCÍ GRAFŮ A SCHÉMAT

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí známé modely jevů, situací, činností • v mapě a dalších schématech nejde opověd' na otázku • pomocí ohodnocených grafů řeší problémy • pomocí orientovaných grafů řeší problémy • vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností 	<ul style="list-style-type: none"> - standardizovaná schémata a modely - ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu - orientované grafy, automaty - modely, paralelní činnost

PROGRAMOVÁNÍ – VĚTVENÍ, PARAMETRY A PROMĚNNÉ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • používá souřadnice pro programování postav • používá parametry v blocích, ve vlastních blocích • vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu • diskutuje různé programy pro řešení problému • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	<ul style="list-style-type: none"> - větvení programu, rozhodování - grafický výstup, souřadnice - programy s parametry - proměnné

POČÍTAČE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • nainstaluje a odinstaluje aplikaci • uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení dat • vytvoří jednoduchý model domácí sítě, popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě • porovná různé metody zabezpečení účtů • spravuje sdílení souborů • pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy • zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace,	<ul style="list-style-type: none"> - datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému - správa souborů, struktura složek - instalace aplikací - domácí a školní počítačová síť - fungování a služby internetu - princip e-mailu - metody zabezpečení přístupu k datům - role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) - postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení / dialogová okna)

ukončí program bez odezvy	
---------------------------	--

8. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

PROGRAMOVÁNÍ ROBOTICKÉ STAVEBNICE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota • upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol • vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost • přečte program pro robota a najde v něm případné chyby • ovládá výstupní zařízení a senzory robota • vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota 	<ul style="list-style-type: none"> - sestavení a oživení robota - sestavení programu s opakováním, s rozhodováním - používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) - používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo / barva) - čtení programu - projekt Můj robot

PROGRAMOVÁNÍ HARDWAROVÉ DESKY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej • přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji • používá opakování, rozhodování, proměnné • ovládá výstupní zařízení desky • používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu • připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá • vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit • uplatňuje jednoduché skladebné postupy a jednoduchý stříhový program pro jednoduché filmové vyprávění, využívá při tom materiál vlastní i zprostředkovaný • zhodnotí význam základních sdělovacích funkcí a estetických kvalit obrazové i 	<ul style="list-style-type: none"> - sestavení programu a oživení Micro:bitu - ovládání LED displeje - tlačítka a senzory náklonu - připojení sluchátek, tvorba hudby - orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru - propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově - připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu - ovládání základních funkcí snímací techniky - vytvoření série záběrů se záměrem vazby - estetické kvality obrazových prvků záběru a jejich organizace - zvuková složka audiovizuálního výrazu a její hlavní elementy - tvůrčí syntéza obrazové a zvukové složky

zvukové složky audiovize a záměrně s nimi pracuje při natáčení i skladebném dokončování vlastního projektu	
--	--

HROMADNÉ ZPRACOVÁNÍ DAT

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky • používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) • řeší problémy výpočtem s daty • připiše do tabulky dat nový záznam • seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) • používá filtr na výběr dat z tabulky, sestav kritérium pro vyřešení úlohy • ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat 	<ul style="list-style-type: none"> - relativní a absolutní adresy buněk - použití vzorců u různých typů dat - funkce s číselnými vstupy - funkce s textovými vstupy - vkládání záznamu do databázové tabulky - řazení dat v tabulce - filtrování dat v tabulce - zpracování vstupů z velkých souborů dat
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA <ul style="list-style-type: none"> • Stavba mediálních sdělení • Tvorba mediálních sdělení • Práce v realizačním týmu 	

9. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

PROGRAMOVACÍ PROJEKTY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • řeší problémy sestavením algoritmu • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro 	<ul style="list-style-type: none"> - programovací projekt a plán jeho realizace - popsání problému - testování, odladění, odstranění chyb - pohyb v souřadnicích - ovládání myši, posílání zpráv - vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu - nástroje zvuku, úpravy seznamu - import a editace kostýmů, podmínky - návrh postupu, klonování - animace kostýmů postav, pozadí, proměnné - výraz s proměnnou

<p>řešený problém a svůj výběr zdůvodní</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků • hotový program praví pro řešení příbuzného problému • zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně • přijímá po dohodě s ostatními členy týmu roli v tvůrčím týmu a aktivně ji naplňuje 	<ul style="list-style-type: none"> - tvorba hry s ovládáním, více seznamů - komunikace vlastních záměrů a námětů v kolektivu, zhodnocení a rozbor vlastní i umělecké produkce
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Práce v realizačním týmu 	

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí • vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich • na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat • popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní • na schématickém modelu popíše princip zasilání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu • diskutuje o cílech a metodách hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat • diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu 	<ul style="list-style-type: none"> - hardware a software: složení současného počítače a principy fungování jeho součástí; operační systémy (funkce, typy, typické využití); komprese a formáty souborů; fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) - síť: typy, služby a význam počítačových sítí; fungování sítě (klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa); struktura a principy internetu, datacentra, cloud; web (fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL); princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) - bezpečnost: bezpečnostní rizika (útoky, cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy); zabezpečení počítače a dat (aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat) - digitální identita: digitální stopa (sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, informace o uživateli v souboru – metadata, sdílení a trvalost – nesmazatelnost dat; fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies

4.4. Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni. Vzdělávání v oblasti člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa.

Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech člověk a společnost, člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů.

Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu.

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují,

baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální

problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

Je možné tradičně vytvářet jeden předmět v 1. - 4. ročníku (tj. přiřazovat očekávaným výstupům pro 1. období vhodné učivo vybrané z jednotlivých tematických okruhů) a dva předměty v 5. ročníku (tj. tematické okruhy 1, 2 a 3 využít jako základ pro Vlastivědu a okruhy 4 a 5 pro Přírodovědu), je však možné vytvářet jen jeden předmět i ve 4. a 5. ročníku nebo jeden souvislý předmět od 1. do 5. ročníku. Není nutno se vždy striktně držet tematických okruhů, podle potřeby je lze různě strukturovat, propojovat učivo a přiřazovat ho k očekávaným výstupům.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejbližších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země.

Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že

vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

4.4.1. Prvouka

Vyučovací předmět Prvouka vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Cíle jsou naplňovány prostřednictvím vlastních zkušeností žáků. Učitel řídí vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům, zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování. Žáci mohou různé věci a jevy pozorovat např. při řízených činnostech, na vycházkách, při provádění pokusů, při zacházení s různými nástroji a předměty. Vyučování podněcuje aktivitu žáků. Průběžně a v souvislosti s různými vyučovacími předměty jsou žáci vedeni k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávali různými způsoby, to je výtvarně i písemně.

Charakteristické pro výuku prvouky v prvním období základního vzdělávání je její prolínání s učivem ostatních předmětů. Právě toto prolínání témat dává možnost vytvářet mnohé malé projekty. Výuku prvouky vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, filmy, besedy a vycházky. K preferovaným formám výuky patří i exkurze do různých institucí a do zajímavých přírodních lokalit.

Žáci s poruchami učení a chování jsou zohledňováni a mají k dispozici delší časový úsek na zpracování úkolů. Diferencovaný přístup je uplatňován i k nadaným žákům.

Vyučovací předmět Prvouka se vyučuje v 1.- 2. ročníku ve dvouhodinové týdenní dotaci a ve

3. ročníku v tříhodinové dotaci, celkem 1. – 3.r. 7 hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k cestě od jednoduchého pojmu k souvislostem
- umožnit žákům osvojit si metody pozorování a experimentování
- vést žáky k pozitivnímu vztahu k učení

Kompetence k řešení problému

- učit žáky rozpoznat a řešit problém samostatně i v týmu
- činit odpovědná rozhodnutí a umět přivolat pomoc v případě ohrožení

Kompetence komunikativní

- vést žáky k sebekritice a podpoře dobrých vztahů mezi spolužáky a k naslouchání jejich názorů
- podporovat žáky k diskusi a využití komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- umožnit žákům podílet se na stanovení pravidel spolupráce ve skupině, netolerovat projevy nesnášenlivosti
- vést žáky k vytvoření sebedůvěry a k upevnění dobrých mezilidských vztahů

Kompetence občanské

- umožnit žákům vytvořit si pozitivní vztah k tradicím a kulturnímu dědictví
- vést žáky k rozeznání a pochopení společenských zákonů a norem, k základnímu poučení o lidském těle a ochraně zdraví
- podporovat u žáků rozvoj pozitivních vlastností (sběr bylin a odpadových surovin)

Kompetence pracovní

- učit žáky dodržovat bezpečnost a ochranu zdraví, plnění závazků a povinností

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Sebepoznání a sebepojetí
- Psychohygienu
- Poznávání lidí

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- Občanská společnost a škola

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Lidské vztahy

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace

Žák vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení, nachází vztahy a souvislosti mezi nimi.

- Rozvíjet samostatné myšlení

Žák rozvíjí pravděpodobnostní myšlení samostatně i ve spolupráci s ostatními žáky.

- Vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy

Žák si vytváří komplexní pohled na přírodní vědy.

- Číst s porozuměním

Žák čte s porozuměním zadání řešených problémů.

- Vytvářet komplexní pohled na přírodu a ochranu životního prostředí

Žák si vytváří komplexní pohled na přírodu a ochranu životního prostředí.

- Využívat znalostí z českého jazyka v jiných oblastech

Žák využívá znalosti a dovednosti z českého jazyka v jiných předmětech.

- Osvojit si různé metody pozorování

Žák si osvojuje různé metody pozorování přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů.

- Pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky

Žák pozoruje, experimentuje a porovnává výsledky, vyvozuje závěry.

- Vytvářet pozitivní vztah k učení

Žák chápe smysl a cíl učení, učí se sám pro sebe.

Kompetence k řešení problémů

- Ověřovat správnost řešení

Žák ověřuje prakticky správnost řešení problému.

- Chápat problémovou situaci a analyzovat ji

Žák se učí pochopit problémovou situaci, analyzovat ji a formulovat podstatu problému.

- Vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Žák vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, rozlišuje podstatné a nepodstatné informace, nenechá se odradit nezdarem.

- Přivolat pomoc v případě ohrožení

Žák dokáže přivolat pomoc v případě vlastního ohrožení či v ohrožení jiných osob.

Kompetence komunikativní

- Vyjadřovat a formulovat myšlenky

Žák je schopen smysluplně vyjadřovat a formulovat myšlenky.

- Podporovat kritiku, sebekritiku a dobré vztahy mezi spolužáky

Žák dokáže vhodně kritizovat a přijmout kritiku, vytváří vhodné vztahy ve skupině.

- Naslouchat promluvám a obhajovat svůj názor

Žák umí naslouchat promluvám druhých lidí, je schopen empatie, dokáže obhájit svůj názor.

- Diskutovat o možnostech řešení na počátku i po ukončení práce

Žák diskutuje o své práci v průběhu i po jejím ukončení.

- Zapojovat se do diskuse k environmentálním problémům

Žák se zapojuje do diskuse k environmentálním problémům.

- Komunikovat při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině

Žák komunikuje při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině.

- Využívat komunikační prostředky s okolním světem

Žák využívá informační a komunikační prostředky i technologie pro komunikaci s okolním světem.

- Naslouchat, reagovat, zapojovat se do diskuse

Žák naslouchá promluvám druhých, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, vhodně argumentuje a obhajuje svůj názor.

Kompetence sociální a personální

- Efektivně spolupracovat při řešení úloh, problémů či projektů

Žák účinně spolupracuje při řešení úloh, problémů či projektů, učí se různým rolím a přijímá odpovědnost za jejich naplnění.

- Dokázat požádat o pomoc

Žák umí požádat o pomoc.

- Diskutovat na dané téma

Žák diskutuje na dané téma v malých skupinách i v rámci celé třídy.

- Podporovat a upevňovat dobré mezilidské vztahy

Žák podporuje a upevňuje dobré mezilidské vztahy a v případě potřeby poskytne pomoc.

- Upevňovat sebedůvěru

Žák si osvojováním nového učiva upevňuje sebedůvěru.

- Podílet se na stanovení pravidel spolupráce ve skupině

Žák se podílí na stanovení pravidel spolupráce ve skupině a dodržuje je.

- Netolerovat projevy nesnášenlivosti

Žák netoleruje jakýkoli projev nesnášenlivosti a nezdvořilé chování.

- Chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými

Žák chápe potřebu efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému, oceňuje zkušenosti jiných, respektuje různá hlediska.

- Rozvíjet schopnost zastávat v týmu různé role

Žák rozvíjí schopnost zastávat v týmu různé role.

Kompetence občanské

- Seznamovat se s tradicemi

Žák se seznamuje s tradicemi, kulturním a historickým dědictvím.

- Uvědomovat si práva a povinnosti

Žák si uvědomuje svoje práva a povinnosti ve škole i mimo ni.

- Rozeznat a chápat základní principy, na nichž je jsou založeny zákony a společenské normy

Žák rozezná a chápe základní principy, na nichž jsou založeny zákony, společenské normy a chová se podle nich.

- Nést odpovědnost za vlastní zdraví a vlastní sociální role

Žák si uvědomuje odpovědnost za vlastní zdraví a vlastní sociální role, které ve společnosti zastává.

- Sbírat odpadové suroviny a byliny

Žák třídí a sbírá odpadové suroviny a byliny.

- Seznamovat se s ochranou životního prostředí

Žák se seznamuje s ochranou životního prostředí a svého zdraví.

- Respektovat, chránit a oceňovat naše tradice jako kulturní dědictví

Žák respektuje, chrání a oceňuje naše tradice jako kulturní dědictví

Kompetence pracovní

- Dodržovat provozní řády v učebnách

Žák dodržuje provozní řády v učebnách.

- Poskytovat první pomoc při úrazu

Žák se učí poskytovat první pomoc při úrazu.

- Plnit povinnosti a závazky

Žák plní povinnosti a závazky, adaptuje se na nové pracovní podmínky.

ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník
dotace	2	2	2 + 1
povinnost (skupina)	povinný	povinný	povinný
dotace skupiny			

1. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

MÍSTO, KDE ŽIJEME

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše a zvládne bezpečnou cestu do školy • rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • rozpozná svoji školu a spolužáky • určí svoje pracovní místo • uvede svoji adresu, zajímavosti v místě bydliště 	<ul style="list-style-type: none"> - domov - prostředí domova - orientace v místě bydliště - škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy - bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace

LIDÉ KOLEM NÁS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • odvodí potřebu různých povolání a pracovních činností • vyjmenuje dobré a špatné vlastnosti lidí • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi • projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům • modeluje své chování ve třídě, ve školní jídelně, v dopravním prostředku, v divadle apod. 	<ul style="list-style-type: none"> - rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny - blízké příbuzenské vztahy - mezigenerační vztahy, zaměstnání - chování a vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality - rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům - soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace
<p>pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lidské vztahy 	

LIDÉ A ČAS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě • uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí • uvede ze svého života příklad z minulosti, 	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase - měsíce, dny, celé hodiny - určování času, kalendář, generace - denní režim - roční doby - současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky

současnosti a budoucnosti	
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA	
<ul style="list-style-type: none"> Poznávání lidí 	

ROZMANITOSTI PŘÍRODY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> - vesmír a Země - den a noc, roční období - živočichové – životní potřeby, způsob života, výživa - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů
přesahy z: (1. ročník): Práce pěstitelské, (2. ročník): Rozmanitost přírody	

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů 	<ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka - péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, pitný režim, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní hygiena - osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - čísla tísňového volání - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém - pozitivní hodnocení druhých – v běžných

	<p>podmínkách projevování pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu</p> <p>- schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, základní pravidla spolupráce</p>
--	--

2. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

MÍSTO, KDE ŽIJEME

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) 	<p>- domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště a okolí školy, cesta na určené místo</p> <p>- škola – prostředí školy, činnost ve škole, okolí školy, cesta do školy, riziková místa a situace</p> <p>- naše vlast – státní symboly, domov, krajina, národ</p>
<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Občanská společnost a škola 	
<p>přesahy z: Prvouka (1. ročník): Místo, kde žijeme</p> <p>přesahy do: (3. ročník): Místo, kde žijeme</p>	

LIDÉ KOLEM NÁS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem a nedostatkům • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 	<p>- rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání</p> <p>- soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, - reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc</p> <p>- chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům</p> <p>- elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství</p> <p>- akceptace druhého – zážitek přijetí pro</p>

	<p>každého žáka, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých</p> <p>- právo a spravedlnost – práva a povinnosti žáků školy</p> <p>- vlastnictví osobní a společné</p>
<p>přesahy z: Prvouka (1. ročník): Lidé kolem nás</p> <p>přesahy do: (3. ročník): Místo, kde žijeme, (3. ročník): Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích</p>	

LIDÉ A ČAS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozliší kalendářní a školní rok, vymezí týdny, dny, hodiny, minuty stanoví denní režim vhodný pro dítě, vymezí v něm vhodné pracovní a odpočinkové aktivity využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost 	<p>- orientace v čase a časový řád – určování času, kalendář, denní režim, roční období</p> <p>- současnost a minulost v našem životě</p> <p>- proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby - průběh lidského života - státní svátky a významné dny</p> <p>- báje, mýty, pověsti – domov, vlast, rodný kraj</p>
<p>přesahy z: Prvouka (1. ročník): Lidé a čas</p> <p>přesahy do: (3. ročník): Místo, kde žijeme</p>	

ROZMANITOST PŘÍRODY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě popíše ohleduplné chování k přírodě 	<p>- roční období a změny v přírodě</p> <p>- rostliny, houby, živočichové – znaky života, průběh a způsob života, výživa, stavba těla, význam v přírodě a pro člověka</p> <p>- domácí zvířata, mláďata, rostliny, zelenina, ovoce</p> <p>- ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p> <p>- ochrana životního prostředí, rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy</p>

přesahy z:

Prvouka (1. ročník): Rozmanitosti přírody

přesahy do:

(2. ročník): Práce s modelovací hmotou, (2. ročník): Práce pěstitelské, (3. ročník):

Rozmanitosti přírody, (4. ročník): Praktická botanika, (5. ročník): Tematické okruhy

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje základní, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	<ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo – stavba těla, základní funkce, projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince - péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, pitný režim, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladby stravy, drobné úrazy a poranění, prevence nemoci a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena - osobní bezpečí, krizové situace, vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích - návykové látky, závislosti a zdraví – návykové látky, odmítání návykových látek, nebezpečná komunikace prostřednictvím médií - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA	
<ul style="list-style-type: none"> • Psychohygiena	
přesahy z:	
Prvouka (1. ročník): Člověk a jeho zdraví	

přesahy do:
(3. ročník): Člověk a jeho zdraví

3. ROČNÍK - DOTACE: 2 + 1, POVINNÝ

MÍSTO, KDE ŽIJEME

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyznačí na jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) • určí světové strany • rozlišuje hlavní orgány státní moci, symboly našeho státu a jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> - domov - orientace v místě bydliště - škola -bezpečná cesta z domova do školy, riziková místa a situace - obec, místní krajina - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, světové strany - naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení, státní symboly
<p>přesahy z: Prvouka (2. ročník): Místo, kde žijeme, Prvouka (2. ročník): Lidé kolem nás, Prvouka (2. ročník): Lidé a čas</p> <p>přesahy do: (4. ročník): Obec, okres, region</p>	

LIDÉ KOLEM NÁS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem a nedostatkům • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností • osvojí si základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým 	<ul style="list-style-type: none"> - rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání - soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, - reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc - chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům - práva a povinnosti žáků školy - tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování

	- sebezpojetí – sebepoznání, sebehodnocení, sebepřijetí, sebezprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování
<p>přesahy z: Prvouka (1. ročník): Lidé kolem nás</p> <p>přesahy do: (3. ročník): Místo, kde žijeme, (3. ročník): Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích</p>	

LIDÉ A ČAS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu • uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost 	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase a časový řád – určování času, kalendář, denní režim, roční období - současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby - průběh lidského života - státní svátky a významné dny - báje, mýty, pověsti – domov, vlast, rodný kraj
<p>přesahy z: Prvouka (1. ročník): Lidé a čas</p> <p>přesahy do: (3. ročník): Místo, kde žijeme</p>	

ROZMANITOSTI PŘÍRODY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě • provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů 	<ul style="list-style-type: none"> - látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství látek, vlastnosti látek, porovnávání látek a změření veličin s praktickým užíváním základních jednotek - voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, proudění vzduchu, význam pro život - nerosty, horniny, půda - některé hospodářsky významné horniny a nerosty - vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období - rostliny, houby, živočichové – znaky života, význam v přírodě a pro člověka - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - ochrana životního prostředí,

	ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů a živelné pohromy
<p>přesahy z: Prvouka (2. ročník): Rozmanitost přírody, Prvouka (3. ročník): Rozmanitosti přírody přesahy do: (3. ročník): Práce pěstitelské, (3. ročník): Rozmanitosti přírody, (4. ročník): Ekosystémy, (4. ročník): Živá a neživá příroda, (4. ročník): Ekosystémy</p>	

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikace, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou 	<ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince, biologické a psychické změny v dospívání - péče o zdraví – zdravý životní styl, nemoci přenosné a nepřenosné, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena - osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém - návykové látky, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sebepoznání a sebepojetí 	
přesahy z:	

Prvouka (2. ročník): Člověk a jeho zdraví

přesahy do:

(3. ročník): Tematické okruhy - čísla, abeceda, hračky, Vánoce, tělo, oblečení, (4. ročník): Člověk

4.4.2. Přírodověda

Vyučovací předmět Přírodověda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Opírá se o vybrané poznatky různých přírodovědných oborů a svým pojetím směřuje k získání dovedností a vědomostí, které žákům umožní dále aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět, ve kterém člověk pracuje a žije. Vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodověda navazuje na učivo prvouky v 1. a 3. ročníku a vytváří základ pro vyučovací předmět Přírodopis. Vzdělávací obsah předmětu je členěn do dvou základních tematických okruhů: Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví. Předmět je vyučován ve dvouhodinové dotaci ve 4. a 5. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- předkládat žákům dostatek informací k utváření komplexního pohledu na přírodní jevy
- vést žáky k osvojování různých metod poznávání přírody

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k vnímání problémových situací a jejich řešení v týmu

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům při diskusích na daná témata formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- nabízet žákům dostatek možností k diskuzi k environmentálním problémům
- pomocí skupinové práce vést žáky ke komunikaci ve skupině

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a zastávat v ní různé role

Kompetence občanské

- učit žáky chápat základní ekologické souvislosti
- rozvíjet u žáků chápání základních zákonů ochrany životního prostředí

Kompetence pracovní

- vést žáky k vytváření návyku sebekontroly

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Mezilidské vztahy

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace

Žák vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení, nachází vztahy a souvislosti mezi nimi.

- Rozvíjet samostatné myšlení

Žák rozvíjí pravděpodobnostní myšlení samostatně i ve spolupráci s ostatními žáky.

- Vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy

Žák si vytváří komplexní pohled na přírodní vědy.

- Posoudit vlastní pokrok a výsledky

Žák posuzuje vlastní pokrok a kriticky hodnotí své výsledky v rámci autoevaluace v předmětu.

Kompetence k řešení problémů

- Ověřovat správnost řešení

Žák ověřuje prakticky správnost řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Vyjadřovat a formulovat myšlenky

Žák je schopen smysluplně vyjadřovat a formulovat myšlenky.

- Diskutovat o možnostech řešení na počátku i po ukončení práce

Žák diskutuje o své práci v průběhu i po jejím ukončení.

- Využívat komunikační prostředky s okolním světem

Žák využívá informační a komunikační prostředky i technologie pro komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

- Podílet se na stanovení pravidel spolupráce ve skupině

Žák se podílí na stanovení pravidel spolupráce ve skupině a dodržuje je.

Kompetence občanské

- Seznamovat se s tradicemi

Žák se seznamuje s tradicemi, kulturním a historickým dědictvím.

- Uvědomovat si práva a povinnosti

Žák si uvědomuje svoje práva a povinnosti ve škole i mimo ni.

- Sbírat odpadové suroviny a byliny

Žák třídí a sbírá odpadové suroviny a byliny.

- Seznamovat se s ochranou životního prostředí

Žák se seznamuje s ochranou životního prostředí a svého zdraví.

Kompetence pracovní

- Dodržovat provozní řády v učebnách

Žák dodržuje provozní řády v učebnách.

- Poskytovat první pomoc při úrazu

Žák se učí poskytovat první pomoc při úrazu.

- Plnit povinnosti a závazky

Žák plní povinnosti a závazky, adaptuje se na nové pracovní podmínky.

ročník	4. ročník	5. ročník
dotace	1 + 1	2
povinnost (skupina)	povinný	povinný
dotace skupiny		

4. ROČNÍK - DOTACE: 1 + 1, POVINNÝ

ŽIVÁ A NEŽIVÁ PŘÍRODA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismu prostředí	<ul style="list-style-type: none"> - rostliny – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka - houby – znaky života, životní potřeby a

<ul style="list-style-type: none"> • porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy • objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka 	<p>projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí - voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život - rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
<p>přesahy do: Prvouka (3. ročník): Rozmanitosti přírody, Přírodověda (4. ročník): Živá a neživá příroda, Pracovní činnosti (4. ročník): Práce pěstitelské</p> <p>přesahy z: (4. ročník): Práce pěstitelské, (4. ročník): Živá a neživá příroda, (5. ročník): Země a vesmír</p>	

MĚŘENÍ A VÁŽENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů • založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu • pracuje s časovými údaji 	<ul style="list-style-type: none"> - látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek - orientace v čase a časový řád, určování času, čas jako fyzikální veličina

5. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ZEMĚ A VESMÍR

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi - jako součásti vesmíru - souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období 	<ul style="list-style-type: none"> - vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období

přesahy z:
(6. ročník): Vznik planety Země

ČLOVĚK

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození • účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista • předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou • rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat • jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy • iniciativně vstupuje do vztahu s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné nabídky reaguje asertivně 	<ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince - partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina a partnerství, biologické a psychické změny v dospívání, HIV/AIDS (cesty přenosu) - péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena - partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality - návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku - situace hromadného ohrožení - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry

<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchými skutky realizuje v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy • iniciativně vstupuje do vztahu s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a nevhodné podmínky reaguje asertivně 	<p>(příčina a prevence vzniku požárů a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohleduplné chování v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi - iniciativa – ve vztahu k jiným lidem, hledání možnosti jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu - asertivní chování – rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání - iniciativa – ve vztahu k jiným lidem, hledání možnosti, jak vycházet s jinými lidmi, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracovávání neúspěchu - asertivní chování – rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání
<p>přesahy z: (5. ročník): Příprava pokrmů</p>	

TECHNIKA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí, co je síla, ukáže a používá jednoduché stroje (páku, kladku, kolo, nakloněnou rovinu) • na praktických ukázkách doloží použití těchto strojů v praxi • obsluhuje bezpečně elektrospotřebiče (televize, přehrávače, počítač, dodržuje zásady bezpečné práce s elektrickými zařízeními) • objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činnostmi člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduché přístroje (páka, kladka, kolo, nakloněná rovina) - praktické ukázky jednoduchých přístrojů - bezpečnost při manipulaci s přístroji (počítač, televize, přehrávač) - elektrická energie - typy elektráren, přeměna energií - nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p>	

- Mezilidské vztahy

4.4.3. Vlastivěda

Vyučovací předmět Vlastivěda realizuje část vzdělávacích oborů Dějepis a Výchova k občanství, vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Do výuky předmět začleňuje průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana a Environmentální výchova. Výuka má interdisciplinární ráz, objasňuje vzájemné vztahy a souvislosti jednotlivých humanitních oborů. Představuje žákům tematické okruhy jejich budoucího studia především s ohledem na jejich zkušenosti. Primární důraz se neklade na abstrakci a výuku učební látky ve škole, nýbrž na živý kontakt s konkrétními fenomény. S proměnami společnosti jsou tak žáci konfrontováni přímo - na místech, která svou architektonickou tvářností odrážejí charakter té které epochy českých dějin. V rámci výuky se žáci cíleně seznamují s dějinnou pamětí své rodiny, domova i širšího společenského kontextu, své zkušenosti následně vzájemně konfrontují. Vytváří si tak přirozený a hodnotově ukotvený vztah ke společnosti, k národním dějinám a lidské dějinnosti. Takové tematické zaměření též posiluje vazbu ke konkrétnímu místu či krajině (domovu).

Výuku vlastivědy doplňují obrazy, mapy a plány, vědomostní soutěže, práce ve skupinách, filmy, besedy, výstavy, exkurze a školní výlety.

Hodinová dotace vlastivědy jsou dvě hodiny týdně v 5. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- předkládat žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů
- nabízet žákům řadu aktivizačních metod, které jim přiblíží problematiku dějin kultury (historické vycházky, exkurze,...)

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a schopnosti svá rozhodnutí obhájit

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům při diskusích na daná témata formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- učit je vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu
- umožnit žákům poznávat různé dokumenty

Kompetence sociální a personální

- umožnit žákům podílet se na stanovení pravidel spolupráce ve skupině, netolerovat projevy nesnášenlivosti
- vést žáky k vytvoření sebedůvěry a k upevnění dobrých mezilidských vztahů

Kompetence občanské

- učit žáky respektovat, chránit a ocenit naše tradice a kulturní a historické dědictví při návštěvách muzeí, historických památek
- rozvíjet u žáků chápání základních principů zákonů a společenských norem a chování se podle nich

Kompetence pracovní

- učit žáky dodržovat bezpečnost a ochranu zdraví, plnění závazků a povinností

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- Občan, občanská společnost a stát
- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá
- Jsme Evropané

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů
Žák vyhledává a třídí informace z internetu, slovníků, učebnic, cizojazyčných knih, časopisů a dalších materiálů.
- Provádět zajímavé činnosti a tím si vytvářet pozitivní vztah k učení
Žák vyrábí zajímavé výrobky a tím získává pozitivní vztah k učení.
- Formulovat a ověřovat hypotézy
Žák samostatně formuluje svou hypotézu a ověřuje její správnost.
- Rozvíjet samostatné myšlení
Žák rozvíjí pravděpodobnostní myšlení samostatně i ve spolupráci s ostatními žáky.
- Vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy
Žák si vytváří komplexní pohled na přírodní vědy.
- Získávat přehled v oblasti umění a kultury
Žák získává přehled v oblasti umění a kultury.
- Operovat se zeměpisnými symboly a znaky
Žák operuje se zeměpisnými termíny, znaky a symboly.
- Pracovat s mapou

Žák dokáže pracovat s mapou na základě porozumění termínům, symbolům a značkám.

- Osvojit si různé metody pozorování

Žák si osvojuje různé metody pozorování přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů.

- Vytvářet pozitivní vztah k učení

Žák chápe smysl a cíl učení, učí se sám pro sebe.

Kompetence k řešení problémů

- Ověřovat správnost řešení

Žák ověřuje prakticky správnost řešení problému.

- Chápat problémovou situaci a analyzovat ji

Žák se učí pochopit problémovou situaci, analyzovat ji a formulovat podstatu problému.

Kompetence komunikativní

- Vyjadřovat a formulovat myšlenky

Žák je schopen smysluplně vyjadřovat a formulovat myšlenky.

- Přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání

Žák přistupuje k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání mezi lidmi i národy.

- Vést dialog nebo diskusi o dojmu z uměleckého díla

Žák diskutuje se spolužáky o dojmu z uměleckých děl.

- Poznávat různé druhy písemností

Žák poznává různé druhy písemností, jejich náležitosti a úpravu.

- Poznávat různé druhy textů a dokumentů

Žák poznává různé druhy textů a dokumentů.

- Diskutovat o možnostech řešení na počátku i po ukončení práce

Žák diskutuje o své práci v průběhu i po jejím ukončení.

- Využívat komunikační prostředky s okolním světem

Žák využívá informační a komunikační prostředky i technologie pro komunikaci s okolním světem.

- Přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání

Žák přistupuje k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání, vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.

- Dramatizovat situaci, příběh

Žák pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního útvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků, prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentaci svých spolužáků.

Kompetence sociální a personální

- Dokázat požádat o pomoc

Žák umí požádat o pomoc.

- Dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Žák dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů.

- Podílet se na stanovení pravidel spolupráce ve skupině

Žák se podílí na stanovení pravidel spolupráce ve skupině a dodržuje je.

- Chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými

Žák chápe potřebu efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému, oceňuje zkušenosti jiných, respektuje různá hlediska.

Kompetence občanské

- Respektovat názory druhých

Žák respektuje názory a přesvědčení druhých.

- Seznamovat se s tradicemi

Žák se seznamuje s tradicemi, kulturním a historickým dědictvím.

- Poznávat odlišnosti jiných zemí

Žák poznává odlišnosti jiných zemí a jejich kulturní tradice, prohloubí si toleranci a porozumění k jiným národům.

- Uvědomovat si práva a povinnosti

Žák si uvědomuje svoje práva a povinnosti ve škole i mimo ni.

- Uvědomovat si své povinnosti a zodpovědnost

Žák si uvědomuje své školní povinnosti a zodpovědnost za domácí přípravu.

- Respektovat zásady chování na kulturních akcích

Žák respektuje zásady chování na kulturních akcích.

- Seznamovat se s ochranou životního prostředí

Žák se seznamuje s ochranou životního prostředí a svého zdraví.

- Respektovat, chránit a oceňovat naše tradice jako kulturní dědictví

Žák respektuje, chrání a oceňuje naše tradice jako kulturní dědictví

- Navštěvovat kulturní akce

Žák navštěvuje kulturní akce a zajímá se o kulturní dění.

Kompetence pracovní

- Dodržovat provozní řády v učebnách

Žák dodržuje provozní řády v učebnách.

- Plnit povinnosti a závazky

Žák plní povinnosti a závazky, adaptuje se na nové pracovní podmínky.

- Vytvářet návyk sebekontroly

Žák dodržuje vymezená pravidla, vytváří si návyk sebekontroly a odpovědnosti za výsledky své práce.

- Prohlubovat a objevovat oblasti svého individuálního zájmu

Žák objevuje a prohlubuje oblast svých zájmů.

ročník	5. ročník
dotace	2
povinnost (skupina)	povinný
dotace skupiny	

5. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

MÍSTO, KDE ŽIJEME

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu • určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě • rozlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy • porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích • vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického • porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích • rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> - obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť - okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany - regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR - naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly - Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování - mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky
<p>pokrytí průřezových témat VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evropa a svět nás zajímá 	

LIDÉ KOLEM NÁS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou • iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné nabídky reaguje asertivně • orientuje se v základních formách 	<ul style="list-style-type: none"> - rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání - soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie - chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům

<p>vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p> <ul style="list-style-type: none"> • poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) 	<ul style="list-style-type: none"> - tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování - právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy - vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky
<p>pokrytí průřezových témat VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jsme Evropané <p>pokrytí průřezových témat VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Občan, občanská společnost a stát 	

LIDÉ A ČAS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků • využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti 	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase a časový řád, určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období - současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny - regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost - báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj
<p>pokrytí průřezových témat VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA</p>	

- Občan, občanská společnost a stát
- VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH
- Formy participace občanů v politickém životě
  - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

4.4.4. Ekologie - 1.stupeň

Předmět Ekologie je zařazen na 1.stupni do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a vyučuje se ve 4.ročníku v jednododinové týdenní dotaci. V tomto předmětu se žáci učí pozorovat i pojmenovávat věci, jevy a děje v ekologických souvislostech. Seznamují se s prvními ekologickými pojmy a problémy ve svém regionu, zejména formou her a soutěží.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učit žáky zkoumat přírodní fakta různými metodami a osvojit si různé metody pozorování

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k využívání získaných vědomostí k řešení problémových situací, které řeší samostatně i v týmu

Kompetence komunikativní

- učit je vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu
- nabízet žákům dostatek možností zapojovat se do diskuze k environmentálním problémům
- pomocí skupinové práce vést žáky ke komunikaci ve skupině

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a zaujímat v ní různé role

Kompetence občanské

- učit žáky chápat různé ekologické souvislosti a seznamovat je s ochranou životního prostředí

Kompetence pracovní

- vést žáky k návyku sebekontroly

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy
Žák si vytváří komplexní pohled na přírodní vědy.
- Zkoumat přírodní fakta a jejich souvislosti různými metodami
Žák zkoumá přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím empirických metod poznání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování.
- Vytvářet komplexní pohled na přírodu a ochranu životního prostředí
Žák si vytváří komplexní pohled na přírodu a ochranu životního prostředí.
- Osvojit si různé metody pozorování
Žák si osvojuje různé metody pozorování přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů.

Kompetence k řešení problémů

- Vnímat problémové situace
Žák samostatně nalézá pravidla pravopisu, kterými se řídí probírané mluvnické jevy.
- Řešit problém v týmu
Žák se účastní týmové spolupráce při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Zapojovat se do diskuse k environmentálním problémům
Žák se zapojuje do diskuse k environmentálním problémům.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjet schopnost zastávat v týmu různé role
Žák rozvíjí schopnost zastávat v týmu různé role.

Kompetence občanské

- Seznamovat se s ochranou životního prostředí
Žák se seznamuje s ochranou životního prostředí a svého zdraví.

- Chápat základní ekologické souvislosti

Žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy.

Kompetence pracovní

- Vytvářet návyk sebekontroly

Žák dodržuje vymezená pravidla, vytváří si návyk sebekontroly a odpovědnosti za výsledky své práce.

ročník	4. ročník
dotace	0 + 1
povinnost (skupina)	povinný
dotace skupiny	

4. ROČNÍK - DOTACE: 0 + 1, POVINNÝ

PRAKTICKÁ BOTANIKA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje části byliny a dřeviny • uvede příklady stromů s jednoduchými a složenými listy • uvede rozdíly mezi jehličnatými a listnatými dřevinami • zakreslí list a pupen vybraných dřevin 	<ul style="list-style-type: none"> - pojem ekologie - kalendář kamaráda přírody - seznámení se základními pojmy v botanice (list jednoduchý, složený) - poznávání listnatých a jehličnatých dřevin - vycházka do parku
<p>přesahy do: Prvouka (2. ročník): Rozmanitost přírody</p>	

PRAKTICKÁ ZOOLOGIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uvede rozdíly mezi zvířecími a lidskými smysly • seznámí se se základy etologie formou praktického pozorování 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení se smysly živočichů (zejména savců) a člověka (pokusy smyslového vnímání) - exkurze do ZOO, pozorování chování zvířat

EKOSYSTÉMY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady živočichů různých (vybraných) ekosystémů • přiřadí k ekosystémům typické zástupce živočichů a rostlin • zakreslí patra lesa • zakreslí jednoduchý habitus vybrané dřeviny • určí části mikroskopu a osvojí si práci s ním	<ul style="list-style-type: none"> - ekosystémy pole, louka, rybník (potok), les - charakteristika - živočichové a rostliny jednotlivého ekosystému - praktické pozorování a vycházky - vycházka do lesa - vycházka k rybníku - mikroskopování organismů v planktonu
pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA	
<ul style="list-style-type: none"> • Ekosystémy • Základní podmínky života • Lidské aktivity a životní prostředí • Vztah člověka k prostředí	
přesahy z: Prvouka (3. ročník): Rozmanitosti přírody, Přírodověda (4. ročník): Ekosystémy přesahy do: (6. ročník): Ekosystémy	

4.5. Člověk a společnost

Vzdělávací oblast člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojování pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k

občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast člověk a jeho svět.

Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů.

Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promyšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečností, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty

společenského a společenskovedního charakteru

- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně

souvislostí mezinárodních a globálních

- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství

- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu

- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti

- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického

sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí

- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci

- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k

rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti

- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci

- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

4.5.1. Dějepis

Vyučovací předmět Dějepis patří do vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Jedná se o povinný vyučovací předmět pro žáky 2. stupně. Vyučuje se ve dvouhodinové týdenní dotaci v 6.- 9.ročníku (celkem 8 hodin) převážně v odborné učebně dějepisu, která je vybavena interaktivní tabulí a připojením k internetu. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje Dějepis na základy, které žáci získali již na prvním stupni ve Vlastivědě (vzdělávací oblast Člověk a jeho svět).

Dějepis otevírá žákům pohled na hlavní historické epochy a na hlavní období dějinného vývoje vlastního národa v kontextu s evropským vývojem, přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti, seznamuje žáky s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které významně ovlivnily vývoj společnosti.

Dějepis vytváří základy historického vědomí a snaží se podchytit a rozvíjet zájem žáků o minulost jako o součást kulturního, sociálního i politického prostředí dneška.

Žáci se učí orientovat v historických faktech a přitom si utvářet svůj vlastní hodnotový systém.

Při práci v hodinách Dějepisu je uplatňován diferencovaný přístup k dětem se specifickými poruchami učení (tyto poruchy jsou zohledňovány) a individuálně se přistupuje i k nadaným žákům (zadávání rozšiřujícího učiva).

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- předkládat žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů
- nabízet žákům řadu aktivizačních metod, které jim přiblíží problematiku dějin kultury (historické vycházky, exkurze,...)
- vést žáky k posouzení vlastního pokroku a kritickému hodnocení svých výsledků v rámci evaluace v předmětu

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k využívání získaných vědomostí k řešení problémů (např. při zpracování absolventských prací)
- učit žáky kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a schopnosti svá rozhodnutí obhájit

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům při diskusích na daná témata formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- učit je vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu
- nabízet žákům dostatek možností v řízené diskusi naslouchat promluvám druhých, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- umožnit žákům poznávat různé dokumenty
- pomocí skupinové práce vést žáky ke komunikaci ve skupině

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat kvalitu společné práce

Kompetence občanské

- učit žáky respektovat, chránit a ocenit naše tradice a kulturní a historické dědictví při návštěvách muzeí, historických památek
- rozvíjet u žáků chápání základních principů zákonů a společenských norem a chování se podle nich

Kompetence pracovní

- vést žáky k využití znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí v zájmu svého rozvoje a přípravy na budoucnost (absolventské práce)

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace

Žák vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení, nachází vztahy a souvislosti mezi nimi.

- Využívat různé aktivizační metody k přiblížení dějin kultury

Žák využívá řadu aktivizačních metod, které mu přiblíží problematiku dějin kultury a přínosu jednotlivých států, oblastí a civilizací pro rozvoj vzdělanosti (historické vycházky, exkurze, besedy, projekty,...)

- Formulovat a ověřovat hypotézy
Žák samostatně formuluje svou hypotézu a ověřuje její správnost.
- Získávat přehled v oblasti umění a kultury
Žák získává přehled v oblasti umění a kultury.
- Vnímat umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu
Žák vnímá umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu.
- Využívat znalostí z českého jazyka v jiných oblastech
Žák využívá znalosti a dovednosti z českého jazyka v jiných předmětech.
- Využívat, rozšiřovat a upevňovat znalosti získané v jiných předmětech
Žák využívá, rozšiřuje a upevňuje své znalosti z informatiky při používání počítače k nácvičku psaní a při zpracování a úpravě textů. Využívá, rozšiřuje a upevňuje své znalosti z českého jazyka při formulaci písemností.
- Posoudit vlastní pokrok a výsledky
Žák posuzuje vlastní pokrok a kriticky hodnotí své výsledky v rámci autoevaluace v předmětu.
- Vytvářet pozitivní vztah k učení
Žák chápe smysl a cíl učení, učí se sám pro sebe.

Kompetence k řešení problémů

- Využívat získané vědomosti při zpracování absolventských prací
Žák využívá získané vědomosti k řešení problémů při zpracování absolventských prací.
- Kriticky myslet a činit uvážlivá rozhodnutí
Žák myslí kriticky a činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen obhájit svá rozhodnutí.
- Vyhledávat informace vhodné k řešení problémů
Žák vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, rozlišuje podstatné a nepodstatné informace, nenechá se odradit nezdarem.
- Samostatně řešit problémy

Žák je schopen samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení.

- Řešit problém v týmu

Žák se účastní týmové spolupráce při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu

Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory při diskusích na dané téma.
Vyjadřuje se výstižně a v logickém sledu.

- Podporovat kritiku, sebekritiku a dobré vztahy mezi spolužáky

Žák dokáže vhodně kritizovat a přijmout kritiku, vytváří vhodné vztahy ve skupině.

- Vyjadřovat se souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu

Žák se vyjadřuje souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu.

- Naslouchat promluvám a obhajovat svůj názor

Žák umí naslouchat promluvám druhých lidí, je schopen empatie, dokáže obhájit svůj názor.

- Poznávat různé druhy textů a dokumentů

Žák poznává různé druhy textů a dokumentů.

- Využívat komunikačních dovedností ve spolupráci s ostatními lidmi

Žák využívá získané komunikační dovednosti ke spolupráci s ostatními lidmi a s okolním světem.

- Naslouchat, reagovat, zapojovat se do diskuse

Žák naslouchá promluvám druhých, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, vhodně argumentuje a obhajuje svůj názor.

Kompetence sociální a personální

- Efektivně spolupracovat při řešení úloh, problémů či projektů

Žák účinně spolupracuje při řešení úloh, problémů či projektů, učí se různým rolím a přijímá odpovědnost za jejich naplnění.

- Upevňovat základní etické postoje a životní hodnoty

Žák si upevňuje základní etické postoje a životní hodnoty.

- Diskutovat na dané téma
Žák diskutuje na dané téma v malých skupinách i v rámci celé třídy.
- Podporovat a upevňovat dobré mezilidské vztahy
Žák podporuje a upevňuje dobré mezilidské vztahy a v případě potřeby poskytne pomoc.
- Dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
Žák dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů.
- Podílet se na stanovení pravidel spolupráce ve skupině
Žák se podílí na stanovení pravidel spolupráce ve skupině a dodržuje je.
- Netolerovat projevy nesnášenlivosti
Žák netoleruje jakýkoli projev nesnášenlivosti a nezdvořilé chování.
- Chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými
Žák chápe potřebu efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému, oceňuje zkušenosti jiných, respektuje různá hlediska.
- Osvojovat si dovednost kooperace
Žák si osvojuje dovednost kooperace.
- Rozvíjet schopnost zastávat v týmu různé role
Žák rozvíjí schopnost zastávat v týmu různé role.

Kompetence občanské

- Respektovat názory druhých
Žák respektuje názory a přesvědčení druhých.
- Seznamovat se s tradicemi
Žák se seznamuje s tradicemi, kulturním a historickým dědictvím.
- Poznávat odlišnosti jiných zemí
Žák poznává odlišnosti jiných zemí a jejich kulturní tradice, prohloubí si toleranci a porozumění k jiným národům.

- Uvědomovat si práva a povinnosti
Žák si uvědomuje svoje práva a povinnosti ve škole i mimo ni.
- Uvědomovat si své povinnosti a zodpovědnost
Žák si uvědomuje své školní povinnosti a zodpovědnost za domácí přípravu.
- Rozeznat a chápat základní principy, na nichž je jsou založeny zákony a společenské normy
Žák rozezná a chápe základní principy, na nichž jsou založeny zákony, společenské normy a chová se podle nich.
- Respektovat, chránit a oceňovat naše tradice jako kulturní dědictví
Žák respektuje, chrání a oceňuje naše tradice jako kulturní dědictví

Kompetence pracovní

- Dodržovat provozní řády v učebnách
Žák dodržuje provozní řády v učebnách.
- Organizovat pracovní činnost samostatnou i ve skupině
Žák organizuje a hodnotí pracovní činnost samostatnou i ve skupině.
- Vytvářet návyk sebekontroly
Žák dodržuje vymezená pravidla, vytváří si návyk sebekontroly a odpovědnosti za výsledky své práce.
- Získávat pozitivní vztah k práci a její kvalitě
Žák získává pozitivní vztah k práci a její kvalitě.
- Prohlubovat a objevovat oblasti svého individuálního zájmu
Žák objevuje a prohlubuje oblast svých zájmů.
- Využívat své znalosti a zkušenosti při přípravě na budoucí povolání
Žák využívá své znalosti a zkušenosti při dalším studiu nebo při praktické přípravě na budoucí povolání.

ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dotace	2	2	2	2
povinnost	povinný	povinný	povinný	povinný

(skupina)				
dotace skupiny				

6. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků • uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány • orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 	<ul style="list-style-type: none"> - význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách - pomocné vědy historické, muzeum, archiv, knihovna, galerie - historické prameny - historický čas a prostor

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu • objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost 	<ul style="list-style-type: none"> - člověk a lidská společnost v pravěku

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací • uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí kulturního dědictví • demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství • porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie 	<ul style="list-style-type: none"> - nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz - antické Řecko a Řím - střední Evropa a její styky s antickým Středomořím
<p>přesahy do: Zeměpis (6. ročník): Biosféra, Zeměpis (6. ročník): Zeměpis světadílů a oceánů přesahy z:</p>	

(6. ročník): Zeměpis světadílů a oceánů, (6. ročník): Biosféra, (6. ročník): Přirozená čísla a operace s nimi

7. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států • objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech • vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí • ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti • uvede příklady románské a gotické kultury 	<ul style="list-style-type: none"> - nový etnický obraz Evropy - utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj - křesťanství, papežství, císařství, křížová výprava - islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) - Velkomoravská říše - český stát (Přemyslovci), vnitřní vývoj a postavení v Evropě - struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev - kultura středověké společnosti -románské a gotické umění a vzdělanost

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve • vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život • popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky • objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie • objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky • rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek 	<ul style="list-style-type: none"> - renesance, humanismu, husitství, reformace a jejich šíření Evropou - zámořské objevy a počátky dobývání světa - český stát a velmoci v 15. – 18. století - barokní kultura a osvícenství
přesahy do:	

Zeměpis (7. ročník): Severní a Jižní Amerika
 přesahy z:
 (7. ročník): Severní a Jižní Amerika

8. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí vliv osvícenských myšlenek na společenské změny • vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti • objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě • porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů • vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií 	<ul style="list-style-type: none"> - Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA - industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka - národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa - revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů - politické proudy, politické strany, občanská práva - kulturní rozrůzněnost doby - konflikty mezi velmocemi, kolonialismus
<p>přesahy z: (8. ročník): Změny skupenství látek, (8. ročník): Čtení - zeměpisné údaje, tradice, zvyky, historické události</p>	

MODERNÍ DOBA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla 	<ul style="list-style-type: none"> - Centrální mocnosti, Dohoda - první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky - nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě - vznik Československa, jeho hospodářsko-

<ul style="list-style-type: none"> • doloží příkladem rozdělení mocností do válečných bloků • popíše příčiny, průběh a důsledky 1.světové války 	politický vývoj, sociální a národnostní problémy
---	--

9. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

MODERNÍ DOBA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky • rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů • charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny a jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv • zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí 	<p>- mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech 20. století; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacionalismus – důsledky pro Československo a svět</p> <p>- druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války</p>
<p>přesahy do: Zeměpis (9. ročník): Česká republika na mapě Evropy</p> <p>přesahy z: (9. ročník): Česká republika na mapě Evropy</p>	

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků • vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce 	<p>- studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření</p> <p>- vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)</p> <p>- vývoj Československa od roku 1945 do roku</p>

<ul style="list-style-type: none"> • posoudí postavení rozvojových zemí • prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<p>1989, vznik České republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - problémy současnosti - věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava
<p>přesahy do: Výchova k občanství (9. ročník): Evropská integrace přesahy z: (9. ročník): Mezinárodní spolupráce</p>	

4.5.2. Výchova k občanství

Vyučovací předmět Výchova k občanství patří do vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Cílem vyučovacího předmětu je vybavit žáka potřebnými znalostmi a dovednostmi, které jsou důležité pro aktivní zapojení do života společnosti. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a v širších společenstvích, s právními předpisy, hospodářským životem, s činností politických institucí a orgánů. Pomáhá utvářet vztahy žáků ke skutečnosti, pozitivně motivovat hodnotové orientace žáků. Formuje u žáků vědomí odpovědnosti za vlastní chování a jednání.

Výchova k občanství je povinný vyučovací předmět na 2.stupni základní školy. Vyučuje se v 7.-9.ročníku s jednohodinovou týdenní dotací.

V hodinách Výchovy k občanství je brán zřetel na žáky s poruchami učení a zároveň na žáky nadané (rozšiřující učivo).

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- předkládat žákům učivo vhodnými metodami a technikami
- rozvíjet u žáků samostatné myšlení a učit žáky hledat a třídit informace
- učit žáky zhodnotit vlastní výsledky práce a vytvářet pozitivní vztah k učení

Kompetence k řešení problému

- vést žáky k samostatnému i týmovému řešení problému a hledání vhodných informací k řešení problému

Kompetence komunikativní

- učit žáky vhodně formulovat i vyjadřovat myšlenky a obhájit si svůj názor
- vést žáky naslouchat druhým a využít komunikativní dovednosti ve spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence občanské

- vést žáky k respektování názorů druhých lidí
- seznamovat žáky s tradicemi a kulturním dědictvím
- vést žáky k uvědomění si práv a povinností
- učit žáky rozeznat a chápat základní principy, na kterých jsou založeny zákony a

společenské normy

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování provozních řádů v učebnách
- učit žáky vyhledávat a využívat profesní informace a tyto znalosti využívat v rámci vlastního rozvoje a profesního zaměření
- vést žáky k orientování se v základních aktivitách potřebných k podnikání a umět objasnit podstatu podnikání

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Sebepoznání a sebepojetí
- Poznávání lidí

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát
- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Lidské vztahy

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace

Žák vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení, nachází vztahy a souvislosti mezi nimi.

- Vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů

Žák vyhledává a třídí informace z internetu, slovníků, učebnic, cizojazyčných knih, časopisů a dalších materiálů.

- Využívat vhodné metody a jiné pomocné techniky v občanské výchově

Žák využívá vhodné metody a techniky při získávání vědomostí o člověku, společnosti, hospodářství, státu, právu, mezinárodních vztazích a globálním světě.

- Rozvíjet samostatné myšlení

Žák rozvíjí pravděpodobnostní myšlení samostatně i ve spolupráci s ostatními žáky.

- Vytvářet pozitivní vztah k učení

Žák chápe smysl a cíl učení, učí se sám pro sebe.

Kompetence k řešení problémů

- Využívat získané vědomosti při zpracování absolventských prací

Žák využívá získané vědomosti k řešení problémů při zpracování absolventských prací.

- Kriticky myslet a činit uvážlivá rozhodnutí

Žák myslí kriticky a činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen obhájit svá rozhodnutí.

- Vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Žák vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, rozlišuje podstatné a nepodstatné informace, nenechá se odradit nezdarem.

- Samostatně řešit problémy

Žák je schopen samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení.

- Řešit problém v týmu

Žák se účastní týmové spolupráce při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Vyjadřovat a formulovat myšlenky

Žák je schopen smysluplně vyjadřovat a formulovat myšlenky.

- Naslouchat promluvám a obhajovat svůj názor

Žák umí naslouchat promluvám druhých lidí, je schopen empatie, dokáže obhájit svůj názor.

- Využívat komunikačních dovedností ve spolupráci s ostatními lidmi

Žák využívá získané komunikační dovednosti ke spolupráci s ostatními lidmi a s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

- Upevňovat základní etické postoje a životní hodnoty

Žák si upevňuje základní etické postoje a životní hodnoty.

- Podporovat a upevňovat dobré mezilidské vztahy

Žák podporuje a upevňuje dobré mezilidské vztahy a v případě potřeby poskytne pomoc.

Kompetence občanské

- Respektovat názory druhých

Žák respektuje názory a přesvědčení druhých.

- Seznamovat se s tradicemi

Žák se seznamuje s tradicemi, kulturním a historickým dědictvím.

- Uvědomovat si práva a povinnosti

Žák si uvědomuje svoje práva a povinnosti ve škole i mimo ni.

- Uvědomovat si své povinnosti a zodpovědnost

Žák si uvědomuje své školní povinnosti a zodpovědnost za domácí přípravu.

- Rozeznat a chápat základní principy, na nichž je jsou založeny zákony a společenské normy

Žák rozezná a chápe základní principy, na nichž jsou založeny zákony, společenské normy a chová se podle nich.

- Respektovat, chránit a oceňovat naše tradice jako kulturní dědictví

Žák respektuje, chrání a oceňuje naše tradice jako kulturní dědictví

Kompetence pracovní

- Dodržovat provozní řády v učebnách

Žák dodržuje provozní řády v učebnách.

- Orientovat se v základních aktivitách potřebných k podnikání

Žák se orientuje v základních aktivitách k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci.

- Objasnit podstatu, cíl a riziko podnikání

Žák dokáže objasnit podstatu, cíl a riziko podnikání.

- Vyhledávat a využívat profesní informace

Žák vyhledává a využívá profesní informace.

- Využívat znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje a profesního zaměření

Žák využívá znalosti a zkušenosti získané v občanské výchově pro svůj další profesní růst a rozvoj.

ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dotace	1	1	0 + 1
povinnost (skupina)	povinný	povinný	povinný
dotace skupiny			

7. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VZTAHY MEZI LIDMI A OTEVŘENÁ KOMUNIKACE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích • rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti • komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci 	<ul style="list-style-type: none"> - vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti - úroveň komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách
pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA <ul style="list-style-type: none"> • Lidské vztahy 	
přesahy do: Výchova ke zdraví (7. ročník): Rizika ohrožující zdraví přesahy z: (7. ročník): Rizika ohrožující zdraví	

NAŠE ŠKOLA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci 	<ul style="list-style-type: none"> - naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy, vklad vzdělání pro život
pokrytí průřezových témat VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA	

- Občanská společnost a škola
- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**
- Poznávání lidí

ZÁSADY LIDSKÉHO SOUŽITÍ A ASERTIVNÍ CHOVÁNÍ, ETICKÉ HODNOTY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • analyzuje etické aspekty různých životních situací • nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva 	<ul style="list-style-type: none"> - zásady lidského soužití - morálka, mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování - asertivní chování - přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu - etické hodnoty - zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad a hodnot, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj

MAJETEK, VLASTNICTVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady 	<ul style="list-style-type: none"> - majetek, vlastnictví - formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví

ČLOVĚK, PENÍZE, HOSPODAŘENÍ, BANKY A JEJICH SLUŽBY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti • vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít • na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich 	<ul style="list-style-type: none"> - peníze, formy placení - hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing - rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a získání prostředků - sociální politika státu

omezení	
<ul style="list-style-type: none"> • vede a porovnává nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu 	

VÝROBA, OBCHOD, SLUŽBY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu 	<ul style="list-style-type: none"> - struktura národního hospodářství - hospodářská politika státu

PRINCIPY TRŽNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ, EKONOMICKÉ HODNOTY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz 	<ul style="list-style-type: none"> - principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, tržní vztahy, trh, tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu - ekonomické hodnoty - rozumné nakládání s penězi, zájem o otázky národního hospodářství, vztah mezi ekonomikou a etikou, rozvíjení ekonomických ctností - šetrnost, podnikavost

8. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

PODOBNOST A ODLIŠNOST LIDÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek 	<ul style="list-style-type: none"> - podobnost a odlišnost lidí - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti, schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál

NAŠE OBEC, REGION, KRAJ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí důležitost spolupráce lidí při řešení některých úkolů v obci, ve škole, v rodině	- naše obec, region, kraj - důležité instituce, zajímavá a památná místa v regionu, významní rodáci, místní tradice, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku
přesahy z: (6. ročník): Formy soužití, rodina, obrana před manipulací - asertivní techniky, (8. ročník): Svět práce	

NAŠE VLAST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> objasní účel důležitých i státních symbolů našeho státu a způsoby jejich používání rozliší a na příkladech vysvětlí rozdílnost vlastenectví od nacionalismu objasní potřebu tolerance k národnostním menšinám, potřebu tolerance v celé ve společnosti rozlišuje projevy vlastenectví od projevu nacionalismu	- naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti, státní symboly, státní svátky, významné dny
přesahy z: (7. ročník): Vánoce, (7. ročník): Velikonoce	

VNITŘNÍ SVĚT ČLOVĚKA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	- vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí
přesahy do: Výchova ke zdraví (8. ročník): Osobnostní rozvoj, jedinečnost a identita člověka přesahy z: (8. ročník): Osobnostní rozvoj, jedinečnost a identita člověka	

OSOBNÍ ROZVOJ, JÁ - POTENCIÁLNÍ VZOR PRO DRUHÉ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru • rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	<ul style="list-style-type: none"> - osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázeň při seberozvoji - já – potenciální vzor pro druhé - smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, mé schopnosti a společnost
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA	
<ul style="list-style-type: none"> • Sebezpoznání a sebepojetí	

LIDSKÁ PRÁVA A ÚCTA K LIDSKÉ OSOBE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí význam ochrany lidských práv • respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí • je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení • přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	<ul style="list-style-type: none"> - lidská práva - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace - úcta k lidské osobě - lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, potenciality člověka, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost
pokrytí průřezových témat VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA	
<ul style="list-style-type: none"> • Občan, občanská společnost a stát	
přesahy do: Zeměpis (8. ročník): Lidé na Zemi	

GLOBALIZACE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky • objasní souvislosti globálních a lokálních	<ul style="list-style-type: none"> - globalizace - projevy globalizace, významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení

problémů, uveďte příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, region	
<p>přesahy do: Zeměpis (8. ročník): Globální ekologické problémy přesahy z: (6. ročník): Krajinná sféra</p>	

9. ROČNÍK - DOTACE: 0 + 1, POVINNÝ

PRÁVNÍ ZÁKLADY STÁTU

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí 	- právní základy státu - znaky státu, typy a formy státu, státní občanství ČR, Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
pokrytí průřezových témat VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA <ul style="list-style-type: none"> Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Formy participace občanů v politickém životě 	
<p>přesahy do: Zeměpis (8. ročník): Politická mapa dnešního světa, uplatnění komplexní prosociálnosti přesahy z: (9. ročník): Svět mezi válkami</p>	

KULTURNÍ ŽIVOT

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> kriticky přistupuje k mediálním informacím vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoj k menšinám 	- kulturní život - rozmanitost kulturních projevů, kulturní tradice, hodnoty, kulturní instituce, masová kultura, prostředky komunikace

přesahy z:
(7. ročník): Mediální výchova, (7. ročník): Vánoce

LIDSKÁ SETKÁNÍ, AKTIVNÍ NASLOUCHÁNÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	<ul style="list-style-type: none"> lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti, cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání

STÁTNÍ SPRÁVA A SAMOSPRÁVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	<ul style="list-style-type: none"> státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly

PRINCIPY DEMOKRACIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivnit život občanů	<ul style="list-style-type: none"> principy demokracie - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, politický pluralismus, význam a forma voleb do zastupitelstev

PRÁVNÍ ŘÁD ČR

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> určí význam právních norem, které se zabývají vlastnictvím, pracovním poměrem, manželstvím rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	<ul style="list-style-type: none"> právní řád ČR - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů

PROTIPRÁVNÍ JEDNÁNÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování • rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady • diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	- protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost, porušování předpisů v silničním provozu , porušování práv k duševnímu vlastnictví

PRÁVO V KAŽDODENNÍM ŽIVOTĚ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci • objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – pracovní poměr, vlastnictví, manželství	- právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady - Zákoník práce – pracovní poměr a vztahy s tím související

EVROPSKÁ INTEGRACE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	- evropská integrace - podstata, význam, výhody, Evropská unie a ČR
přesahy z: (9. ročník): Rozdělený a integrující svět	

4.6. Člověk a příroda

Vzdělávací oblast člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je

založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří - spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním - také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je v zájmu zachování celistvosti oboru umístěn celý v této vzdělávací oblasti. Vzdělávací oblast člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, člověk a společnost, člověk a zdraví a člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro

- potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
  - porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
  - uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
  - utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

4.6.1. Fyzika

Fyzika je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Fyzika je samostatný předmět v 6. až 8. ročníku s dotací 2 hodiny týdně, v 9. ročníku s dotací 1 hodiny týdně.

Předmět svým obsahem přesahuje do oblastí Člověk a svět práce, Ochrana člověka za mimořádných situací a Matematika a její aplikace.

Předmět umožňuje žákům porozumět přírodním zákonitostem a uvědomovat si užitečnost poznatků pro praktický život.

Při vyučování si žáci osvojují dovednosti pozorovat, provádět pokusy, měřit, ověřovat a vyvozovat závěry.

Předmět pomáhá žákům poznávat skutečnost, uvědomovat si závislost člověka na přírodě, vliv člověka na životní prostředí.

Žáci se specifickými poruchami učení jsou při vyučování zohledňováni.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učit žáky vyhledávat a zpracovávat potřebné informace a využívat je k dalšímu učení
- podporovat u žáků vlastní úsudek
- pracovat s přiměřeným učivem
- hodnotit to, co žák zvládá, ne to, co neumí

Kompetence k řešení problémů

- zapojovat žáky do řešení úkolů
- podporovat samostatnost při experimentech
- uplatňovat mezipředmětové vztahy
- učit žáky srovnávat, třídit a zobecňovat

Kompetence občanské

- vést žáky k tomu, aby chápali možnosti rozvoje a zneužití fyziky
- podporovat vzájemnou pomoc žáků
- vyžadovat dodržování stanovených pravidel, chování ve škole a v učebně fyziky

Kompetence pracovní

- podporovat využívání výpočetní techniky a internetu
- učit žáky plánovat, provádět pokusy a pozorování
- seznámit žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví
- vést žáky k odpovědnosti za výsledky práce

Kompetence komunikativní

- vést žáky k přesnému a uspořádanému vyjadřování pomocí odborných termínů
- podporovat kritiku a sebekritiku
- dodržovat pravidla komunikace

Kompetence sociální a personální

- učit žáky pracovat ve skupině, vzájemně si pomáhat při učení
- učit žáky respektovat individuální rozdíly
- upevňovat v žácích vědomí, že mohou spoluprací naplnit nejen osobní, ale i společné cíle

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kooperace a kompetice

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Lidské vztahy
- Multikulturalita

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace

Žák vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení, nachází vztahy a souvislosti mezi nimi.

- Vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů

Žák vyhledává a třídí informace z internetu, slovníků, učebnic, cizojazyčných knih, časopisů a dalších materiálů.

- Vybírat a využívat vhodné způsoby pro efektivní učení

Žák volí a vybírá vhodné metody, jednotlivé prvky a způsoby k efektivitě poznání a vědění, dále projevuje snahu a vstřícnost k dalšímu studiu a celoživotnímu učení. Inspiruje se, inovuje stávající formy práce a podílí se na činnosti (skupinová práce, práce v třídním kolektivu, organizace....).

- Formulovat a ověřovat hypotézy

Žák samostatně formuluje svou hypotézu a ověřuje její správnost.

- Rozvíjet samostatné myšlení

Žák rozvíjí pravděpodobnostní myšlení samostatně i ve spolupráci s ostatními žáky.

- Používat prvky pozitivní motivace, kriticky hodnotit výsledky učení
Žák používá prvky pozitivní motivace, kriticky zhodnotí výsledky učení.
- Vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy
Žák si vytváří komplexní pohled na přírodní vědy.
- Rozvíjet dovednosti potřebné k osvojování učiva
Žák rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Rozvíjet logické, kombinatorické a pravděpodobnostní myšlení
Žák racionálně postupuje při řešení problémů nejen v matematice, rozvíjí a posiluje své psychické procesy, které jsou základem efektivního učení.
- Rozvíjet a upevňovat sebedůvěru ve vlastní schopnosti
Žák řešením úloh různé náročnosti podporuje sebedůvěru ve vlastní schopnosti, postupuje od jednodušších úloh ke složitějším.
- Rozvíjet představivost a tvůrčí fantazii
Žák při řešení nejrůznějších matematických a fyzikálních úloh rozvíjí svoji představivost a tvůrčí fantazii v nejrůznějších podobách.
- Zkoumat přírodní fakta a jejich souvislosti různými metodami
Žák zkoumá přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím empirických metod poznání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování.
- Vytvářet komplexní pohled na přírodu a ochranu životního prostředí
Žák si vytváří komplexní pohled na přírodu a ochranu životního prostředí.
- Osvojit si různé metody pozorování
Žák si osvojuje různé metody pozorování přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů.
- Pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky
Žák pozoruje, experimentuje a porovnává výsledky, vyvozuje závěry.
- Správně zaznamenat experiment
Žák správně zaznamenává a dokumentuje experiment.
- Posoudit vlastní pokrok a výsledky

Žák posuzuje vlastní pokrok a kriticky hodnotí své výsledky v rámci autoevaluace v předmětu.

- Vytvářet pozitivní vztah k učení

Žák chápe smysl a cíl učení, učí se sám pro sebe.

Kompetence k řešení problémů

- Využívat získané vědomosti při zpracování absolventských prací

Žák využívá získané vědomosti k řešení problémů při zpracování absolventských prací.

- Ověřovat správnost řešení

Žák ověřuje prakticky správnost řešení problému.

- Kriticky myslet a činit uvážlivá rozhodnutí

Žák myslí kriticky a činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen obhájit svá rozhodnutí.

- Rozpoznat a řešit problémy

Žák samostatně rozpozná a řeší problémy.

- Činit odpovědná rozhodnutí

Žák činí uvážlivá rozhodnutí a nese za ně odpovědnost.

- Využívat získávané vědomosti

Žák objevuje různé varianty řešení, aplikuje získané vědomosti a schopnosti, nenechá se odradit případným nezdarem.

- Samostatně řešit problémy

Žák je schopen samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení.

- Rozvíjet poznatkové okruhy a metody matematiky jako nástroje řešení praktických problémů

Žák rozvíjí hlavní poznatkové okruhy a metody matematiky jako nástroje řešení praktických problémů.

- Využívat vhodné pomůcky, nástroje a technická zařízení k řešení problémů

Žák využívá vhodné pomůcky, nástroje a technická zařízení k řešení problémů.

- Rozvíjet schopnost objevovat a formulovat problém

Žák rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení.

Kompetence komunikativní

- Vyjadřovat se logicky a přesně

Žák se vyjadřuje logicky a přesně, jasně zdůvodňuje zvolený postup při řešení úlohy.

- Vyjadřovat a formulovat myšlenky

Žák je schopen smysluplně vyjadřovat a formulovat myšlenky.

- Vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu

Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory při diskusích na dané téma. Vyjadřuje se výstižně a v logickém sledu.

- Podporovat kritiku, sebekritiku a dobré vztahy mezi spolužáky

Žák dokáže vhodně kritizovat a přijmout kritiku, vytváří vhodné vztahy ve skupině.

- Porozumět formulacím

Žák přijme a porozumí běžně užívaným gestům, výrazům a formulacím, umí na ně vhodně reagovat.

- Diskutovat o možnostech řešení na počátku i po ukončení práce

Žák diskutuje o své práci v průběhu i po jejím ukončení.

- Využívat komunikačních dovedností ve spolupráci s ostatními lidmi

Žák využívá získané komunikační dovednosti ke spolupráci s ostatními lidmi a s okolním světem.

- Komunikovat při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině

Žák komunikuje při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině.

- Využívat komunikační prostředky s okolním světem

Žák využívá informační a komunikační prostředky i technologie pro komunikaci s okolním světem.

- Naslouchat, reagovat, zapojovat se do diskuse

Žák naslouchá promluvám druhých, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, vhodně argumentuje a obhajuje svůj názor.

Kompetence sociální a personální

- Efektivně spolupracovat při řešení úloh, problémů či projektů

Žák účinně spolupracuje při řešení úloh, problémů či projektů, učí se různým rolím a přijímá odpovědnost za jejich naplnění.

- Dokázat požádat o pomoc

Žák umí požádat o pomoc.

- Diskutovat na dané téma

Žák diskutuje na dané téma v malých skupinách i v rámci celé třídy.

- Podporovat a upevňovat dobré mezilidské vztahy

Žák podporuje a upevňuje dobré mezilidské vztahy a v případě potřeby poskytne pomoc.

- Dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Žák dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů.

- Upevňovat sebedůvěru

Žák si osvojováním nového učiva upevňuje sebedůvěru.

- Podílet se na stanovení pravidel spolupráce ve skupině

Žák se podílí na stanovení pravidel spolupráce ve skupině a dodržuje je.

- Spolupracovat s žáky nižších tříd a pomáhat jim

Žák spolupracuje při hodinách se spolužáky nižších tříd.

- Netolerovat projevy nesnášenlivosti

Žák netoleruje jakýkoli projev nesnášenlivosti a nezdvořilé chování.

Kompetence občanské

- Respektovat názory druhých

Žák respektuje názory a přesvědčení druhých.

- Uvědomovat si práva a povinnosti

Žák si uvědomuje svoje práva a povinnosti ve škole i mimo ni.

- Uvědomovat si své povinnosti a zodpovědnost

Žák si uvědomuje své školní povinnosti a zodpovědnost za domácí přípravu.

- Seznamovat se s ochranou životního prostředí

Žák se seznamuje s ochranou životního prostředí a svého zdraví.

Kompetence pracovní

- Dbát na ochranu zdraví a bezpečnost práce

Žák dbá na ochranu zdraví a bezpečnost práce.

- Dodržovat provozní řády v učebnách

Žák dodržuje provozní řády v učebnách.

- Bezpečně používat materiály, nástroje a vybavení

Žák bezpečně používá nástroje, materiál a vybavení.

- Umět se vhodně obléci pro danou situaci

Žák se vhodně obléká podle dané situace.

- Dodržovat hygienická pravidla

Žák zvládá základní hygienické návyky a pravidla při čtení a psaní.

- Poskytovat první pomoc při úrazu

Žák se učí poskytovat první pomoc při úrazu.

- Bezpečně používat laboratorní potřeby

Žák bezpečně používá laboratorní potřeby a udržuje je v pořádku, aby byla zajištěna jejich funkčnost.

- Používat bezpečně hudební nástroje a vybavení

Žák bezpečně používá hudební nástroje a vybavení.

- Organizovat pracovní činnost samostatnou i ve skupině

Žák organizuje a hodnotí pracovní činnost samostatnou i ve skupině.

- Plnit povinnosti a závazky

Žák plní povinnosti a závazky, adaptuje se na nové pracovní podmínky.

- Udržovat pořádek pracovního prostředí

Žák udržuje pořádek pracovního prostředí, připravuje a udržuje pracovní prostor.

- Volit vhodné pracovní postupy

Žák volí vhodné pracovní postupy.

ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dotace	1 + 1	2	1	1
povinnost (skupina)	povinný	povinný	povinný	povinný
dotace skupiny				

6. ROČNÍK - DOTACE: 1 + 1, POVINNÝ

VELIČINY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje látky a tělesa, uvádí příklady • určí délku, hmotnost a objem těles i látek • používá vzorec pro výpočet hustoty • vyhledá hustotu látek v tabulkách • používá správně jednotky pro měření veličin • zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce, dodržuje pravidla bezpečné práce 	<ul style="list-style-type: none"> - látky a tělesa - skupenství látek - délka, měření délky, převody jednotek, měřidla - měření hmotnosti, jednotky hmotnosti, váhy - objem, měření objemu v odměrném válci, jednotky objemu - výpočet hustoty podle vzorce, měření hustoty kapalin, vyhledávání hustoty látek v tabulkách, jednotky hustoty - druhy teploměrů, jednotka teploty, měření teploty - čas, jednotka času, měření času
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kooperace a kompetice 	

SÍLA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná působení síly na těleso • rozliší jednotlivé druhy sil • navrhne způsob zvětšení a zmenšení třecí síly • určí velikost a směr působení síly 	<ul style="list-style-type: none"> - působení síly na těleso, měření síly siloměrem - gravitační síla, tíha, výpočet tíhy těles - třecí síla, velikost třecí síly - grafické znázornění velikosti a směru síly

TĚŽIŠTĚ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • určí polohu těžiště různých těles 	<ul style="list-style-type: none"> - určování těžiště u těles pravidelného i nepravidelného tvaru - závislost polohy těžiště na rozložení látky v tělesu a na tvaru tělesa
<p>přesahy z: Matematika (6. ročník): Trojúhelník</p>	

ROVNOVÁŽNÁ POLOHA TĚLES

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a kladce v praktickém životě 	<ul style="list-style-type: none"> - rovnovážná poloha těles - páka, rovnováha na páce, užití páky v praxi - kladka pevná a volná a jejich užití
<p>přesahy z: Matematika (6. ročník): Trojúhelník</p>	

7. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ**POHYB A KLID TĚLESA**

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí proč jsou klid a pohyb tělesa relativní • rozhodne, jaký druh pohybu koná těleso vzhledem k jinému tělesu • využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem • při tvůrčí práci a experimentování využívá základy zrakového vnímání (doznívání a nedokonalosti) pro vznik iluze pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> - relativita pohybu vzhledem k jinému tělesu - druhy pohybů - výpočet rychlosti, dráhy a času - znázornění rychlosti a dráhy pohybu - laboratorní práce, měření času, dráhy, rychlosti
<p>přesahy do: Matematika (7. ročník): Racionální čísla: nezáporné zlomky a operace s nimi, Matematika (7. ročník): Racionální čísla: celá čísla a operace s nimi, Matematika (7. ročník): Přímá a nepřímá úměrnost, Matematika (7. ročník): Procenta a jejich užití, promile</p>	

SVĚTELNÉ JEVY, SVĚTLO

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná zdroje světla, rychlost světla v různých prostředích 	<ul style="list-style-type: none"> - světlo a světelné zdroje, světelné spektrum - světlo a stín

<ul style="list-style-type: none"> • rozhodne ze znalosti rychlosti světla v různých prostředích, zda se světlo bude lámat od kolmice či ke kolmici a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami • rozliší využití zrcadel v praxi • popíše složení a funkci jednoduchých optických přístrojů • uplatňuje své znalosti o podstatě a účinku světla jako důležitého výrazového prostředku • užívá barvu jako výrazový a dramaturgický prostředek pohybového obrazu při vlastní tvorbě a experimentování • pracuje samostatně s jednoduchou kamerou (fotoaparát) a ovládá její (jeho) základní funkce pro tvůrčí záměr • na základě zkušeností získaných při práci s kamerou a fotoaparát rozeznává základní rozdíly mezi zrakovým vjemem jasové reality a její reprodukci a uplatňuje je ve vlastní tvorbě 	<ul style="list-style-type: none"> - rychlost světla v různých optických prostředích - odraz světla, zobrazení pomocí zrcadel - lom světla, užití čoček - optické přístroje, oko - série jednoduchých fotografií dle vlastních námětů, vizuální hry s těmito prvky pro vytváření iluze pohybu - základní rozdíly mezi zrakovým vjemem jasové skutečnosti a její reprodukci, praktické cvičení s kamerou a fotoaparát - světelná skutečnost a její úpravy pro kinematografické zobrazení; stylizace světelné reality
---	--

VLASTNOSTI LÁTEK

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že částice látek se neustále pohybují a vzájemně na sebe působí • využívá poznatky o zákonitostech tlaku v kapalinách při řešení konkrétních praktických problémů (Pascalův zákon) • předpoví z analýzy sil působících na těleso v kapalině chování tělesa v ní (Archimédův zákon) • vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů, dodržuje pravidla o bezpečnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - stavba a složení atomu a molekuly - vlastnosti pevných látek - vlastnosti kapalin, hladina kapaliny - vlastnosti plynů, látek - tlak a tlaková síla - hydrostatický tlak v závislosti na hloubce, druhu kapaliny, gravitačním poli - působení vnější síly na kapalinu, Pascalův zákon - vztlaková síla, Archimédův zákon - tlak v plynech, atmosférický tlak - laboratorní práce

8. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ENERGIE TĚLES

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh • využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem • dodržuje pravidla o bezpečné práci a ochraně životního prostředí při experimentální práci • vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - práce a výkon - jednotky práce a výkonu - řešení úloh, příklady z praktického života - polohová a pohybová energie, určování energie těles - zákon zachování energie - význam energie v denním životě - práce na kladce a páce - účinnost

ELEKTRINA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • změří elektrický proud a napětí • sestaví podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu • rozpozná, podle reálného zapojení i podle schématu, zapojení dvou spotřebičů za sebou a vedle sebe, určí výsledné napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů • rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností • využívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů • uvede příklady využití elektromotoru v praxi, vysvětlí princip činnosti stejnosměrného elektromotoru • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů • navrhne možné úspory elektrické energie v bytě nebo domě • rozliší stejnosměrný proud od střídavého 	<ul style="list-style-type: none"> - elektrický náboj a elektrování těles - elektrické pole a jeho znázornění siločarami - elektrické napětí a zdroje elektrického napětí - elektrický proud - měření elektrického proudu - elektrické obvody - sériové a paralelní zapojení - Ohmův zákon - elektrický odpor - závislost odporu na vlastnostech vodiče - tepelné účinky elektrického proudu - příkon - stejnosměrný a střídavý proud - elektromotor, transformátor - obnovitelné a neobnovitelné zdroje - dodržování pravidel bezpečnosti práce s elektrickými zařízeními - první pomoc při zásahu elektrickým proudem

<ul style="list-style-type: none"> • využívá pravidel o bezpečné práci s elektřinou • dodržuje pravidla o bezpečné práci a ochraně životního prostředí při experimentální práci 	
<p>přesahy z: Chemie (8. ročník): Chemické reakce</p>	

MAGNETISMUS

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní • prokáže pokusem existenci magnetického pole kolem cívky s elektrickým proudem, na příkladech z praxe objasní jeho využití v elektromagnetech 	<ul style="list-style-type: none"> - magnetické pole trvalého magnetu - magnetické pole Země - elektromagnet a elektromagnetická indukce

9. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

TEPLO

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh • určí teplo přijaté či odevzdané tělesem • využije získané znalosti a dovednosti při laboratorní a experimentální činnosti • rozlišuje a správně používá pojmy teplo a teplota • v jednoduchých příkladech pokusem určí teplo odevzdané anebo přijaté při tepelné výměně • uvede příklady změn skupenství • navrhne a pokusem ověří, jak lze zvětšit nebo zmenšit rychlost vypařování kapaliny • vysvětlí vznik mlhy, jinovatky, oblaků 	<ul style="list-style-type: none"> - teplo a vnitřní energie - změna vnitřní energie tepelnou výměnou - určení tepla přijatého nebo odevzdaného při tepelné výměně - šíření tepla – vedení tepla, tepelné proudění a tepelné záření - změny skupenství - tání a tuhnutí - vypařování - var - kapalnění - základní meteorologické jevy a jejich měření - tepelné motory

<ul style="list-style-type: none"> • na ukázce zprávy o počasí v denním tisku, televizi nebo na internetu nalezne základní meteorologické prvky a popíše způsob jejich měření • popíše základní měření na jednoduché meteorologické stanici 	
---	--

AKUSTIKA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • na obrázku sinusoidy znázorňující část vlny na vodě ukáže, co se rozumí vlnovou délkou • rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku • posoudí možnosti zmenšování nadměrného hluku na životní prostředí • pokusem dokáže význam rezonančních skříněk u hudebních nástrojů • navrhne možnosti, jak zmenšit škodlivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka (v hlučných provozech, v blízkosti dálnic, v bytě) 	<ul style="list-style-type: none"> - periodické děje, kmitavý pohyb - elektromagnetické vlny a záření - vlnová délka a kmitočet - zdroje zvuku - šíření zvuku prostředím - rychlost šíření zvuku - tón, barva tónu - odraz zvuku, ozvěna - zvuková složka audiovizuálního výrazu a její hlavní elementy

VESMÍR

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a pohyb měsíců planet • objasní, proč na Zemi pozorujeme fáze Měsíce • posoudí na základě získaných poznatků význam vesmírného výzkumu • porovná poznatky získané v zeměpise s podrobnějšími informacemi o jednotlivých planetách, připraví o nich přehlednou informaci 	<ul style="list-style-type: none"> - Země a vesmír, Sluneční soustava - měsíční fáze - zatmění Slunce a Měsíce - kosmonautika - pozorovací přístroje, dalekohled - vesmírné bádání, program USA a Ruska - výpočet vzdáleností ve vesmíru

přesahy do:

Matematika (9. ročník): Goniometrické funkce ostrého úhlu, Přírodopis (9. ročník): Neživá

příroda,
přesahy z: (9. ročník): Neživá příroda, Zeměpis (6. ročník): Planeta Země

JADERNÁ ENERGIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • s využitím poznatků z chemie popíše základní stavební částice atomu • vysvětlí, k jakým přeměnám dochází v jaderné elektrárně a porovná je s přeměnami v tepelné a vodní elektrárně • porovná výhody a nevýhody uvedených typů tří elektráren • popíše historii jaderné energetiky a uvede argumenty pro i proti jejímu dalšímu rozvíjení v naší republice • uvede možnosti likvidace vyhořelého paliva • objasní přeměny energie ve slunečním článku a uvede příklady jeho využití jako alternativního zdroje • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - stavba atomu - izotopy a nuklidy - radioaktivita - využití jaderné energie - řetězová jaderná reakce - jaderný reaktor, jaderná elektrárna - ochrana před zářením
<p>přesahy do: Dějepis (9. ročník): Druhá světová válka přesahy z: (9. ročník): Druhá světová válka</p>	

4.6.2. Chemie

Vyučovací předmět Chemie je jedním z vyučovacích předmětů oblasti Člověk a příroda, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi. Výuka směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů a řešení problémů. Chemie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 8. a 9. ročníku. Vyučuje se ve 2 hodinové týdenní dotaci. Žáci jsou motivováni celoroční soutěží, žáci se specifickými poruchami učení a chování jsou zohledňováni a mají k dispozici delší časový úsek na zpracování písemných prací a na zápis v hodinách. Diferencovaný přístup je uplatňován i k nadaným žákům.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- předkládat žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů
- nabízet žákům řadu aktivizačních metod, které jim přiblíží vytvoření komplexního pohledu na přírodní vědy a ochranu životního prostředí
- vést žáky k uvádění věcí do souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k využívání získaných vědomostí k řešení problémů (např. při zpracování absolventských prací)
- učit žáky kriticky myslet, vnímat problémové situace, řešit problém v týmu a ověřit si správnost řešení

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům při diskusích na daná témata formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- učit je vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu
- nabízet žákům dostatek možností v řízené diskusi, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- pomocí skupinové práce vést žáky ke komunikaci ve skupině

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat kvalitu společné práce

Kompetence občanské

- učit žáky respektovat názory druhých
- rozvíjet u žáků chápání základních zákonů ochrany životního prostředí

Kompetence pracovní

- vést žáky k využití znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí v zájmu svého rozvoje a přípravy na budoucnost (absolventské práce)
- učit žáky volit vhodné pracovní postupy, vytvářet u nich návyk sebekontroly, bezpečně používat laboratorní potřeby a dbát na ochranu zdraví při práci

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace

Žák vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení, nachází vztahy a souvislosti mezi nimi.

- Rozvíjet samostatné myšlení

Žák rozvíjí pravděpodobnostní myšlení samostatně i ve spolupráci s ostatními žáky.

- Vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy

Žák si vytváří komplexní pohled na přírodní vědy.

- Zkoumat přírodní fakta a jejich souvislosti různými metodami
Žák zkoumá přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím empirických metod poznání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování.
- Vybírat a využívat vhodné způsoby, metody a strategie
Žák si vybírá a využívá vhodné způsoby, metody a strategie.
- Vytvářet komplexní pohled na přírodu a ochranu životního prostředí
Žák si vytváří komplexní pohled na přírodu a ochranu životního prostředí.
- Uvádět věci do souvislostí
Žák uvádí věci do souvislostí v přírodních vědách.
- Osvojit si různé metody pozorování
Žák si osvojuje různé metody pozorování přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů.
- Pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky
Žák pozoruje, experimentuje a porovnává výsledky, vyvozuje závěry.
- Správně zaznamenat experiment
Žák správně zaznamenává a dokumentuje experiment.

Kompetence k řešení problémů

- Využívat získané vědomosti při zpracování absolventských prací
Žák využívá získané vědomosti k řešení problémů při zpracování absolventských prací.
- Ověřovat správnost řešení
Žák ověřuje prakticky správnost řešení problému.
- Vnímat problémové situace
Žák samostatně nalézá pravidla pravopisu, kterými se řídí probírané mluvnické jevy.
- Rozvíjet schopnost objevovat a formulovat problém
Žák rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení.
- Řešit problém v týmu

Žák se účastní týmové spolupráce při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Vyjadřovat se logicky a přesně

Žák se vyjadřuje logicky a přesně, jasně zdůvodňuje zvolený postup při řešení úlohy.

- Porozumět formulacím

Žák přijme a porozumí běžně užívaným gestům, výrazům a formulacím, umí na ně vhodně reagovat.

- Zapojovat se do diskuse k environmentálním problémům

Žák se zapojuje do diskuse k environmentálním problémům.

- Komunikovat při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině

Žák komunikuje při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině.

Kompetence sociální a personální

- Efektivně spolupracovat při řešení úloh, problémů či projektů

Žák účinně spolupracuje při řešení úloh, problémů či projektů, učí se různým rolím a přijímá odpovědnost za jejich naplnění.

- Diskutovat na dané téma

Žák diskutuje na dané téma v malých skupinách i v rámci celé třídy.

- Osvojit si dovednost kooperace

Žák si osvojuje dovednost kooperace.

- Rozvíjet schopnost zastávat v týmu různé role

Žák rozvíjí schopnost zastávat v týmu různé role.

Kompetence občanské

- Respektovat názory druhých

Žák respektuje názory a přesvědčení druhých.

- Rozeznat a chápat základní principy, na nichž je založeno právo a společenské normy

Žák rozezná a chápe základní principy, na nichž jsou založeny zákony, společenské normy a chová se podle nich.

- Seznamovat se s ochranou životního prostředí

Žák se seznamuje s ochranou životního prostředí a svého zdraví.

Kompetence pracovní

- Dbát na ochranu zdraví a bezpečnost práce

Žák dbá na ochranu zdraví a bezpečnost práce.

- Dodržovat provozní řády v učebnách

Žák dodržuje provozní řády v učebnách.

- Poskytovat první pomoc při úrazu

Žák se učí poskytovat první pomoc při úrazu.

- Bezpečně používat laboratorní potřeby

Žák bezpečně používá laboratorní potřeby a udržuje je v pořádku, aby byla zajištěna jejich funkčnost.

- Volit vhodné pracovní postupy

Žák volí vhodné pracovní postupy.

- Vytvářet návyk sebekontroly

Žák dodržuje vymezená pravidla, vytváří si návyk sebekontroly a odpovědnosti za výsledky své práce.

ročník	8. ročník	9. ročník
dotace	1 + 1	2
povinnost (skupina)	povinný	povinný
dotace skupiny		

8. ROČNÍK - DOTACE: 1 + 1, POVINNÝ

ÚVOD DO CHEMIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zařadí chemii mezi přírodní vědy 	<ul style="list-style-type: none"> - vymezení předmětu chemie - látky a tělesa

<ul style="list-style-type: none"> • uvede, čím se chemie zabývá • rozliší fyzikální tělesa a látky • uvede příklady chemického děje 	<ul style="list-style-type: none"> - chemické děje - chemická výroba
---	--

VLASTNOSTI LÁTEK

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • určí společné a rozdílné vlastnosti látek • uvede základní fyzikální a chemické vlastnosti látek (barva, zápach, hustota, teplota tání a varu, kujnost, tepelná vodivost) • popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek • rozpozná skupenství látek a jejich změny • vyhledá v tabulkách hodnoty hustoty, teploty tání a varu 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti látek: barva, skupenství, kujnost, tepelná vodivost, hustota
<p>přesahy z: Fyzika (6. ročník): Veličiny, Seminář a praktika z přírodovědných předmětů (8. ročník): Vlastnosti látek</p>	

BEZPEČNOST PŘI EXPERIMENTÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, s kterými pracovat nesmí • uvede zásady bezpečné práce v laboratoři, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu • objasní neefekt. jednání v model. příkladech havárie s únikem nebezpeč. látek 	<ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečné práce v laboratoři - první pomoc při úrazu v laboratoři - nebezpečné látky a přípravky, H – věty, P – věty, piktogramy a jejich význam - mimořádné události – havárie chem. provozů, úniky nebezpeč. látek

SMĚSI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší stejnorodé a různorodé směsi • rozliší různé druhy různorodých směsí (suspenze, emulze, pěna, dým a mlha), uvede příklady z běžného života 	<ul style="list-style-type: none"> - různorodé a stejnorodé směsi - složky směsí - složení roztoků - oddělování složek směsí: usazování, filtrace, destilace, krystalizace

<ul style="list-style-type: none"> • správně použije pojmy: složky roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, nasycený a nenasycený roztok • sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci • navrhne postup oddělování směsí v běžném životě • vysvětlí princip usazování a krystalizace 	
<p>přesahy do: Seminář a praktika z přírodovědných předmětů (8. ročník): Směsi</p>	

VODA A VZDUCH

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozezná a pojmenuje různá skupenství vody v přírodě • uvede význam vody pro existenci člověka • rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní, uvede příklady výskytu a využití • popíše oběh vody v přírodě, vysvětlí jeho princip • prokáže znalost složení vzduchu • označí kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek • vysvětlí princip hašení, uvede číslo hasičů 	<ul style="list-style-type: none"> - složení, vlastnosti, kvalita vody, typy vody: pitná, destilovaná, užitková, odpadní - složení vzduchu, složky vzduchu a jejich vlastnosti - význam vody a vzduchu
<p>přesahy do: Fyzika (8. ročník): Změny skupenství látek, Zeměpis (6. ročník): Atmosféra, Zeměpis (6. ročník): Hydrosféra, Zeměpis (6. ročník): Biosféra, Zeměpis (8. ročník): Globální ekologické problémy</p>	

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • doloží na příkladech, že se látky skládají z pohybujících se částic • používá pojem atom a molekula ve správných souvislostech • slovně popíše složení atomu • používá značky a názvy vybraných 	<ul style="list-style-type: none"> - molekuly - atom: jeho stavba (protony, neutrony, atomové jádro, elektrony, elektronový obal, valenční elektrony, ionty) - protonové číslo - chemické prvky - chemická vazba, chemické sloučeniny

<p>chemických prvků</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí, co udává protonové číslo • používá pojmy chemická látka, chemický prvek, chemická sloučenina, chemická vazba ve správných souvislostech • ze vzorce chemické sloučeniny odvodí kvantitativní a kvalitativní složení chemické látky 	
<p>přesahy z: Matematika (8. ročník): Lineární rovnice, Fyzika (7. ročník): Vlastnosti látek</p>	

CHEMICKÉ PRVKY A PERIODICKÁ SOUSTAVA PRVKŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady praktického využití kovů • uvede základní složky slitin kovů • uvede příklady praktického využití nekovů • popíše hlavní rozdíly mezi kovy a nekovy • rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků, vyhledá prvky s podobnými vlastnostmi 	<ul style="list-style-type: none"> - kovy a nekovy: vlastnosti a využití - rozdíly mezi nimi
<p>přesahy do: Technické činnosti (8. ročník): Práce s kovy</p> <p>přesahy z: (8. ročník): Práce s kovy</p>	

CHEMICKÉ REAKCE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce • uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úkolů • zapíše jednoduchými rovnicemi vybrané chemické reakce • přečte chemické rovnice • aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chem. reakcí v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> - chemické reakce: výchozí látky a produkty - chemický děj - zákon zachování hmotnosti - chemické rovnice - úpravy (vyčíslení) chemických rovnic - faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza

přesahy do:

Matematika (8. ročník): Lineární rovnice, Fyzika (8. ročník): Elektrický proud, Seminář a praktika z přírodovědných předmětů (8. ročník): Chemické reakce

přesahy z:

(8. ročník): Kultura odívání, ruční práce, šití

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech, zapíše z názvů vzorce oxidů a naopak ze vzorců názvy • popíše vlastnosti vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí • určí oxidační číslo atomů prvků v sulfidech, zapíše jejich názvy a vzorce • určí oxidační číslo v halogenidech, zapíše jejich názvy a vzorce • popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného • rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH • zapíše z názvů vzorce hydroxidů a naopak ze vzorců názvy, popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů • zapíše z názvů vzorce kyslíkatých kyselin a naopak ze vzorců jejich názvy • zapíše z názvů vzorce vybraných bezkyslíkatých kyselin a naopak z vzorců názvy • popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin • vysvětlí princip neutralizace, uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a zapíše je chemickými rovnicemi • rozliší, které látky patří mezi soli • uvede význam průmyslových hnojiv	<ul style="list-style-type: none"> - oxidy (siřičitý, sírový, uhličitý, uhelnatý, vápenatý, dusnatý, dusičitý, křemičitý apod.) - oxidační číslo - sulfidy (olovnatý, zinečnatý) - halogenidy: fluoridy, chloridy, bromidy, jodidy - kyselost a zásaditost roztoků - hydroxidy (sodný, draselný, vápenatý, amonný) - kyseliny bezkyslíkaté a kyslíkaté (sírová, dusičná, chlorovodíková) - neutralizace - soli, průmyslová hnojiva

přesahy do:

Matematika (8. ročník): Lineární rovnice, Zeměpis (8. ročník): Hospodářská činnost lidí, Zeměpis (8. ročník): Globální ekologické problémy, Pracovní činnosti (8. ročník): Pěstitelství a chovatelství, Pracovní činnosti (8. ročník): Provoz a údržba domácnosti, iniciativa a tvořivost, Seminář a praktika z přírodovědných předmětů (8. ročník): Sloučeniny

přesahy z:

9. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

REDOXNÍ REAKCE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojmy oxidace, redukce • určí, které ze známých reakcí patří mezi redoxní reakce • popíše výrobu surového železa a oceli • vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů na průběh koroze • objasní, co je podstatou elektrolýzy a uvede příklady praktického využití	<ul style="list-style-type: none"> - oxidace a redukce - výroba železa a oceli - koroze - fosilní a průmyslově vyráběná paliva

CHEMICKÉ REAKCE A ENERGIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší, které reakce jsou exotermické a které endotermické • uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti a použití • posoudí vliv spalování různých paliv na životní prostředí • zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	<ul style="list-style-type: none"> - exotermické a endotermické reakce - fosilní a průmyslově vyráběná paliva - ropa
přesahy z: Chemie (8. ročník): Chemické reakce, Zeměpis (8. ročník): Hospodářská činnost lidí, Zeměpis (8. ročník): Globální ekologické problémy	

UHLOVODÍKY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší organické a anorganické sloučeniny • rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití	<ul style="list-style-type: none"> - alkany, alkeny, alkiny, areny - vzorce, vlastnosti, použití a jejich zdroje - průmyslové zpracování ropy

<ul style="list-style-type: none"> • uveďte příklady produktů průmyslového zpracování ropy 	
<p>přesahy z: Zeměpis (8. ročník): Hospodářská činnost lidí, Zeměpis (8. ročník): Globální ekologické problémy</p>	

DERIVÁTY UHLOVODÍKŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší pojmy: uhlovodíky a deriváty uhlovodíků • rozliší a zapíše vzorce vybraných alkoholů, fenolů, aldehydů, ketonů, karboxylových kyselin • uveďte vlastnosti a použití těchto látek • uveďte výchozí látky a produkty esterifikace a rozliší ji mezi ostatními typy chemických reakcí 	<ul style="list-style-type: none"> - halogenové deriváty - alkoholy a fenoly - aldehydy a ketony - karboxylové kyseliny - estery, esterifikace

PŘÍRODNÍ LÁTKY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitamíny, uveďte příklady zdrojů těchto látek pro člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - sacharidy (charakteristika, zdroje) - bílkoviny (rozdělení, charakteristika) - tuky (živočišné a rostlinné) - vitamíny

PLASTY A SYNTETICKÁ VLÁKNA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná plasty od dalších látek, uveďte příklady názvů, vlastností a použití • posoudí vliv používání plastů na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - polyethylen, polypropylen, polystyren, polyvinylchlorid (princip polymerace) - polyamidová a polyesterová vlákna
<p>přesahy z: Zeměpis (8. ročník): Hospodářská činnost lidí, Zeměpis (9. ročník): Hospodářství, Technické činnosti (8. ročník): Práce s plasty</p>	

CHEMIE A SPOLEČNOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí využití druhotných surovin z hlediska udržitelnosti života na Zemi • doloží na příkladech význam chemických výrob pro naše hospodářství a pro člověka • vysvětlí pojem biotechnologie, uvede příklady • na konkrétních příkladech doloží, jak dochází ke znečišťování životního prostředí a jak mu předcházet • na modelových příkladech uvede zásady chování za mimořádných událostí ohrožujících zdraví a život člověka během přírodních a průmyslových havárií • rozpozná označení hořlavých a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami a výbušninami • uvede příklady otravných látek a způsoby ochrany proti nim • uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument • zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvalé udržitelného rozvoje na Zemi • aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení model. situací z praxe • orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - vybrané chemické výroby - otravné látky - pesticidy - biotechnologie, enzymy - léčiva a drogy - výroba detergentů - potravinářský průmysl - chemie a životní prostředí - ochrana člověka za mimořádných událostí - hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti
<p>přesahy z: Zeměpis (8. ročník): Hospodářská činnost lidí, Zeměpis (8. ročník): Globální ekologické problémy, Zeměpis (9. ročník): Hospodářství, Zeměpis (9. ročník): Oblasti České republiky, Výchova ke zdraví (7. ročník): Rizika ohrožující zdraví</p>	

4.6.3. Přírodopis

Vyučovací předmět Přírodopis je jedním z vyučovacích předmětů v oblasti Člověk a příroda, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je zejména v souvislosti s řešením praktických problémů.

Přírodopis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2.stupně ZŠ v 6.- 9. ročníku.

Vyučuje se ve dvouhodinové týdenní dotaci. Výuka probíhá v učebně přírodopisu a je doplněna dalšími formami výuky: přírodovědné vycházky, exkurze a praktická cvičení.

Přírodopis je členěn na botaniku a zoologii, které se v 6. a 7. ročníku prolínají, a na biologii člověka a mineralogii s petrografií.

V hodinách je brán zřetel na nadané žáky a na žáky s poruchami učení a chování. Žáci jsou motivováni celoroční soutěží.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k vytváření komplexního pohledu na přírodní vědy, přírodu a ochranu životního prostředí
- nabízet žákům řadu aktivizačních metod, které je dovedou ke zkoumání přírody a k třídění informací

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k využívání získaných vědomostí k řešení problémů (např. při zpracování absolventských prací)
- učit žáky kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a schopnosti svá rozhodnutí obhájit

Kompetence komunikativní

- učit žáky vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu
- nabízet žákům dostatek možností v řízené diskusi k environmentálním problémům, naslouchat promluvám druhých, vhodně na ně reagovat, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- umožnit žákům dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- pomocí skupinové práce vést žáky ke komunikaci ve skupině

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat kvalitu společné práce

Kompetence občanské

- učit žáky chápat ekologické souvislosti

Kompetence pracovní

- vést žáky k využití znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí v zájmu svého

rozvoje a přípravy na budoucnost (absolventské práce)
- vést žáky k bezpečnému používání laboratorních pomůcek

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace

Žák vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení, nachází vztahy a souvislosti mezi nimi.

- Vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy

Žák si vytváří komplexní pohled na přírodní vědy.

- Zkoumat přírodní fakta a jejich souvislosti různými metodami

Žák zkoumá přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím empirických metod poznání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování.

- Vybírat a využívat vhodné způsoby, metody a strategie

Žák si vybírá a využívá vhodné způsoby, metody a strategie.

- Vytvářet komplexní pohled na přírodu a ochranu životního prostředí

Žák si vytváří komplexní pohled na přírodu a ochranu životního prostředí.

- Osvojit si různé metody pozorování

Žák si osvojuje různé metody pozorování přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů.

Kompetence k řešení problémů

- Využívat získané vědomosti při zpracování absolventských prací

Žák využívá získané vědomosti k řešení problémů při zpracování absolventských prací.

- Vnímát problémové situace

Žák samostatně nalézá pravidla pravopisu, kterými se řídí probírané mluvnické jevy.

- Využívat získávané vědomosti

Žák objevuje různé varianty řešení, aplikuje získané vědomosti a schopnosti, nenechá se odradit případným nezdarem.

- Řešit problém v týmu

Žák se účastní týmové spolupráce při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu

Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory při diskusích na dané téma. Vyjadřuje se výstižně a v logickém sledu.

- Porozumět formulacím

Žák přijme a porozumí běžně užívaným gestům, výrazům a formulacím, umí na ně vhodně reagovat.

- Zapojovat se do diskuse k environmentálním problémům

Žák se zapojuje do diskuse k environmentálním problémům.

- Komunikovat při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině

Žák komunikuje při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině.

Kompetence sociální a personální

- Efektivně spolupracovat při řešení úloh, problémů či projektů

Žák účinně spolupracuje při řešení úloh, problémů či projektů, učí se různým rolím a přijímá odpovědnost za jejich naplnění.

- Dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Žák dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů.

- Osvojovat si dovednost kooperace

Žák si osvojuje dovednost kooperace.

- Rozvíjet schopnost zastávat v týmu různé role

Žák rozvíjí schopnost zastávat v týmu různé role.

Kompetence občanské

- Uvědomovat si své povinnosti a zodpovědnost

Žák si uvědomuje své školní povinnosti a zodpovědnost za domácí přípravu.

- Chápat základní ekologické souvislosti

Žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy.

Kompetence pracovní

- Bezpečně používat laboratorní potřeby

Žák bezpečně používá laboratorní potřeby a udržuje je v pořádku, aby byla zajištěna jejich funkčnost.

- Využívat své znalosti a zkušenosti při přípravě na budoucí povolání

Žák využívá své znalosti a zkušenosti při dalším studiu nebo při praktické přípravě na budoucí povolání.

- Využívat znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje a profesního zaměření

Žák využívá znalosti a zkušenosti získané v občanské výchově pro svůj další profesní růst a rozvoj.

ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dotace	1 + 1	1 + 1	2	2
povinnost (skupina)	povinný	povinný	povinný	povinný
dotace skupiny				

6. ROČNÍK - DOTACE: 1 + 1, POVINNÝ

OBECNÁ BIOLOGIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlinnou, živočišnou a bakteriální • objasní funkci buněčných organel • třídí organismy a zařadí je do taxonomických jednotek • uvede význam virů a bakterií 	<ul style="list-style-type: none"> - vznik, vývoj, projevy života a jeho význam - základní struktura života (organické a anorganické látky, buňka rostlinná, živočišná) - organismy jednobuněčné a mnohobuněčné - viry (výskyt, virová onemocnění) - bakterie (výskyt, význam, praktické využití)
<p>přesahy do: (7. ročník): Buňka</p>	

BIOLOGIE HUB

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků uvede způsoby výživy hub	<ul style="list-style-type: none"> houby bez plodnic (základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy) houby s plodnicemi (stavba, výskyt, význam, zásady sběru a konzumace, první pomoc při otravě houbami) lišejníky (stavba, symbióza, výskyt, význam)

BIOLOGIE ROSTLIN

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> na základě pozorování odvodí uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům dokáže porovnat rostlinné orgány podle jejich vnější stavby	<ul style="list-style-type: none"> základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu a rozmnožování jednobuněčné a mnohobuněčné řasy (zástupci, výskyt, význam) praktické metody poznávání přírody systém rostlin – řasy, mechorosty a kaprad'orosty (poznávání a zařazování do systému)
přesahy z: (6. ročník): Pěstitelské práce, chovatelství	

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozliší stavbu jednobuněčných a mnohobuněčných živočichů objasní pojmy predátor, vnější a vnitřní cizopasník uvede na příkladech rozdíly ve stavbě těla plžů, mlžů, hlavonožců rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, zařazuje je do taxonomických skupin vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	<ul style="list-style-type: none"> prvoci - stavba těla, výskyt žahavci - stavba těla, výskyt, zástupci ploštěnci - stavba těla, výskyt, význam kroužkovci - stavba těla, zástupci měkkýši - třídy měkkýšů, charakteristika, zástupci hmyz - charakteristika vybraných skupin hmyzu projevy chování živočichů

VZNIK PLANETY ZEMĚ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže popsat vznik a vývoj planety Země • vysvětlí pojmy atmosféra, hydrosféra, biosféra • rozliší základní projevy a podmínky života 	<ul style="list-style-type: none"> - vznik planety Země - vznik atmosféry, hydrosféry, biosféry - názory na vznik Země
<p>přesahy z: (6. ročník): Planeta Země, (6. ročník): Atmosféra, (6. ročník): Hydrosféra, (6. ročník): Biosféra</p>	

7. ROČNÍK - DOTACE: 1 + 1, POVINNÝ**BIOLOGIE ROSTLIN**

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a ovládá základní vyhledávání v atlase rostlin, seznámí se s prací s klíčem pro určování rostlin • vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů • dokáže odvodit přizpůsobení rostlin daným podmínkám prostředí • uvede příklady dědičnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - anatomie a morfologie rostlin (stavba stonku, kořene, listu, květu, semene a plodu a jejich funkce) - fyziologie rostlin (základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu a rozmnožování) - systém rostlin (poznávání a zařazování daných zástupců nahosemenných a krytosemenných rostlin jednoděložných a dvouděložných, jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců) - význam rostlin, jejich ochrana
<p>přesahy do: Pracovní činnosti (7. ročník): Pěstitelské práce a chovatelství</p> <p>přesahy z: (7. ročník): Pěstitelské práce a chovatelství</p>	

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů, rozliší základní rozdíly mezi bezobratlými a strunatci • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin 	<ul style="list-style-type: none"> - vývoj, vývin a systém živočichů (významní zástupci strunatců a obratlovců - paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci) - rozšíření, význam a ochrana živočichů (významné druhy hospodářské) - chov zvířat, bezpečné chování ve styku se zvířaty

<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se zvířaty 	
---	--

8. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

SAVCI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže určit charakteristické znaky savců a porovnat je se znaky, kterými se odlišuje člověk • rozlišuje základní řády savců, určuje vybrané druhy • orientuje se v otázkách domestikace 	<ul style="list-style-type: none"> - savci (důležité znaky, přehled hlavních řádů, rozšíření, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů) - projevy chování živočichů, srovnání hlavních znaků savců a člověka

BIOLOGIE ČLOVĚKA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy • orientuje se v základních stupních fylogeneze člověka • objasní vznik a vývin jedince od početí až po stáří • rozlišuje příčiny a příznaky běžných nemocí, uplatňuje zásady jejich prevence a léčby • orientuje se v aplikaci první pomoci při poranění a jiném poškození těla 	<ul style="list-style-type: none"> - anatomie a fyziologie (stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy - opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí, vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti) - fylogeneze a ontogeneze člověka (rozmnožování člověka, vývin jedince - nitroděložní a po narození) - nemoci, úrazy, prevence (příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie) - životní styl (pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka)
<p>přesahy do: Tělesná výchova (8. ročník): Průpravná cvičení, Pracovní činnosti (8. ročník): Provoz a údržba domácnosti, iniciativa a tvořivost, Domácnost (8. ročník): Zdravotní výchova</p> <p>přesahy z: (8. ročník): Kultura odívání, ruční práce, šití, (8. ročník): Provoz a údržba domácnosti, iniciativa a tvořivost, (8. ročník): Zvukové jevy, (8. ročník)</p>	

9. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

NEŽIVÁ PŘÍRODA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže popsat jednotlivé sféry Země • rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny, využívá základní určovací pomůcky • rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů • rozlišuje hlavní půdní typy • dokáže vysvětlit význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi 	<ul style="list-style-type: none"> - Země (vznik a stavba Země) - vnitřní a vnější geologické procesy (příčiny a důsledky - změny vzniku pevnin, vznik nerostů a hornin) - nerosty a horniny (vznik, vlastnosti, třídění, praktický význam a využití zástupců, určování základních vzorků) - půdy (složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, možnosti rekultivace) - vývoj zemské kůry a organismů na Zemi - geologický vývoj a stavba území ČR (Český Masív, Západní Karpaty) - význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů - mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi
<p>přesahy do: Fyzika (9. ročník): Meteorologie, Fyzika (9. ročník): Vesmír, Pracovní činnosti (9. ročník): Pěstitelství a chovatelství</p> <p>přesahy z: (9. ročník): Pěstitelství a chovatelství, (9. ročník): Vesmír</p>	

ZÁKLADY EKOLOGIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam • uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí • aplikuje praktické metody poznávání přírody • v diskusi zaujímá postoj k zobrazovaným etickým hodnotám a estetickým kvalitám sledovaného filmu nebo televizního programu 	<ul style="list-style-type: none"> - organismy a prostředí (vzájemné vztahy mezi organismy a prostředím) - ochrana přírody a životního prostředí (globální problémy a jejich řešení, chráněná území) - cvičení vnímavosti, intenzity pozorování reálných dějů, situací a jejich slovní a písemná reflexe

4.6.4. Zeměpis

Vyučovací předmět Zeměpis patří do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Zeměpis navazuje na prvouku a vlastivědu. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí.

Výuka zeměpisu se zaměřuje především na to, aby si žáci osvojili základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese, o krajinné sféře a jejích hlavních složkách. Měli by si vytvořit představy o geografických objektech, jevech a procesech v krajině, jejich zákonitostech, souvislostech. Žáci se naučí orientovat v zeměpise světadílů, získají informace o významných státech, jejich politických zřízeních, hospodářství a obyvatelstvu. Získají ucelený obraz o přírodních, hospodářských a sociálních poměrech v naší zemi ale i v jednotlivých oblastech Země. Žáci si osvojí dovednost samostatně pracovat s různými druhy map, statistickými materiály, orientovat se v současném dění u nás i ve světě, spojovat poznatky z výuky s dalšími informacemi, získanými v tisku rozhlasových a televizních relacích a zároveň se naučí získané informace používat v praktických situacích. Žáci se učí posuzovat a srovnávat sociální jevy ve vlastní zemi s obdobnými jevy v evropském a celosvětovém měřítku, chápat kulturní i mentální zvláštnosti různých lidských ras, národů a kultur. Uvědomují si význam tolerance, dorozumění a uplatňování pravidel mezilidského a mezinárodního soužití. U žáků se vytváří zájem o poznávání různých kultur, regionů, touha cestovat a poznávat svou vlast i země v zahraničí jako součást života člověka.

Předmět má časovou dotaci 8 hodin týdně na 2. stupni, po dvou hodinách v každém ročníku. Výuka probíhá většinou v učebně zeměpisu, kde jsou k dispozici mapy, atlasy, globusy, které žáci využívají i při skupinové práci. Žáci mají k dispozici zeměpisné atlasy, se kterými mohou pracovat jednotlivě, ve dvojicích či skupinách při samostatných pracích, třídních soutěžích a projektovém vyučování. Mohou také používat slepé mapy, které slouží k upevnění geografických znalostí. Pomocí křížovek a hádanek jsou žáci vedeni k vyhledávání dalších zeměpisných informací a samostatnosti při zpracovávání údajů.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k vyhledávání a zpracování geografických informací z různých zdrojů
- nabízet žákům dostatek informačních zdrojů
- umožňovat řešit úlohy a problémy různými postupy

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k využití získaných vědomostí a práci s nimi
- učit žáky řešit problémy samostatně i v rámci skupiny

Kompetence komunikativní

- poskytovat žákům prostor pro vyjadřování a obhajování svých názorů, k diskusi, učit je vhodně argumentovat
- učit žáky vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu
- vést žáky k účinné komunikaci při práci ve dvojici i ve skupině

Kompetence sociální a personální

- poskytovat žákům dostatek prostoru pro rozvoj schopností kooperace a efektivní spolupráce

Kompetence občanské

- učit žáky respektovat názory druhých, kulturní tradice a odlišnosti jiných zemí

Kompetence pracovní

- vést žáky k využití znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí v zájmu svého rozvoje a přípravy na budoucnost

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Etnický původ
- Princip sociálního smíru a solidarity

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace

Žák vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení, nachází vztahy a souvislosti mezi nimi.

- Vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů

Žák vyhledává a třídí informace z internetu, slovníků, učebnic, cizojazyčných knih, časopisů a dalších materiálů.

- Vybírat a využívat vhodné způsoby pro efektivní učení

Žák volí a vybírá vhodné metody, jednotlivé prvky a způsoby k efektivitě poznání a vědění, dále projevuje snahu a vstřícnost k dalšímu studiu a celoživotnímu učení. Inspiruje se, inovuje stávající formy práce a podílí se na činnosti (skupinová práce, práce v třídním kolektivu, organizace....).

- Používat prvky pozitivní motivace, kriticky hodnotit výsledky učení

Žák používá prvky pozitivní motivace, kriticky zhodnotí výsledky učení.

- Vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy

Žák si vytváří komplexní pohled na přírodní vědy.

- Rozvíjet dovednosti potřebné k osvojování učiva
Žák rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Vybírat a využívat vhodné způsoby, metody a strategie
Žák si vybírá a využívá vhodné způsoby, metody a strategie.
- Vytvářet komplexní pohled na přírodu a ochranu životního prostředí
Žák si vytváří komplexní pohled na přírodu a ochranu životního prostředí.
- Uvádět věci do souvislostí
Žák uvádí věci do souvislostí v přírodních vědách.
- Operovat se zeměpisnými symboly a znaky
Žák operuje se zeměpisnými termíny, znaky a symboly.
- Pracovat s mapou
Žák dokáže pracovat s mapou na základě porozumění termínům, symbolům a značkám.
- Osvojit si různé metody pozorování
Žák si osvojuje různé metody pozorování přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů.
- Pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky
Žák pozoruje, experimentuje a porovnává výsledky, vyvozuje závěry.
- Vytvářet pozitivní vztah k učení
Žák chápe smysl a cíl učení, učí se sám pro sebe.

Kompetence k řešení problémů

- Využívat získané vědomosti při zpracování absolventských prací
Žák využívá získané vědomosti k řešení problémů při zpracování absolventských prací.
- Kriticky myslet a činit uvážlivá rozhodnutí
Žák myslí kriticky a činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen obhájit svá rozhodnutí.
- Rozpoznat a řešit problémy

Žák samostatně rozpozná a řeší problémy.

- Vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Žák vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, rozlišuje podstatné a nepodstatné informace, nenechá se odradit nezdarem.

- Využívat získávané vědomosti

Žák objevuje různé varianty řešení, aplikuje získané vědomosti a schopnosti, nenechá se odradit případným nezdarem.

- Samostatně řešit problémy

Žák je schopen samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení.

- Řešit problém v týmu

Žák se účastní týmové spolupráce při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Vyjadřovat a formulovat myšlenky

Žák je schopen smysluplně vyjadřovat a formulovat myšlenky.

- Vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu

Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory při diskusích na dané téma. Vyjadřuje se výstižně a v logickém sledu.

- Naslouchat promluvám a obhajovat svůj názor

Žák umí naslouchat promluvám druhých lidí, je schopen empatie, dokáže obhájit svůj názor.

- Využívat komunikačních dovedností ve spolupráci s ostatními lidmi

Žák využívá získané komunikační dovednosti ke spolupráci s ostatními lidmi a s okolním světem.

- Zapojovat se do diskuse k environmentálním problémům

Žák se zapojuje do diskuse k environmentálním problémům.

- Komunikovat při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině

Žák komunikuje při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině.

- Naslouchat, reagovat, zapojovat se do diskuse

Žák naslouchá promluvám druhých, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, vhodně argumentuje a obhájí svůj názor.

Kompetence sociální a personální

- Efektivně spolupracovat při řešení úloh, problémů či projektů

Žák účinně spolupracuje při řešení úloh, problémů či projektů, učí se různým rolím a přijímá odpovědnost za jejich naplnění.

- Diskutovat na dané téma

Žák diskutuje na dané téma v malých skupinách i v rámci celé třídy.

- Dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Žák dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů.

- Upevňovat sebedůvěru

Žák si osvojováním nového učiva upevňuje sebedůvěru.

- Podílet se na stanovení pravidel spolupráce ve skupině

Žák se podílí na stanovení pravidel spolupráce ve skupině a dodržuje je.

- Netolerovat projevy nesnášenlivosti

Žák netoleruje jakýkoli projev nesnášenlivosti a nezdvořilé chování.

- Chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými

Žák chápe potřebu efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému, oceňuje zkušenosti jiných, respektuje různá hlediska.

- Osvojovat si dovednost kooperace

Žák si osvojuje dovednost kooperace.

- Rozvíjet schopnost zastávat v týmu různé role

Žák rozvíjí schopnost zastávat v týmu různé role.

Kompetence občanské

- Respektovat názory druhých

Žák respektuje názory a přesvědčení druhých.

- Seznamovat se s tradicemi

Žák se seznamuje s tradicemi, kulturním a historickým dědictvím.

- Poznávat odlišnosti jiných zemí

Žák poznává odlišnosti jiných zemí a jejich kulturní tradice, prohloubí si toleranci a porozumění k jiným národům.

- Uvědomovat si své povinnosti a zodpovědnost

Žák si uvědomuje své školní povinnosti a zodpovědnost za domácí přípravu.

- Rozeznat a chápat základní principy, na nichž je jsou založeny zákony a společenské normy

Žák rozezná a chápe základní principy, na nichž jsou založeny zákony, společenské normy a chová se podle nich.

- Seznamovat se s ochranou životního prostředí

Žák se seznamuje s ochranou životního prostředí a svého zdraví.

- Chápat základní ekologické souvislosti

Žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy.

- Respektovat, chránit a oceňovat naše tradice jako kulturní dědictví

Žák respektuje, chrání a oceňuje naše tradice jako kulturní dědictví

Kompetence pracovní

- Organizovat pracovní činnost samostatnou i ve skupině

Žák organizuje a hodnotí pracovní činnost samostatnou i ve skupině.

- Udržovat pořádek pracovního prostředí

Žák udržuje pořádek pracovního prostředí, připravuje a udržuje pracovní prostor.

- Prohlubovat a objevovat oblasti svého individuálního zájmu

Žák objevuje a prohlubuje oblast svých zájmů.

- Využívat své znalosti a zkušenosti při přípravě na budoucí povolání

Žák využívá své znalosti a zkušenosti při dalším studiu nebo při praktické přípravě na budoucí povolání.

ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dotace	1 + 1	1 + 1	2	2
povinnost (skupina)	povinný	povinný	povinný	povinný
dotace skupiny				

6. ROČNÍK - DOTACE: 1 + 1, POVINNÝ

PLANETA ZEMĚ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy • rozumí důsledkům pohybu Země kolem zemské osy a Slunce, jejich vlivu na život lidí a organismů • vysvětlí střídání dne a noci a ročních období • vyjmenuje planety Sluneční soustavy a označí další tělesa ve vesmíru • uvede a ukáže pohyby Země 	<ul style="list-style-type: none"> - vesmír a jeho vznik - Slunce a sluneční soustava - vývoj poznávání vesmíru - Země - tvar, velikost - Měsíc - pohyby Země - střídání dne a noci, střídání ročních období
<p>Přesahy z: Přírodopis (6. ročník): Vznik planety Země Přesahy do: Fyzika(8. ročník): Počasí kolem nás, (9. ročník): Vesmír, (9. ročník): Světlo</p>	

GLÓBUS A MAPA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • vypočítá vzdálenosti na glóbu, mapách podle měřítka • popisuje a komentuje informace znázorněné v mapě • orientuje se v turistické mapě • dokáže vysvětlit pojmy poledník, rovnoběžka 	<ul style="list-style-type: none"> - glóbus, měřítko globusu - poledníky a rovnoběžky, určování zeměpisné polohy - mapy, měřítko mapy - zeměpisné atlasy - práce s turistickou mapou - časová pásma - datová hranice

<ul style="list-style-type: none"> • určí zeměpisnou polohu daného místa 	
<p>přesahy do: Matematika (7. ročník): Poměr, Matematika (7. ročník): Přímá a nepřímá úměrnost</p>	

LITOSFÉRA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže pojmenovat, rozeznat a klasifikovat tvary zemského povrchu • popíše stavbu Země, procesy probíhající v litosféře, jejich projevy a důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> - stavba Země - zemětřesení - sopečná činnost - endogenní činitelé (voda, vítr)
<p>přesahy do: Zeměpis (7. ročník): Severní a Jižní Amerika, Zeměpis (7. ročník): Asie, Zeměpis (8. ročník): Evropa</p>	

ATMOSFÉRA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozdíl mezi počasím a podnebím • hodnotí aktuální stav atmosféry, její znečištění 	<ul style="list-style-type: none"> - složení a význam atmosféry - členění atmosféry - znečištění atmosféry, skleníkový efekt - předpověď počasí - teplotní pásy
<p>Přesahy z: Přírodopis (6. ročník): Vznik planety Země Přesahy do: Fyzika (8. ročník): Počasí kolem nás, (9. ročník): Meteorologie</p>	

HYDROSFÉRA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše vodní tok, jeho části, přítoky • popíše oběh vody v přírodě • vysvětlí vznik pohybů mořské vody, ukáže na mapě hlavní mořské proudy • vysvětlí rozdíly mezi průlivy a průplavy, poloostrovy a zálivy a vyhledá příklady na mapách • hodnotí význam vody pro život člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - členění a význam hydrosféry - jevy a procesy v hydrosféře - oceány a moře - ledovce - vodní toky - přírodní a umělé vodní nádrže - podzemní vody

Přesahy z:
 Přírodopis (6. ročník): Vznik planety Země,
 Přesahy do:
 Fyzika (8. ročník): Počasí kolem nás, (9. ročník): Meteorologie

PEDOSFÉRA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> určí půdotvorné činitele a vysvětlí dělení půd a jejich využití 	<ul style="list-style-type: none"> složení půd typy a druhy půd rozmístění a využití typů půd význam a ochrana půd
Přesahy do: Přírodopis (9. ročník): Neživá příroda	

BIOSFÉRA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje podnebné pásy na Zemi a rozumí vlivům počasí na život na Zemi chápe uspořádání rostlinstva a živočišstva v závislosti na jednotlivých geografických pásech Země 	<ul style="list-style-type: none"> vegetační pásy a jejich rozložení
Přesahy z: Přírodopis (6. ročník): Vznik planety Země	

KRAJINNÁ SFÉRA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí s porozuměním pojem geografická sféra jako soubor všech krajín na zemském povrchu určuje a porovnává jednotlivé složky a prvky přírodní sféry, orientuje se v jevech a procesech přírodní sféry, chápe jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost 	<ul style="list-style-type: none"> přírodní, společenská a hospodářská sféra jednotlivé složky přírodní sféry
Přesahy do: Výchova k občanství (8. ročník): Globalizace	

LIDÉ NA ZEMI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> popíše rozložení obyvatelstva na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> rozmístění obyvatel

<ul style="list-style-type: none"> • uvede hlavní demografické charakteristiky • vyjmenuje lidské rasy, objasní pojem rasismus a jeho důsledky • uvede hlavní světová náboženství • posoudí souvislost přírodních podmínek s funkcí lidského sídla a pojmenuje základní geografické znaky sídel a problémy velkoměst 	<ul style="list-style-type: none"> - přirozená měna obyvatelstva - migrace obyvatelstva - lidské rasy a národy - světová náboženství - lidská sídla
--	--

Přesahy do:

Dějepis (7. ročník): Křesťanství a islám, Výchova k občanství (8. ročník): Lidská práva a úcta k lidské osobě

POLITICKÁ MAPA DNEŠNÍHO SVĚTA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje geografickou polohu státu, porovná je podle různých kritérií • uvede hlavní politická, vojenská a ekonomická sdružení států, význam spolupráce mezi státy • porovná státy světa podle jejich hospodářské úrovně a životní úrovně obyvatelstva • je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení 	<ul style="list-style-type: none"> - státy na Zemi (společné a odlišné znaky, poloha a územní rozloha) - hranice států - politické a hospodářské seskupení států světa, OSN, EU, NATO - státy světa podle stupně rozvoje, současná ohniska napětí - nové státy na mapě světa - uplatnění komplexní prosociálnosti - bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám

Přesahy do:

Dějepis (9. ročník): Rozdělený a integrující svět, Výchova k občanství (9. ročník): Právní základy státu, (9. ročník): Evropská integrace

HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST LIDÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje zemědělství a jeho funkce • uvede nejvýznamnější průmyslová odvětví, jejich rozšíření a vliv na životní prostředí • lokalizuje nejvýznamnější průmyslové oblasti a objasní závislost na přírodních a společenských podmínkách • objasní význam dopravy pro člověka • uvede hlavní odvětví dopravy 	<ul style="list-style-type: none"> - světové zemědělství, rybolov, lesní a vodní hospodářství - rozmístění průmyslu na Zemi - nerostné suroviny - výroba elektrické energie - průmyslová odvětví - odvětví dopravy - rozmístění dopravy a spojů - služby obyvatelstvu - cestovní ruch

<ul style="list-style-type: none"> • objasní význam služeb pro člověka • objasní vliv rekreace a cestovního ruchu na životní prostředí • vysvětlí význam zahraničního obchodu • uvede vliv hospodářské činnosti na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - světový trh a mezinárodní obchod - hospodářství a životní prostředí
<p>Přesahy do: Výchova k občanství (7. ročník): Výroba, obchod, služby Fyzika (9. ročník): Jaderná energie, Chemie (9. ročník): Chemické reakce a energie</p>	

GLOBALNÍ EKOLOGICKÉ PROBLÉMY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • souhrnně objasní vliv činností člověka na krajinu a životní prostředí • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - změny krajiny - živelné pohromy - ekologická činnost lidí - principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – životní pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích
<p>Přesahy do: Ekologie - 2.stupeň (6. ročník): Problémy životního prostředí, ochrana přírody a životního prostředí, Seminář a praktika z přírodovědných předmětů (7. ročník): Ekologické problémy, Seminář a praktika z přírodovědných předmětů (7. ročník): Ochrana přírody Výchova k občanství (8. ročník): Globalizace, Přírodopis (9. ročník): Základy ekologie, Fyzika (9. ročník): Jaderná energie, (9. ročník): Meteorologie</p>	

7. ROČNÍK - DOTACE: I + I, POVINNÝ

ZEMĚPIS SVĚTADÍLŮ A OCEÁNŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v nejvýznamnějších světových oceánech • orientuje se v jednotlivých světadílech 	<ul style="list-style-type: none"> - přehled světadílů a oceánů
<p>Přesahy z: Dějepis (6. ročník): Nejstarší civilizace</p>	

AFRIKA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zná polohu, povrch, podnebí, přírodní podmínky, obyvatelstvo i hospodářství • charakterizuje jednotlivé části světadílu, včetně významných států	<ul style="list-style-type: none"> - poloha a reliéf - fyzickogeografické poměry - obyvatelstvo - hospodářství - souhrnná charakteristika vybraných států a oblastí

AUSTRÁLIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zná polohu, povrch, podnebí, přírodní podmínky, obyvatelstvo i hospodářství • charakterizuje jednotlivé části světadílu, včetně významných států	<ul style="list-style-type: none"> - poloha a reliéf - fyzickogeografické poměry - obyvatelstvo - hospodářství - souhrnná charakteristika Austrálie

SVĚTOVÝ OCEÁN

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapě všechny oceány, charakterizuje je z hlediska jejich rozlohy, hloubky, významu	<ul style="list-style-type: none"> - Tichý oceán - Atlantský oceán - Indický oceán - Severní ledový oceán - Jižní oceán - jejich charakteristika

OCEÁNIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapě Oceánii, krátce charakterizuje její tři oblasti	<ul style="list-style-type: none"> - Oceánie - oblasti Polynésie, Melanésie, Mikronésie a jejich charakteristika

SEVERNÍ A JIŽNÍ AMERIKA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapě světadíly Severní Amerika a Jižní Amerika • s pomocí mapy popíše pobřeží Severní a Jižní Ameriky • charakterizuje povrch, podnebí, vodstvo a vegetaci Severní a Jižní Ameriky • charakterizuje obyvatelstvo a hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> - geografická poloha - pobřeží - fyzickogeografické poměry - obyvatelstvo - hospodářství - souhrnná charakteristika vybraných států a oblastí

Severní a Jižní Ameriky • souhrnně charakterizuje vybrané oblasti a státy Severní a Jižní Ameriky	
Přesahy do: Dějepis (7. ročník): Zámořské objevy	

8. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

EURASIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje Eurasii • popíše průběh hranice mezi Evropou a Asií 	<ul style="list-style-type: none"> - Eurasie - hranice mezi Evropou a Asií

ASIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje Asii na mapě a popíše její pobřeží • charakterizuje povrch, podnebí, vodstvo a vegetaci Asie • charakterizuje obyvatelstvo a hospodářství Asie • souhrnně charakterizuje vybrané oblasti a státy Asie 	<ul style="list-style-type: none"> - fyzickogeografická charakteristika Asie - obyvatelstvo a náboženství - hospodářství - souhrnná charakteristika oblastí Asie
Přesahy z: Zeměpis (6. ročník): Litosféra	

EVROPA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapě Evropu • s pomocí mapy popíše pobřeží Evropy • charakterizuje povrch, podnebí, vodstvo a vegetaci Evropy • charakterizuje obyvatelstvo a hospodářství Evropy 	<ul style="list-style-type: none"> - geografická poloha - fyzickogeografické poměry - obyvatelstvo - hospodářství - Evropská unie - souhrnná charakteristika vybraných států a oblastí Evropy

<ul style="list-style-type: none"> • souhrnně charakterizuje oblasti a státy Evropy • souhrnně charakterizuje Rusko 	
<p>pokrytí průřezových témat VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evropa a svět nás zajímá • Objevujeme Evropu a svět • Jsme Evropané 	
<p>Přesahy do: Dějepis (8. ročník): Francouzská revoluce a napoleonské války, Anglický jazyk (8. ročník): Čtení - zeměpisné údaje, tradice, zvyky, historické události, (9. ročník): Poslech - cestování, Německý jazyk (9. ročník): Německy mluvící země, Výchova k občanství (9. ročník): Evropská integrace</p>	

9. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČESKÁ REPUBLIKA NA MAPĚ EVROPY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže charakterizovat území ČR, vyhledat na mapě geografické, demografické a hospodářské charakteristiky a oblasti země • zhodnotí polohu ČR • popíše vývoj hranic v historii země • porovnává na přiměřené úrovni přírodní poměry, zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu • zná příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních organizacích a institucích • jmenuje významné mezinárodní organizace, jejichž je ČR členem • posoudí vliv členství ČR v EU 	<ul style="list-style-type: none"> - zeměpisná poloha a rozloha České republiky - hranice České republiky, sousední státy - ČR v kontextu Evropy a světa
<p>Přesahy do: Dějepis (9. ročník): ČSR 1918 - 1945</p>	

PŘÍRODNÍ PODMÍNKY ČR

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v přírodních podmínkách ČR • ukáže a pojmenuje hlavní vodní toky a nádrže v ČR • zhodnotí podnebí v ČR • popíše rozložení půd v ČR a jejich využití • vysvětlí, jak je v ČR chráněna příroda, ukáže na příkladu CHKO nebo NP	<ul style="list-style-type: none"> - povrch a jeho členění - hlavní horopisné celky ČR - podnebí - vodstvo - rozmístění vodstva a půd - rozmístění živočišstva a rostlinstva - životní prostředí ČR

OBYVATELSTVO A SÍDLA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zjistí počet obyvatel ČR, popíše věkové složení • ukáže významná sídla, zařadí je do krajů	<ul style="list-style-type: none"> - rozmístění obyvatelstva v ČR - základní demografické pojmy - rozmístění sídel v ČR
pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA	
<ul style="list-style-type: none"> • Etnický původ • Princip sociálního smíru a solidarity	

HOSPODÁŘSTVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • jmenuje významná průmyslová odvětví a podniky v ČR • vybere hlavní zemědělské plodiny, ukáže oblast jejich pěstování • zhodnotí význam lesů a hospodaření s vodou v ČR • zhodnotí úroveň a význam služeb v ČR	<ul style="list-style-type: none"> - rozmístění hlavních hospodářských aktivit v ČR - průmysl, energetika - zemědělství - doprava a spoje - služby obyvatelstvu - rekreace a cestovní ruch

OBLASTI ČESKÉ REPUBLIKY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí funkci jednotlivých oblastí ČR, jejich význam a porovná jejich přírodní a kulturní poměry z hlediska osídlení a jejich	<ul style="list-style-type: none"> - geografické oblasti - hlavní město Praha - Středočeský kraj - Jihočeský kraj - Plzeňský kraj

hospodářských aktivit	<ul style="list-style-type: none"> - Karlovarský kraj - Liberecký kraj - Ústecký kraj - Královéhradecký kraj - Pardubický kraj - Vysočina - Jihomoravský kraj - Olomoucký kraj - Zlínský kraj - Moravskoslezský region
-----------------------	--

MŮJ DOMOV

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • umí vymezit a lokalizovat místní oblast podle školy nebo bydliště • identifikuje problémy a nedostatky ve svém regionu 	<ul style="list-style-type: none"> - vymezení a konkretizování místní krajiny a místní oblasti - region

4.6.5. Ekologie - 2.stupeň

Ekologie patří do vzdělávací oblasti Člověk a příroda, vyučuje se na 2.stupni v 6.ročníku v jednotýdenní hodinové dotaci. Ve výuce se uplatňují zejména praktické metody poznávání přírody: pozorování v učebně (práce s lupou, mikroskopem, manipulačními atlasy rostlin a živočichů) a v terénu při praktickém určování a porovnávání přírodnin, dále tematicky zaměřené exkurze a projekty. Žáci se zapojují do celoročních projektů společnosti Tereza. Výuka bude zaměřena na propojení již získaných teoretických znalostí s praktickými poznatky.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- předkládat žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů
- vést žáky ke správným metodám pozorování a k vytváření komplexního pohledu na přírodní vědy a ochranu životního prostředí
- vést žáky k posouzení vlastního pokroku a kritickému hodnocení svých výsledků

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k využívání získaných vědomostí k řešení problémů a k analýze problémové situace
- učit žáky komunikovat při řešení úloh ve dvojici a malé skupině

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům při diskusích na daná témata formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- nabízet žákům dostatek možností v řízené diskusi naslouchat

promluvám druhých, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat kvalitu společné práce

Kompetence občanské

- učit žáky respektovat názory druhých
- rozvíjet u žáků chápání ekologických souvislostí a seznamovat je s ochranou životního prostředí

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování provozního řádu učeben, hygienických pravidel a bezpečnosti práce

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy
Žák si vytváří komplexní pohled na přírodní vědy.
- Vybírat a využívat vhodné způsoby, metody a strategie
Žák si vybírá a využívá vhodné způsoby, metody a strategie.
- Vytvářet komplexní pohled na přírodu a ochranu životního prostředí
Žák si vytváří komplexní pohled na přírodu a ochranu životního prostředí.
- Uvádět věci do souvislostí
Žák uvádí věci do souvislostí v přírodních vědách.
- Osvojit si různé metody pozorování
Žák si osvojuje různé metody pozorování přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů.
- Pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky

Žák pozoruje, experimentuje a porovnává výsledky, vyvozuje závěry.

Kompetence k řešení problémů

- Kriticky myslet a činit uvážlivá rozhodnutí

Žák myslí kriticky a činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen obhájit svá rozhodnutí.

- Vnímat problémové situace

Žák samostatně nalézá pravidla pravopisu, kterými se řídí probírané mluvnické jevy.

- Řešit problém v týmu

Žák se účastní týmové spolupráce při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Naslouchat promluvám a obhajovat svůj názor

Žák umí naslouchat promluvám druhých lidí, je schopen empatie, dokáže obhájit svůj názor.

- Zapojovat se do diskuse k environmentálním problémům

Žák se zapojuje do diskuse k environmentálním problémům.

- Komunikovat při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině

Žák komunikuje při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině.

Kompetence sociální a personální

- Efektivně spolupracovat při řešení úloh, problémů či projektů

Žák účinně spolupracuje při řešení úloh, problémů či projektů, učí se různým rolím a přijímá odpovědnost za jejich naplnění.

- Rozvíjet schopnost zastávat v týmu různé role

Žák rozvíjí schopnost zastávat v týmu různé role.

Kompetence občanské

- Respektovat názory druhých

Žák respektuje názory a přesvědčení druhých.

- Seznamovat se s ochranou životního prostředí

Žák se seznamuje s ochranou životního prostředí a svého zdraví.

- Chápat základní ekologické souvislosti

Žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy.

Kompetence pracovní

- Dodržovat provozní řády v učebnách

Žák dodržuje provozní řády v učebnách.

- Dodržovat hygienická pravidla

Žák zvládá základní hygienické návyky a pravidla při čtení a psaní.

ročník	6. ročník
dotace	0 + 1
povinnost (skupina)	povinný
dotace skupiny	

6. ROČNÍK - DOTACE: 0 + 1, POVINNÝ

EKOSYSTÉMY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zorientuje mapu • pozoruje a zakreslí život jednotlivých biotopů • uvede příklady organismů v půdě a jejich význam • vysvětlí význam čisté vody pro organismy • uvede zástupce mechů • vysvětlí vznik rašelinišť 	<ul style="list-style-type: none"> - orientace na mapě - praktické pozorování života v jednotlivých biotopech - sad a půda - světové biomy
<p>pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekosystémy • Základní podmínky života • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí 	
<p>přesahy z: Ekologie - 1.stupeň (4. ročník): Ekosystémy</p>	

PRAKTICKÁ EKOLOGIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojmy ozon a ozonová díra • zapíše výsledky pozorování při měření ozonu • uvede příklady domácího odpadu a jeho další zpracování • uvede příklady šetření elektrickou energií	<ul style="list-style-type: none"> - zapojení do celoročních projektů dle aktuální nabídky - separace odpadu - recyklace papíru, PET lahví, skla - možnosti šetření elektrickou energií v domácnosti a ve škole

POKUSY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje problémy s čistotou vody a ovzduší • uvede zdroje znečištění vody a ovzduší v regionu a v místě bydliště • uvede postup výroby recyklovaného papíru • charakterizuje vizuální rozdíl sešitu z recyklovaného papíru od sešitu z nerecyklovaného papíru • aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	<ul style="list-style-type: none"> - 50 nápadů pro Zemi - praktické pokusy a pozorování - rozklad odpadu - ochrana vody - ochrana ovzduší - výroba recyklovaného papíru (praktická ukázka) - ochrana přírody a životního prostředí – úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah člověka k přírodě, vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody, zodpovědnost za životní prostředí

PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, OCHRANA PŘÍRODY A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje stav deštných pralesů • uvede příklady ohrožených živočichů v ČR • vyhledá v literatuře a na internetu další aktuální informace ke globálním problémům lidstva	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení s globálními problémy - kácení deštných pralesů, vymírání organismů; Červené knihy, informace na internetu - úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah člověka k přírodě, vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody, zodpovědnost za životní prostředí
přesahy do: Pracovní činnosti (6. ročník): Provoz a údržba domácnosti přesahy z: (6. ročník): Provoz a údržba domácnosti, (7. ročník): Ekologické problémy, (8. ročník): Globální ekologické problémy	

4.7. Umění a kultura

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází

k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor Dramatická výchova, který je možno na úrovni školního vzdělávacího programu realizovat formou

samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod. (viz kapitola 5.10) Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního.

S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy. Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně

projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součástí lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevu a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národě a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

4.7.1. Hudební výchova

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Dává žákům příležitost, aby se projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání se s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje. Hudební výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy a týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, ctít schopnosti a výkony druhých lidí, vystupovat před spolužáky i dospělými, organizovat společenské akce, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti. Vyučovací předmět Hudební výchova usiluje o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních sálů a divadelních sálů, aby poznali souvislosti všech druhů umění a aby vhodně využívali celý komplex hudebních činností v různých oblastech svého života a obohatili tak své estetické vnímání a prožívání světa.

Hudebně výchovné činnosti jsou rozděleny na: Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti, Poslechové činnosti.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební produkci i reprodukci. Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárnění hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance, gest. Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových a funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Vyučovací předmět Hudební výchova je povinným vyučovacím předmětem, který se vyučuje v 1. - 8. ročníku v jednorodinové týdenní dotaci (celkem 8 hodin). Učební osnovy předmětu umožňují konkretizovat učivo i jeho náročnost na základě učitelovy znalosti úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek ve škole. Volba vhodných didaktických prostředků je zcela závislá na učitelově rozhodnutí.

Výuka Hudební výchovy probíhá ve vhodných kmenových třídách. Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i při návštěvách výchovných koncertů i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách. Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní učí hovořit. Používají při tom pojmy a hudebně naukové poznatky, které jsou vyvozovány ze znějící hudby a aplikovány ve všech hudebních aktivitách. Při hodnocení výsledků práce žáků přihlíží vyučující především k jejich přístupu k celému muzickému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s

ostatními, k úsilí o co nejlepší výsledek. Je možné zohlednit i případnou jednostrannou zaměřenost žáka na určitý typ hudebních činností.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabízet žákům přehled v oblasti umění a kultury
- učit žáky rozumět obecně používaným termínům v hudební oblasti
- učit žáky volit vhodné hudební vyjadřovací prostředky

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání
- nabízet žákům dostatek možností vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat kvalitu společné práce, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými

Kompetence občanské

- učit žáky respektovat, chránit a ocenit naše tradice
- učit žáky respektovat zásady chování na kulturních akcích
- rozvíjet u žáků samostatný zájem o kulturní dění, návštěvnost kulturních akcí
- rozvíjet u žáků chápání základních principů zákonů a společenských norem a chování se podle nich

Kompetence pracovní

- učit žáky bezpečně používat hudební nástroje a vybavení

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Etnický původ

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Získávat přehled v oblasti umění a kultury
Žák získává přehled v oblasti umění a kultury.
- Rozumět obecně používaným termínům v hudební oblasti
Žák rozumí obecně používaným termínům v hudební oblasti, umí s nimi zacházet.
- Volit vhodné hudební vyjadřovací prostředky

Žák volí vhodné hudební vyjadřovací prostředky.

Kompetence komunikativní

- Přístupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání

Žák přistupuje k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání mezi lidmi i národy.

- Vést dialog nebo diskusi o dojmu z uměleckého díla

Žák diskutuje se spolužáky o dojmu z uměleckých děl.

- Vést dialog nebo diskusi o dojmu z uměleckého díla

Žák je schopen orientovat se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.

- Přístupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání

Žák přistupuje k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání, vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.

Kompetence sociální a personální

- Chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými

Žák chápe potřebu efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému, oceňuje zkušenosti jiných, respektuje různá hlediska.

Kompetence občanské

- Seznamovat se s tradicemi

Žák se seznamuje s tradicemi, kulturním a historickým dědictvím.

- Respektovat zásady chování na kulturních akcích

Žák respektuje zásady chování na kulturních akcích.

- Zajímat se individuálně o kulturní dění

Žák se individuálně zajímá o kulturní dění.

- Navštěvovat kulturní akce

Žák navštěvuje kulturní akce a zajímá se o kulturní dění.

Kompetence pracovní

- Poskytovat první pomoc při úrazu

Žák se učí poskytovat první pomoc při úrazu.

- Používat bezpečně hudební nástroje a vybavení

Žák bezpečně používá hudební nástroje a vybavení.

- Plnit povinnosti a závazky

Žák plní povinnosti a závazky, adaptuje se na nové pracovní podmínky.

- Vytvářet návyk sebekontroly

Žák dodržuje vymezená pravidla, vytváří si návyk sebekontroly a odpovědnosti za výsledky své práce.

ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník
dotace	1	1	1	1	1	1	1	1
povinnost (skupina)	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný
dotace skupiny								

1. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zpívá v jednohlase 	<ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasový hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - intonace, vokální improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď, apod.) - záznam vokální hudby – nota jako grafický znak pro tón

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rytmizuje a melodizuje jednoduché texty • využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře • rozlišuje základní členění času – vědomě používá různá tempa včetně zrychlování a zpomalování, pracuje s pouzou	<ul style="list-style-type: none"> - hra na hudební nástroje – reprodukce motivů jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře - rytmizace, melodizace, hudební improvizace - hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď, apod.) - záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku - hra jako základ umělecké činnosti

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	<ul style="list-style-type: none"> - taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
přesahy do: Tělesná výchova (1. ročník): Rytmická gymnastika, tanec přesahy z: (1. ročník): Rytmická gymnastika, tanec	

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie • rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	<ul style="list-style-type: none"> - kvality tónů – délka, síla, barva, výška - vztahy mezi tóny – souzvuk, akord - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná) - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.

2. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> zpívá v jednohlase	<ul style="list-style-type: none"> pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasový hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu intonace, vokální improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď, apod.) záznam vokální hudby – nota jako grafický znak pro tón

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rytmizuje a melodizuje jednoduché texty využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře je schopen jednoduché krátké pohybové improvizace vedené pohybovým, hudebním nebo tematickým zadáním	<ul style="list-style-type: none"> hra na hudební nástroje – reprodukce motivů jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře rytmizace, melodizace, hudební improvizace hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď, apod.) záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku rozvíjení dialogu mezi hudbou a tancem

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	<ul style="list-style-type: none"> taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
přesahy z: (1. ročník): Rytmická gymnastika, tanec	

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie • rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	<ul style="list-style-type: none"> - kvality tónů – délka, síla, barva, výška - vztahy mezi tóny – souzvuk, akord - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná) - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.

VOKÁLNÍ ČINNOSTI, NÁCVIK PÍSNÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zaspívá z paměti alespoň deset písní • zpívá s doprovodem i bez doprovodu • dýchá správně při zpěvu • vysvětlí význam rozezpívání, prakticky uplatňuje • zaspívá vzestupnou a sestupnou řadu • melodizuje texty • reaguje na dirigenta (tempo)	<ul style="list-style-type: none"> - osvojování nových písní - zpěv sólo, skupiny, sboru; správná artikulace - pěvecké dýchání, hlasová hygiena - sjednocování hlasového rozsahu c1 - h1 - funkce rozezpívání, praktické provádění rozezpívání - ozvěna, vzestupná a sestupná řada na různé texty, trojzvuk - melodizace textu - tempo, reakce na dirigenta - stoupání a klesání melodie

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vytleská rytmus textů se čtvrt'ovými a osminovými hodnotami • použije vhodně dětský instrumentář a improvizované nástroje jako vlastní doprovod k rytmizaci textu, sborové recitaci, vlastnímu zpěvu	<ul style="list-style-type: none"> - rytmická cvičení, rytmizace textů - práce s dětským instrumentářem a improvizovanými nástroji - melodický doprovod

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zapojí se aktivně do hudebně pohybových her • ovládá prvky hry na tělo a doprovází tímto	<ul style="list-style-type: none"> - práce s nejméně 3 hudebně pohybovými hrami - hra na tělo, vzestupná a sestupná řada

<p>způsobem zpěv svůj nebo spolužáků</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže pohybem vyjádřit výraz a náladu hudby • zvládá jednoduchý taneční pohyb • zatančí mazurku • zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých • navazuje pozitivní partnerské vztahy v malé skupině • je schopen jednoduché krátké pohybové improvizace vedené pohybovým, hudebním nebo tematickým zadáním 	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové vyjádření hudebního výrazu a nálady - prvky tanečního pohybu držení ve dvojici, chůze ve 2/4 taktu - mazurka - psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace - rozvíjení dialogu mezi hudbou a tancem - rytmus, melodie, dynamika, harmonie
<p>přesahy do: Tělesná výchova (2. ročník): Rytmická gymnastika a tanec</p> <p>přesahy z: (2. ročník): Rytmická gymnastika a tanec</p>	

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže v klidu vyslechnout krátké hudební ukázkou různých žánrů • vyslechne hru na trubku, klarinet, pozoun, kontrabas, baskytaru, velký a malý buben, při poslechu rozliší tyto hudební nástroje • vysvětlí rozdíl ve stavbě hudebních nástrojů 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s nejméně 4 poslechovémi skladbami - lidová píseň a píseň vytvořená skladatelem; písňe pro děti, populární písňe pro děti - poslech dětského sboru s doprovodem - tolerance k různým hudebním žánrům - hudební nástroje, jejich pozorování a poslech (trubka, klarinet, pozoun, kontrabas, baskytara, velký a malý buben)

SEZNÁMENÍ S POJMY Z HUDEBNÍ NAUKY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • pozná a napíše houslový klíč • umí číst a psát noty podle hodnot, noty požadovaných hodnot dokáže vyhledat v zápisu • slovně charakterizuje podobu not 	<ul style="list-style-type: none"> - houslový klíč; noty celé, půlové, čtvrt'ové, osminové; grafické ztvárnění těchto hodnot (koláč); notová řada a její graf - vzestupná, sestupná melodie

3. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> zpívá v jednohlase	<ul style="list-style-type: none"> pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasový hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu intonace, vokální improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď, apod.) záznam vokální hudby – nota jako grafický znak pro tón dvojhlas - kánon

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rytmizuje a melodizuje jednoduché texty využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	<ul style="list-style-type: none"> hra na hudební nástroje – reprodukce motivů jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře rytmizace, melodizace, hudební improvizace hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď, apod.) záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	<ul style="list-style-type: none"> taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
přesahy z: (1. ročník): Rytmická gymnastika, tanec	

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie • rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	<ul style="list-style-type: none"> - kvality tónů – délka, síla, barva, výška - vztahy mezi tóny – souzvuk, akord - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná) - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.

VOKÁLNÍ ČINNOSTI, NÁCVIK PÍSNÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zazpívá nejméně deset písní z paměti • předvede správné rozezpívání (jako rozcvičku a ke zvyšování hlasového rozsahu), dodržuje pravidla hlasové hygieny • aplikuje další prvky pěvecké techniky (nádechy, frázování) • sleduje při zpěvu obrys melodie v notovém záznamu • zazpívá ve skupině kánon • reaguje na gesta dirigenta	<ul style="list-style-type: none"> - práce s písněmi v dur i v moll - rozezpívání, hlasová hygiena - další pěvecké techniky (nádech, frázování, pauza) - motiv, předvěti, závěti - průprava k dvojhlasu, kánon - změny tempa a dynamiky - rytmizace a melodizace v 2/4, 3/4, 4/4 taktu

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rytmicky doprovází zpěv svůj nebo svých spolužáků • doplňuje zpěv spolužáků dvoutaktovou mezihrou	<ul style="list-style-type: none"> - rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu s využitím hodnot půlových, čtvrtových i osminových - hra dvoutaktových mezihér

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dovede se zapojit do hudebně pohybových her • vyjádří pohybově charakter melodie, tempo,	<ul style="list-style-type: none"> - práce s nejméně 3 hudebně pohybovými hrami - taneční kroky; třídobá chůze v kruhu, dvoudobá chůze v průpletu, přísuvný krok

<p>citový prožitek hudby</p> <ul style="list-style-type: none"> • zkouší tančit polku, menuet, polonézu, tvoří pohybové kreace na rock • taktuje 2/4 a 3/4 takt • správně tvoří dech, artikuluje a má správné držení těla • vyjádří hlasem i pohybem základní emoce 	<ul style="list-style-type: none"> - tance starší i moderní (tanec ve dvojicích) - taktování - práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace
<p>přesahy do: Tělesná výchova (3. ročník): Rytmická gymnastika a tanec</p> <p>přesahy z: (3. ročník): Rytmická gymnastika a tanec</p>	

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • sleduje v klidu kratší symfonické nebo nástrojové skladby • rozliší hru na violoncello, akordeon, lesní roh, tubu, cembalo, syntetizátor, činely • rozliší hudbu podle její společenské funkce 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s nejméně 4 poslechovémi skladbami (drobné skladby B. Smetany a A. Dvořáka) - epizody ze života skladatelů a poslouchané hudby - hudební nástroje: Violoncello, akordeon, lesní roh, tuba, cembalo, syntetizátor, činely (podoba, zvuk) - hudba k zábavě, slavnostní hudba, hudba k tanci (dříve a dnes)
<p>pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etnický původ 	

SEZNÁMENÍ S POJMY Z HUDEBNÍ NAUKY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • napíše, čte, vyhledává a označí pomlku (celou, půlovou, čtvrt'ovou, osminovou) • správně napíše houslový klíč do notové osnovy • rozezná a pojmenuje noty c1 - a1 	<ul style="list-style-type: none"> - pomlky, houslový klíč, noty c1 až a1, 4/4 takt

4. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	<ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvný projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv, hlasová hygiena, rozlišování hlasového rozsahu - hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu -dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas, apod. - intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně, apod.), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď, apod.) - záznam vokální hudby – zachycení melodie písně jednoduchého grafického vyjádření (například linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i reprodukci jednoduchých motivů a skladeb písní	<ul style="list-style-type: none"> - hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů, apod. - rytmizace, melodizace, hudební improvizace, tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a – b) - záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • propojuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy • vnímá a vyjádří pohybem dvoudobost, třídobost a čtyřdobost • ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	<ul style="list-style-type: none"> - psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace - pohybové cítění dvoudobosti, třídobosti – sudých a lichých taktů obecně - taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků - orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách
přesahy do: Tělesná výchova (4. ročník): Rytmická cvičení a tanec přesahy z: (4. ročník): Rytmická cvičení a tanec	

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby • vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace • rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	<ul style="list-style-type: none"> - kvality tónů – délka, síla, barva, výška - vztahy mezi tóny – souzvuk, akord - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba - metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavá, apod. - hudební formy – malá písňová forma, rondo, variace - interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

5. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not 	<ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvný projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv, hlasová hygiena, rozlišování hlasového rozsahu - hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu -dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas, apod. - intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně, apod.), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď, apod.) - záznam vokální hudby – zachycení melodie písně jednoduchého grafického vyjádření (například linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i reprodukci jednoduchých motivů a skladeb písní 	<ul style="list-style-type: none"> - hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů, apod. - rytmizace, melodizace, hudební improvizace, tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a – b) - záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vnímá a vyjádří pohybem dvoudobost, třídobost a čtyřdobost • ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové cítění dvoudobosti, třídobosti – sudých a lichých taktů obecně - taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků - orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách
přesahy do: Tělesná výchova (5. ročník): Rytmická cvičení a tanec přesahy z: (5. ročník): Rytmická cvičení a tanec	

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby • vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace • rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	<ul style="list-style-type: none"> - kvality tónů – délka, síla, barva, výška - vztahy mezi tóny – souzvuk, akord - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba - metrické, rytmičké, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavá, apod. - hudební formy – malá písňová forma, rondo, variace - interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

6. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • nasadí správně tón, správně dýchá	<ul style="list-style-type: none"> - pěvecký projev - hlasová hygiena

<ul style="list-style-type: none"> • odhadne správnou hlasitost zpěvu, správně rozliší mluvený projev od pěveckého 	- orientace v notovém záznamu
---	-------------------------------

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • předvede hru na jednoduché Orffovy nástroje při produkci jednoduchých rytmických motivů 	<ul style="list-style-type: none"> - hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře - hudební nástroje

HUDEBNĚ POHYBOVÁ ČINNOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozezná dvoudobý a třídobý takt 	<ul style="list-style-type: none"> - pohybový doprovod znějící hudby - taktování

POSLECHOVÁ ČINNOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná délku, výšku tónu • rozezná dur a moll akord • vysvětlí výrazové prostředky (melodii, rytmus, tempo, dynamiku...) 	<ul style="list-style-type: none"> - vztahy mezi tóny - hudební styly, žánry (sonáta, komorní hudba, kantáta, melodram, homofonie, polyfonie, opera, opereta)

HUDEBNÍ NAUKA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zapíše tóny do notové osnovy 	<ul style="list-style-type: none"> - hodnoty not - akord - notová osnova

7. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • použije větší hlasový rozsah • rozezná rytmus při vokálním projevu 	<ul style="list-style-type: none"> - vokální projev - improvizace - slovní a hudební rytmus - hlasový rozsah a techniky vokálního projevu - pěvecký projev

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • použije hudební nástroje k reprodukci hudebních motivů • ověřuje a upevňuje poznatky z hudební teorie	<ul style="list-style-type: none"> - hudební nástroje - záznam hudby

HUDEBNĚ POHYBOVÁ ČINNOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • taktuje složitější rytmické útvary	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové vyjádření hudby - pohybový doprovod - pantomima a improvizace

POSLECHOVÁ ČINNOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • určí melodii vzestupnou a sestupnou • porovnává jednotlivé skladby autorů a jejich život • formuluje názor na vybrané filmové / audiovizuální dílo a porovnává ho s názorem ostatních	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v hudebním prostoru - hudební dílo a jeho autor - projekce a analýzy vybraných filmů základních proudů audiovize - analýza hudební skladby

HUDEBNÍ NAUKA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zapíše tóny do notové osnovy	<ul style="list-style-type: none"> - hodnoty not - notová osnova - harmonická moll - tóny akordické a neakordické - coda

8. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozšiřuje si hlasový rozsah • uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace

<ul style="list-style-type: none"> • propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření • hledá nápravu hlasové nedostatečnosti 	- intonování melodií
---	----------------------

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • použije hudební nástroje k doprovodu pěveckých projevů 	<ul style="list-style-type: none"> - hudební a nehudební představy - instrumentální doprovody - doprovod pro hudebně dramatické projevy
přesahy do: Fyzika (8. ročník): Zvukové jevy přesahy z: (8. ročník): Zvukové jevy	

HUDEBNĚ POHYBOVÁ ČINNOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • v improvizaci i v tvorbě uplatňuje své vlastní zkušenosti a zážitky 	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla - choreografie - orientace v prostoru - pohybové reakce na hudbu
přesahy do: Tělesná výchova (8. ročník): Rytmická gymnastika, tanec přesahy z: (8. ročník): Rytmická gymnastika, tanec	

POSLECHOVÁ ČINNOST

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí kriticky poslouchané, rozliší skladby podle žánrů • zhodnotí slovně hudbu • rozpozná funkci stylů a žánrů k životu jedince ve společnosti, kulturním tradicím a zvykům 	<ul style="list-style-type: none"> - hudební dílo a jeho autor; vývojová období - starověk, středověk, antika, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, hudba 20. století (impresionismus, expresionismus) - interpretace znějící hudby - hudební styly a žánry (jazz, blues, rock, pop, folklór, hudební divadlo a film)
přesahy z: Dějepis (6. ročník): Starověké Řecko a Řím	

HUDEBNÍ NAUKA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zapíše tóny do notové osnovy	<ul style="list-style-type: none"> - hodnoty not - notová osnova - harmonická moll - tóny akordické a neakordické - coda

4.7.2. Výtvarná výchova

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa - poznávání okolního i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznání směřuje k tomu, aby se naučili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se učili chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého života. Cílem předmětu je, aby si žáci prakticky osvojili potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli svou přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svou fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu.

Na 1. stupni se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta k širšímu pohledu na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy.

V etapě základního vzdělávání je Výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatňovat vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici. K jejich realizaci nabízí Výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity, Ověřování komunikačních účinků) je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Vzdělávacím obsahem tématu Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. i 2. stupně. Jeho týdenní časová dotace činí v 1., 2., 3., 7. a 8. ročníku 1 hodinu týdně, ve 4., 5. a 6. a 9. ročníku 2 hodiny týdně. Ve výuce v 1. vzdělávacím období (1. - 3. ročník) převládají různé hravé činnosti a experimentování, ve 2. období (4. a 5. ročník) přecházejí žáci již k uvědomilejší výtvarné práci. Ve 3. období (6. - 9. ročník) se vzdělávací obsah předmětu zaměřuje na posilování sebevědomí žáků a podněcování jejich zájmu o

výtvarnou práci, vhodnou motivací a volbou náročnějších úkolů a technik. Zaměřuje se rovněž větší měrou i na náměty vyžadující více přemýšlení, uvažování a také vytváří větší prostor pro osobitý umělecký projev žáka. Vzdělávací obsah předmětu je sice rozpracován pro jednotlivá období do jednotlivých ročníků, konkrétní činnosti volí učitel sám dle svého uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, zkušenosti a potřeby žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- předkládat žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů, získávat přehled v oblasti umění a kultury
- učit žáky osvojovat si postupně různé výtvarné techniky
- vést žáky k vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu
- učit žáky rozumět obecně používaným termínům ve výtvarné oblasti

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k využívání vhodných pomůcek, nástrojů a technických zařízení k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům při diskusích na daná témata formulovat a vyjadřovat své myšlenky, vést dialog nebo diskusi o dojmu z uměleckého díla
- nabízet žákům dostatek možností k přístupu k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání

Kompetence občanské

- učit žáky respektovat, chránit a ocenit naše tradice
- rozvíjet u žáků chápání základních principů zákonů a společenských norem a chování se podle nich
- rozvíjet u žáků zájem o kulturní dění, návštěvy kulturních akcí

Kompetence pracovní

- vést žáky k udržování pořádku pracovního prostředí, získání základních pracovních dovedností a návyků
- vést žáky k získání pozitivního vztahu k práci a její kvalitě
- učit žáky bezpečně používat materiály, nástroje a vybavení

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kreativita

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Tvorba mediálních sdělení

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Získávat přehled v oblasti umění a kultury
Žák získává přehled v oblasti umění a kultury.
- Postupně si osvojovat různé výtvarné techniky
Žák si osvojuje různé výtvarné techniky.
- Vnímat umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu
Žák vnímá umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu.
- Rozumět obecně používaným termínům ve výtvarné činnosti
Žák rozumí obecně používaným termínům ve výtvarné činnosti

Kompetence k řešení problémů

- Využívat vhodné pomůcky, nástroje a technická zařízení k řešení problémů
Žák využívá vhodné pomůcky, nástroje a technická zařízení k řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Vyjadřovat a formulovat myšlenky
Žák je schopen smysluplně vyjadřovat a formulovat myšlenky.
- Přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání
Žák přistupuje k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání mezi lidmi i národy.
- Vést dialog nebo diskusi o dojmu z uměleckého díla
Žák diskutuje se spolužáky o dojmu z uměleckých děl.
- Vést dialog nebo diskusi o dojmu z uměleckého díla
Žák je schopen orientovat se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.
- Přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání
Žák přistupuje k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání, vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.

Kompetence občanské

- Seznamovat se s tradicemi

Žák se seznamuje s tradicemi, kulturním a historickým dědictvím.

- Respektovat zásady chování na kulturních akcích

Žák respektuje zásady chování na kulturních akcích.

- Zajímat se individuálně o kulturní dění

Žák se individuálně zajímá o kulturní dění.

- Navštěvovat kulturní akce

Žák navštěvuje kulturní akce a zajímá se o kulturní dění.

Kompetence pracovní

- Dbát na ochranu zdraví a bezpečnost práce

Žák dbá na ochranu zdraví a bezpečnost práce.

- Bezpečně používat materiály, nástroje a vybavení

Žák bezpečně používá nástroje, materiál a vybavení.

- Udržovat pořádek pracovního prostředí

Žák udržuje pořádek pracovního prostředí, připravuje a udržuje pracovní prostor.

- Získávat základní pracovní dovednosti a návyky z různých oblastí

Žák získává základní pracovní dovednosti a návyky pro práci s různými materiály a z různých pracovních oblastí.

- Získávat pozitivní vztah k práci a její kvalitě

Žák získává pozitivní vztah k práci a její kvalitě.

ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dotace	1	1	1	2	2	2	1	1	2
povinnost (skupina)	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný
dotace skupiny									

I. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	<ul style="list-style-type: none"> prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými smysly smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky jejich kombinace interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	<ul style="list-style-type: none"> prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, statické, dynamické)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně	<ul style="list-style-type: none"> osobní postoj v komunikaci – odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací

obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje
---	---

2. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ 	<ul style="list-style-type: none"> prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými smysly smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky jejich kombinace interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností 	<ul style="list-style-type: none"> prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, statické, dynamické)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vnímá události různými smysly a vizuálně je 	<ul style="list-style-type: none"> osobní postoj v komunikaci – odlišné

<p>vyjadřuje</p> <ul style="list-style-type: none"> • na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<p>interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje
---	--

3. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ 	<ul style="list-style-type: none"> - prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše - uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými smysly - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskovina, televize, elektronická média, reklama

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky jejich kombinace • interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností 	<ul style="list-style-type: none"> - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby - typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, statické, dynamické)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje • na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<ul style="list-style-type: none"> - osobní postoj v komunikaci – odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)

4. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ**ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI**

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů • při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností • nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě • experimentuje se samostatně vytvořenými výtvarnými prvky a vytváří pohybové efekty, ve své tvorbě uplatňuje základy animace • vytváří série fotografií a jiných statických vizualizací, následně s nimi experimentuje a využívá možností technologií vytvářejících pohybový efekt • experimentuje s několika světelnými zdroji a ověřuje jimi světelnou proměnu podoby trojrozměrného předmětu, lidské tváře 	<ul style="list-style-type: none"> - prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury, jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru - uspořádání objektu do celku – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskopisy, televize, elektronická média, reklama - kresby vytvořené různými technikami, pořízené v sériích pro vytvoření iluze pohybu, vizuální hry s těmito prvky - cvičení vnímavosti: pozorování reálných dějů a schopnost jejich verbální reflexe, vyprávění obsahu promítnutého filmu, hry se třemi malými světelnými zdroji - ovlivňování obrazové podoby trojrozměrného předmětu a lidské tváře světlem - základy montáže obrazových prvků se

	<p>záměrem zobrazit – vizuálně vyprávět – plynulý děj, situaci</p> <p>- komunikace vlastních záměrů a námětů v kolektivu, zhodnocení a rozbor vlastní i umělecké produkce</p>
--	---

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace 	<p>- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby</p> <p>- typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama</p> <p>- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p>
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> Kreativita 	

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<p>- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejetých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací</p> <p>- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)</p> <p>- proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění</p>

5. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů • při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností • nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě 	<ul style="list-style-type: none"> - prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury, jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru - uspořádání objektu do celku – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskopisy, televize, elektronická média, reklama - kresby vytvořené různými technikami, pořízené v sériích pro vytvoření iluze pohybu, vizuální hry s těmito prvky - cvičení vnímavosti: pozorování reálných dějů a schopnost jejich verbální reflexe, vyprávění obsahu promítnutého filmu, hry se třemi malými světelnými zdroji - ovlivňování obrazové podoby trojrozměrného předmětu a lidské tváře světlem - základy montáže obrazových prvků se záměrem zobrazit – vizuálně vyprávět – plynulý děj, situaci - komunikace vlastních záměrů a námětů v kolektivu, zhodnocení a rozbor vlastní i umělecké produkce

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy 	<ul style="list-style-type: none"> - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby - typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich

<ul style="list-style-type: none"> • porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace 	rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA <ul style="list-style-type: none"> • Kreativita 	

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil • využívá proces vzniku optického obrazu v dírkové komoře a s jeho principem pracuje při tvorbě optických obrazů a při tvůrčích experimentech • užívá světlo jako prostředek pro zachycení, zobrazení a modelaci skutečnosti 	- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejetých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) - proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění - projekce a analýzy vybraných filmů všech základních proudů audiovizuální kultury (dokument, fabulace - hraný film, výtvarný – animovaný film)
pokrytí průřezových témat <ul style="list-style-type: none"> • MEDIÁLNÍ VÝCHOVA • Tvorba mediálních sdělení 	

6. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

TYPY VIZUÁLNÍ OBRAZNÝCH VYJÁDŘENÍ, ROZLIŠENÍ A UPLATNĚNÍ PRO VLASTNÍ TVŮRČÍ ZÁMĚRY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s jednotlivými typy vizuálně 	- typy vizuálně obrazných vyjádření, rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí

obrazných vyjádření <ul style="list-style-type: none"> • užívá metod uplatňovaných v současném výtvarném umění 	záměry
--	--------

KOMBINACE NEOBVYKLÝCH MATERIÁLŮ, PLOŠNÉ A PROSTOROVÉ VYJÁDŘENÍ, MALBA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • experimentuje s různými materiály, vytváří v ploše i v prostoru jejich neobvyklé kombinace • používá vybrané techniky pro vyjádření svých myšlenek a představ, hledá jejich neobvyklé kombinace • užívá metod uplatňovaných v současném výtvarném umění • zkoumá vztah vlastního těla a pohybu v prostoru, využívá sluchové a hmatové podněty • sleduje proměny vlastního okolí • navrhuje design jednoduchých předmětů 	<ul style="list-style-type: none"> - kombinace neobvyklých materiálů - plošné a prostorové vyjádření - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, v prostoru a časovém průběhu a vyjádření vztahů, pohybu ve statickém a dynamickém vyjádření - harmonie, disharmonie, vyjádření pocitů se slovním komentářem - nauka o barvách - výtvarné vyjádření pocitu z hudby - výtvarné vyjádření pocitu z různých povrchů vnímaných hmatem

INTERPRETACE, KONTINUITA VÝVOJE VYBRANÉHO UMĚNÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zařadí do historických souvislostí různé typy zobrazení 	<ul style="list-style-type: none"> - vývoj výtvarného umění

7. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

MALBA, ORIGINALITA, HARMONIE, DISHARMONIE, NAUKA O BARVÁCH

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • experimentuje s různorodými materiály pro vizuálně obrazná vyjádření, vytváří v ploše i v prostoru jejich neobvyklé kombinace • používá vybrané techniky pro vyjádření svých myšlenek a představ, hledá jejich neobvyklé kombinace • užívá metod uplatňovaných v současném výtvarném umění 	<ul style="list-style-type: none"> - kombinace neobvyklých materiálů - plošné a prostorové vyjádření - originalita, projekce vlastních požitků se zaměřením na volbu nebo kombinaci výtvarných technik - harmonie, disharmonie - nauka o barvách - výtvarné vyjádření pocitu z hudby - výtvarné vyjádření pocitu z různých povrchů vnímaných hmatem

<ul style="list-style-type: none"> • zkoumá vztah vlastního těla a pohybu v prostoru, estetiku pohybu a pohyb v umění, využívá sluchové a hmatové podněty • sleduje proměny vlastního okolí • porovnává design různých předmětů, navrhuje design jednoduchých předmětů • užívá barvu jako výrazový a dramaturgický prostředek pohyblivého obrazu při vlastní tvorbě a experimentování 	<ul style="list-style-type: none"> - řád ve výtvarné geometrii (ulity, labyrinty) - barevná realita, současný a následný kontrast, manipulace s barvami v procesu kinetické reprodukce
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kreativita 	

TOLERANCE K ODLIŠNĚMU VNÍMÁNÍ, EMPATIE, KLASICKÁ UMĚLECKÁ DÍLA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • ověřuje komunikační účinky vizuálně obrazných vyjádření, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci • interpretuje umělecká díla současnosti i minulosti 	<ul style="list-style-type: none"> - rozdílná interpretace v různých historických obdobích - tolerance k odlišnému vnímání, empatie - klasická umělecká díla v porovnání se současnými
<p>přesahy do: Český jazyk a literatura (5. ročník): Vypravování, popis, dopis, tiskopisy</p>	

8. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

HLEDISKO VNÍMÁNÍ VIZUÁLNĚ OBRAZNÉHO VYJÁDŘENÍ, HLEDISKO JEJICH MOTIVACE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s jednotlivými typy vizuálně obrazných vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> - vnímání vizuálně obrazného vyjádření (vizuální, statické, dynamické)

KONTRAST, HARMONIE, EMOTIVNÍ OBSAH NEFIGURATIVNÍCH I FIGURATIVNÍCH OBRAZOVÝCH PROSTŘEDKŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • experimentuje s různorodými materiály, vytváří v ploše i v prostoru jejich neobvyklé kombinace • zvládá a používá vybrané techniky pro 	<ul style="list-style-type: none"> - kombinace neobvyklých materiálů - plošné a prostorové vyjádření - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, v prostoru a časovém průběhu a vyjádření vztahů a pohybu

<p>vyjádření svých myšlenek a představ</p> <ul style="list-style-type: none"> • zkoumá vztah vlastního těla a pohybu v prostoru, estetiku pohybu a pohyb v umění, využívá sluchové a hmatové podněty • sleduje proměny vlastního okolí • porovnává design různých předmětů, navrhuje design jednoduchých předmětů 	<ul style="list-style-type: none"> - originalita, projekce vlastních prožitků se zaměřením na volbu nebo kombinaci výtvarných technik - nauka o barvách - kompozice (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez) - současné zobrazovací prostředky (počítačová grafika, animace, fotografie, video) - výtvarné vyjádření pocitu z hudby - řád ve výtvarné geometrii (ulity, labyrinty)
--	---

INTERPRETACE, SEBEHODNOCENÍ, SEBEPROSAZENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • sleduje proměny vlastního okolí • porovnává design různých předmětů, navrhuje design jednoduchých předmětů • interpretuje umělecká díla současnosti i minulosti • porovnává různé interpretace díla 	<ul style="list-style-type: none"> - rozdílná interpretace v různých historických obdobích - klasická umělecká díla v porovnání se současnými - sebehodnocení (portfolio, archiv, tematická výstava)
<p>přesahy z: (9. ročník): Čtení - osobnosti z oblasti vědy, umění, politiky, sportu, běžné každodenní problémy</p>	

9. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

TYPY VIZUÁLNĚ OBRAZNÝCH VYJÁDŘENÍ, ROZLIŠENÍ, VÝBĚR A UPLĚTNĚNÍ PRO VLASTNÍ TVŮRČÍ ZÁMĚRY, HLEDISKA VNÍMÁNÍ, MOTIVACE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s jednotlivými typy vizuálně obrazných vyjádření • porovnává různé interpretace díla 	<ul style="list-style-type: none"> - vnímání vizuálně obrazného vyjádření (vizuální, statické, dynamické)

PRVKY VIZUÁLNĚ OBRAZNÉHO VYJÁDŘENÍ VE STATICKÉM I DYNAMICKÉM VIZ. OBRAZNÉM VYJÁDŘENÍ, TĚLO A PROSTOR, ŘÁD VE VÝTVARNÉ GEOMETRII

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • experimentuje s různorodými materiály, vytváří v ploše i v prostoru jejich neobvyklé kombinace 	<ul style="list-style-type: none"> - kombinace neobvyklých materiálů - plošné a prostorové vyjádření - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, v prostoru

<ul style="list-style-type: none"> • používá vybrané techniky pro vyjádření svých myšlenek a představ • zkoumá vztah vlastního těla a pohybu v prostoru, estetiku pohybu a pohyb v umění, využívá sluchové a hmatové podněty • porovnává design různých předmětů, navrhuje design jednoduchých předmětů • interpretuje umělecká díla současnosti i minulosti 	<ul style="list-style-type: none"> - malba - nauka o barvách - současné zobrazovací prostředky (počítačová grafika, animace, fotografie, video) - tělo a prostor (tanec, sport, pantomima, gesta) - tělo ve výtvarném umění (portrét, figurální kompozice) - výtvarné vyjádření pocitu z hudby - výtvarně vyjádřený pocit z různorodých povrchů vnímaných hmatem - řád ve výtvarné geometrii (ulity, labyrinty)
--	---

SEBEPROSAZENÍ, DESIGN, REFLEXE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • ověřuje komunikační účinky, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci 	<ul style="list-style-type: none"> - sebehodnocení (portfolio, archiv, tematická výstava) - design - tvar a funkce

4.8. Člověk a zdraví

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele,

jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví. Vzdělávací oblast člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků. Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řídit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V Tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jedince a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy, aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Škola má současně povinnost nabízet veškerý obsah Zdravotní tělesné výchovy žákům III. (příp. II.) zdravotní skupiny v samostatných vyučovacích hodinách (jako adekvátní náhradu povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky v dalším vyučovacím předmětu dotovaném z disponibilní časové dotace). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém život usnadňuje, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravit a korigovat (z nedostatku

intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležitou hodnotu v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

4.8.1. Výchova ke zdraví

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, přináší žákům základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky chránit zdraví ve všech jeho složkách - tělesné, psychické a sociální, a být za ně odpovědný. Žáci si osvojují a upevňují preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti osobnostních postojů vůči vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Učí se dívat se na vlastní činnost z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince.

Předmět vychází z mnoha žáky již osvojených poznatků z jiných předmětů, z jejich vlastních zkušeností a je úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Výuka je realizována jednu hodinu týdně v 7. a 8. ročníku.

Nedílnou součástí vyučovacích hodin jsou hry. Hry jsou vybírány podle účelu – konkrétní situace v konkrétní třídě. Hry a zejména psychohry otevírají prostor pro prevenci či řešení

např. vztahových konfliktů, konfliktních situací v kolektivech tříd.

Vzhledem k tomu, že výchova ke zdraví je výchovným předmětem, není třeba, aby měli žáci vlastní učebnice. Učebnice slouží jako obsahové východisko pro vyučující a mohou být v případě potřeby rozdány žákům v učebně.

Požadavky na žáky jsou formulovány vždy na počátku školního roku: jedná se o vědomosti, znalosti, dovednosti a postoje prokazované v testech nebo při aktivní práci při vyučování, samostatné vystoupení na některé téma z výchovy ke zdraví (jedenkrát za pololetí) a dobře vedené zápisy v sešitě. Domácí příprava sestává z nepravidelných úkolů, vztahujících se k probíraným tématům a z obvyklé pravidelné přípravy na vyučování.

Poznatky k jednotlivým tématickým celkům se neustále mění, vyvíjejí, každý vyučující proto vyhledává další aktuální zdroje informací na základě nabídky, doporučení předmětové komise, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a vlastního zájmu. Je nezbytné čerpat z nejnovějších publikací, brožur, statí v odborných i populárních časopisech atd.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učit žáky pracovat v týmech, vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjet schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- podporovat vzájemnou pomoc žáků

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky vyhledávat informace vhodné k řešení problémů
- učit žáky kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a schopnosti svá rozhodnutí obhájit

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům při diskusích na daná témata formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- učit žáky využívat komunikačních dovedností ve spolupráci s ostatními lidmi
- naučit žáky naslouchat promluvám druhých, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- naučit žáky schopnosti empatie

Kompetence sociální a personální

- upevňovat u žáků základní etické postoje a životní hodnoty
- navozovat dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat kvalitu společné práce

Kompetence občanské

- učit žáky uvědomovat si zodpovědnost za vlastní zdraví a sociální role
- naučit žáky rozeznat a chápat základní principy, na nichž jsou založeny zákony a společenské normy

Kompetence pracovní

- naučit žáky poskytnout první pomoc, dodržovat hygienická pravidla

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychohygienu

- Mezilidské vztahy
- Hodnoty, postoje, praktická etika

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů

Žák vyhledává a třídí informace z internetu, slovníků, učebnic, cizojazyčných knih, časopisů a dalších materiálů.

- Vybírat a využívat vhodné způsoby pro efektivní učení

Žák volí a vybírá vhodné metody, jednotlivé prvky a způsoby k efektivitě poznání a vědění, dále projevuje snahu a vstřícnost k dalšímu studiu a celoživotnímu učení. Inspiruje se, inovuje stávající formy práce a podílí se na činnosti (skupinová práce, práce v třídním kolektivu, organizace....).

- Uvádět věci do souvislostí

Žák uvádí věci do souvislostí v přírodních vědách.

Kompetence k řešení problémů

- Plánovat způsob řešení na základě vlastního úsudku a zkušeností

Žák plánuje různé efektivní způsoby řešení na základě vlastních získaných zkušeností a vlastního úsudku.

- Přivolat pomoc v případě ohrožení

Žák dokáže přivolat pomoc v případě vlastního ohrožení či v ohrožení jiných osob.

Kompetence komunikativní

- Vyjadřovat a formulovat myšlenky

Žák je schopen smysluplně vyjadřovat a formulovat myšlenky.

- Vyjadřovat se souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu

Žák se vyjadřuje souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu.

- Naslouchat promluvám a obhajovat svůj názor

Žák umí naslouchat promluvám druhých lidí, je schopen empatie, dokáže obhájit svůj názor.

- Využívat komunikační prostředky s okolním světem

Žák využívá informační a komunikační prostředky i technologie pro komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

- Upevňovat základní etické postoje a životní hodnoty

Žák si upevňuje základní etické postoje a životní hodnoty.

- Diskutovat na dané téma

Žák diskutuje na dané téma v malých skupinách i v rámci celé třídy.

- Podílet se na stanovení pravidel spolupráce ve skupině

Žák se podílí na stanovení pravidel spolupráce ve skupině a dodržuje je.

Kompetence občanské

- Uvědomovat si práva a povinnosti

Žák si uvědomuje svoje práva a povinnosti ve škole i mimo ni.

- Uvědomovat si své povinnosti a zodpovědnost

Žák si uvědomuje své školní povinnosti a zodpovědnost za domácí přípravu.

- Rozeznat a chápat základní principy, na nichž je založeno právo a společenské normy

Žák rozezná a chápe základní principy, na nichž jsou založeny zákony, společenské normy a chová se podle nich.

- Nést odpovědnost za vlastní zdraví a vlastní sociální role

Žák si uvědomuje odpovědnost za vlastní zdraví a vlastní sociální role, které ve společnosti zastává.

Kompetence pracovní

- Dbát na ochranu zdraví a bezpečnost práce

Žák dbá na ochranu zdraví a bezpečnost práce.

- Dodržovat hygienická pravidla

Žák zvládá základní hygienické návyky a pravidla při čtení a psaní.

- Poskytovat první pomoc při úrazu

Žák se učí poskytovat první pomoc při úrazu.

ročník	7. ročník	8. ročník
dotace	1	1
povinnost (skupina)	povinný	povinný
dotace skupiny		

7. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování 	<p>- sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity</p> <p>- sexuální zdraví – zodpovědný vztah k sexualitě, mládí – příprava na lásku, sexuální identita, nezralé rodičovství</p>
<p>přesahy do: (8. ročník): Biologie člověka</p>	

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a 	<p>- ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné</p>

<p>jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p> <ul style="list-style-type: none"> • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky 	<p>potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci - výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota - tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim
<p>přesahy do: (8. ročník): Biologie člověka</p>	

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým • uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí • rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů 	<ul style="list-style-type: none"> - auto-destruktivní závislosti - psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnutí, trestná činnost, dopink ve sportu - skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita, šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci - pozitivní vzory versus pochybné idoly – senzibilizace pro rozlišování vzorů, vliv reálných vzorů, prosociální vzory ve veřejném životě, vzory ve vlastní rodině, vliv zobrazených vzorů a vhodná literární

	<p>prameny, smysl autority, vztah k autoritě</p> <p>- ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí</p>
<p>přesahy do: (9. ročník): Chemie a společnost</p> <p>přesahy z: (7. ročník): Vztahy mezi lidmi a otevřená komunikace,</p>	

8. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce 	<ul style="list-style-type: none"> - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie - podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví • respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí • analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu • nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva 	<ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity - jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, selfmanagement, úvahy nad mravními zásadami, radost a optimismus v životě - seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací - psychohygienu v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání

	<p>pomoci při problémech</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy - aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání - efektivní a asertivní komunikace - obrana před manipulací – asertivní techniky – manipulace, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik
--	---

pokrytí průřezových témat
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychohygienu

přesahy do:
 Výchova k občanství (8. ročník): Vnitřní svět člověka
 přesahy z:
 (8. ročník): Vnitřní svět člověka

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ. ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • navazuje vzájemné vztahy a aktivně spoluutváří společenství • rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů • aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; a kultivovaně se 	<ul style="list-style-type: none"> - vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství - rodina – poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulace nevyslovených pravidel a očekávání, hodnota rodiny, zlepšení atmosféry v rodině, komunikace v rodině, úcta k členům rodiny, úcta ke stáří - partnerství, dominance a subdominance ve složitějších obměnách - vzájemné vztahy uskutečňované bez přímého tělesného kontaktu - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek - iniciativa ve ztížených podmínkách – pozitivní formulace problému, pomoc neznámému člověku, veřejná osobní

<p>chová k opačnému pohlaví</p> <ul style="list-style-type: none"> • projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc 	<p>angažovanost</p> <ul style="list-style-type: none"> - já – potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, mé schopnosti a společnost, zdravý způsob života, autonomie a konformita - dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny - autodestruktivní závislosti – návykové látky (bezpečnost v dopravě)
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mezilidské vztahy 	
<p>přesahy z: (7. ročník): Činnosti ovlivňující zdraví, (7. ročník): Výživa v rodině, vedení domácnosti, (8. ročník): Činnosti ovlivňující zdraví</p>	

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc • rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory • aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím 	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) - podpora pozitivního působení televize a médií – nabídka pozitivních vzorů v médiích, kritický přístup k působení médií, eliminace vlivu agrese, zvládnutí agrese, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médii, média a volný čas - manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy - duchovní rozměr člověka – obrana proti sektám, tolerance k lidem s jiným

	světovým názorem, informace o různých světonázorech - fair play – zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích, prosociálnost a sport - stres a jeho vztah ke zdraví kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti
pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti	

4.8.2. Tělesná výchova

Vyučovací předmět Tělesná výchova patří do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele, který působí na zdravotní stav a harmonický rozvoj jedince. Tělesná výchova vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky. Zvykají si na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, objektivnost a rychlé rozhodování. Tělesná výchova vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě.

Výuka vyučovacího předmětu tělesná výchova je členěna do tří základních, na sebe navazujících etap:

- 1.- 3.ročník
- 4.- 5.ročník
- 6.- 9.ročník

I když je vzdělávací obsah rozdělen do jednotlivých ročníků, je rozpracován do tematických bloků, které se meziročníkově prolínají a postupně rozšiřují.

Výuka na 1.stupni probíhá koedukovaně, na druhém stupni odděleně.

Na 1. i 2. stupni se Tělesná výchova vyučuje jako povinný předmět v základní dvouhodinové dotaci.

Tělesná výchova se vyučuje v tělocvičně a na školním hřišti.

Do vyučovacích hodin Tělesné výchovy jsou zařazovány prvky zdravotní tělesné výchovy.

Základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin. Očekávané výstupy je možné splnit již v prvním období 1. stupně.

Na 2.stupni organizuje škola lyžařský kurz.

Žáci školy se zúčastňují různých sportovních soutěží.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k využívání prvků pozitivní motivace a kriticky hodnotit výsledky učení

Kompetence k řešení problému

- učit žáky rozpoznat a řešit problém samostatně i v týmu, činit odpovědná rozhodnutí a umět přivolat pomoc v případě ohrožení

Kompetence komunikativní

- podporovat u žáků sebekritiku, dobré vztahy mezi spolužáky a čestné jednání

Kompetence sociální a personální

- umožnit žákům podílet se na stanovení pravidel spolupráce ve skupině, netolerovat projevy nesnášenlivosti

- vést žáky k upevňování dobrých mezilidských vztahů, ke spolupráci při řešení úloh a k umění dokázat požádat o pomoc

- učit žáky ovládat a řídit své chování a jednání

Kompetence občanské

- vést žáky k zapojování do sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- učit žáky dodržovat bezpečnost a ochranu zdraví, plnění závazků a povinností a umět poskytnout první pomoc

- vést žáky k vhodnému oblečení na danou situaci

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Seberegulace a sebeorganizace

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vybírat a využívat vhodné způsoby pro efektivní učení

Žák volí a vybírá vhodné metody, jednotlivé prvky a způsoby k efektivitě poznání a vědění, dále projevuje snahu a vstřícnost k dalšímu studiu a celoživotnímu učení. Inspiruje se, inovuje stávající formy práce a podílí se na činnosti (skupinová práce, práce v třídním kolektivu, organizace....).

- Používat prvky pozitivní motivace, kriticky hodnotit výsledky učení

Žák používá prvky pozitivní motivace, kriticky zhodnotí výsledky učení.

Kompetence k řešení problémů

- Kriticky myslet a činit uvážlivá rozhodnutí
Žák myslí kriticky a činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen obhájit svá rozhodnutí.
- Rozpoznat a řešit problémy
Žák samostatně rozpozná a řeší problémy.
- Činit odpovědná rozhodnutí
Žák činí uvážlivá rozhodnutí a nese za ně odpovědnost.
- Využívat získávané vědomosti
Žák objevuje různé varianty řešení, aplikuje získané vědomosti a schopnosti, nenechá se odradit případným nezdarem.
- Samostatně řešit problémy
Žák je schopen samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení.
- Řešit problém v týmu
Žák se účastní týmové spolupráce při řešení problémů.
- Přivolat pomoc v případě ohrožení
Žák dokáže přivolat pomoc v případě vlastního ohrožení či v ohrožení jiných osob.

Kompetence komunikativní

- Podporovat kritiku, sebekritiku a dobré vztahy mezi spolužáky
Žák dokáže vhodně kritizovat a přijmout kritiku, vytváří vhodné vztahy ve skupině.
- Porozumět formulacím
Žák přijme a porozumí běžně užívaným gestům, výrazům a formulacím, umí na ně vhodně reagovat.
- Jednat čestně
Žák jedná v duchu fair play.

Kompetence sociální a personální

- Efektivně spolupracovat při řešení úloh, problémů či projektů
Žák účinně spolupracuje při řešení úloh, problémů či projektů, učí se různým rolím a přijímá odpovědnost za jejich naplnění.

- Dokázat požádat o pomoc
Žák umí požádat o pomoc.
- Podporovat a upevňovat dobré mezilidské vztahy
Žák podporuje a upevňuje dobré mezilidské vztahy a v případě potřeby poskytne pomoc.
- Ovládat a řídit své jednání a chování
Žák řídí a ovládá své jednání.
- Podílet se na stanovení pravidel spolupráce ve skupině
Žák se podílí na stanovení pravidel spolupráce ve skupině a dodržuje je.
- Spolupracovat s žáky nižších tříd a pomáhat jim
Žák spolupracuje při hodinách se spolužáky nižších tříd.
- Netolerovat projevy nesnášenlivosti
Žák netoleruje jakýkoli projev nesnášenlivosti a nezdvořilé chování.

Kompetence občanské

- Zapojovat se do sportovních aktivit
Žák se zapojuje do sportovních aktivit.

Kompetence pracovní

- Dbát na ochranu zdraví a bezpečnost práce
Žák dbá na ochranu zdraví a bezpečnost práce.
- Umět se vhodně obléci pro danou situaci
Žák se vhodně obléká podle dané situace.
- Poskytovat první pomoc při úrazu
Žák se učí poskytovat první pomoc při úrazu.
- Organizovat pracovní činnost samostatnou i ve skupině
Žák organizuje a hodnotí pracovní činnost samostatnou i ve skupině.
- Plnit povinnosti a závazky

Žák plní povinnosti a závazky, adaptuje se na nové pracovní podmínky.

ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dotace	2	2	2	2	2	2	2	2	2
povinnost (skupina)	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný
dotace skupiny									

1. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy 	<ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV - cvičení, která vypracovávají „svalový korzet“ osového orgánu (pánev, páteř, šíje a hlava) - cvičení aktivující hlavní tělesné těžiště - cvičení upevňující osově postavení dolních končetin - cvičení zaručující možnost propojení pohybu horních končetin s pohybem trupu - cvičení, která zvyšují hybnost kloubního systému a přiměřeně zatěžují svalový aparát - improvizace v rámci průpravných cvičení

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení • rozlišuje základní dynamické stupně pohybu • rozlišuje základní členění času – vědomě používá různá tempa včetně zrychlování a zpomalování, pracuje s pauzou • zvládá základní prvky obratnosti • zvládá základní druhy kroků pro pohyb z místa a dokáže je správně používat 	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost - základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance - průpravné úpoly – přetahy a přetlaky - základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem - základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů - turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody - plavání (základní plavecká výuka – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti - další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků) - předmět jako bezprostřední podnět k pohybu a ke hře - hra s předmětem, která přispívá k elementární schopnosti vyjádřit obsah pohybu a ke koncentraci - hra jako základ umělecké činnosti - hry učící senzomotorické koordinaci - hry s náčiním, motivované hudbou, hry prostorové, s rozpočítáváním, se zpěvem, na honěnou, hádanky, hry s napodobováním - hry kladoucí požadavky na různé psychické procesy, vlastnosti a stavy - aktivní naslouchání hudby podněcující k pohybu

přesahy do:
Hudební výchova (1. ročník): Hudebně pohybové činnosti
přesahy z:
(1. ročník): Hudebně pohybové činnosti

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích • reaguje na základní pokyny a povely k osvojené činnosti a její organizaci • přijímá a respektuje pravidla her 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály - organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí - zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, her, závodů, soutěží - měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy - zdroje informací o pohybových činnostech - prostorové dráhy pohybu - vztahy dominantní a subdominantní

2. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy 	<ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná

	<p>příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičení, která vypracovávají „svalový korzet“ osového orgánu (pánev, páteř, šíje a hlava) - cvičení aktivující hlavní tělesné těžiště - cvičení upevňující osové postavení dolních končetin - cvičení zaručující možnost propojení pohybu horních končetin s pohybem trupu - cvičení, která zvyšují hybnost kloubního systému a přiměřeně zatěžují svalový aparát - improvizace v rámci průpravných cvičení
--	---

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení • zvládá základní prvky obratnosti • rozlišuje základní dynamické stupně pohybu • rozlišuje základní členění času – vědomě používá různá tempa včetně zrychlování a zpomalování, pracuje s pauzou 	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost - základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance - průpravné úpoly – přetahy a přetlaky - základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem - základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů - turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody - plavání (základní plavecká výuka – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti - další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)

	<p>předmět jako bezprostřední podnět k pohybu a ke hře</p> <p>- hra s předmětem, která přispívá k elementární schopnosti vyjádřit obsah pohybu a ke koncentraci</p> <p>předmět jako bezprostřední podnět k pohybu a ke hře</p> <p>- hra s předmětem, která přispívá k elementární schopnosti vyjádřit obsah pohybu a ke koncentraci</p> <p>- rytmus, melodie, dynamika, harmonie</p>
<p>přesahy do: Hudební výchova (2. ročník): Hudebně pohybové činnosti</p> <p>přesahy z: (2. ročník): Hudebně pohybové činnosti</p>	

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích • reaguje na základní pokyny a povely k osvojené činnosti a její organizaci • přijímá a respektuje pravidla her 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály - organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí - zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, her, závodů, soutěží - měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy - zdroje informací o pohybových činnostech - navazuje pozitivní partnerské vztahy v malé skupině - základní prostorové vztahy (výška – hloubka, vpřed – vzad, vpravo – vlevo, daleko – blízko) - vztahy partnerské (vyvážené)

3. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • spojuje pravidelnou každodenní pohybovou 	<ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu

<p>činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy • rozumí základním pravidlům správného držení těla ve smyslu statickém i kinetickém 	<ul style="list-style-type: none"> - příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV - cvičení, která vypracovávají „svalový korzet“ osového orgánu (pánev, páteř, šíje a hlava) - cvičení aktivující hlavní tělesné těžiště - cvičení upevňující osově postavení dolních končetin - cvičení zaručující možnost propojení pohybu horních končetin s pohybem trupu - cvičení, která zvyšují hybnost kloubního systému a přiměřeně zatěžují svalový aparát - improvizace v rámci průpravných cvičení
--	--

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení • zvládá základní prvky obratnosti • vnímá a prožívá základní prostorové pojmy a půdorysné dráhy pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost - základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance - průpravné úpoly – přetahy a přetlaky - základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky,

	<p>hod míčkem</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů - turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody - plavání (základní plavecká výuka – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti - další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků) <p>předmět jako bezprostřední podnět k pohybu a ke hře</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra s předmětem, která přispívá k elementární schopnosti vyjádřit obsah pohybu a ke koncentraci - aktivní naslouchání hudby podněcující k pohybu - půdorysné dráhy pohybu (přímka, úsečka, oblá linka, kruh) - přístupné druhy náčiní pro argumentaci rozličných pohybových principů (míče, švihadla, obruče různých velikostí, stuhy, tyče apod.)
<p>přesahy do: Hudební výchova (3. ročník): Hudebně pohybové činnosti</p> <p>přesahy z: (3. ročník): Hudebně pohybové činnosti</p>	

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích • reaguje na základní pokyny a povely k osvojené činnosti a její organizaci • přijímá a respektuje pravidla her 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály - organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí - zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, her, závodů, soutěží

	<ul style="list-style-type: none"> - měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy - zdroje informací o pohybových činnostech - dvojice, trojice, kruh, řada, skupina – v různých způsobech držení
<p>přesahy do: Hudební výchova (3. ročník): Hudebně pohybové činnosti</p> <p>přesahy z: (3. ročník): Hudebně pohybové činnosti</p>	

4. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti • zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka • užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení • zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy • orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace 	<ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví pohybu, pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu 	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití

<p>s individuálními předpoklady plavecké dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti • změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti 	<p>hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance - průpravné úpoly – přetahy a přetlaky - základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem - základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů - turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody - plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti - lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích - další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)
---	---

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vnímá a v pohybu aplikuje základní prostorové vztahy • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her • jedná v duchu fair play; dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály - organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí - zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - měření a posuzování pohybových

činnostech opačné pohlaví	dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy - zdroje informací o pohybových činnostech - přístupné druhy náčiní pro argumentaci rozličných pohybových principů (míče, švihadla, obruče různých velikostí, stuhy, tyče, apod.)
---------------------------	---

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování • zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele • upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením 	<ul style="list-style-type: none"> - činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení - speciální cvičení - všestranné rozvíjející pohybové činnosti

5. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti • zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka • užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení • zorganizuje nenáročnou pohybovou činností a soutěže na úrovni tříd 	<ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví pohybu, pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná

<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace 	<p>příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV</p>
--	--

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti • zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti • změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost - základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance - průpravné úpoly – přetahy a přetlaky - základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem - základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů - turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody - plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti - lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích - další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her • jedná v duchu fair play; dodržuje pravidle her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví • rozlišuje a vědomě používá základní dynamické stupně pohybu • uplatňuje správné návyky používání svého těla, rozumí pojmu přirozený (správný, zdravý) pohyb	<ul style="list-style-type: none"> - komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály - organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí - zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy - zdroje informací o pohybových činnostech - přístupné druhy náčiní pro argumentaci rozličných pohybových principů (míče, švihadla, obruče různých velikostí, stuhy, tyče, apod.) - hry učící senzomotorické koordinaci

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování • zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele • upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	<ul style="list-style-type: none"> - činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení - speciální cvičení - všestranné rozvíjející pohybové činnosti

6. ROČNÍK A 7. ROČNÍK – DOTACE U OBOU: 2, POVINNÝ**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ**

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním	<ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců - zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční

<ul style="list-style-type: none"> • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • uplatňuje správné držení těla a dovednost přirozeného pohybu nejen při výuce, ale i v běžném životě • vnímá měnící se prostorové vztahy a aktivně vytváří partnerství mezi svým tělem a prostorem • navazuje vzájemné vztahy a aktivně spoluvytváří společenství • používá své tělo jako nástroj sebevyjádření 	<p>programy, manipulace se zatížením</p> <ul style="list-style-type: none"> - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného - pohybová průprava – přístup k vlastnímu tělu v měnících se podmínkách dospívání, cvičení zvyšující fyzickou sílu a obratnost, cvičení zvětšující kloubní pohyblivost, cvičení pohybové paměti, koordinace obtížné pohybové vazby - prostorové citění – cvičení aktivující hlavní tělesné těžiště, cvičení zvyšující hybnost pánevní oblasti, dráhy tělesného těžiště určující směr i způsob pohybu z místa, půdorysné dráhy – osmička s dostředivým sklonem, dráhy s dostředivým i odstředivým sklonem, prostorové stopy zaznamenané tělem, tělesný cit pro obousměrnou komunikaci s prostorem - vzájemné vztahy – volná seskupení - pohyb s předmětem - souhra s předmětem podmíněná soustředěností, pohyb předmětu jako prostředek pro porozumění pohybu vlastního těla, náčiní jako nástroj poznávání (prostorové dráhy, vzájemné vztahy, rytmické citění), pohybové a taneční hry s náčiním
<p>přesahy do: Výchova ke zdraví (7. ročník): Péče o zdraví přesahy z: (7. ročník): Péče o zdraví</p>	

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich 	<ul style="list-style-type: none"> - gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance - atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok

možné příčiny	do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem - sportovní hry (kopaná, florbal, košíková, házená, odbíjená, aj. dle výběru), herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie
---------------	---

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody a sportu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického záznamu zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování - historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta - pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, 	<ul style="list-style-type: none"> - činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení - základní druhy oslabení, jejich příčina a možné důsledky (základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení) - speciální cvičení – oslabení podpůrně pohybového systému, oslabení vnitřních

<p>usiluje o jejich optimální provedení</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení 	<p>orgánů, oslabení smyslových a nervových funkcí</p>
---	---

8. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • uplatňuje správné držení těla a dovednost přirozeného pohybu nejen při výuce, ale i v běžném životě • vnímá měnící se prostorové vztahy a aktivně vytváří partnerství mezi svým tělem a prostorem • navazuje vzájemné vztahy a aktivně spoluvytváří společenství • používá své tělo jako nástroj sebevyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců - zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného - pohybová průprava – přístup k vlastnímu tělu v měnících se podmínkách dospívání, cvičení zvyšující fyzickou sílu a obratnost, cvičení zvětšující kloubní pohyblivost, cvičení pohybové paměti, koordinace obtížné pohybové vazby - prostorové citění – cvičení aktivující hlavní tělesné těžiště, cvičení zvyšující hybnost pánevní oblasti, dráhy tělesného těžiště určující směr i způsob pohybu z místa, půdorysné dráhy – osmička s dostředivým sklonem, dráhy s dostředivým i odstředivým sklonem, prostorové stopy zaznamenané tělem, tělesný cit pro obousměrnou komunikaci s prostorem - vzájemné vztahy – volná seskupení - pohyb s předmětem - souhra s předmětem podmíněná soustředěností, pohyb předmětu jako prostředek pro porozumění pohybu vlastního těla, náčiní jako nástroj poznávání (prostorové dráhy, vzájemné vztahy, rytmické citění), pohybové a taneční hry s náčiním

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 	<ul style="list-style-type: none"> - gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance - úpoly – základy sebeobrany, základy aikido, judo, karate - atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí - sportovní hry (kopaná, florbal, košíková, házená, odbíjená, aj. dle výběru), herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie - pohybové hry – s různým zaměřením

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody a sportu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického záznamu zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování - historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta - pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování

<ul style="list-style-type: none"> • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci 	
---	--

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení 	<ul style="list-style-type: none"> - činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení - základní druhy oslabení, jejich příčina a možné důsledky (základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení) - speciální cvičení – oslabení podpůrně pohybového systému, oslabení vnitřních orgánů, oslabení smyslových a nervových funkcí

9. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • uplatňuje správné držení těla a dovednost přirozeného pohybu nejen při výuce, ale i v běžném životě 	<ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců - zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného - pohybová průprava – přístup k vlastnímu tělu v měnících se podmínkách dospívání, cvičení zvyšující fyzickou sílu a obratnost, cvičení zvětšující kloubní pohyblivost, cvičení pohybové paměti, koordinačně obtížné pohybové vazby - prostorové citění – cvičení aktivující hlavní tělesné těžiště, cvičení zvyšující hybnost pánevní oblasti, dráhy tělesného těžiště

<ul style="list-style-type: none"> • vnímá měnící se prostorové vztahy a aktivně vytváří partnerství mezi svým tělem a prostorem • navazuje vzájemné vztahy a aktivně spoluvytváří společenství • používá své tělo jako nástroj sebevyjádření 	<p>určující směr i způsob pohybu z místa, půdorysné dráhy – osmička s dostředivým sklonem, dráhy s dostředivým i odstředivým sklonem, prostorové stopy zaznamenané tělem, tělesný cit pro obousměrnou komunikaci s prostorem</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájemné vztahy – volná seskupení - pohyb s předmětem - souhra s předmětem podmíněná soustředěností, pohyb předmětu jako prostředek pro porozumění pohybu vlastního těla, náčiní jako nástroj poznávání (prostorové dráhy, vzájemné vztahy, rytmické cítění), pohybové a taneční hry s náčiním
--	--

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 	<ul style="list-style-type: none"> - gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance - úpoly – základy sebeobran, základy aikido, judo, karate - atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí - sportovní hry (kopaná, florbal, košíková, házená, odbíjená, aj. dle výběru), herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie - pohybové hry – s různým zaměřením - turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce, ochrana přírody, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • užívá osvojované názvosloví na úrovni 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikace v TV – tělocvičné názvosloví

<p>cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p> <ul style="list-style-type: none"> • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody a sportu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci 	<p>osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického záznamu zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování - historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta - pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování
---	--

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení 	<ul style="list-style-type: none"> - činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení - základní druhy oslabení, jejich příčina a možné důsledky (základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení) - speciální cvičení – oslabení podpůrně pohybového systému, oslabení vnitřních orgánů, oslabení smyslových a nervových funkcí

4.9. Člověk a svět práce

Oblast člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen na šest tematických okruhů: Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Svět práce. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů, kromě povinného tematického okruhu Svět práce, minimálně další dva tematické okruhy. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Tematický okruh Svět práce je určen pro 8. a 9. ročník i odpovídající ročníky víceletých středních škol. Je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a lze jej zařadit již od 7. ročníku. Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům

(tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení

- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci.

4.9.1. Pracovní činnosti

Vyučovací předmět Pracovní činnosti patří do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Vyučuje se jako samostatný předmět v 1. až 6. a 8. až 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je jedna vyučovací hodina týdně. Vzhledem k materiálně technickým podmínkám školy jsou vybírány tematické okruhy pro chlapce a dívky, které jsou vyučovány odděleně i společně. Jedná se o pěstitelství, provoz a údržbu domácnosti, přípravu pokrmů a svět práce. Žáci se zdravotními problémy jsou zohledňováni.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k provádění zájmové činnosti a rozvíjení a upevňování sebedůvěry
- učit žáky posoudit vlastní pokrok
- vést k vyhledávání a třídění informací

Kompetence k řešení problémů

- podněcovat k odpovědnému přístupu při řešení rozhodnutí
- učit diskutovat o možnostech řešení
- vést žáka k využití získaných vědomostí
- používat vhodné pomůcky a nástroje

Kompetence sociální a personální

- učit žáky dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- učit spolupráci ve skupině

Kompetence občanské

- učit žáky respektovat názory druhých
- podněcovat k seznamování s tradicemi národa, ke zlepšování domácího a pracovní prostředí
- vést ke sběru a separaci odpadu

Kompetence pracovní

- vést žáky k udržování pořádku na pracovišti
- učit pozitivnímu vztahu k práci, bezpečně používat nástroje a pomůcky, vhodně se k práci oblékat
- podněcovat žáky k hlubšímu zájmu o budoucí profesní oblast

Kompetence komunikativní

- učit žáky předvádět spolužákům i veřejnosti své výpěstky a výrobky, informovat o způsobu jejich výroby a pěstování

MEDIÁLNÍ V7CHOVA

- Práce v realizačním týmu

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace

Žák vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení, nachází vztahy a souvislosti mezi nimi.

- Provádět zajímavé činnosti a tím si vytvářet pozitivní vztah k učení

Žák vyrábí zajímavé výrobky a tím získává pozitivní vztah k učení.

- Rozvíjet samostatné myšlení

Žák rozvíjí pravděpodobnostní myšlení samostatně i ve spolupráci s ostatními žáky.

- Rozvíjet dovednosti potřebné k osvojování učiva

Žák rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva.

- Rozvíjet a upevňovat sebedůvěru ve vlastní schopnosti

Žák řešením úloh různé náročnosti podporuje sebedůvěru ve vlastní schopnosti, postupuje od jednodušších úloh ke složitějším.

- Rozhodovat se pro správnou technologii

Žák volí vhodnou technologii při práci.

- Posoudit vlastní pokrok a výsledky

Žák posuzuje vlastní pokrok a kriticky hodnotí své výsledky v rámci autoevaluace v předmětu.

Kompetence k řešení problémů

- Ověřovat správnost řešení

Žák ověřuje prakticky správnost řešení problému.

- Kriticky myslet a činit uvážlivá rozhodnutí

Žák myslí kriticky a činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen obhájit svá rozhodnutí.

- Nalézat chyby

Žák nalézá chyby v textu a odůvodní správné řešení.

- Rozpoznat a řešit problémy

Žák samostatně rozpozná a řeší problémy.

- Vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Žák vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, rozlišuje podstatné a nepodstatné informace, nenechá se odradit nezdarem.

- Využívat získávané vědomosti

Žák objevuje různé varianty řešení, aplikuje získané vědomosti a schopnosti, nenechá se odradit případným nezdarem.

- Samostatně řešit problémy

Žák je schopen samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení.

- Využívat vhodné pomůcky, nástroje a technická zařízení k řešení problémů

Žák využívá vhodné pomůcky, nástroje a technická zařízení k řešení problémů.

- Řešit problém v týmu

Žák se účastní týmové spolupráce při řešení problémů.

- Přivolat pomoc v případě ohrožení

Žák dokáže přivolat pomoc v případě vlastního ohrožení či v ohrožení jiných osob.

Kompetence komunikativní

- Předvádět spolužákům své výpěstky a výrobky

Žák předvádí své výrobky a výpěstky spolužákům, popisuje postupy, předává své zkušenosti spolužákům.

- Podporovat kritiku, sebekritiku a dobré vztahy mezi spolužáky

Žák dokáže vhodně kritizovat a přijmout kritiku, vytváří vhodné vztahy ve skupině.

- Porozumět formulacím

Žák přijme a porozumí běžně užívaným gestům, výrazům a formulacím, umí na ně vhodně reagovat.

- Diskutovat o možnostech řešení na počátku i po ukončení práce

Žák diskutuje o své práci v průběhu i po jejím ukončení.

- Využívat komunikačních dovedností ve spolupráci s ostatními lidmi

Žák využívá získané komunikační dovednosti ke spolupráci s ostatními lidmi a s okolním světem.

- Komunikovat při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině

Žák komunikuje při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině.

- Využívat komunikační prostředky s okolním světem

Žák využívá informační a komunikační prostředky i technologie pro komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

- Dokázat požádat o pomoc

Žák umí požádat o pomoc.

- Podporovat a upevňovat dobré mezilidské vztahy

Žák podporuje a upevňuje dobré mezilidské vztahy a v případě potřeby poskytne pomoc.

- Upevňovat sebedůvěru

Žák si osvojováním nového učiva upevňuje sebedůvěru.

- Podílet se na stanovení pravidel spolupráce ve skupině

Žák se podílí na stanovení pravidel spolupráce ve skupině a dodržuje je.

- Spolupracovat s žáky nižších tříd a pomáhat jim

Žák spolupracuje při hodinách se spolužáky nižších tříd.

- Netolerovat projevy nesnášenlivosti

Žák netoleruje jakýkoli projev nesnášenlivosti a nezdvořilé chování.

- Chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými

Žák chápe potřebu efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému, oceňuje zkušenosti jiných, respektuje různá hlediska.

- Rozvíjet schopnost zastávat v týmu různé role

Žák rozvíjí schopnost zastávat v týmu různé role.

Kompetence občanské

- Respektovat názory druhých
Žák respektuje názory a přesvědčení druhých.
- Seznamovat se s tradicemi
Žák se seznamuje s tradicemi, kulturním a historickým dědictvím.
- Zlepšovat prostředí třídy výrobky a rostlinami
Žák zlepšuje prostředí třídy svými výrobky a výpěstky.
- Sbírat odpadové suroviny a byliny
Žák třídí a sbírá odpadové suroviny a byliny.
- Vyrábět doplňky k dekoraci na jednotlivé svátky
Žák vyrábí dekoraci k jednotlivým svátkům - Vánoce, Velikonoce, Den matek.

Kompetence pracovní

- Dbát na ochranu zdraví a bezpečnost práce
Žák dbá na ochranu zdraví a bezpečnost práce.
- Dodržovat provozní řády v učebnách
Žák dodržuje provozní řády v učebnách.
- Bezpečně používat materiály, nástroje a vybavení
Žák bezpečně používá nástroje, materiál a vybavení.
- Umět se vhodně obléci pro danou situaci
Žák se vhodně obléká podle dané situace.
- Dodržovat hygienická pravidla
Žák zvládá základní hygienické návyky a pravidla při čtení a psaní.
- Poskytovat první pomoc při úrazu
Žák se učí poskytovat první pomoc při úrazu.
- Organizovat pracovní činnost samostatnou i ve skupině

Žák organizuje a hodnotí pracovní činnost samostatnou i ve skupině.

- Udržovat pořádek pracovního prostředí

Žák udržuje pořádek pracovního prostředí, připravuje a udržuje pracovní prostor.

- Volit vhodné pracovní postupy

Žák volí vhodné pracovní postupy.

- Získávat základní pracovní dovednosti a návyky z různých oblastí

Žák získává základní pracovní dovednosti a návyky pro práci s různými materiály a z různých pracovních oblastí.

- Získávat pozitivní vztah k práci a její kvalitě

Žák získává pozitivní vztah k práci a její kvalitě.

- Sestavovat modely z různých materiálů dle návodu

Žák sestavuje podle návodu modely z různých materiálů.

- Orientovat se v základních aktivitách potřebných k podnikání

Žák se orientuje v základních aktivitách k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci.

- Objasnit podstatu, cíl a riziko podnikání

Žák dokáže objasnit podstatu, cíl a riziko podnikání.

- Vyrábět některé věci samostatně

Žák vyrábí samostatně některé výrobky pro domácnost.

- Prohlubovat a objevovat oblasti svého individuálního zájmu

Žák objevuje a prohlubuje oblast svých zájmů.

- Vyhledávat a využívat profesní informace

Žák vyhledává a využívá profesní informace.

- Využívat své znalosti a zkušenosti při přípravě na budoucí povolání

Žák využívá své znalosti a zkušenosti při dalším studiu nebo při praktické přípravě na budoucí povolání.

ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	8. ročník	9. ročník
dotace	1	1	1	1	1	1	1	1
povinnost (skupina)	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný	povinný
dotace skupiny								

1. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zpracovává tradiční materiály • vyrobí drobný výrobek k Vánocům • vyzdobí třídu tradičními výrobky (Velikonoce, Vánoce,...) • pracuje podle slovního návodu a předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) - drobné dárky - výzdoba dle ročních období a svátků - pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití - lidové zvyky, tradice a řemesla

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi • vytváří jednoduché vlastní plošné i prostorové stavebnicové kompozice 	<ul style="list-style-type: none"> - stavby podle předlohy a fantazie - montáže a demontáže - vystavování prací - puzzle v různém počtu dílků

PRÁCE PĚSTITELSKÉ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • pečuje o nenáročné rostliny • provádí pozorování přírody v jednotlivých obdobích a popíše jeho výsledky 	<ul style="list-style-type: none"> - péče o květiny ve třídě - setí semen a jejich ošetřování - návštěva pole, sadu
<p>přesahy do: Prvouka (1. ročník): Rozmanitosti přírody</p>	

PŘÍPRAVA POKRMŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • připraví tabuli pro jednoduché stolování • chová se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - základní vybavení kuchyně

2. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ**PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM**

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zpracovává tradiční materiály • vyrobí drobný výrobek k Vánocům • vyzdobí třídu tradičními výrobky (Velikonoce, Vánoce,...) • pracuje podle slovního návodu a předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) - drobné dárky - výzdoba dle ročních období a svátků - pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití - lidové zvyky, tradice a řemesla

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi • vytváří jednoduché vlastní plošné i prostorové stavebnicové kompozice 	<ul style="list-style-type: none"> - stavby podle předlohy a fantazie - montáže a demontáže - vystavování prací - puzzle v různém počtu dílků

PRÁCE PĚSTITELSKÉ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • pečuje o nenáročné rostliny • provádí pozorování přírody v jednotlivých obdobích a popíše jeho výsledky 	<ul style="list-style-type: none"> - péče o květiny ve třídě - setí semen a jejich ošetřování - návštěva pole, sadu
<p>přesahy do: Prvouka (1. ročník): Rozmanitosti přírody</p>	

PŘÍPRAVA POKRMŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • připraví tabuli pro jednoduché stolování 	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

<ul style="list-style-type: none"> • chová se vhodně při stolování 	- základní vybavení kuchyně
---	-----------------------------

3. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zpracovává tradiční materiály • vyrobí drobný výrobek k Vánocům • vyzdobí třídu tradičními výrobky (Velikonoce, Vánoce,...) • pracuje podle slovního návodu a předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) - drobné dárky - výzdoba dle ročních období a svátků - pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití - lidové zvyky, tradice a řemesla

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi • vytváří jednoduché vlastní plošné i prostorové stavebnicové kompozice 	<ul style="list-style-type: none"> - stavby podle předlohy a fantazie - montáže a demontáže - vystavování prací - puzzle v různém počtu dílků

PRÁCE PĚSTITELSKÉ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • pečuje o nenáročné rostliny • provádí pozorování přírody v jednotlivých obdobích a popíše jeho výsledky 	<ul style="list-style-type: none"> - péče o květiny ve třídě - setí semen a jejich ošetřování - návštěva pole, sadu
<p>přesahy z: Prvouka (1. ročník): Rozmanitosti přírody</p>	

PŘÍPRAVA POKRMŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • připraví tabuli pro jednoduché stolování • chová se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - základní vybavení kuchyně

4. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu (drobném poranění)	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) - pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla
přesahy do: Výtvarná výchova (4.ročník): Pozorování vzhledu a chování v různých situacích a prostředích, práce s literaturou zaměřenou na výtvarné umění	

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu • provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	<ul style="list-style-type: none"> - konstrukce podle návodů a předloh - sestavování modelů podle fantazie - montáž, demontáž - prostorové a plošné modely

PŘÍPRAVA POKRMŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v	<ul style="list-style-type: none"> - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - technika v kuchyni – historie a význam

kuchyni	
---------	--

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě 	<ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostli ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) - pěstování pokojových rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie
<p>přesahy do: Přírodověda (4. ročník): Živá a neživá příroda</p> <p>přesahy z: (4. ročník): Živá a neživá příroda</p>	

5. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu (drobném poranění) 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) - pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla
<p>přesahy do: Výtvarná výchova (5.ročník): Pozorování vzhledu a chování v různých situacích a prostředích, práce s literaturou zaměřenou na výtvarné umění</p>	

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu • provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	<ul style="list-style-type: none"> - konstrukce podle návodů a předloh - sestavování modelů podle fantazie - montáž, demontáž - prostorové a plošné modely

PŘÍPRAVA POKRMŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	<ul style="list-style-type: none"> - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - technika v kuchyni – historie a význam

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě	<ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) - pěstování pokojových rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie
přesahy do: Přírodověda (5. ročník): Živá a neživá příroda přesahy z: (5. ročník): Živá a neživá příroda	

6. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • prokáže základní znalost v chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	<ul style="list-style-type: none"> - půda a její zpracování - pěstování vybraných druhů zeleniny - druhy ovocných stromů, způsob pěstování, uskladnění a zpracování - pěstování vybraných rostlin; léčivé účinky rostlin, rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie - chov zvířat v domácnosti, hygiena a bezpečnost chovu
přesahy do: Přírodopis (6. ročník): Biologie rostlin přesahy z: (6. ročník): Biologie rostlin	

PŘÍPRAVA POKRMŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	<ul style="list-style-type: none"> - dodržování pořádku a čistoty - bezpečnost a hygiena práce v kuchyni - úprava pokrmů za studena - základní způsoby tepelné úpravy - jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu - slavnostní stolování v rodině
přesahy do: Výchova ke zdraví (7. ročník): Zdravý způsob života	

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché operace platebního stylu a domácího účetnictví • ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a	<ul style="list-style-type: none"> - rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory - elektronika v domácnosti – ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost provozu - udržování čistoty oděvu - žehlení a praní

<p>orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodržuje hygienická pravidla, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem • správně zachází s pomůckami a nástroji, náradím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - úklid bytu, čisticí prostředky - odpady a jejich ekologická likvidace
<p>přesahy do: Ekologie - 2.stupeň (6. ročník): Problémy životního prostředí, ochrana přírody a životního prostředí přesahy z: (6. ročník): Problémy životního prostředí, ochrana přírody a životního prostředí, (6. ročník): Naše vlast</p>	

VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá základní funkce digitální techniky, postupuje podle návodu použití, při problémech vyhledá pomoc či expresní službu • propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení • pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava • ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> - digitální technika - digitální technologie - počítačové programy pro zpracování hlasových a grafických informací - mobilní služby – operátoři, tarify

8. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

PĚSTITELSTVÍ A CHOVATELSTVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje hygienická a bezpečnostní pravidla, volí správné oblečení • dodržuje technologickou kázeň, volí vhodné 	<ul style="list-style-type: none"> - zásady hygieny a bezpečnosti práce - práce sklizňové a zpracování půdy - ošetřování keřů, - okopávka a závlhka

<p>pracovní postupy</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná pěstební náročnost jednotlivých typů ovocných stromů • sestaví plán užitkové zahrady a navrhne okrasnou a odpočinkovou část • zvládá drobné opravy zahradního nářadí • prokáže základní znalosti o chovu domácích zvířat • ovládá zásady bezpečného kontaktu se zvířaty • dodržuje pracovní kázeň, dokáže ošetřit drobná poranění při práci 	<ul style="list-style-type: none"> - sklizeň a průklest ovocných stromů a keřů - osevní plán - zahradní architektura - oprava zahradního nářadí - chov domácích zvířat, návštěva chovatelské výstavy - ošetření drobných poranění
<p>přesahy do: Chemie (8. ročník): Anorganické sloučeniny přesahy z: (8. ročník): Anorganické sloučeniny</p>	

PŘÍPRAVA POKRMŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> - dodržování pořádku a čistoty - bezpečnost a hygiena práce v kuchyni - úprava pokrmů za studena - základní způsoby tepelné úpravy - jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu - slavnostní stolování v rodině

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché operace platebního stylu a domácího účetnictví • ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory - elektronika v domácnosti – ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost provozu - udržování čistoty oděvu - žehlení a praní - úklid bytu, čisticí prostředky - odpady a jejich ekologická likvidace

<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje hygienická pravidla, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem • správně zachází s pomůckami a nástroji, náradím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti 	
<p>přesahy do: Přírodopis (8. ročník): Biologie člověka</p> <p>přesahy z: (8. ročník): Anorganické sloučeniny, (8. ročník): Biologie člověka</p>	

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu (drobném poranění) 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) - pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce

SVĚT PRÁCE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělání • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<ul style="list-style-type: none"> - povolání lidí, druhy pracovišť, charakter a druhy pracovních činností - požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní - sebepoznání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace - informační základna pro volbu povolání

9. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

PĚSTITELSTVÍ A CHOVATELSTVÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje hygienická a bezpečnostní pravidla, volí správné oblečení • dodržuje technologickou kázeň, volí vhodné pracovní postupy • porovná pěstební náročnost jednotlivých typů ovocných stromů • sestaví plán užitkové zahrady a navrhne okrasnou a odpočinkovou část • zvládá drobné opravy zahradního nářadí • prokáže základní znalosti o chovu domácích zvířat • ovládá zásady bezpečného kontaktu se zvířaty • dodržuje pracovní kázeň, dokáže ošetřit drobná poranění při práci	<ul style="list-style-type: none"> - zásady hygieny a bezpečnosti práce - práce sklizňové a zpracování půdy - ošetřování keřů, - okopávka a zálivka - sklizeň a průklest ovocných stromů a keřů - osevní plán - zahradní architektura - oprava zahradního nářadí - chov domácích zvířat, návštěva chovatelské výstavy - ošetření drobných poranění
přesahy do: Přírodopis (9. ročník): Neživá příroda přesahy z: (9. ročník): Neživá příroda, (9. ročník): Kultura bydlení	

PŘÍPRAVA POKRMŮ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	<ul style="list-style-type: none"> - dodržování pořádku a čistoty - bezpečnost a hygiena práce v kuchyni - úprava pokrmů za studena - základní způsoby tepelné úpravy - jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu - slavnostní stolování v rodině

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví • ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů • dodržuje hygienická pravidla, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem • správně zachází s pomůckami a nástroji, náradím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti	<ul style="list-style-type: none"> - rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory - elektronika v domácnosti – ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost provozu - udržování čistoty oděvu - žehlení a praní - úklid bytu, čisticí prostředky - odpady a jejich ekologická likvidace

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu (drobném poranění)	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) - pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce

SVĚT PRÁCE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělání • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	<ul style="list-style-type: none"> - povolání lidí, druhy pracovišť, charakter a druhy pracovních činností - požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní - sebepoznání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace - informační základna pro volbu povolání

přesahy do:

Výchova k občanství (9. ročník): Pracovně právní vztahy

přesahy z:

(9. ročník): Pracovně právní vztahy

4.10. Volitelné předměty

4.10.1. Seminář a praktika z přírodovědných předmětů

Vyučovací předmět Seminář a praktika z přírodovědných předmětů je volitelným předmětem a vyučuje se v 7. a 8. ročníku v rozsahu 2 hodin týdně. V 7.ročníku má přírodovědné zaměření a vyučuje se v přírodopisné učebně. Je v něm částečně realizováno průřezové téma Environmentální výchova, tematický okruh Základní podmínky života, Lidské aktivity a životní prostředí, Vztah člověka k prostředí. V 8.ročníku je předmět zaměřen na procvičování chemických pojmů a na poznávání chemických jevů v praxi. Vyučuje se v učebně chemie, kde žáci dodržují stanovená bezpečnostní pravidla.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- předkládat žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů
- vést žáky k různým metodám poznávání přírody
- vést žáky k pozorování a porovnávání výsledků
- vést žáky ke správnému zaznamenání experimentu

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k využívání získaných vědomostí k řešení problému jak samostatně tak i ve skupinách
- vést žáky k pochopení a analýze problémové situace

Kompetence komunikativní

- učit je vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu
- nabízet žákům dostatek možností v řízené diskusi naslouchat promluvám druhých, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse
- pomocí skupinové práce vést žáky ke komunikaci ve skupině

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke stanovování pravidel spolupráce ve skupině a rozvíjet jejich schopnost zastávat v týmu různé role

Kompetence občanské

- učit žáky respektovat a chránit životní prostředí, chápat ekologické souvislosti

Kompetence pracovní

- vést žáky k v účelnému využívání laboratorních pomůcek
- učit žáky dbát na ochranu zdraví a bezpečnost

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace
Žák vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení, nachází vztahy a souvislosti mezi nimi.
- Provádět zajímavé činnosti a tím si vytvářet pozitivní vztah k učení
Žák vyrábí zajímavé výrobky a tím získává pozitivní vztah k učení.
- Vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy
Žák si vytváří komplexní pohled na přírodní vědy.
- Zkoumat přírodní fakta a jejich souvislosti různými metodami
Žák zkoumá přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím empirických metod poznání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování.
- Vybírat a využívat vhodné způsoby, metody a strategie
Žák si vybírá a využívá vhodné způsoby, metody a strategie.
- Vytvářet komplexní pohled na přírodu a ochranu životního prostředí
Žák si vytváří komplexní pohled na přírodu a ochranu životního prostředí.
- Osvojit si různé metody pozorování
Žák si osvojuje různé metody pozorování přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů.
- Pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky
Žák pozoruje, experimentuje a porovnává výsledky, vyvozuje závěry.
- Správně zaznamenat experiment
Žák správně zaznamenává a dokumentuje experiment.

Kompetence k řešení problémů

- Ověřovat správnost řešení

Žák ověřuje prakticky správnost řešení problému.

- Rozpoznat a řešit problémy

Žák samostatně rozpozná a řeší problémy.

- Chápat problémovou situaci a analyzovat ji

Žák se učí pochopit problémovou situaci, analyzovat ji a formulovat podstatu problému.

- Vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Žák vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, rozlišuje podstatné a nepodstatné informace, nenechá se odradit nezdarem.

- Řešit problém v týmu

Žák se účastní týmové spolupráce při řešení problémů.

- Přivolat pomoc v případě ohrožení

Žák dokáže přivolat pomoc v případě vlastního ohrožení či v ohrožení jiných osob.

Kompetence komunikativní

- Vyjadřovat se logicky a přesně

Žák se vyjadřuje logicky a přesně, jasně zdůvodňuje zvolený postup při řešení úlohy.

- Vyjadřovat a formulovat myšlenky

Žák je schopen smysluplně vyjadřovat a formulovat myšlenky.

- Naslouchat promluvám a obhajovat svůj názor

Žák umí naslouchat promluvám druhých lidí, je schopen empatie, dokáže obhájit svůj názor.

Kompetence sociální a personální

- Podílet se na stanovení pravidel spolupráce ve skupině

Žák se podílí na stanovení pravidel spolupráce ve skupině a dodržuje je.

- Rozvíjet schopnost zastávat v týmu různé role

Žák rozvíjí schopnost zastávat v týmu různé role.

Kompetence občanské

- Chápat základní ekologické souvislosti

Žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy.

Kompetence pracovní

- Dbát na ochranu zdraví a bezpečnost práce

Žák dbá na ochranu zdraví a bezpečnost práce.

- Dodržovat provozní řády v učebnách

Žák dodržuje provozní řády v učebnách.

- Bezpečně používat materiály, nástroje a vybavení

Žák bezpečně používá nástroje, materiál a vybavení.

- Dodržovat hygienická pravidla

Žák zvládá základní hygienické návyky a pravidla při čtení a psaní.

- Bezpečně používat laboratorní potřeby

Žák bezpečně používá laboratorní potřeby a udržuje je v pořádku, aby byla zajištěna jejich funkčnost.

- Volit vhodné pracovní postupy

Žák volí vhodné pracovní postupy.

- Vytvářet návyk sebekontroly

Žák dodržuje vymezená pravidla, vytváří si návyk sebekontroly a odpovědnosti za výsledky své práce.

ročník	7. ročník	8. ročník
dotace	0 + 2	0 + 2
povinnost (skupina)	volitelný (Volitelní předměty A)	volitelný (Volitelné předměty A)
dotace skupiny	0 + 2	0 + 2

7. ROČNÍK - DOTACE: 0 + 2, VOLITELNÝ (VOLITELNÍ PŘEDMĚTY I.)

BUŇKA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše a rozpozná stavbu rostlinné a živočišné buňky • rozliší základní části buňky • popíše a zakreslí mikroskopický preparát 	<ul style="list-style-type: none"> - stavba buňky, rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou - mikroskopování a nákres rostlinné a živočišné buňky
<p>přesahy z: Přírodopis (6. ročník): Obecná biologie</p>	

EKOLOGICKÉ MINIMUM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše společenstva a jejich charakteristiky • aplikuje své znalosti o přírodě, zařadí do společenstev správné zástupce rostlin a živočichů • vysvětlí význam základních ekologických pojmů a aplikuje je do praxe 	<ul style="list-style-type: none"> - společenstvo, ekosystém, vztahy organismů a prostředí - biotop, nika, biotické a abiotické faktory života - mezní faktory prostředí

EKOLOGICKÉ PROBLÉMY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí důležitost separace odpadů, jejich další využitelnost a možnost separace • rozpozná ekologické problémy lokální a globální 	<ul style="list-style-type: none"> - odpady, recyklace, obaly a obalové materiály - šetření energií, alternativní zdroje energie
<p>pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lidské aktivity a problémy životního prostředí 	
<p>komentář PT - 5.3. - odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)</p>	
<p>přesahy z: Ekologie - 2.stupeň (6. ročník): Problémy životního prostředí, ochrana přírody a životního prostředí</p>	

OCHRANA PŘÍRODY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná ekologické problémy lokální a globální vysvětlí význam vyrovnaného ŽP pro všechny organismy na Zemi užívá základní ekologické pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> vliv člověka na potlačování a zánik mnohých druhů organismů konkrétní zjišťování v konkrétních regionech (CHKO Křivoklátsko, NP Šumava, KRNAP, CHKO Jizerské hory aj.) světové problémy ochrany přírody: ozonová díra, skleníkový efekt, kácení deštných pralesů, alternativní druhy energie)
pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA <ul style="list-style-type: none"> Základní podmínky života 	
komentář PT-5.2. - ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů)	
přesahy do: (8. ročník): Globální ekologické problémy	

PRAKTICKÁ EKOLOGIE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí význam vyrovnaného ŽP pro všechny organismy na Zemi užívá základní ekologické pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> základy ekologické botaniky (geobotanika) alternativní zdroje ve výživě

8. ROČNÍK - DOTACE: 0 + 2, VOLITELNÝ (VOLITELNÉ PŘEDMĚTY I.)**BEZPEČNOST PŘI PRÁCI**

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> uvede zásady bezpečnosti při chemických pokusech 	<ul style="list-style-type: none"> poučení o bezpečnosti při chemických pokusech ochranné pomůcky, možnosti zranění a první pomoc

VLASTNOSTI LÁTEK

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> určí společné a rozdílné vlastnosti látek 	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti vybraných látek měření teploty varu a tání vybraných látek
přesahy do: Seminář a praktika z přírodovědných předmětů (8. ročník): Vlastnosti látek	

přesahy z:
(8. ročník): Vlastnosti látek, (8. ročník): Vlastnosti látek

SMĚSI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozliší látky a směsi navrhne postupy a prakticky provádí oddělování složek směsí uvede příklady oddělování směsí v praxi navrhne postupy výpočtů složení roztoků uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí i v domácnosti	<ul style="list-style-type: none"> směsi, nácvik technik oddělování směsí (filtrace, krystalizace) referát na téma: Jak předcházet znečišťování vody a vzduchu
přesahy z: (8. ročník): Směsi	

CHEMICKÉ PRVKY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozliší kovy a nekovy vysvětlí podstatu koroze uvede příklady využití prvků v průmyslu	<ul style="list-style-type: none"> chemické prvky-kovy a nekovy koroze, ochrana ocelových předmětů referát: Využití prvků v průmyslu a v praktickém životě
přesahy do: Seminář a praktika z přírodovědných předmětů (8. ročník): Chemické prvky přesahy z: (8. ročník): Chemické prvky	

SLOUČENINY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> uvede vlastnosti oxidů a halogenidů a jejich zástupce vysvětlí význam pH a jeho hodnoty pro kyseliny a zásady uvede příklady kyslíkatých a bezkyslíkatých kyselin zapiše vybrané kyseliny vzorci	<ul style="list-style-type: none"> oxidy - vlastnosti, význam, názvosloví halogenidy - vlastnosti, význam, názvosloví kyseliny, neutralizace, měření pH referát: Kyselé deště a kyselé půdy
přesahy z: (8. ročník): Anorganické sloučeniny	

CHEMICKÉ REAKCE

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zapíše a upraví chemickou rovnici • určí zda je chemická reakce redoxní	<ul style="list-style-type: none"> - redoxní reakce - oxidace a redukce - úprava chemických rovnic
přesahy z: (8. ročník): Chemické reakce	

4.10.2. Základy administrativy

Vyučovací předmět Základy administrativy patří do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Základy administrativy jsou volitelným předmětem a vyučují se pouze v 9. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně v počítačové učebně. Cílem je přiblížit výuku co nejvíce současné praxi, uvést ji do souladu s technickým vývojem a přinášet ve znalostech absolventů do praktické činnosti moderní, efektivní způsoby vykonávání administrativních prací.

Typickými činnostmi, pro které jsou žáci připravováni, jsou sekretářské a korespondenční práce.

Funkcí předmětu je získat dovednost psát desetiprstovou hmatovou metodou a seznámit se s obsahovou náplní a úpravou písemností. Výuka je zaměřena na zvládnutí učiva podle individuálních možností žáků.

Žáci jsou vychováni k samostatné práci a připravují se pro praktickou činnost v zaměstnání. Schopnost používat desetiprstovou hmatovou metodu využívají žáci v informační a komunikační technologii.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k využívání, rozšiřování a upevňování znalostí získaných v jiných předmětech a k rozvíjení dovedností potřebných k osvojení učiva
- vysvětlit žákům cíl a smysl učení

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k využívání získaných vědomostí k řešení problémů (např. při zpracování absolventských prací)

Kompetence komunikativní

- učit žáky vhodně reagovat na běžně užívaná gesta, výrazy a formulace
- seznámit žáky s různými druhy písemností

Kompetence sociální a personální

- učit žáky netolerovat projevy nesnášenlivosti
- vést žáky k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- učit žáky poskytnout pomoc v případě potřeby nebo o ni požádat
- povzbuzovat žáky při osvojení nového učiva

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování vymezených pravidel
- naučit žáky využívat své znalosti a zkušenosti při přípravě na budoucí povolání

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Rozvíjet dovednosti potřebné k osvojování učiva
Žák rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Aplikovat naučená pravidla pravopisu
Žák aplikuje naučená pravidla pravopisu a vzájemně je propojuje.
- Využívat, rozšiřovat a upevňovat znalosti získané v jiných předmětech
Žák využívá, rozšiřuje a upevňuje své znalosti z informatiky při používání počítače k nácvičku psaní a při zpracování a úpravě textů. Využívá, rozšiřuje a upevňuje své znalosti z českého jazyka při formulaci písemností.
- Pracovat s matematickými znaky a symboly
Žák pracuje s matematickými znaky a symboly.
- Vytvářet pozitivní vztah k učení
Žák chápe smysl a cíl učení, učí se sám pro sebe.

Kompetence k řešení problémů

- Využívat získané vědomosti při zpracování absolventských prací
Žák využívá získané vědomosti k řešení problémů při zpracování absolventských prací.

Kompetence komunikativní

- Porozumět formulacím
Žák přijme a porozumí běžně užívaným gestům, výrazům a formulacím, umí na ně vhodně reagovat.
- Poznávat různé druhy písemností
Žák poznává různé druhy písemností, jejich náležitosti a úpravu.

Kompetence sociální a personální

- Netolerovat projevy nesnášenlivosti

Žák netoleruje jakýkoli projev nesnášenlivosti a nezdvořilé chování.

- Dokázat požádat o pomoc

Žák umí požádat o pomoc.

- Podporovat a upevňovat dobré mezilidské vztahy

Žák podporuje a upevňuje dobré mezilidské vztahy a v případě potřeby poskytne pomoc.

- Upevňovat sebedůvěru

Žák si osvojováním nového učiva upevňuje sebedůvěru.

Kompetence pracovní

- Dodržovat provozní řády v učebnách

Žák dodržuje provozní řády v učebnách.

- Využívat své znalosti a zkušenosti při přípravě na budoucí povolání

Žák využívá své znalosti a zkušenosti při dalším studiu nebo při praktické přípravě na budoucí povolání.

ročník	9. ročník
dotace	0 + 1
povinnost (skupina)	volitelný (Volitelné předměty B)
dotace skupiny	0 + 1

9. ROČNÍK - DOTACE: 0 + 1, VOLITELNÝ (VOLITELNÉ PŘEDMĚTY II.)

ÚVOD

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • žák si osvojí pokyny týkající se organizace výuky	<ul style="list-style-type: none"> - řád učebny - organizace práce (nadepisování písemností, použití děrovačky, ukládání písemností do rychlovaže)

ZPŮSOB PSANÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • používá správnou techniku psaní • zjistí, jak je důležitá správná poloha prstů na klávesnici	<ul style="list-style-type: none"> - popis klávesnice - desetiprstová hmatová metoda (správný prstoklad) - držení rukou při psaní (doteková a úderová technika) - poloha těla (posed u PC)

ZÁKLADNÍ STROJOPISNÝ VÝCVIK

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • žák si osvojí pokyny týkající se organizace výuky • používá správnou techniku psaní • zjistí, jak je důležitá správná poloha prstů na klávesnici • používá při psaní desetiprstovou hmatovou metodu • provede správné zakládání písemností	<ul style="list-style-type: none"> - základní poloha prstů na střední písmenné řadě - nácvik psaní na alfanumerické klávesnici počítačů za použití desetiprstové hmatové metody (střední, horní, dolní písmenná řada, číselná řada, znaménka, značky, číslice) - opis textu, diktát - nácvik psaní na numerické klávesnici počítačů (psaní číslic) za použití hmatové metody
přesahy z: Český jazyk a literatura (5. ročník): Skupiny bě - bje, vě - vje, pě, mě - mně, Český jazyk a literatura (6. ročník): Stavba slova a pravopis	

ÚPRAVA TEXTU

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • žák si osvojí pokyny týkající se organizace výuky • používá správnou techniku psaní • zjistí, jak je důležitá správná poloha prstů na klávesnici • používá při psaní desetiprstovou hmatovou metodu • využívá různé způsoby zpracování a úpravy textů • provede správné zakládání písemností	<ul style="list-style-type: none"> - zvýrazňování v textu

ÚPRAVA PÍSEMNOSTÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s úpravou písemností	<ul style="list-style-type: none"> - pozvánky - jednoduché právní listiny (plná moc, potvrzenky) - životopis
přesahy z: Český jazyk a literatura (8. ročník): Životopis	

4.10.3. Domácnost

Vyučovací předmět Domácnost patří do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Vyučuje se jako povinně volitelný předmět v 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v 7. a 8. ročníku je dvě hodiny týdně, v 9. ročníku je to jedna hodina týdně. Předmět je určen chlapcům i dívkám a žáci si jej vybírají podle zájmu.

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k poskytnutí prostoru pro získávání praktických činností a dovedností v následujících oblastech

- provoz a vedení domácnosti, hospodárnost provozu
- výživa v rodině a kultura stolování
- kultura odívání
- ruční práce a šití
- zdravotní výchova
- výchova dítěte v rodině

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vést žáky k vyhledávání a třídění informací
- učit žáky rozhodnout se pro správnou technologii

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k odpovědnému přístupu při řešení rozhodnutí
- učit řešit problémy za pomoci druhých i samostatně

Kompetence sociální a personální

- podněcovat žáky k potřebě efektivní spolupráce s druhými, upevňování mezilidských vztahů
- učit žáky dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- učit žáky respektovat názory druhých

Kompetence pracovní

- vést žáky k organizování pracovní činnosti, udržování pořádku na pracovišti, získávání pozitivního vztahu k práci
- podněcovat žáky k prohlubování oblasti individuálního zájmu, využití znalostí k profesním informacím

- učit žáky dodržovat hygienická a bezpečnostní pravidla a v případě potřeby poskytnout první pomoc

Kompetence komunikativní

- učit žáky diskutovat o možnostech řešení na začátku i po ukončení práce, komunikovat ve dvojici i ve skupině
- podněcovat žáky k dobrému vztahu ke spolužákům, umět taktně vyjádřit kritiku i sebekritiku

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace

Žák vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení, nachází vztahy a souvislosti mezi nimi.

- Provádět zajímavé činnosti a tím si vytvářet pozitivní vztah k učení

Žák vyrábí zajímavé výrobky a tím získává pozitivní vztah k učení.

- Využívat, rozšiřovat a upevňovat znalosti získané v jiných předmětech

Žák využívá, rozšiřuje a upevňuje své znalosti z informatiky při používání počítače k nácvičce psaní a při zpracování a úpravě textů. Využívá, rozšiřuje a upevňuje své znalosti z českého jazyka při formulaci písemností.

- Rozhodovat se pro správnou technologii

Žák volí vhodnou technologii při práci.

- Posoudit vlastní pokrok a výsledky

Žák posuzuje vlastní pokrok a kriticky hodnotí své výsledky v rámci autoevaluace v předmětu.

Kompetence k řešení problémů

- Ověřovat správnost řešení

Žák ověřuje prakticky správnost řešení problému.

- Kriticky myslet a činit uvážlivá rozhodnutí

Žák myslí kriticky a činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen obhájit svá rozhodnutí.

- Činit odpovědná rozhodnutí

Žák činí uvážlivá rozhodnutí a nese za ně odpovědnost.

- Chápat problémovou situaci a analyzovat ji

Žák se učí pochopit problémovou situaci, analyzovat ji a formulovat podstatu problému.

- Vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Žák vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, rozlišuje podstatné a nepodstatné informace, nenechá se odradit nezdarem.

- Využívat získávané vědomosti

Žák objevuje různé varianty řešení, aplikuje získané vědomosti a schopnosti, nenechá se odradit případným nezdarem.

- Využívat vhodné pomůcky, nástroje a technická zařízení k řešení problémů

Žák využívá vhodné pomůcky, nástroje a technická zařízení k řešení problémů.

- Řešit problém v týmu

Žák se účastní týmové spolupráce při řešení problémů.

- Přivolat pomoc v případě ohrožení

Žák dokáže přivolat pomoc v případě vlastního ohrožení či v ohrožení jiných osob.

Kompetence komunikativní

- Předvádět spolužákům své výpěstky a výrobky

Žák předvádí své výrobky a výpěstky spolužákům, popisuje postupy, předává své zkušenosti spolužákům.

- Podporovat kritiku, sebekritiku a dobré vztahy mezi spolužáky

Žák dokáže vhodně kritizovat a přijmout kritiku, vytváří vhodné vztahy ve skupině.

- Naslouchat promluvám a obhajovat svůj názor

Žák umí naslouchat promluvám druhých lidí, je schopen empatie, dokáže obhájit svůj názor.

- Vést rozhovory, scénky

Žák vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechává vzkaz na záznamníku, porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti, respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru.

- Diskutovat o možnostech řešení na počátku i po ukončení práce
Žák diskutuje o své práci v průběhu i po jejím ukončení.
- Využívat komunikačních dovedností ve spolupráci s ostatními lidmi
Žák využívá získané komunikační dovednosti ke spolupráci s ostatními lidmi a s okolním světem.
- Komunikovat při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině
Žák komunikuje při řešení úloh ve dvojici i v malé skupině.

Kompetence sociální a personální

- Dokázat požádat o pomoc
Žák umí požádat o pomoc.
- Podporovat a upevňovat dobré mezilidské vztahy
Žák podporuje a upevňuje dobré mezilidské vztahy a v případě potřeby poskytne pomoc.
- Dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
Žák dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů.
- Podílet se na stanovení pravidel spolupráce ve skupině
Žák se podílí na stanovení pravidel spolupráce ve skupině a dodržuje je.
- Spolupracovat s žáky nižších tříd a pomáhat jim
Žák spolupracuje při hodinách se spolužáky nižších tříd.
- Netolerovat projevy nesnášenlivosti
Žák netoleruje jakýkoli projev nesnášenlivosti a nezdvořilé chování.
- Chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými
Žák chápe potřebu efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému, oceňuje zkušenosti jiných, respektuje různá hlediska.

Kompetence občanské

- Respektovat názory druhých

Žák respektuje názory a přesvědčení druhých.

- Nést odpovědnost za vlastní zdraví a vlastní sociální role

Žák si uvědomuje odpovědnost za vlastní zdraví a vlastní sociální role, které ve společnosti zastává.

- Vyrábět doplňky k dekoraci na jednotlivé svátky

Žák vyrábí dekoraci k jednotlivým svátkům - Vánoce, Velikonoce, Den matek.

Kompetence pracovní

- Dbát na ochranu zdraví a bezpečnost práce

Žák dbá na ochranu zdraví a bezpečnost práce.

- Dodržovat provozní řády v učebnách

Žák dodržuje provozní řády v učebnách.

- Bezpečně používat materiály, nástroje a vybavení

Žák bezpečně používá nástroje, materiál a vybavení.

- Umět se vhodně obléci pro danou situaci

Žák se vhodně obléká podle dané situace.

- Dodržovat hygienická pravidla

Žák zvládá základní hygienické návyky a pravidla při čtení a psaní.

- Poskytovat první pomoc při úrazu

Žák se učí poskytovat první pomoc při úrazu.

- Organizovat pracovní činnost samostatnou i ve skupině

Žák organizuje a hodnotí pracovní činnost samostatnou i ve skupině.

- Udržovat pořádek pracovního prostředí

Žák udržuje pořádek pracovního prostředí, připravuje a udržuje pracovní prostor.

- Volit vhodné pracovní postupy

Žák volí vhodné pracovní postupy.

- Získávat základní pracovní dovednosti a návyky z různých oblastí

Žák získává základní pracovní dovednosti a návyky pro práci s různými materiály a z různých pracovních oblastí.

- Získávat pozitivní vztah k práci a její kvalitě

Žák získává pozitivní vztah k práci a její kvalitě.

- Vyrábět některé věci samostatně

Žák vyrábí samostatně některé výrobky pro domácnost.

- Prohlubovat a objevovat oblasti svého individuálního zájmu

Žák objevuje a prohlubuje oblast svých zájmů.

- Vyhledávat a využívat profesní informace

Žák vyhledává a využívá profesní informace.

- Využívat své znalosti a zkušenosti při přípravě na budoucí povolání

Žák využívá své znalosti a zkušenosti při dalším studiu nebo při praktické přípravě na budoucí povolání.

ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dotace	0 + 2	0 + 2	0 + 1
povinnost (skupina)	volitelný (Volitelné předměty A)	volitelný (Volitelné předměty A)	volitelný (Volitelné předměty A)
dotace skupiny	0 + 2	0 + 2	0 + 1

7. ROČNÍK - DOTACE: 0 + 2, VOLITELNÝ (VOLITELNÉ PŘEDMĚTY II.)

VÝŽIVA V RODINĚ, VEDENÍ DOMÁCNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje hygienická pravidla a předpisy • zvládá jednoduché činnosti při přípravě pokrmů • používá vhodné pomůcky a náčiní • udrží si pořádek a čistotu při práci v učebně • dbá na bezpečnost svou i ostatních • volí správnou technologii • ovládá základní principy stolování a obsluhy u stolu • orientuje se v základním vybavení kuchyně 	<ul style="list-style-type: none"> - vybavení kuchyně - zásady hygieny potravin, bezpečnost - skladování potravin - recepty a návody, kuchařské knihy - polotovary a jejich užití v kuchyni - seznámení s elektrickými spotřebiči - bezpečnost při vaření - úprava stolu, stolování, slavnostní úpravy, výzdoba - druhy koření, výrobky racionální výživy - bílkoviny, tuky, cukry vitamíny - zdravá výživa - studená a teplá kuchyně

<ul style="list-style-type: none"> • má představu o zdravé výživě člověka • získává poznatky o úpravě pokrmů • sestaví jídelníček pro nemocného • posoudí ekonomickou náročnost jednotlivých jídel 	<ul style="list-style-type: none"> - stravování nemocných - finanční rozpočet
<p>přesahy do: Výchova ke zdraví (7. ročník): Zdravý způsob života, Výchova ke zdraví (7. ročník): Péče o zdraví</p>	

RUČNÍ PRÁCE, ŠITÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje bezpečnost práce při šití • zvládá jednoduché postupy ručního šití a užívá ho v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečnost při šití - základy ručního šití - ozdobné stehy, vyšívání

ZDRAVOTNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se základy péče o pleť, vlasy, ruce, nohy 	<ul style="list-style-type: none"> - základy kosmetické péče - zdravotní kosmetika

8. ROČNÍK - DOTACE: 0 + 2, VOLITELNÝ (VOLITELNÉ PŘEDMĚTY II.)

KULTURA ODÍVÁNÍ, RUČNÍ PRÁCE, ŠITÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • užívá zásady bezpečnosti práce v praxi • má znalosti o vzniku a vývoji oděvů • zvládá jednoduché postupy ručního šití a užívá ho v praxi • používá vhodné pomůcky a materiály • orientuje se v návodech a v obsluze žehliček • dodržuje zásady ochrany a bezpečnosti při práci • zná základy háčkování a pletení 	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečnost a hygiena práce - vznik a vývoj oděvů - kultura a historie odívání - základy ručního šití, ozdobné stehy - bezpečnost při šití a žehlení - základy háčkování - základy pletení - batikování - dárek pro budoucí prvňáčky

přesahy do:
Chemie (8. ročník): Chemické reakce, Přírodopis (8. ročník): Biologie člověka

ZDRAVOTNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s použitím léčivých čajů a mastí 	- výroba léčivých čajů a mastí
<p>přesahy do: Domácnost (8. ročník): Zdravotní výchova přesahy z: (8. ročník): Biologie člověka, (8. ročník): Zdravotní výchova</p>	

VÝŽIVA V RODINĚ, VEDENÍ DOMÁCNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje hygienická pravidla a postupy • zvládá jednoduché činnosti při přípravě pokrmů 	<ul style="list-style-type: none"> - zásady hygieny potravin, bezpečnost - stolování, výzdoba - studená a teplá kuchyně

9. ROČNÍK - DOTACE: 0 + 1, VOLITELNÝ (VOLITELNÉ PŘEDMĚTY I.)

KULTURA BYDLENÍ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vybere a vyrobí některé bytové doplňky • vyrobí dekorativní předměty do bytu • drobné opravy v domácnosti • provádí péči o životní prostředí v okolí domu • navrhne zařízení rekreačního objektu 	<ul style="list-style-type: none"> - výroba dekorativních předmětů do interiéru - péče o okolí domu, zahradní architektura - návrh rekreačního zařízení, jeho specifika - zařízení bytu (domu), používání ručního nářadí v domácnosti
<p>přesahy do: Pracovní činnosti (9. ročník): Pěstitelství a chovatelství</p>	

DÍTĚ A JEHO VÝCHOVA V RODINĚ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • získá základní znalosti péče o batole • dokáže připravit pokrm pro batole a děti předškolního věku • zabaví nemocné dítě hrami a tvůrčími 	<ul style="list-style-type: none"> - narození dítěte, vývoj a výchova v prvním roce života - příprava pokrmu pro batole a dítě předškolního věku - hry a hračky pro děti do šesti let

<p>činnostmi</p> <ul style="list-style-type: none"> • postará se o nemocné dítě • posoudí vhodnost televizních programů pro děti 	<ul style="list-style-type: none"> - péče o nemocné dítě, aplikace léků, dodržování léčebného režimu - vhodnost televizních pořadů pro věkové skupiny dětí
--	--

ZDRAVOTNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • odhadne rozsah zranění a nutného ošetření • provede první pomoc při poranění menšího rozsahu • přivolá první pomoc • postará se o nemocné a staré lidi v rodině 	<ul style="list-style-type: none"> - laická první pomoc při poranění, ošetrovatelská technika - chování při závažných stavech poranění, ohrožení života - péče o nemocné a staré lidi v rodině
<p>přesahy z: Výchova ke zdraví (7. ročník): Péče o zdraví</p>	

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dbá o bezpečnost svou i ostatních • posoudí ekonomickou náročnost vedení domácnosti • provádí jednoduché operace platebního styku • ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech a orientuje se v návodech k obsluze domácích spotřebičů • zachází správně s pomůckami, nástroji a náradím, provádí drobnou domácí údržbu 	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečnost práce - voda, teplo, světlo - funkčnost a ekonomika provozu domácnosti - finanční rozpočet - drobná domácí údržba

VÝŽIVA V RODINĚ, VEDENÍ DOMÁCNOSTI

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje hygienická pravidla a postupy • zvládá jednoduché činnosti při přípravě pokrmů 	<ul style="list-style-type: none"> - zásady hygieny potravin, bezpečnost - úprava stolu, stolování - studená a teplá kuchyně

4.11 Nepovinné předměty

4.11.1 Příroda

Vyučovací předmět Příroda je nepovinným vyučovacím předmětem pro žáky 2.stupně a vyučuje se v 6. a 7. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně. Vyučuje se v učebně přírodopisu a je doplněn dalšími formami výuky: přírodovědné vycházky, exkurze a praktická cvičení.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k vytváření komplexního pohledu na přírodní vědy, přírodu a ochranu životního prostředí
- nabízet žákům řadu aktivizačních metod, které je dovedou ke zkoumání přírody a k třídění informací

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k využívání získaných vědomostí k řešení problému jak samostatně tak i ve skupinách
- učit žáky kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a schopnosti svá rozhodnutí obhájit

Kompetence komunikativní

- učit je vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu
- nabízet žákům dostatek možností v řízené diskusi k environmentálním problémům, naslouchat promluvám druhých, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse
- pomocí skupinové práce vést žáky ke komunikaci ve skupině
- umožnit žákům dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence sociální a personální

- navazovat dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat kvalitu společné práce

Kompetence občanské

- učit žáky chápat ekologické souvislosti

Kompetence pracovní

- vést žáky k využívání znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí v zájmu svého rozvoje a přípravy na budoucnost (absolventské práce)
- vést žáky k bezpečnému využívání laboratorních pomůcek

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Ekosystémy

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace

Žák vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení, nachází vztahy a souvislosti mezi nimi.

- Vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy

Žák si vytváří komplexní pohled na přírodní vědy.

- Zkoumat přírodní fakta a jejich souvislosti různými metodami

Žák zkoumá přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím empirických metod poznání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování.

- Vybírat a využívat vhodné způsoby, metody a strategie

Žák si vybírá a využívá vhodné způsoby, metody a strategie.

- Vytvářet komplexní pohled na přírodu a ochranu životního prostředí

Žák si vytváří komplexní pohled na přírodu a ochranu životního prostředí.

- Osvojit si různé metody pozorování

Žák si osvojuje různé metody pozorování přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů.

Kompetence k řešení problémů

- Vnímat problémové situace, využívat získávané vědomosti

Žák objevuje různé varianty řešení, aplikuje získané vědomosti a schopnosti, nenechá se odradit případným nezdarem

- Ověřovat správnost řešení

Žák ověřuje prakticky správnost řešení problému.

- Rozpoznat a řešit problémy

Žák samostatně rozpozná a řeší problémy.

- Chápat problémovou situaci a analyzovat ji

Žák se učí pochopit problémovou situaci, analyzovat ji a formulovat podstatu problému.

- Vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Žák vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, rozlišuje podstatné a nepodstatné informace, nenechá se odradit nezdarem.

- Řešit problém v týmu

Žák se účastní týmové spolupráce při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Vyjadřovat se logicky a přesně

Žák se vyjadřuje logicky a přesně, jasně zdůvodňuje zvolený postup při řešení úlohy.

- Vyjadřovat a formulovat myšlenky

Žák je schopen smysluplně vyjadřovat a formulovat myšlenky.

Naslouchat promluvám a obhajovat svůj názor

Žák umí naslouchat promluvám druhých lidí, je schopen empatie, dokáže obhájit svůj názor.

- Zapojovat se do diskuse k environmentálním problémům

Žák se zapojuje do diskuse k environmentálním problémům

Kompetence pracovní

- Dbát na ochranu zdraví a bezpečnost práce

Žák dbá na ochranu zdraví a bezpečnost práce.

- Dodržovat provozní řády v učebnách

Žák dodržuje provozní řády v učebnách.

- Bezpečně používat materiály, nástroje a vybavení

Žák bezpečně používá nástroje, materiál a vybavení.

- Dodržovat hygienická pravidla

Žák zvládá základní hygienické návyky a pravidla při čtení a psaní.

- Bezpečně používat laboratorní potřeby

Žák bezpečně používá laboratorní potřeby a udržuje je v pořádku, aby byla zajištěna jejich funkčnost.

- Volit vhodné pracovní postupy

Žák volí vhodné pracovní postupy.

- Vytvářet návyk sebekontroly

Žák dodržuje vymezená pravidla, vytváří si návyk sebekontroly a odpovědnosti za výsledky své práce.

ročník	6. ročník	7. ročník
dotace	1	1
povinnost (skupina)	nepovinný	nepovinný
dotace skupiny		

6.,7. ROČNÍK - DOTACE: 1, NEPOVINNÝ

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • ekologické pojmy: vysvětlí základní ekologické pojmy • rostliny a živočichové: pozná a zařadí do ekosystémů běžné lesní a luční rostliny • pozná a zařadí do ekosystémů běžné druhy našich živočichů • vlivy a zásahy člověka: vysvětlí vlivy lidských činností na ekosystémy i neživou přírodu • vysvětlí specifické podmínky v lidských sídlech • vztahy mezi organismy: vysvětlí základní děje a vztahy v přírodě • ochrana přírody: chápe nutnost a způsoby ochrany živých organismů i neživé přírody 	<ul style="list-style-type: none"> - základní ekologické pojmy - ekosystémy - organismy lesa, louky - organismy rybníka, řeky - vzduch - voda - půda - lidská sídla - základní potravní vztahy, symbióza, parazitismus - systém ochrany přírody v ČR, chráněná území, chráněné organismy
<p>přesahy do: Přírodopis (6. ročník): Obecná biologie</p>	

EKOLOGICKÉ MINIMUM

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše společenstva a jejich charakteristiky • aplikuje své znalosti o přírodě, zařadí do společenstev správné zástupce rostlin a živočichů • vysvětlí význam základních ekologických pojmů a aplikuje je do praxe	<ul style="list-style-type: none"> - společenstvo, ekosystém, vztahy organismů a prostředí - biotop, nika, biotické a abiotické faktory života - mezní faktory prostředí

EKOLOGICKÉ PROBLÉMY

výstupy	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí důležitost separace odpadů, jejich další využitelnost a možnost separace • rozpozná ekologické problémy lokální a globální	<ul style="list-style-type: none"> - odpady, recyklace, obaly a obalové materiály - šetření energií, alternativní zdroje energie
pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA	
<ul style="list-style-type: none"> • Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
komentář PT - 5.3. - odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)	

5. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu, který probíhá ve škole, je hodnocení žáků. Hodnocení žáků provádějí učitelé průběžně ve výuce i mimo ni po celý školní rok. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí školským zákonem (561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a vyhláškou o základním vzdělávání a některých náležitostech v plnění povinné školní docházky (č.48/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, kterou získá informace o tom, jak dané učivo zvládnul, v čem se zlepšil, v čem ještě chybuje a jak má postupovat, aby nedostatky odstranil. Neméně důležitým cílem hodnocení je motivace žáka.

Jsme si vědomi toho, že způsob, jakým je žák hodnocen, má i vliv na jeho postoj ke studiu i k sobě samému. Hodnocením bychom měli nejen motivovat, ale i budovat žákovu sebedůvěru. Žákovi by mělo být jasné, že se neučí pro známky, ale pro informace, které jsou důležité. Nechceme, aby jedinými hodnotiteli žáků byli učitelé, do hodnocení chceme více zapojovat samotné žáky, proto je budeme vést k dovednostem někoho hodnotit a hodnotit i sama sebe. Se ŠVP zavedeme portfolia žáků. Jejich hlavní přínos vidíme v tom, že se žák srovnává se sebou samým, ne s vrstevníky. Sleduje svůj pokrok, sebehodnotí se a kontroluje. Své hodnotící postupy budeme dále zdokonalovat, aby byly více schopny zachytit žákovo úsilí vzhledem k jeho individuálním schopnostem.

Naše způsoby hodnocení žákova výkonu jsou převážně pomocí klasifikace (vyjádřené známkou), kterou doplňujeme slovním hodnocením (ústní forma) např. při skupinové práci a projektech. Zámka z vyučovacího předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování. Hodnotíme jen probrané a procvičené učivo, zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů (dle individuálních možností žáka), úroveň komunikace, schopnost řešit problémové situace, aktivitu a tvořivost, přístup k práci, postoje. Důležité je, aby učitel uplatňoval při hodnocení přiměřenou náročnost a pedagogický takt. Výběr vhodných forem ověřování vědomostí a dovedností je na učiteli. Učitel by měl však zvážit motivační dopad té které formy na žáka s ohledem na jeho individualitu. Mezi nejčastější formy ověřování bude patřit ústní zkoušení, písemné práce, domácí úkoly, zpracování referátů a prací k danému tématu, samostatné aktivity, úprava sešitů, skupinové a projektové práce, apod.

Pravidla pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků jsou součástí školního řádu (Školního řádu Základní školy Kolečovice).

Sebehodnocení žáků probíhá již od 1.ročníku převážně ústně při komunikativních kruzích. Na konci školního roku v 1.ročníku a vždy nejméně jedenkrát za pololetí od 2. do 9.ročníku se žák snaží o sebehodnocení na samostatném pracovním listu. Třídní učitel zároveň poskytne i zpětnou vazbu. Tento pracovní list bude založen v portfoliu žáka (viz níže). Na 2.stupni může probíhat sebehodnocení i v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů průběžně (písemně nebo ústně), např. po ukončení nějakého bloku. Je to na rozhodnutí vyučujících. Vlastní hodnocení budou provádět žáci 9.ročníku jako součást absolventských prací (viz níže).

Portfolia jsou uspořádané soubory prací žáka sebraných za jeden rok školní výuky, který poskytuje informace o zkušenostech a pracovních výsledcích žáka. Tyto soubory budou mít několik částí: hodnotící a reprezentační. V té první části budou žákovy výsledky ve vyučovacích předmětech (čtvrtletní písemné práce, důležité testy, fotografie výrobků,

výkresy, apod.) do této části bude zakládat materiál třídní učitel (v součinnosti s ostatními vyučujícími). Do druhé části (reprezentace) si bude ukládat aktuální materiály sám žák. Bude se jednat o diplomy, výsledky ze sportovních, výtvarných a vědomostních soutěží, fotografie, zápisky z exkurzí, výletů, o přečteném, vlastní tvorba - básničky, příspěvky do časopisů, apod.). Tato část by měla dát možnost každému žákovi v něčem vyniknout. Portfolio by mělo pomáhat žákům při jejich sebehodnocení a věříme, že se postupně stane pomůckou i pro hodnocení žáka učitelem. Žáci se musí naučit zaznamenávat a dokumentovat svoji činnost ve škole i své zážitky a zkušenosti mimoškolní. Tento materiál pomůže odhalit nedostatky ve vzdělávání, nalezne silné a slabé stránky žáka a umožní celkový náhled na jeho osobnost. Portfolia jsou žákům vydávána vždy začátkem nového školního roku, kdy jsou zároveň zakládána nová. Třídní učitel musí zabránit možnému zneužití portfolia, proto žáci pracují s portfolii za jeho přítomnosti a nahlížet do portfolií žáků mohou rodiče žáka a jiní učitelé pouze s jeho souhlasem. Portfolia se ukládají v uzamykatelné místnosti, která je k tomuto účelu vyčleněna.

Hodnocení klíčových kompetencí bude probíhat na konci 9.ročníku pomocí tvorby absolventských prací.

Absolventské práce jsou jednou z možností, jak škola ověří některé dovednosti, schopnosti a znalosti žáků, kteří končí základní vzdělávání. Pro tyto práce škola stanovila pravidla:

Práce musí obsahovat:

- PROHLÁŠENÍ (Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně s využitím poznatků získaných z uvedených informačních zdrojů. Souhlasím (Nesouhlasím) s tím, aby moje práce byla v Základní škole Kolečovice používána jako materiál pro další zájemce.)

- OBSAH

- ÚVOD (proč jsem si téma vybral, co mě na něm zaujalo, úvod do problematiky)

- VLASTNÍ TEXT o rozsahu minimálně 10 číslovaných stran (kromě titulní strany) na formátu A4 v textovém editoru (velikost písma 12), text bude doplněn obrazovým a grafickým materiálem vždy s číslem a popiskem, tento materiál lze integrovat přímo do textu nebo vložit do přílohy

- vlastní PŘÍNOS (např. výsledek ankety, tabulka, graf, shrnutí problému, vlastní hodnocení)

- SEZNAM informačních zdrojů (literatura, internet, ústní svědectví)

Žák by měl touto prací prokázat, že je schopen dlouhodobější samostatné práce, že umí vyhledávat, třídit a zpracovávat informace, že je schopen integrovat učivo více předmětů, že je schopen práce s počítačem, že se umí vyjádřit k danému tématu, apod.

Práce bude posuzovat nejméně tříčlenná komise složená z třídního učitele, vedoucího absolventských prací a z učitelů příslušných předmětů. Celkové hodnocení bude provedeno na základě předložené práce (ke které bude připojeno hodnocení konzultanta) a na základě ústní obhajoby žáka.

Práce budou hodnoceny třemi stupni: VYNIKAJÍCÍ, VELMI DOBRÝ, POSTAČUJÍCÍ.

Nejlepší práce v ročníku bude odměněna.

Kritéria pro hodnocení:

- splnění všech povinných součástí
- grafická a stylistická úroveň
- využití více informačních zdrojů
- nápaditost a originalita zpracování
- obsah vlastních myšlenek

Časový harmonogram

září - výběr tématu a odevzdání přihlášek vedoucímu absolventských prací a stanovení konzultantů

leden - odevzdání osnovy práce konzultantovi

polovina května - odevzdání práce konzultantovi

konec května - odevzdání práce vedoucímu absolventských prací

červen - obhajoby (termín bude upřesněn) a slavnostní vyhlášení výsledků

Cíle, kritéria, nástroje:

Oblasti autoevaluace	Cíle a kritéria autoevaluace	Nástroje autoevaluace	Časové rozvržení	Pozn.
Vzdělávací program	Mapování a celkové sledování ŠVP	Hospitace, pozorování, rozhovory, ankety	Měsíčně	
		Rozbory školní dokumentace - výroční zprávy -TK, TV -statistické výkazy, -zápisy z jednání př.komisí a met.sdružení - rozbory pís. prací - testování žáků Porady vedení, pedagogické rady, Školská rada, UR	2x ročně 4x ročně Průběžně 2x ročně 4x ročně Dle potřeby 2x měsíčně 5x ročně 2x ročně	
Podmínky vzdělávání	Prostorové a materiální podmínky školy	Dodržování právních norem, bezpečnosti, hygieny	5x ročně	
	Klima školy	Dotazníky Školní parlament Řízené rozhovory Komunikace s rodiči	1x ročně 8x ročně Dle potřeby Dle potřeby	
	Integrace žáků, Individuální vzdělávací potřeby žáků	Vzájemná spolupráce a komunikace učitelů Spolupráce výchovného poradce, metodika prevence soc.pat.jevů s ostatními učiteli Hospitace	Průběžně 2x ročně 3x ročně	
Průběh vzdělávání	Vedení školy - vytváření podmínek pro práci učitelů - spolupráce s rodiči - spolupráce s ostat. org.	Dotazníky Rozhovory Třídní schůzky	2x ročně Dle potřeby 2x ročně	
	Učitel - naplňování vzděl. cílů - zařazování nových metod do výuky -individualizace výuky, integrace	Hospitace Vzájemné rozhovory učitelů Prezentace projektů Soutěže, olympiády Hodnocení žáků	Měsíčně Průběžně 2x ročně 2x ročně 4x ročně	

	žáků - DVPP			
	Výuka - motivace žáků k učení - naplňování klíčových kompetencí - náročnost výuky - posouzení - rozvoj tvůrčí činnosti žáků - vedení žáků k samostatnému plnění úkolů	Hospitace Rozbory písemných prací Schůzky metodických orgánů	Měsíčně 4x ročně 3x-4x ročně	
Výsledky vzdělávání	Dosahování vzdělávacích cílů Naplňování klíčových kompetencí Projevy praktických dovedností a návyků Srovnávání znalostí, dovedností žáků	Hodnocení Sebehodnotící dotazníky Srovnávací testy, rozřazovací testy	4x ročně 2x ročně 1x ročně	
Vztah rodičů ke škole		Třídní schůzky Školská rada UR Individuální návštěvy rodičů	2x ročně 2x ročně nebo dle potřeby Průběžně	

Obsah

1	Identifikační údaje	2
2	Charakteristika ŠVP	3
2	Charakteristika školy	3
2.1	Charakteristika ŠVP	4
2.2.1	Výchovné a vzdělávací strategie	5
2.2.2	Začlenění průřezových témat	10
3	Učební plán	18
3.1	Celkový	18
3.2	Ročníkový	22
4	Učební osnovy	24
4.1	Jazyk a jazyková komunikace	24
4.1.1	Český jazyk a literatura	25
4.1.2	Anglický jazyk	60
4.1.3.	Německý jazyk	74
4.1.4.	Ruský jazyk	82
4.2	Matematika a její aplikace	88
4.2.1	Matematika	89
4.3	Informatika	118
4.3.1	Informatika	119
4.4	Člověk a jeho svět	139
4.4.1	Prvouka	141
4.4.2	Přírodověda	155
4.4.3	Vlastivěda	161
4.4.4	Ekologie – 1. stupeň	168

4.5	Člověk a společnost	171
4.5.1	Dějepis	173
4.5.2	Výchova k občanství	183
4.6	Člověk a příroda	194
4.6.1	Fyzika	196
4.6.2	Chemie	209
4.6.3	Přírodopis	221
4.6.4	Zeměpis	229
4.6.5	Ekologie – 2. stupeň	244
4.7	Umění a kultura	249
4.7.1	Hudební výchova	251
4.7.2	Výtvarná výchova	269
4.8	Člověk a zdraví	283
4.8.1	Výchova ke zdraví	285
4.8.2	Tělesná výchova	294
4.9	Člověk a svět práce	317
4.9.1	Pracovní činnosti	318
4.10	Volitelné předměty	336
4.10.1	Seminář a praktika z přírodovědných předmětů	336
4.10.2	Základy administrativy	343
4.10.3	Domácnost	347
4.11	Nepovinné předměty	356
4.11.1	Příroda	356
5	Hodnocení žáků	361